Sádnigir'ji

sámigielas ruoŧagillii
ruoŧagielas sámigillii

samisk svensk
svensk samisk

ordbok

Olavi Korhonen

Sámiid Ál'bmutallaskuv'la Jåkkamåkkis

Formgivning Jerk-Olof Werkmäster
Tryckt hos Almqvist & Wiksell Informationsindustri AB
Uppsala 1973

Samernas Folkhögskola i Jokkmokk

Förord till den elektroniska utgåvan

Den här lilla ordlistan digitaliserades i oktober 2012. Exemplaret har tidigare tillhört Linköpings universitetsbibliotek. OCR-tolkningen av de samiska orden har fler teckenfel än som är vanligt för Projekt Runeberg.

Projekt Runeberg digitaliserar översättningsordböcker under antagandet att de inte omfattas av upphovsrätt i 70 år, utan enbart av katalogskydd i 15 år.

Sámigiel-ruotagiel oassi: a - b - c - č - d - e - f - g - h - i - j - k - l - m - n - o - p - r - s - t - u - v - å - æ
Svensk-samisk del: a - b - c - d - e - f - g - h - i - j - k - l - m - n - o - p - r - s - t - u - v - y - å - ä - ö

Åv'dačála

Åk'tasaš gir'jigiella læ vuoððon juokke ál'bmuga kulturalaš åv'dánæbmái. Giella åvtastat'tá ja læ jur'dagiid ja dåvdoid råvvi ål'bmuid gaskas. Sámigielalaš girjálašvuotta lassána daðistaga ja åðða oap'pagirjit ålgusad'dujuvvujit juokke jagi, muttu gævahat'ti sádnigirjáš læ dán ráddjái vái'lun.

Juo ái'gá måvtiidattii mu oappahæd'dji prof. Israel Ruong mu sádnigirji dakkamii. Sámiid Ál'bmutallaskuvla jåðihæd'dji Birgitta Östlund Jåkkamåkkis læ munnje máŋgalákkái vækki ad'dán ålgusad'dingažaldagain. Knut ja Alice Wallenberga ruttarájos juollodii ruðaid doaimahanbar'gui ja Alimus skuv'ladoaimahat addii pren'temii ruttadoar'jaga. Märta Olsson vækkehii giettačállaga buttisinčállimis.

Buokkaide mån cælkán váimulaš gii'tusan!

Maŋŋečállagis ad'dujuvvu čil'gehus čállinvuogi birra.

Jåkkamåkkis åddajagimános 1973

Förord

Ett gemensamt skriftspråk är grunden för varje folks kulturella utveckling. Språket förenar och är tankarnas och känslornas bro mellan människor. Den samiska litteraturen ökar efter hand och nya läroböcker utges varje år, men en användbar ordbok av mindre format har hittills saknats.

Redan för länge sedan inspirerade min lärare prof. Israel Ruong mig till arbetet med en ordbok. Rektorn för Samernas Folkhögskola i Jokkmokk, Birgitta Östlund, har på många olika sätt hjälpt mig att lösa utgivningsproblemen. Knut och Alice Wallenbergs stiftelse har anslagit medel till redigeringsarbetet och Kungl Skolöverstyrelsen har givit anslag till tryckningen. Märta Olsson bistod vid renskrivning av manuskriptet.

Till alla uttalar jag mitt hjärtliga tack!

I efterskriften ges upplysning om skrivsättet.

Jokkmokk i januari 1973

Olavi Korhonen

Sámigiel-ruotagiel oassi Samisk-svensk del

a

ábbes abcbok

ábohit hjälpa

áccagat'tit tt glödga

áččálaš ž'ž žž faderlig

áč'či čč far

addáldat kk g gåva, present

ád'dejubmi m förståelse

addestit ge litet

ád'det förstå; jfr *ibmirdit, ár'vidit*

ad'di givande; givare

ad'dit dd ge; låta, tillåta

ád'djá ddj farfar, morfar; gammal man

áddjánit dröja, vara borta länge

áddjit j jaga, driva

adnit n bruka, använda; anse för

adno n bruk, användning

ádnot n bedja om; tigga

ádræs'sa ss adress

aða, aððam- märg; märgben

agálaš ž'ž žž evig

ágŋo ŋ årtull

áibas alldeles, helt

áibašit längta (efter)

ái'bmi im skärnål (trekantig synål för lädersömnad)

ái'bmo im luft; luftrum

áicastat kk g iakttagelse

ái'cat ic upptäcka, märka, lägga märke till; jfr *fuomášit*

ái'cil attr *ái'cilis* uppmärksam

ái'di id stängsel, staket

ái'dno (*ái'dna*) enda

aidu just, precis

ái'gá för länge sedan

áiga, ái'gag- avsikt, intention; plan

áigálaš ž'ž žž timlig, världslig

ái'gásaš ž'ž žž som hör till en viss tid

ái'gi ig tid

ái' giguov' dil attr *-guov'dilis* aktuell

áigigållo l tidsfördriv

ái'gomuš šš š avsikt; jfr *ul'bmil*

ái'got ig ämna

ain (*áin*) ännu

áiras, ái'ras- bud, representant

ái'ro ir åra

ái'sá is skakel

ái'ti it bod

ái'tit it hota

aitu verkligen, mycket riktigt, som väntat

aive ~ *aive fal* bara, endast

ája, áddjag- källa

ájihit uppehålla, hindra; ta tid

ájihit låta jaga, driva

ák'ká kk hustru; jfr *æmit*

akki g (levnads)ålder

akkit, akkid-, attr *akkidis* tråkig, ledsam

ák'ko kk mormor, farmor; gammal kvinna

ák'šo yxa

áktiivalaš ž'ž žž aktiv; jfr *doaimalaš, doai'bmil*

ák'tit vt gagna, hjälpa

ala postp, adv, (hän) på, över;på (i uttryck som arbeta på, tro på, bli arg på etc)

aládas ss s upphöjning, avsats

alás högt upp

álás attr *álás* naken, bar

aláš, aláž- höjd, högsta punkt

albas, al'bas- lodjur

al'bma verklig, riktig; ordentlig

al'bmi lm himmel

al'bmusii ~ *al'bmusit* öppet, uppenbart

ál'bmut, ál'bmug- folk

ál'bmutallaskuv'la vl folkhögskola

ál'bmutlaš ž'ž žž folklig

ál'bmutåssudat kk g folkgrupp

alcesan, alcesat, alcesis etc (refl pron i ill) för el åt mig, dig, sig (själv) etc

áldagas'tit st blixtra

aldán, aldát, aldis etc (refl pron i lok) hos el av mig, dig, honom, henne, sig (själv) etc

aldas, al'das- ovanläder på främre delen av en sko

al'de postp, på; av, från (platsen på); adv, (ovan)på

ál'do ld renko

ale låt bli; jfr *allet*

álelassii alltid, ständigt

álgahit påbörja

ál'git lg börja; jfr *riebmat*

ál'go lg början; ursprung

ál'gooappahus ss s nybörjarundervisning

álgus först, i början

alibui ~ *alibuida* högre upp

alibus högre uppe

alibut adv, högre

alidit höja; upphöja

alimus ss s högst

alit, alibu- högre; jfr *allat*

alit, alih- attr *alit* blå

ál'ki attr *ál'kis* lätt (ej om vikt), bekväm; jfr *gæp'pat*

ál'kit adv, lätt, bekvämt

alla se *allat*

allagit högt

allamæs'so ss högmässa

allánit stiga, komma högre

allat, allag- attr *alla* hög

allet låt bli (sagt till tre el flera personer); jfr *ale*

alludat kk g höjd (på ett föremål)

allus 3 pr sg imp av negeringsverbet

almá (förstärkande prep före *-haga, -kæt'tái*) utan, utan att

alma då, väl, nog (när man menar, att det inte kan vara någon tvekan om svaret)

almake dock, likväl

almálaš ž'ž žž himmelsk

almohit tillkännage, meddela; annonsera

almohus ss s tillkännagivande, meddelande; annons

almos, al'bmus- attr *almos* uppenbar; offentlig

almostat'tit tt uppenbara; avslöja

almosvuotta ð offentlighet

almulaš ž'ž žž offentlig

álos, állus- sav

áltar, ál'tar- altare

álu alltid, ständigt

ámadaddjo j ansikte

aman, amat, amas etc, för att inte (med inf); för att jag, du, han, hon etc inte skall (med inf)*amas, abmas-* attr *amas* främmande; underlig

ámmát, ámmáh- ämbete, tjänst

án'dagassii: án'dagassii ad'dit förlåta

anihat'ti attr *anihat'ti* användbar, brukbar

anistubmi m begär

ánohit tigga, bönfalla

ánsášit förtjäna (= göra sig förtjänt av)

án'so ns förtjänst, merit

áŋ'gir attr *áŋ'giris* ivrig, nitisk, ihärdig

áŋ'girit ivrigt, ihärdigt

áŋ'girvuotta ð iver; nit

áŋ'kur ankare

ápos'tal apostel

áppi b hav; jfr *mærra*; stor myr; jfr *jæg'gi*

áppo b nytta, hjälp; jfr *væk'ki*

árabut adv, tidigare

aramus ss s tidigast

áramusat adv, tidigast

árat, árabu- tidigare

árbálaš ž'ž žž ärftlig; arvinge

ár'bejæd'dji arvinge

ár'bet ärva

ár'bi rb arv

árbmašit tycka synd om, ömma för

ár'bmihit förbarma sig över

ár'bmo rbm nåd

ár'bmogas ss s nådig, barmhärtig

ár'bmogasat nådigt

ár'bmogasvuotta ð barmhärtighet

árbmohæbmi m attr *-his* obarmhärtig

árbmulažžat nådigt

árbmulaš ž'ž žž se *ár'bmogas*

árbulaš ž'ž žž arvinge

ár'ga rg vardag

ár'gi rg attr *árges* skygg, rädd

árgit ängsligt

ár'givuotta ð ängslan, räddhåga, skygghet

ár'got rg bli ängslig, skygg

árkálmas'tit st förbarma sig

ár'po rp tråd; jfr *lái'gi*

árra attr, tidig

árran eldstaden i kåtan

árrat tidigt

árrit r hindra, hejda

ár'tegit underligt

ár'tet, ár'teg- attr *ár'tegis* underlig

ár'vádus ss s förståelse, förstånd; gåta

ár'vái attr *ár'vás* regnig

ár'valad'dan, *ár'valad'dam-* rådslag, överläggning

ár'valad'dat dd rådslå, överlägga

ár'valit överväga; rådslå; föreslå

ár'valus ss s övervägande; förslag

ár'vát börja regna

ár'vi rv regn

ár'vidál'ki lk regnväder

ár'vidáv'gi vg regnbåge

ár'vidit förstå; anta; gissa

ár'vit rv regna

ár'vitmæt'ton, ár'vitmæt'tom- oförståelig, obegriplig

ár'vo rv värde; ära; aktning

árvuhæbmi m attr *-his* värdelös

árvulaš ž'ž žž värdefull

ásadat kk g lägenhet

ásahit inrätta; instifta; förordna

asehaš ž'ž žž attr *-his* tunn (om flata föremål; jfr *sæg'gi, njár'bat*)

as'ki sk famn

as'sái attr *as'sás* tjock (om flata föremål; jfr *gassat, suokkat*)

ássanviesso s bostad, bostadshus

as'sát tjockt

ássat s bo; bosätta sig

ás'si inbyggare, invånare

assot s bli tjock(are)

assudat kk g tjocklek

ás'tat st torka, vissna; (om person el kroppsdel) bli lam

as'tat st hinna, ha tid (till ngt)

as'to st (gott om) tid, fritid

áššálaš ž'ž žž skyldig; skyldig till (med ill)

áššehæbmi m attr *-his* oskyldig

áš'ši šš sak, ting; orsak; skuld; ärende; rättssak

áš'šidåv'di sakkunnig; expert

áš'šigir'ji rj dokument

áššivuod'dji advokat

attanuššat š tilltaga

atte att, för att, så att

átestit ansätta; plåga

átestus ss s trängsel; trångmål

áv'ži vž (skogsbevuxen) dal med branta sidor

ávžuhit anmoda, uppfordra, uppmana

ávžuhus ss s anmodan, uppfordran, uppmaning

áv'din, áv'dim- attr *áv'din* öde

áv'dogas ss s salig

áv'dogasvuotta ð salighet

áv'gus augusti

ávii'sa is tidning

áv'jo vj egg, skarp kant

áv'jui attr *áv'jus* skarp, vass

ávkálaš ž'ž žž nyttig

ávkástallan, ávkástallam- utnyttjande, exploatering

ávkástallat l utnyttja, exploatera

ávkehæbmi m attr *-his* onyttig

áv'ki vk nytta, fördel; jfr *áppo*

áv'kingævahæbmi m utnyttjande

ávkohit gagna, vara till nytta, hjälpa

ávkohus ss s utnyttjande

ávnas, áv'dnas- ämne (även skolämne), material (av vilket ngt göres)

avvi v bälte; jfr *boagán*

ávvo v lycka, fröjd; jfr *illo, lik'ko*

ávvodit glädja sig, fröjda sig; jfr *illodit*

b

ba se *be*

bábir, báppár- papper

bábir, báppir- se ovan

bábirbus'se ss papperspåse

báccahit avfyra

báccit z stanna, blir kvar, bli efter; bli över; bli, förbli

bačča, bač'čag- attr *bačča* bitter (även fig); illaluktande; med dålig smak

bač'čagit bittert

báččit ž skjuta, skjuta på

baččit se *báččit*

bázahas ss s rest, lämning, kvarleva

bázahit lämna

bázihit låta bli kvar, efter el över

bážán skjutvapen

bád'dadit dämma, uppdämma

bád'di dd band; rep; snöre

as'ki sk famn

as'sái attr *as'sás* tjock (om flata föremål; jfr *gassat, suokkat*)

ássanviesso s bostad, bostadshus

as'sát tjockt

ássat s bo; bosätta sig

ás'si inbyggare, invånare

assot s bli tjock(are)

assudat kk g tjocklek

ás'tat st torka, vissna; (om person el kroppsdel) bli lam

as'tat st hinna, ha tid (till ngt)

as'to st (gott om) tid, fritid

áššálaš ž'ž žž skyldig; skyldig till (med ill)

áššehæbmi m attr *-his* oskyldig

áš'ši šš sak, ting; orsak; skuld; ärende; rättssak

áš'šidåv'di sakkunnig; expert

áš'šigir'ji rj dokument

áššivuod'dji advokat

attanuššat š tilltaga

atte att, för att, så att

átestit ansätta; plåga

átestus ss s trängsel; trångmål

áv'ži vž (skogsbevuxen) dal med branta sidor

ávžuhit anmoda, uppfordra, uppmana

ávžuhus ss s anmodan, uppfordran, uppmaning

áv'din, áv'dim- attr *áv'din* öde

áv'dogas ss s salig

áv'dogasvuotta đ salighet

áv'gus augusti

ávii'sa is tidning

áv'jo vj egg, skarp kant

áv'jui attr *áv'jus* skarp, vass

ávkálaš ž'ž žž nyttig

ávkástallan, ávkástallam- utnyttjande, exploatering

ávkástallat l utnyttja, exploatera

ávkehæbmi m attr *-his* onyttig

áv'ki vk nytta, fördel; jfr *áppo*

áv'kingævahæbmi m utnyttjande

ávkohit gagna, vara till nytta, hjälpa

ávkohus ss s utnyttjande

ávnas, áv'dnas- ämne (även skolämne), material (av vilket ngt göres)

avvi v bälte; jfr *boagán*

ávvo v lycka, fröjd; jfr *illo, lik'ko*

ávvodit glädja sig, fröjda sig; jfr *illodit*

b

ba se *be*

bábir, báppár- papper

bábir, báppir- se ovan

bábirbus'se ss papperspåse

báccahit avfyra

báccit z stanna, blir kvar, bli efter; bli över; bli, förbli

bačča, bač'čag- attr *bačča* bitter (även fig); illaluktande; med dålig smak

bač'čagit bittert

báččit ž skjuta, skjuta på

baččit se *báččit*

bázahas ss s rest, lämning, kvarleva

bázahit lämna

bázihit låta bli kvar, efter el över

bážán skjutvapen

bád'dadit dämma, uppdämma

bád'di dd band; rep; snöre

baddjálagai ovanpå varandra; (alltför) tätt inpå varandra

baddjánit höja sig; stiga upp; (fig) uppstå

baddje- över-, övre

baddjel postp, prep, (hän) över; mer än; adv, över

baddjelažžas postp, prep, adv, litet högre upp, litet ovanför; från ett ställe litet högre upp

baddjelaž'žii postp, prep, adv, litet högre upp

baddjelduol'bmat lm överträda

baddjelgeč'čujubmi m förakt, ringaktning

baddjelgæč'čat čč förakta, ringakta

baddjelii postp, (hän) över, (till) ovanför; på, över (föremål för tanke el känsla); prep, ovanför, högre upp än; adv, högre, längre upp; på (om att ta på ett klädesplagg)

baddjelis postp, prep, ovanför, högre upp än; postp, på, över; av, (ned) från (platsen på ngt); adv, högre el längre uppe; högre el längre uppifrån; på (om kläder)

baddjellundulaš ž'ž žž övernaturlig

baddjelmærálaš ž'ž žž omåttlig, ofantlig, överdriven

baddjesábmelaš ž'ž žž fjällsame

báddji j smedja

baddjin uppe, upptill; uppifrån, ovanifrån

bádni n tand

baðoš, battuš- fågelstjärt

báð'va ðv masurträ

bagadit tukta, aga; fostra; vägleda

bagadus ss s aga; vägledning

bagadæbmi m fostran; upptuktelse

bág'get tvinga; jfr *nág'get*

bág'gi gg grimma

bág'go gg tvång; jfr *nág'go*

bággulaš ž'ž žž tvingande; obligatorisk

bágŋat ŋ hoppa (om fisk)

bahá attr *bahás* dålig, ond; elak

bahábut värre

bahádáttulaš ž'ž žž illvillig

bahámusat adv, sämst, värst

bahánit förvärras, bli värre; bli ond, arg (på: *ala*)

bahás ont; illa

bahát, bahábu- sämre, värre

bahávuotta ð ondska; jfr *bahudat*

bahudat kk g ondska; jfr *bahávuotta*

baica däremot, snarare, hellre

bái'di id skjorta; blus

bái'dnit in sätta smak, lukt el färg på ngt

bái'dno in färg (att måla med)

bai'ka ik smuts; avföring, spillning

báikálaš ž'ž žž lokal; stationär

bái'ki ik plats, ställe, ort

báiman herde

bái'sat is svälla, stiga (om t ex vattenstånd)

bái'ste ist stekpanna

bái'stit ist steka (i stekpanna); jfr *bassit s*

bái'talit värma (t ex händerna) vid eld; värma sig vid eld

bái'tit it lysa, skina; värma(t ex kläder, kroppsdelar) framför elden

bajá- (i sammansättning med *-bælli* och *-gæčči*) över-, övre; jfr *baddje-*

baján åska

bajándál'ki lk åskväder

bajás upp, uppåt, uppför

bajásčuož1 želit rel, uppstå

bajásčuož1 želæbmi m rel, uppståndelse

bajásčuv1 gehus ss s upplysning

bajásčuvxget upplysa

bajásdoallat l uppehålla, vidmakthålla

bajásgesx sujubmi m uppfostran

bajásgæssit s uppfostra

bajåssadxdat dd växa upp

bajibui högre upp

bajibus högre uppe; högre uppifrån

bajidit höja, lyfta (upp); upphöja

bajil adv, ovanpå, ovanför; uppifrån; utantill (om ngt inlärt); postp, prep, ovanpå, ovanför

bajimus ss s överst

bajimusas högst uppe, överst; högst uppifrån

bajit, bajibu- övre

bákxčanit göra ont, ta ont; känna smärta

bák'ka kk hetta, stark värme

båkkadit värma, upphetta; jfr *lieggadit*

bákxkanit bli het, upphettad; bli varm och svettig

båkkas, båk'kas- attr *båk'ka* het, mycket varm

bakkat, bakkad- attr *bakkadis* trång

bak'ket tränga på, tränga sig fram

bák'ket, bák'keh- paket

bákxki kk (masur)knöl på trädstam

båkkin hedning

bákkun, bákkum- bud(ord)

bákxtái attr *bákxtás* klippig

bákxti vt klippa

bålda postp, adv, längs sidan el kanten (av); tätt förbi

båldalagai vid sidan av varandra, nära varandra

bal'dalit skrämma (flera objekt el flera ggr el om flera subjekt var för sig)

bålda postp, adv, vid (sidan av), bredvid; från sidan (av)

bål'dii postp, adv, till sidan (av), (hän) bredvid, (hän) till

bal'dit ld skrämma

bal'do ld isflak

bål'gat lg vandra omkring, vistas uppe på höjderna och snöfläckarna (om renen när den i sommarvärmen vill komma från mygg och broms); tillbringa sommaren (om renen)

bålgis, bál'gá- stig

bál'ká lk lön, betalning

bál'káhit avlöna; leja, anställa

bál'kámák1'sin, -måk'sim- avlöning

bálkastat kk g kast

bálkášit belöna; gengälda

bálkašubmi m belöning, pris

bal'kestit kasta, slänga; kasta sig11

bál'kot-báv'kalit

bál'kot lk kasta (flera föremål el

flera ggr; jfr suop'pot) bálkulaš ž'ž žž löntagare ballat l frukta, vara rädd (för) bal'lát bli rädd, skrämd bál1 let få lugn och ro till (att) bálli l tillfälle; gång bálljis, bál'ljás- attr bálljes

kal, bar; skoglös bållju (med neg; inte) särskilt ballo I rädsla, fruktan bal1 sa Is stor tuva bal1 va lv moln, sky bål1 vä lv tjänare

báVvalit tjäna, dyrka; ha tjänst (hos)

báVvalus ss s tjänst, dyrkan bálxvalædxdji tjänare; dyrkare baVvet bli molnigt, mulet ban (framhävande partikel) se ba båncardit sprattla bánxnu nn panna bánnugákko kk pannkaka bár/xko yk bank báp'pa pp präst bårxdni rdn son; pojke bargadit (hålla på att) arbeta;

hålla på med ngt bargån attr bargånis arbetsam bar1 ga t rg arbeta barxgi arbetare barxgo rg arbete, verk bargohisvuotta ð arbetslöshet bargohæbmi m attr -his arbetslös barlgolávldigåd1 di dd arbetsutskott; jfr doaixbmagådxdi dd barxgoræixdo id verktyg bår*got rg skrika; gråta högljutt bargulaš f'f ff arbetsam bárxket barka (med barklag av björkbark); jfr ås1 tet

bär1 ko rk bark; barklag bårra r par

bárro r våg (på vatten) bår1 ti rt bryderi, svårighet, knipa basadit tvätta sig basxki sk attr baskes trång (med liten öppning, om dörr, klädesplagg etc); smal (om t ex dalgång, passage etc), snäv

basxkot sk bli trång (trängre) basohit helga, hålla helig bassat s tvätta

bassi s attr bassi helig; helgdag,

söndag bassibæilvi iv helgdag bassit s steka; jfr båixstit bastat pl, tång bas1 te st sked

bastehæbmi m attr -his slö (om

eggverktyg) bas1 til attr basxtilis skarp, vass basxtilit skarpt, vasst basxtit st vara (nog) vass, bita

(På) bat se ba~be

batta ð bak (på människa el djur) báttarit fly, rymma báttaræbmi m flykt báttarædxdji flykting båt t i ð gryta; jfr ruixto bávčagit börja göra ont; göra sig illa

bávčas, bákxčas- attr bávčas subst, smärta; adj, ond, smärtande

bávčastit smärta; ha ont (i); oaixvi mus bávčasta, jag har ont i huvudet bávxkalit smälla, frambringa en smäll; fyra av (gevär)bávkas-biinidit

12

bávkas, báuxkas- knall, knallande, smäll bávkihit explodera bávxkit vk smälla, knalla; jfr

bæšxkit bavsa, bakxsam- läpp be (framhävande partikel) då, väl (ofta utan motsvarighet i svenska) beVku Ik (hugg)kubbe beluštus ss s försvar; jfr verbet

bæloštit bensWna in bensin berxret måste; jfr ferxtet beruštit bry sig om (ngt: lok) beruštubmi m intresse beruštus ss s hänsyn besxtujubmi m befrielse; rel,

frälsning bettulas žxž žž bedräglig, opålitlig; subst, bedragare bicci z rimfrost (på marken); jfr ridni

biccot z bli belagd med rimfrost

biččot ž verb, pipa

biddjat j sätta, ställa, lägga;

göra upp (eld); ta på (kläder) bidxdjut el bidxdjujuuvut sättas,

ställas, läggas biðxget sprida ut, skingra bietfmat bm föda, underhålla; mata

biebxmo bm mat, föda biebxmoåčxči čč fosterfar biebxmoædxni dn fostermor bieža, bieččam- (kort) svans (på ren, får, get etc; jfr sæixbi)

bieddjo j djurhåla (ide, gryt,

lya) bieðan idiot

biedxganit sprida sig, skingras;

spricka, rämna biedgoi spridd, utspridd biedgos, biðxgus- attr biedgos

spridd, utspridd biedot, biedoh- idiot biegådit plötsligt klaga, gnälla;

klaga, gnälla till biegxga gg vind biegxgåi attr biegxgås blåsig bieggastit börja blåsa (om vind) biegxgat gg blåsa (om vind; jfr

båssot) biekkot g klaga; gnälla bieVlo II klocka, skälla bier gas, bier1 gas- redskap; sak,

föremål (vanl i pl) bierxgo rg kött bierxgobitxtå tt köttbit bierxgoruovxji vj köttstycke; jfr ruovxji

biesxtit st (ofrivilligt) släppa,

mista, förlora biettadit neka, avböja bietxtalit neka, vägra; förneka bietxtalus ss s vägran; rel, för-nekelse

bievxla vi barmark; barmarks-fläck

bievladit bli (alltmer) barmark bievxlåi attr bievllás rik på

barmarksfläckar bievxlat vi bli barmark biibal, biVbal- bibel biixdnahuvvat v bli pinad, plågad biildno in pina, lidande biixla il bil

biixlaluodxda dd landsväg; jfr

gæixdno biixlavuodxdji bilförare biinidit pina, plåga13

biinidæbmi-blæk' ka

biinidæbmi m plågande bi?po ip pipa biilse is spis

bija 2 pr sg imp av biddjat

bikxka kk subst, tjära

bikxkadit tjära

bikkas, biklkas- tjärved

bikxtalit värma sig

bikxtit vt värma (vid eld)

bil1 gä Ig två ihopbundna flätor

av skohö; jfr fierra bilidit förstöra, fördärva biVkádus ss s hån biVkidit håna biVkidæbmi m hån bilxkidædxdji hånare, hädare biVko Ik hån, förolämpning biVlašubmi m förstörelse biVlašuvvat v bli förstörd billistit förstöra, fördärva; jfr bilidit

binxnå nn stycke, bit; jfr bit1 tå;

liten flock; jfr čåra bipxpur peppar

birastatxtit tt omringa, belägra birxgehit (med refl pron) kunna

klara sig birxgemuš šš š bärgning, försörjning bir'gen, bir'gem- se birxgemuš birxget klara sig

birra postp, om, runt omkring; om, angående; prep, runt omkring; omkring i; över hela; (om tid) igenom, (året) runt; adv, runt, om, omkring birradat kk g område; distrikt,

region birrasat, pl, omgivning birrasii ungefär, omkring; jfr ullii

biru djävul

bisihit plötsligt stanna, göra ett

litet uppehåll bisohit bevara, bibehålla bisohæbmi m attr -his ostadig,

obeständig bisxpa sp biskop bissånit el bisånit stanna bisxsehit träns, stoppa bisxso ss bössa, gevär bissot s förbliva, bestå; sitta fast (inte gå lös); hålla (intr); fortsätta (med) att bisxsuvaš žxž žž bestående, stadig, stabil

bis1 tevaš žxž žž varaktig, ihållande

bis1 tit st vara, fortgå; hålla på biš1 ko t šk skrika med gäll röst; gala

bit1 tå tt bit, stycke; avrundat

snitt (märke i renens öra) bivaldit bli mildare väder bivastat kk g svett bivastuvvat v svettas bivldi jägare, fiskare bivxdin, bivldim- fångst; jakt, fiske bivxdit vd jaga, fiska, fånga; be om

bivldo vd jakt; fiske; fångst bivxdofanast -fadnas- fiskebåt bivtas, bikxtas- klädesplagg, pl, kläder

bivval attr bivvalis adj, varm, mild (om väder, luft, vind etc); subst, varmt, milt väder; pl, långvarigt milt väder bivvat v hålla sig varm; inte frysa

(dvs klara sig trots kyla) bláððì ð blad (i bok) blæklka kk bläckboazo-buoja

14

boazo, båc'cu- subst, ren boazodoallo l renskötsel boazoguotton, -guottom- renbete boazogæč'či renvaktare boazoisit, -isid- renägare boazolåkko g renantal boazomær'ka rk renmärke boazomær'kon, -mær'kom- ren-

märkning boazonjuovvan, -njuovvam- renslakt

boazosábmelaš ž'ž žž renägande same

boazovåz'zi renskötare boazoælåhus ss s rennäring boad'nji dnj äkta man, make boade (2 pr sg imp av boattit) kom!

boaðos, båttus- resultat boagán, boakkán- bälte boagostit skratta; jfr čai'bmat boai'bmot im plocka boaVdevaš ž'ž žž brännande boaVdinmuorra r (vanl pl) bränsle boaVdit Id bränna; röka (tobak) boallo l knapp

boarda, boar'dag- trappa (utanför hus)

boaresái1 gásaš ž'ž žž gammaldags

boaresvuotta ð ålderdom b o ar is, boarràs- attr boaris

~boares gammal; jfr vuoras boarråsæb'bo bb äldre boarrásæmos, boarråsebmus-

äldst, den äldste boas'ta st post

boastoibmårdus ss s missförstånd boas'tot pred adj, adv, fel,

oriktig; illa, galet boastovuotta ð orätt; felaktighet

boaš'šo šš innersta delen av kåtan (där matvaror och husgeråd förvaras) boaš'šocag'gi gg stång längst

inne i kåtan; jfr boaš'šo boat'kanit slitas av, gå av; brista

boat'kanæbmi m avbrott boat'te kommande, nästa boat'ti se boat'te boattin, boattim- ankomst boattit ð komma; bli; jfr

sad1 dat brævva v brev

bud1 des tat kk g kantband av

kläde (på klädesplagg) budet, buðeh- potatis buk}sa vs by'-; pl, buvsat, by'or buk'tit vt hämta; föra med sig,

bringa bulety buleh- träkagge bum'ba mb bomb bum'bet bomba bum'bül bomull bum'bullii'dni in bomullstyg buoccat z vara sjuk; jfr skippat buoclci adj, sjuk; subst, patient buoc1 civiesso s sjukhus buozas, buoccas- (ej attr) sjuk,

sjuklig buodnjot nj doppa buoððo ð damm; (la')pata buoððot ð dämma upp buogo, buk'ku- böld, svulst buoida, buoi'dag- hermelin buoVdi id fett

buoi'di id attr buoidis~ buoides fet

buoildodit göda buoVdot id bli fet(are) buoja, buoddjag- bubbla15

buok' čat-båc'custallat

buokx cat vč dyka buokkat se huot

buolaš, buollaš- frost, sträng

kyla; jfr čoasxkin buoVža Iž brant ås buoVláhit antända buollánviixdni in brännvin buoVlát börja brinna; fig, upptändas buollin, buollim- brand buollit l brinna buoVva Iv knä; generation buoVvadat kk g generation; jfr buoVva

buoyis, buogrjás- attr buor/es fast, kompakt (om renhorn och trä)

buorådus ss s förbättring; botande; rel, bättring buorástat1 tit tt hälsa (på), ta i

hand buorebut bättre buoremus ss s bäst buoremusat adv, bäst buorety buorebu- bättre buoridit förbättra; böta buorrånatx tit tt förbättra buorrånit bli bra el bättre buorrånæbmi m förbättring buorre, gen, ack sg buori attr

buorre bra, god; snäll buorrevuotta ð godhet; jfr burru-dat

buorridilli l välstånd buoššodit härda (järn); förhärda (sig el sitt hjärta)

huoššot š härdas (om stål el redskap av stål); bli förhärdad buot, pl, buokkat ali, allt, alla; pl substantiviskt, alla; adv,

helt, alldeles; allra (före superlativ)

buotlågån el buotlågås -lágáž-

attr -lágán el -lágáš ali slags buotta postp, adv, mitt emot; i

bredd med buottalagai mitt emot varandra; i bredd

buotvægalaš žxž žž allsmäktig bures gott, väl, bra; (hälsningen)

god dag! buresboattin, -boattim- välkommen

buressivxdnådus ss s välsignelse buressiv1 dnidit välsigna burrudat kk g godhet; jfr

buorrevuotta bur1 sa rs börs, portmonnä bus1 så ss katt busxse ss påse busxse ss buss busståvva v bokstav butxtåsit rent butxtet ersätta; gottgöra buttis, butxtås- attr b ut t is ren buttistit rengöra, rena buttisvuotta ð renhet buvxda vd butik buvxri vr (enkel) bod buvxro vr gröt

buvtihit åstadkomma, förorsaka buvvånit kvävas, strypas båcxci rör

båcciidit spira (upp, fram); fig,

begynna, få sin upprinnelse båcxcu se boazo båcx cubier1 go rg renkött

båc'cučoar'vi rv renhorn

båcxcunákxki kk renskinn båcxcustallat l leka ren (om barn)båc'cuvuos'tá-båstáhallat

båclcuvuosltá st renost båččin, båččim- mjölkning båččit ž klämma, pressa; mjölka båd1 da dd stund

båd1 ni dn botten (under vatten);

mark (under snö) bådxnijiegtja rj »bottenis» (isskorpa på marken under snötäcket som hindrar renen från att beta laven) bådnit n tvinna, spinna (garn, sentråd)

bådnjalit hastigt vrida (se bådnjat) bådnjat nj vrida, sno, skruva; borra; ändra riktning; förvränga båkxkå (djuret) bock båkkusit skratta, brista i skratt;

jfr boagostit båkxte postp, genom båkxtit vt väcka (även fig) båVlo II klot

båVtot It gräva upp; lossa, lasta av

bånjil skevt, snett bånjo{~) skev, sned, vriden båykas, bårjxkas~ smäll, duns båifkit yk dunka; jfr bæšxkit båradit äta (en måltid); jfr bårrat

bårahallat l bli biten; bli uppäten

båraspire rovdjur bårastit äta litet; jfr bårralit bår1 dit rd stapla

bårxga rg snöyra (med fallande el av vinden uppvirvlad snö; jfr guoVdo) bårlgádit skifta päls (om djur) bårgadit hålla på att yra etc; se bårxgat

bår*gat rg yra (om snö, vatten, sand); vara yrväder; yra, driva igen, (subj, vind) bår1 get bli snöyra bårxgi rg rötning, hårskifte; tillstånd när håren i renens päls är till hälften utvuxna bårxgibæsxka sk renskinnspäls av höstskinn med till hälften utvuxet hår; se bårxgi bårgiidit bli snöyra bårxgimånno n augusti bårgistit ryka; ånga bårxjadat kk g medvind bårjas, bår1 jas- segel bårjasfanas, -fadnas- segelbåt bårjastit segla

båros, bårrus- mat, ngt att äta bårralit äta el bita i ali hast;

äta litet; jfr bårastit bårramuš šš š mat bårranboazo, -båcxcu- matren bårranladnja nj matrum bårransålla l matsal bårrat r äta; bita (om t ex fisk,

hund, varg, mygg) bår1 sot rš forsa, brusa båsxka sk kvanne (blomsterstängeln av Angelica archan-gelica); jfr fád'no båssončuojanas ss s blåsinstrument

båssot s blåsa (även om vind), blåsa på; andas tungt; jfr vuoVgyat båsta, bås*tag- attr båsta{-) adj, som förorsakar svullnad (om jord, insekt); subst, (Turi) svullnad; förgiftning båstàhallat l bli biten (av insekt) så att det sväller upp; bli17

utsatt för skadliga verkningar av jord etc bås1 tit st bita, sticka (så att det sväller upp; om insekt); förorsaka svullnad, utslag (om jord etc) båtxket slita av; avbryta; skilja i

två delar båttal, båt*tal- flaska båttanit svullna båttanæbmi m svullnad båt1 to 11 dunge båvxdet inbjuda båvxdna vn tuva

bæccet, bæcceh- fiskstjärt; bösskolv bæcci z tall

bædxbi db bogblad; skulderblad bædyiSy bæðxtjá- fotställ på skida

bæggålmas ss s berömd bægxgin, bægxgim- rykte bæglgit gg sägas, ryktas bæivådat kk g solsken bæiválažžat dagligen bæiválaš žxž zi daglig bæilvásaš žlž žž attr, en dag gammal; (med gen) så och så många dagar gammal; som varar så och så många dagar bæiváš, bæivåž- sol; jfr bæiyvi bæixvet om dagen bæVvi iv dag, dagsljus; sol bæixvigirxji rj dagbok bæixviguovxdil mitt på dagen,

tiden omkring middagen bæivis, bæixvás- dagsresa bækkit g krypa (på alla fyra) bækltil attr bækxtilis med

kraftig smak (om föda), näringsrik; verkningsfull, effektiv

bæVde postp, på el från ngns sida, på el från sidan, kanten av ngt bælxdo Id fält, åker; jfr giedxdi bæle postp, på, längs sidan el kanten av (om färd el rörelse) bæVgi Ig tumme

bælis postp, för den och dens vidkommande bæVkit Ik skälla, gräla (på);

gräla med bæVko Ik utskällning; gräl bælladat kk g parti bællelaš žxž žž äkta hälft bælli l sida; hälft, halv-; jfr lakxki

bælljehisvuotta ð dövhet bælljehæbmi m attr -his döv;

lomhörd bæVlji llj öra

bæVlji llj bågstång, var och en av de fyra bågformiga stängerna i stommen till en kåta bæloštit försvara bæna, bædnag- hund bænagullan, bænagullam- mil bætfka rjk bänk bæra, bærrag- flisa, spån bæral, bærral- pärla; jfr heVbmu bæraš, bærraš- familj; jfr joavlko bærxbma rbm pärm bærbmet, bærbmeh- innertröskel, var och en av de stockar på golvet i en kåta som bildar gräns mellan de olika avdelningarna; jfr loaixdo, boas1 so bære bara; jfr duššе; alltför; jfr ila

bærlgalat kk g djävul bærxjadat kk g fredag bærjas, bærxjas- rökskärm (skynke el dyl som man lägger över

2 - 734137bærrái-cuovkas

rökhålet i kåtan på vindsidan) bærrái postp, med avseende på,

vad angår, om bæsahit (ofrivilligt) släppa, mista ngt

bæsxka sk päls bæsxkidit klippa (hår el ull) bæsoš, hessuš- kull (av fåglar) bæs'sáš- pl bæs'sážat påsk bæssat s slippa (från; lös), bli fri från; komma iväg el undan bæssi s fågelbo, näste bæsxsi ss näver

bæsxti befriare, räddare; rel, frälsare

bæsxtit st släppa, rädda, befria;

rel, frälsa; jfr gáddjot bæškanas ss s (en) smäll bæškas, bæš'kas- knall, smäll, brak

bæšxkit šk knalla, smälla; jfr

båvxkit, bårfkit bætxtit 11 bedraga, lura; förråda;

jfr fil1 let bætxto tt bedrägeri; förräderi bævxdi vd bord bæv1 dilii1 dni in bordsduk bævxkit vk låta, skratta (om ripan)

c

càbastit karva litet (t ex kött)

cåbxmit bm slå

cåcco z streck, rispa

cåccot z rispa, rista

cagxgat gg spänna ut, upp; stötta;

hejda, hindra cagxgi gg stöd, stötta cak^kanit tändas, fatta eld cakkat g pyra, glöda

cakxkehat kk g tändved cakxkehit tända (eld) cakkiidit antändas; fig, upptändas

cåkkit g stoppa, sticka in; intr,

sticka fram cåppat b skära, karva (t ex

skivor av kött) cegxgen, ceglgem- uppbyggnad cegxget resa, räta upp; bygga,

uppföra cizáš, cizáž- småfågel; sparv ciegxgat gg sjunka ned (i t ex snö)

ciellan, ciellam- skällande, skall ciellat l skälla cieppat b gnaga cirlget intr, spruta civxkalit pipa civxkit vk pipa, kvittra coagis coakkås- attr coages adj, grund; subst, grund, grunt ställe coakki g lågvatten coakkot g falla (om vattenstånd); fig, minska,avta ciii'get påpeka, förmana (en gång)

cuigudit förmana, tillrättavisa euigudus ss s förmaning, tillrättavisning cummistit kyssa cumxmå mm kyss cuozxza zz (organisk) hinna cuoixgot ig påpeka cuoyo, cugxrju- skare cuoijomånno n april cuoijodit bli skare euoplpa pp fiskkött cuovxkanit gå sönder, krossas cuovkas i stycken, sönder, itu bærrái-cuovkas

18

rökhålet i kåtan på vindsidan) bærrâi postp, med avseende på,

vad angår, om bæsahit (ofrivilligt) släppa, mista ngt

bæsxka sk päls bæsxkidit klippa (hår el ull) bæsoš, hessuš- kull (av fåglar) bæs'sáš- pl bæs'sážat påsk bæssat s slippa (från; lös), bli fri från; komma iväg el undan bæssi s fågelbo, näste bæsxsi ss näver

bæsxti befriare, räddare; rel, frälsare

bæsxtit st släppa, rädda, befria;

rel, frälsa; jfr gáddjot bæškanas ss s (en) smäll bæškas, bæš'kas- knall, smäll, brak

bæšxkit šk knalla, smälla; jfr

båvxkit, bårfkit bætxtit 11 bedraga, lura; förråda;

jfr fil1 let bætxto tt bedrägeri; förräderi bævxdi vd bord bæv1 dilii1 dni in bordsduk bævxkit vk låta, skratta (om ripan)

c

càbastit karva litet (t ex kött)

cåbxmit bm slå

cåcco z streck, rispa

cåccot z rispa, rista

cagxgat gg spänna ut, upp; stötta;

hejda, hindra cagxgi gg stöd, stötta cak^kanit tändas, fatta eld cakkat g pyra, glöda

cakxkehat kk g tändved cakxkehit tända (eld) cakkiidit antändas; fig, upptändas

cåkkit g stoppa, sticka in; intr,

sticka fram cåppat b skära, karva (t ex

skivor av kött) cegxgen, ceglgem- uppbyggnad cegxget resa, räta upp; bygga,

uppföra cizáš, cizáž- småfågel; sparv ciegxgat gg sjunka ned (i t ex snö)

ciellan, ciellam- skällande, skall ciellat l skälla cieppat b gnaga cirlget intr, spruta civxkalit pipa civxkit vk pipa, kvittra coagis coakkås- attr coages adj, grund; subst, grund, grunt ställe coakki g lågvatten coakkot g falla (om vattenstånd); fig, minska,avta ciii'get påpeka, förmana (en gång)

cuigudit förmana, tillrättavisa euigudus ss s förmaning, tillrättavisning cummistit kyssa cumxmå mm kyss cuozxza zz (organisk) hinna cuoixgot ig påpeka cuoyo, cugxrju- skare cuoijomånno n april cuoijodit bli skare euoplpa pp fiskkött cuovxkanit gå sönder, krossas cuovkas i stycken, sönder, itu19

cuv'ket-čal'gat

cuvlket slå sönder, krossa cåg1 galit hastigt stoppa, sticka cåglgat gg stoppa, sticka cåkki g hjärta (= hjärtmuskeln);

jfr våixbmo cæglgåt sticka upp; resa sig

(om fjäll) cæggo el cæggu{-) brant cæggos, ceg lgus- attr cæggo

~ cæggu brant cæglgot gg resa, räta upp (flera

ggr el flera föremål) cæg'got upprätt, brant cæk[ki kk hack, skåra cækkis, cæklká- hack, skåra cæklkot kk skära in, göra skåror

cæVkemæ^ton, -mætxtom- outsäglig; adv, oerhört cæVkit Ik säga; tillsäga; cæVkit

dærvuodaid, hälsa (från ngn) cævvi v sammanpackad, hård snö (som renen inte orkar gräva igenom) cævvi v attr cæves sammanpackad och hård (om snö)

č

čábba se čábbat čátfbámus ss s vackrast čáb'bát vackert

čábbat el čábbis, čátfbáis)- attr

čábba vacker čátfbudat kk g skönhet čácci z vatten

čáccibád'dadæbmi m vattenreglering

čáccigiera, -gierrag- vattenyta čáccigo aikanas ss s vattendroppe

čáccilåd{di dd sjöfågel čázet, čázeh-i pl, čázehat sommarsko (av läder, som är vattentät) čáddjádus ss s villfarelse, förvillelse

čáddjidit gå vilse, förvilla sig čadnat n binda

čađa postp, genom; prep, helt

igenom; adv, helt och hållet čađahit genomgå; genomföra čađahuvvut genomföras čađat utan uppehåll, ständigt čađđa đ träkol

čågijat y krypa in i; gå, komma,

stiga in i (huset, rummet) čailbmat im skratta (högt) čáilhni ihn hackspett čájahallatt, čájahallam- demonstration, förevisning čájahallat l demonstrera čájáhus ss s utställning čájehit visa

čájehæbmi m anvisning čájos, čáddjus- akt (i teaterstycke) čakxča vč höst čakxčamánno n september čaklčat om hösten čákkat g rymmas čakki g hård snöklump, snöboll čála, čállag- skrift, skrivelse; bibeln

čálaoap*pavaš f'i žž skriftlärd čaVbmi Im öga; pl även, ansikte; (om grundbeståndsdel av ett ämne) -flinga, -korn, -droppe čaVbmiláset pl, glasögon čaVbmirau1 kalæbmi m ögonblick čaVgat Ig sjunka genom (t ex is, skare) 19

cuv'ket-čal'gat

cuvlket slå sönder, krossa cåg1 galit hastigt stoppa, sticka cåglgat gg stoppa, sticka cåkki g hjärta (= hjärtmuskeln);

jfr våixbmo cæglgåt sticka upp; resa sig

(om fjäll) cæggo el cæggu{-) brant cæggos, ceg lgus- attr cæggo

~ cæggu brant cæglgot gg resa, räta upp (flera

ggr el flera föremål) cæg'got upprätt, brant cæk[ki kk hack, skåra cækkis, cæklká- hack, skåra cæklkot kk skära in, göra skåror

cæVkemæ^ton, -mætxtom- outsäglig; adv, oerhört cæVkit Ik säga; tillsäga; cæVkit

dærvuodaid, hälsa (från ngn) cævvi v sammanpackad, hård snö (som renen inte orkar gräva igenom) cævvi v attr cæves sammanpackad och hård (om snö)

č

čábba se čábbat čátfbámus ss s vackrast čáb'bát vackert

čábbat el čábbis, čátfbáis)- attr

čábba vacker čátfbudat kk g skönhet čåcci z vatten

čáccibád'dadæbmi m vattenreglering

čáccigiera, -gierrag- vattenyta čáccigo aikanas ss s vattendroppe

čáccilåd{di dd sjöfågel čázet, čázeh-i pl, čázehat sommarsko (av läder, som är vattentät) čáddjádus ss s villfarelse, förvillelse

čáddjidit gå vilse, förvilla sig čadnat n binda

čađa postp, genom; prep, helt

igenom; adv, helt och hållet čađahit genomgå; genomföra čađahuvvut genomföras čađat utan uppehåll, ständigt čađđa đ träkol

čågijat y krypa in i; gå, komma,

stiga in i (huset, rummet) čailbmat im skratta (högt) čáilhni ihn hackspett čájahallatt, čájahallam- demonstration, förevisning čájahallat l demonstrera čájáhus ss s utställning čájehit visa

čájehæbmi m anvisning čájos, čáddjus- akt (i teaterstycke) čakxča vč höst čakxčamánno n september čaklčat om hösten čákkat g rymmas čakki g hård snöklump, snöboll čála, čállag- skrift, skrivelse; bibeln

čálaoap*pavaš f'i žž skriftlärd čaVbmi Im öga; pl även, ansikte; (om grundbeståndsdel av ett ämne) -flinga, -korn, -droppe čaVbmiláset pl, glasögon čaVbmirau1 kalæbmi m ögonblick čaVgat Ig sjunka genom (t ex is, skare)čál'gat-čielgas

20

čáVgat Ig bli kraftigare (om

t ex renkalv) čálihit få till att skriva, låta

skriva (in) čálistit skriva litet čallat l skrubba hornen mot ngt för att få av huden (om ren)

čáVli attr čåVli adj, skrivande;

subst, författare, sekreterare čállin, čállim- skrivning čállinvuokki g skrivsätt, ortografi

čállit l skriva; rista, skära in čalmas, čaVbmas- nätmagen (hos

idisslare) čalmehisvuotta ð blindhet čalmehutxtit tt göra blind; fig,

förblinda čalmehuvvat v bli blind čalmehæbmi m attr -his blind čálos, čállus- skrift; skrivning čanas, čadnas- band (även fig),

ngt att binda med čanastat kk g band; bindning;

bandage čáp*padas ss s ngt svart (t ex den svarta nosspetsen på ett djur)

čáplpat, čápxpad- attr čápxpes

svart, mörk čáplpát synas svart, vara svart čáppudit bli svart čár'vet klämma, pressa, knåda

(en gång) čáslkadit släcka čásxkat sk slockna časxkit sk slå

častas, časxtas- hård snödriva čavxga fast, hårt; bestämt čavgadit sträcka, spänna

čavxgadit fast, hårt; strängt čavxgat, čavxgad- attr čavxgadis~ čavxges~ čav1 ga spänd, stram; sträng, hård čavxgat v g sträcka, spänna; bli

stram(are) cegxr)et sätta sig på huk; (om

djur) böja ned bakkroppen čeppet duktigt, skickligt cepxpudat kk g skicklighet čibxbi bb knä

čibbustit falla på knä; stå på knä čičxčet, čičxčed- attr čičxčet sjunde čiž'ži žž (kvinno)bröst; juver, spene

čieža gen, ack, čieža, ill, čiččii,

ess, čieččan sju čiegar, čiekkar- område där renarna om vintern grävt upp snön under det att de betat čiegrjalas ss s djup, djupt ställe čiegyalit djupt čiegtjot 13 bli djupare čiegos, čikkus- attr čiegos~ čiegus

hemlig, dold čiekxčat vč sparka čiekká g gömställe; gömd skatt čiekka g hörn, vrå čiekkádit gömma sig čiekkat g gömma čieVga klart, tydligt čielgádat kk g klart väder čielgadit förklara čieVgadit göra klar(are); utreda, analysera čielgadus ss s förklaring čieVgadæbmi m utredning, analys

čielgas, čieVgas- attr čieVga adj, klar, tydlig; subst, klarhet21

čiel1 gasit-čoavdagip1 po

čieVgasit klart, tydligt čieVgat Ig bli klar(are), klarna,

bli tydlig(are) čieVgi Ig rygg (om människors bara i fråga om det yttre av ryggen); jfr sæVgi čieyal, čiegyal- attr čiegrjalis djup

čieyalvuotta ð djup, avgrund čierastallan, čierastallam- utförsåkning

čierastallat I åka på skidor

nedför backe (flera gånger) čierastanluoklká kk skidbacke čierastit åka på skidor nedför

backe, glida, kana (ned) čierron, čierrom- gråt čierrot r gråta

čiesxkat sk knäcka, slå sönder;

klyva (märgben) čieulra vr grus

čigya q prydnad, prakt; smycke Čikkusii och čikkusis se čiegos čikkusit hemligt

čiklkut el čikxkujuuvut gömmas, döljas

čikxtit vt laga (nät); brätta (skidor)

čiVgehit göra klar, tydlig; förklara

čiVgehus ss s förklaring čiVget göra klar, tydlig, förklara; klarna cirjahit pryda

čirrulas ss s grinig, gnällig čirxrut falla i gråt, börja gråta čivxga vg unge čivxgat vg få ungar čoaggálmas ss s (religiöst) möte čoaggán, čoaggám- möte, samling

čoag'ganit samlas, församlas čoagxganæbmi m sammankomst, möte

čoagxgit gg samla (på), plocka (bär)

čoakxkái samman, ihop (rörelse till)

čoaklkamt samlas, samla sig čoaklkat, čoaklkad- attr čåWkes

mörk (om färg) čoakxkin, čoaklkim- möte, sammanträde čoakkis tillsammans, ihop, (i)

samlad (flock) čoaVbmi Im sund čoaVkalit träns el med ill, knacka på, banka på (en gång)

čoaVkit Ik intr, banka, knacka,

slamra čoalli l tarm čoallot l rensa (fisk) čoalos, čållus- fettet omkring tarmarna på ett slaktdjur; inälvor på fisk čoaVto It klump, snöklump čoamuhas ss s bog čoarbælli l lår; lårstek čoar'vi rv horn čoarvoš, čårxvuš- hornkrona čoaskidit bli kallt (väder) čoaslkin, čoasxkim- kallt väder, kyla

čoaskis, čoaslkás- attr coasxka~

čoaskes kall čoasxkodit avkyla čoasxkodæbmi m avkylning čoas'kot sk kallna čoavda, čoavldag- nyckel čoavdagiplpo pp nyckelknippačoav1 dalit-čuol 'dit

22

čoavxdalit lösa, lossa; låsa upp

(flera obj) čoavxdasit lossna čoavxdilit hastigt lösa, släppa lös čoavxdin, čoavx dim- lösning čoavxdit vd lösa, lossa, släppa lös; knyta upp; låsa upp; befria

čoavjet, čoavjeh- dräktig renko čoavxji vj måge, buk čugxgestat kk g stick čugxget sticka (med ngt en gång) čujohit peka (på); påpeka, framhålla

čujohus ss s påpekande, anmärkning čukxčá vč tjädertupp čuobma m fiskskinn; jfr čuomas čuobmat m fjälla fisk čuoccit z stöta emot; träffa,

drabba čuožžahit intr, stanna čuožžáldatxtit tt resa upp, upprätta; bibi, uppväcka (från de döda)

čuožžastit stanna, bli stående en

liten stund čuožxželit resa sig, stå upp; uppstå

čuožžohit påstå; fasthålla vid čuožxžot žž stå; (med lok) bero på

čuožxžot stående

čuoddjat j låta, ljuda; klinga

čuoði se čuotti

čuoggar, čuogxgar- klump av

ngt som är fruset čuoggis, čuogxgá- prick, punkt čuogxgot gg sticka cuogos, čukkus- (flytande el

halvflytande) hundmat, kattmat; jfr čuokkat čuoixbmi im båtstake cuoixbmot im staka (med en båt

el en båt någonstans) čuoigadit skida, hålla på att åka skidor

čuoigahit skida ifatt, skida efter;

förfölja på skidor čuoi1 galit skida iväg; göra en

hastig skidtur någonstans čuoixgan, čuofgam- skidåkning čuoixgat ig skida, åka skidor čuoixgát börja åka skidor, ge sig

iväg på skidor čuoixgi skidåkare čuoVka ik mygga čuoivat, čuoivag- ren med gulgrå färg

čuojahat kk g telefon; jfr

telefuvxna čuojahit spela, ringa (med) čuojanas ss s musikinstrument čuokkat g lapa i sig (om hund) čuokki g flen, isskorpa på betesmark (som gör att renen inte kan komma åt laven) čuokkot g beläggas med flen,

isskorpa (om betesmark) čuoladit hålla på att hugga; jfr

čuollat čuoladit hugga sig čuolastat kk g hugg čuoVbma Im knut čuoVbmat Im knyta čuoVda Id påle, stolpe čuoVdin, čuoVdim- vävning av skoband el bälte med mönster čuoVdit Id skilja ut; skilja en renhjord i två delar (om23

čuollat-čår'bmadit

gammaldags skiljning); väva skoband čuollat I hugga čuomas, čuobmas- fiskfjäll čuonan, čuonam- gnista čuonjá, čuodnjág- gås čuoplpat pp hugga; jfr čuollat;

skära, klippa čuorxbi rb attr čuorbis~ čuorbes

oskicklig, klumpig, dum čuorbit oskickligt, klumpigt čuorbmas, čuorxbmas- hagel (väder)

čuorbmastit hagla (om väder) čuorlgat, čuorxgad- attr čurxges~ čuorxgadis grå(vit) (om hår på människor el djur) čuorvas, čuorxvas- rop čuorxvot rv ropa; ropa på el till čuosxkot sk hoppa, gå el springa

hoppande čuotti ð hundra čuovxža vž sik

čuovxdi vd pekfinger; tå (tån

bredvid stortån) čuovlga vg ljus

čuovgahæbmi m attr -his blind;

jfr čalmehæbmi čuovgas, čuovxgas- ljus, ljussken čuovlgat vg lysa, ge ljus; belysa,

lysa (så att någon ser) čuovxgát skina, lysa čuovxgat, čuovxgad- attr čuvxges

ljus, klar čuovxvo attr čuovlvos subst, efterföljare, anhängare; ren, som gärna följer; adj, som gärna följer (om ren) čuovvolit börja följa (efter); följa en liten stund el en liten bit

čuovvot v följa čuovlvuvaš žxž žž följande čurut, čuruh- fluga čur'vestit hastigt ropa, ropa till

(en gång) čur'vet ropa, ropa på (en gång) čutti ð tjuder (namn på ett fiendefolk som omtalas i samiska sägner) čuvxgehus ss s fig, upplysning cu&get belysa; upplysa; (om

väder) ljusna, klarna čuvgudit ljusna, gry čådda, čådldag- svalg čågas, čåkkas- attr čåkka spetsig;

hög (om ton, ljud) čäglgut samla sig, hopa sig čågudit hålla på att kamma;

kamma sig čåkxka kk (fjäll)topp čåk'kádit sitta (en lång stund),

sitta i lugn och ro čåkkánit sätta sig (ned) čåkxkát sitta

čåkkat g spetsa, göra spets på čåkxkedit sätta sig čåkxkedit hålla på att samla čåkxken, čåkxkem- samling, insamling čåkxket samla, föra ihop cåkkon, čåkkom- kam čåkkot g kamma čåkxkot sittande čåkkuhallat l sitta i lugn och ro čåVga Ig spott čåVgat Ig spotta čåVlet rensa (fisk) čåra, čårrag- flock, jfr bin1 nå čårxbma rbm näve cårxbmadit slå till med knytnäven (en gång)*čårbmadit* (oavbrutet) slå med knytnäven; slå varandra med knytnäven

čårxbmat rbm slå (flera gånger) med knytnäven

càr'gat, čårx'gad- attr *čår'ges* ordentlig, renlig; sparsam

càr'get göra ren, rensa; städa

čårro r ås, landrygg; uppstående kant

čäs'ka sk stock

čåv'dujubmi m lösning (av ett problem)

čæbet, čæbeh- hals (det yttre av halsen); krage

čæbetlii'dni in halsduk

čæcci z farbror (yngre än fadern); jfr ækki

čæklsa vs bladmagen (hos idisslare)

čæpxpipp attr čæppes adj, duktig,

skicklig; subst, mästare čæppitt čæppibu- duktigare, skickligare

čæppit duktigt, skickligt čærbmat, čærbmah- renkalv från ett halvt år till några månader över ett år gammal, ettårsren čærxda rd art, slag, sort čærxga rg hård driva čærgas, čærxgas- dunder, brak čærxgat rg driva ihop till en

hård driva (om snö) čærxgot rg dundra, braka; ryta čærrit, čærrih- tärna (fågel) čærro r (nordsamiska) tämligen platt och vidsträckt högfjällsområde med liten vegetation; (törne- och lulesamiska)

lågfjäll som gränsar mot skogslandet och där höst- och

vårvisten brukar vara belägna; sameby čæsxkat, čæsxkad- attr česxkes

helt vit, snövit čævxži vž has (på renen och

andra fyrfotade djur) čævxlái attr čævxlás högmodig, stolt

čævris, čævxrá- utter

d

då här (närmare den talande än den tilltalade); (när man ger ngt) var så god! dábálaš i'z žž vanlig dábbe här; härifrån dábmat m tämja dåbxmut tämjas dábmut, dábmuh- laxöring dáža el dážža norrman; svensk dadde el daddege likväl, i alla fall dåddjadit förstå sig på att; ha

förstånd att daddjat j säga

dáddjot j yra, vara sinnessjuk

dadxdjut sägas

dadni n tenn

dadniårxpo rp tenntråd

dade desto, dess

dadistaga så småningom

dåfos postp, med hänsyn till,

angående, om dagahit medföra, förorsaka dagga den samma, samma dåggår attr dággár sådan här daggár attr daggår (en) sådan där, sådan (som den el det)

daggáraš zx ž žž se dag går daggavide genast *čårbmadit* (oavbrutet) slå med knytnäven; slå varandra med knytnäven

čårxbmat rbm slå (flera gånger) med knytnäven

càr'gat, čårx'gad- attr *čår'ges* ordentlig, renlig; sparsam

càr'get göra ren, rensa; städa

čårro r ås, landrygg; uppstående kant

čäs'ka sk stock

čåv'dujubmi m lösning (av ett problem)

čæbet, čæbeh- hals (det yttre av halsen); krage

čæbetlii'dni in halsduk

čæcci z farbror (yngre än fadern); jfr ækki

čæklsa vs bladmagen (hos idisslare)

čæpxpipp attr čæppes adj, duktig,

skicklig; subst, mästare čæppitt čæppibu- duktigare, skickligare

čæppit duktigt, skickligt čærbmat, čærbmah- renkalv från ett halvt år till några månader över ett år gammal, ettårsren čærxda rd art, slag, sort čærxga rg hård driva čærgas, čærxgas- dunder, brak čærxgat rg driva ihop till en

hård driva (om snö) čærxgot rg dundra, braka; ryta čærrit, čærrih- tärna (fågel) čærro r (nordsamiska) tämligen platt och vidsträckt högfjällsområde med liten vegetation; (törne- och lulesamiska)

lågfjäll som gränsar mot skogslandet och där höst- och

vårvisten brukar vara belägna; sameby čæsxkat, čæsxkad- attr česxkes

helt vit, snövit čævxži vž has (på renen och

andra fyrfotade djur) čævxlái attr čævxlás högmodig, stolt

čævris, čævxrá- utter

d

då här (närmare den talande än den tilltalade); (när man ger ngt) var så god! dábálaš i'z žž vanlig dábbe här; härifrån dábmat m tämja dåbxmut tämjas dábmut, dábmuh- laxöring dáža el dážža norrman; svensk dadde el daddege likväl, i alla fall dåddjadit förstå sig på att; ha

förstånd att daddjat j säga

dáddjot j yra, vara sinnessjuk

dadxdjut sägas

dadni n tenn

dadniårxpo rp tenntråd

dade desto, dess

dadistaga så småningom

dåfos postp, med hänsyn till,

angående, om dagahit medföra, förorsaka dagga den samma, samma dåggår attr dággár sådan här daggár attr daggår (en) sådan där, sådan (som den el det)

daggáraš zx ž žž se dag går daggavide genast25

daggu-dárrulaš

daggu där förbi, den vägen;

(just) där dåggu här förbi, denna väg;

(just) här dahje eller

dåix demætx ton, -mætxtom- okunnig, oförståndig dåixdit id kunna, torde, vara möjlig (översättes vanl med »kanske», »troligen» el »möjligen»)

dáixdo id kunskap, förstånd dåixgi ig deg daina därmed; därför daina gå eftersom, därför att dajaldat kk g uttryck; mening, sats

dåkkådus ss s garanti; försäkran dakkaludxdat dd låtsas dakkamuš šš š ngt att göra,

göromål dakkat g göra, utföra; tillverka;

(med ess) låtsas vara dåkxki kk tak; jfr gát'to dákkidit garantera; försäkra dakko g handling, verk dakxkujuvvut

göras dakxkut göras dåkxti vt ben(knota) dål nu

dal nu, då, ju (svagt betonat) dalan se dallånaga dáláš, dáláž- attr dáláš nuvarande, nutida, aktuell daláš, daláž- attr daláš dåvarande; dåtida dålkaSy dåVkas- medicin dåVki Ik väder; oväder dallånaga (daVlånaga) genast dållastit stoppa skohö i skorna dalle då, på den tiden

dållo l gård, hus

dållodoallo l hushåll, hushållning dálulaš žxž žž gårdsägare, jordbrukare dáVvet om vintern dåVvi Iv vinter

dåVvilåidun, -låixdum- vinterbetesmark dåVviåruhat kk g vinterboplats dåmis, dåbmås- attr dåmis tam,

tämjd danin därför danin gå därför att danne {gå) därför (att) dånxskagiella l danska (språket) dayas, dagrjas- ljung; bärris dåppåhus ss s händelse dåppåhuvvat v hända dapxpat pp stänga dåppi b bruk, sed dårbaš, dárxbaš- behov; pl,

förnödenheter dårbašit behöva

dárbašlaš žxž žž nödvändig, behövlig

dårbašuvvut behövas, vara nödvändig

dårxbmo rbm energi, handlingskraft dårxbo rb behov darxfi rf mjuk mossa; torv darxfigoatti ð torvkåta dårxjot rj bjuda, erbjuda dárkástit inspektera dårkåstæd1 dji inspektör dårxkil attr dårxkilis noggrann dårxkilit noga dårogiella l se dårro dårro r (i Norge) norska; (i

Sverige) svenska dårrulaš žxž žž norrman; svenskdárustit-dieggáraš

26

dárustit tala svenska, tala norska; jfr dårro darxvånit fastna darxvehit fånga, få fast darvihit fästa dås här; härifrån; jfr dåt das där, därifrån; jfr dat dåsa hit; härtill dasa dit; därtill dasgå ty, för, emedan das1 sä adv, till dess, så länge dasxså gå se das'sážii gå dassážii gå se nedan dasxsážii gå tills, till dess att dåsxset jämna; utjämna dåssi s nivå dåssidit jämnt

dåssit, dås sid- attr dåssidis jämn,

slät; sansad das1 tu sedan, därefter dat, da- den, det; han, hon dát, då- denna, detta, den (det) här (hos mig el som jag visar) dåt1 to 11 vilja

dátxtot tt vilja; vilja ha, önska

dåttulas žxž.žž villig

davá- (i sammansättning med

-bælli och -gæčči) nord-davåbælli l nordsida daväs norrut; ut på sjön (till

djupt vatten) dåv1 da vd sjukdom Dávgát Karlavagnen dáu'gi v g båge; fjäder (av

metall) dåvistit genljuda; motsvara dávxjá ofta

dávjimus el dávjimusat oftast dåvjit el dávjibut oftare davxkat vk täcka över, breda över; dölja

davvelii adv, (till) längre ut på sjön el havet; längre norrut; postp, prep, längre ut på sjön, havet än; till norr om davvelis adv, längre ute på el utifrån sjön el havet; längre i norr el norrifrån; postp, prep, längre ute på el utifrån sjön el havet än; norr om el från norr om davvi v norr; norr-, nordlig davvin utø på el utifrån sjön,

havet etc; i norr el norrifrån dävvir egendom, skatt de så, då, därefter dedxdujubmi m förtryck degu som, liksom; som om deixke hit

desember december dialek1 ta vt dialekt; jfr suobman dibmadit göra mjuk(are) dibmat m bli mjuk(are) diđuštit undersöka; forska, utforska diđuštæbmi m forskning diđuštædxdji forskare die där

diebbe där borta, där (närmare den tilltalade än den talande); därifrån dieda, diettag- vetenskap dieðalaš žxž žž vetenskaplig died åhus ss s meddelande dieðaålmái, -åVbmávetenskapsman dieðihit meddela dieðos, dittus- bekant, känd diedos el diedosge naturligtvis dieggår attr dieggår sådan (som

den där) die g gåraš fi fz se dieggår27

diekku-doa1 ibmilvuotta

diekku dit (närmare den tilltalade än den talande) dieVko Ik fläck, prick dienidit tjäna, förtjäna (pengar) diepxpi pp tofs

diet, die- den (det) där (närmare den man tänker på el tilltalar än den talande) dietxtelas ss s bekant, självklar diettemætx ton, -mætltom obekant,

okänd diettit ð veta

diett o ð vetskap, kännedom;

kunskap, besked dievas, dievvas- attr dievas full,

fullständig dievaslaš žxž žž fullständig dievxdo vd gift man, fullvuxen

man; jfr ålmäi dievva full

dievvá v backe, kulle dievxvái attr dievxväs kuperad, kullig

dievvasii fullt (i måttuppgifter)

dievvasit fullständigt, helt

dievvat v bli full, fyllas

digxgi gg ting; tvist

digxgut träta, tvista

dii, gen din ni

diVbmå ifjol

diVbmo im timme; klocka diimå el diimås-, diimáž- attr

diimáš som var ifjol, fjolårs-diimážii till ifjol diimåiis från ifjol, sedan ifjol dikxson, dikxšom- skötsel, vård dikxšot vš sköta, vårda dik'ta vt dikt dikxtet dikta

dikxtit vt låta, tillåta; jfr suovvat; låta vara

dilálašvuotta ð tillfälle, möjlighet; förhållande dilihisvuotta ð besvär; olägenhet; brådska

dilli l tillstånd, förhållande; tillfälle

dimbar, dim1 bar- timmer(stock) dimis, dibmås- attr dibma mjuk din gen av dii, ni dines el dinestus ss s förtjänst,

inkomst dinet tjäna (pengar, jfr dienidit) dirfga jjg ting, föremål; ämne,

tyg (till klädesplagg) ditfgut beställa; prenumerera

(på en tidning) disdat kk g tisdag ditte postp, för ... skull, på grund av; (efter verbalsubst) för att; man ditte? varför? dan ditte, därför div ras, divxras- attr divras dyr div1 ras i i dyrt di vx ras i t dyrt divxri vr djur, insekt divxrot vr bli dyr(are) divtis, dikxtås- attr div tis tät,

vattentät divudus ss s rättelse divvot v laga, reparera; rätta till doabmat m skynda sig, vara

snabb; ta itu med doaddjit j bryta (av) doai, dudxnu- el dåd1 nu- ni (två) doaixbma im syssla, göromål;

verksamhet doailbmagådxdi dd arbetsutskott doaVbmil attr doaixbmilis aktiv,

doaimahat kk g verk, ämbetsverk, (ibland =) styrelse doaimahit uträtta, utföra, ombesörja; redigera doaimahæd'dji redaktör doaimalaš f'i žž företagsam doaiva, doaVvag- hopp, förhoppning doaixvo iv hopp; antagande doaixvot iv hoppas; tro, antaga doakxki kk klunga (människor);

flock (fåglar) doalahit avhålla (sig från att;

ngn från att) doallat l intr, hålla; träns, hålla (fast); hålla, anse för (med ess) doaVli abonnent doalvástit trava, springa i trav doaVvi Iv trav; jfr njåVgi doaVvo Iv export doaVvot Iv leda, föra; föra med sig

doappot b gripa; nappa (om fisk); plocka (men inte om bär)

doariSy doarrås- attr doares som är el går på tvären, som kommer från sidan, tvär-, sido-

doargistit skälva, darra doarja, doarxjag~ stöd, bidrag doarxjalit stödja; understödja doarxjalus ss s stöd, bistånd;

bevarande do ar1 jo t rj stödja doarrådallat l förfölja do ar1 rås på tvären doarxråsii på tvären doarxråt börja slåss doarridit förfölja doarro r slagsmål, kamp

do ar ron, doarrom- slagsmål,

kamp doarrot r strida, slåss doarxvåi nog, tillräckligt doarxvi rv tillräcklig mängd el så mycket som behövs för ett visst ändamål; (gen som adv) tillräckligt, nog doatxtalit lyda; jfr jægadit doatxtalus ss s respekt; lydnad doavgos, dävxgus- klövjeunderlag (mjukt underlag under klövje-sadeln på renens rygg) doavtir, doakxtár- läkare du, gen, ack av dån du dublmet döma; bedöma dudxdjut fig, verka; utföra handarbete, slöjda duhát, duháh- tusen dukkurad xdat dd leka; jfr stoakkat dukkuras ss s leksak dukxset spara, lägga åt sidan;

samla på duVka Ik tolk duVkun, duVkum- tolkning duVkut tolka

duVvat Iv flöda (om älv, sjö);

stiga (om vattenstånd) duVvi Iv översvämning, hög-

vattenstånd), flod dülvis, duVváis)- attr duVvi- med

högt vattenstånd duo där borta

duobbe där borta; där bort-

ifrån, därifrån duobma m hägg duobmår domare duobmo m dom duobmostuollo l domstol

duoddar, duod1 clar- fjäll

duoddji j slöjd, handarbete29

duoðai på allvar; verkligen duoðalažžat på allvar; allvarligt duodalaš z'z žž verklig; allvarlig;

uppriktig duodas på allvar; verkligen duoðaštus ss s vittnesbörd, bevis duodaštit vittna, bekräfta duogås, duogáž- bakgrund, miljö duoge postp, bakom (om rörelse el färd)

duogxgi gg tuss, boll (av ull,

tilltrasslat hår etc) duoglgot gg bli tilltrasslad duogrjas, duo g1 rj as- lapp, flik (av tyg, skinn etc); fläck av ljusare el mörkare färg duogxrjat grj lappa duojär slöjdare, handarbetare duokkåi postp, (i riktning) bakom; fram, fram till; så långt som till (i platsangivelser); (in) i (ngns sinne, besittning, beskydd) duokkin postp, (befintlighet) bakom, bortanför; bakifrån, från baksidan av; ända framme vid; så långt borta, borti-från som (i platsangivelser); i (ngns sinne, besittning, beskydd) duokku dit bort duokku deilke hit och dit duolbas, duoVbas- attr duoVba

flat, platt duoVbmat Im trampa duoldahit få till att koka, låta koka; träns, koka

duo V dat Id intr, koka

duoVlji llj skinn, hud (med håren på; av ren, älg, ko etc); jfr náklki

duoVva Iv smuts

duoVvadit smutsa ned

duolvas, duoVvas- attr duoVva

smutsig duoVvat Iv bli smutsig duoppat b hala (in) duorastat kk g torsdag duor1 ga rg ris; pl, golvris (i kåtan)

duorxgadit el duorgastit risa

(golvet i kåtan) duos1 tat st våga

duosxtot st ta emot (ngt som är i

rörelse), uppfånga; avvärja duot, duo- den (det) där borta duotta ð attr duotta adj, sann; allvarlig; subst, sanning, allvar

duottadit röra, beröra duo t1 tat 11 beröra duottavuotta ð sanning; allvar duovda, duovxdag- område, trakt; renbetesland, område som används av människan duppåt, duppáh- tobak dur1 get risa, täcka med kvistar dus lok av dän, du dušxšadit förstöra duššálaš žxž žž onödig, fåfänglig duššás fåfängt

dušxšat šš förgås, gå förlorad dušše bara

dutxkan, dutxkam- undersökning dutxkat tk undersöka dutxki forskare duttadit tillfredsställa duttat ð vara nöjd (med; ill)

duttcivas žxž žž förnöjsam; nöjd,

belåten duttavašvuotta ð belåtenhet duvxdit vd stödja; skjuta åt sidandå-dærvas

30

då där (långt) borta dåbbe där, där borta; därifrån dådldjut brytas, gå av dågxgi gg löpmagen (hos idisslare) då? dit id skölja dåkxkå kk docka dåkkålas žxž žž duglig dåkxkehatxti attr dåkxkehatxti

acceptabel dåkxkehit godkänna dåkxkehus ss s godkännande dåkxkemæt1 ton, -mætxtom- odug-lig

dåkxket duga

dåkku dit; där (vid verb som

konstrueras med ill) dålastit ha en eld, elda (utomhus

för att t ex koka kaffe) dåVgi Ig fjäder (på fågel) dålin fordom, förr i tiden dålla l eld dållahætti ð eldfara dållasaddji j eldplats, eldställe dållavahåt, -vahåg- eldsvåda dålxlet träns, hålla litet, en liten stund el som hastigast; hejda, hålla tillbaka dålus, dåluž- attr dåluš som är från el var i gammal tid, gamla tiders dåVvujuvvut föras dån, gen du du dåpxpa pp (kniv)slida dåpxpestit snappa, hastigt gripa dåpxpet gripa; nappa (om fisk) dårxski torsk dårvastit lita på dårxvo rv hopp, tillit; tillflykt dåt, då- den, det där (långt borta) dåv1 damæt1 ton, -mæVtom- okänd

dåvdastit bekänna; erkänna dåvdastus ss s bekännelse; erkännande dåv1 dat vd känna dåvxdo vd kännedom; känsla; känsel

dåvdos, dåv1 dus- attr dåvdos känd,

bekant dåvxdut kännas, märkas dædda, dædxdag- tyngd (som trycker ned ett föremål); tryck, press dæddamærxka rk tryckmärke (=

stadieväxlingstecken) dæddastit betona dæddastus ss s betoning dædxdilit hastigt trycka, pressa dædxdit dd trycka, pressa, tynga;

intr, väga dædxdo dd vikt, tyngd dæivadit träffa (flera personer);

träffa varandra dæilvan, dæilvam- sammanträffande; tillfällighet dæixvat iv hitta, träffa; finna vägen (till en plats); råka (göra ngt etc) dækxčot vč pressa, trycka, klämma samman dækxki kk muskel dærxpat rp slå, hamra dærvahit hälsa på; jfr buoråstatxtit dærxvan (ess) frisk, oskadd; båze (båcxci, båccet) dærxvan\ adjö, farväl! (så säger den som går); mana (man1 ni, månne t) dærxvan\ adjö, farväl! (så säger den som stannar kvar)

dærvas (dærvaš) dærxvas- (<dær vas-) attr dærvas (dærvaš) frisk,31

sund; dærvasin (dærvašin) sad*dat, bli frisk dærvaslaš £'z ff hälsosam dærvasmuvvat v bli frisk dærvasvuotta ð subst, hälsa dærvuodat, pl hälsningar dætalaš ff ff viktig dæv'dit vd fylla

e

einustit förutsäga; spå eilsege (i uttryck för tvivel) överhuvud; (med neg) alis; ii eilsege, inte alis, absolut inte

eiseváVdi Id överhet; pl, myndigheter

ekltui postp, i förhållande till elfábmo m elektricitet, elkraft erfgel ängel eijxgelas ss s engelsk erf gelasgiel engelsk (= på engelska)

erjlgelasgiella l engelska (språket) erenoamážit särskilt erenoamås särskild, speciell; adv

vid adj, särskilt, synnerligen er et bort; borta eruhus ss s skillnad evangelium evangelium ev1 re vr öre evtuhit föreslå evtuhus ss s förslag evtulaš f'f ff avsiktlig

f

fábmo m makt, kraft fäbrWka ik fabrik fåcx ca c c vante

dærvaslaš-fár'ret

fáddar, fádldar- fadder fadnalit sträckas, tänjas ut

(litet el hastigt) fadnalæbmi m sträckning fadnat n sträckas, tänjas ut fádlno kvanne (bladskaften av Angelica archangelica); jfr bås1 ka fåglgådit brottas faglgi gg krok fáglgi gg brottning fákxkestaga plötsligt fåkxta vt vakt fåkxtet vakta

fal endast, bara; (framhävande partikel) ja, då, ju (ofta utan översättning) fäVdi Id fogde fális, fáVlá- val(fisk) fållat l bjuda, erbjuda faVlehit anfalla fal1 le hus ss s anfall falli l attr falis snabb fáVli II falk, hök fåmuhuvvat v bli kraftlös, maktlös

fämuhæbmi m attr ~his kraftlös,

maktlös fámulaš f'f ff kraftig, mäktig fanahit sträcka, tänja ut fanas, fadnas- båt far/1 ga yg fånge

fåijxgavuotta ð fig, fångenskap,

fängelse (straff) far1 ga el far ga snart, strax fargamusat snarast får os postp, adv, med, tillsammans med fárpal, fárxpal- tunna färlret flytta (från en uppehålls-el bostadsort till en annan) 31

sund; dærvasin (dærvašin) sad*dat, bli frisk dærvaslaš £'z ff hälsosam dærvasmuvvat v bli frisk dærvasvuotta ð subst, hälsa dærvuodat, pl hälsningar dætalaš ff ff viktig dæv'dit vd fylla

e

einustit förutsäga; spå eilsege (i uttryck för tvivel) överhuvud; (med neg) alis; ii eilsege, inte alis, absolut inte

eiseváVdi Id överhet; pl, myndigheter

ekltui postp, i förhållande till elfábmo m elektricitet, elkraft erfgel ängel eijxgelas ss s engelsk erf gelasgiel engelsk (= på engelska)

erjlgelasgiella l engelska (språket) erenoamážit särskilt erenoamås särskild, speciell; adv

vid adj, särskilt, synnerligen er et bort; borta eruhus ss s skillnad evangelium evangelium ev1 re vr öre evtuhit föreslå evtuhus ss s förslag evtulaš f'f ff avsiktlig

f

fábmo m makt, kraft fäbrWka ik fabrik fåcx ca c c vante

dærvaslaš-fár'ret

fáddar, fádldar- fadder fadnalit sträckas, tänjas ut

(litet el hastigt) fadnalæbmi m sträckning fadnat n sträckas, tänjas ut fádlno kvanne (bladskaften av Angelica archangelica); jfr bås1 ka fåglgådit brottas faglgi gg krok fáglgi gg brottning fákxkestaga plötsligt fåkxta vt vakt fåkxtet vakta

fal endast, bara; (framhävande partikel) ja, då, ju (ofta utan översättning) fäVdi Id fogde fális, fáVlá- val(fisk) fållat l bjuda, erbjuda faVlehit anfalla fal1 le hus ss s anfall falli l attr falis snabb fáVli II falk, hök fåmuhuvvat v bli kraftlös, maktlös

fämuhæbmi m attr ~his kraftlös,

maktlös fámulaš f'f ff kraftig, mäktig fanahit sträcka, tänja ut fanas, fadnas- båt far/1 ga yg fånge

fåijxgavuotta ð fig, fångenskap,

fängelse (straff) far1 ga el far ga snart, strax fargamusat snarast får os postp, adv, med, tillsammans med fárpal, fárxpal- tunna färlret flytta (från en uppehålls-el bostadsort till en annan) 31

sund; dærvasin (dærvašin) sad*dat, bli frisk dærvaslaš £'z ff hälsosam dærvasmuvvat v bli frisk dærvasvuotta ð subst, hälsa dærvuodat, pl hälsningar dætalaš ff ff viktig dæv'dit vd fylla

e

einustit förutsäga; spå eilsege (i uttryck för tvivel) överhuvud; (med neg) alis; ii eilsege, inte alis, absolut inte

eiseváVdi Id överhet; pl, myndigheter

ekltui postp, i förhållande till elfábmo m elektricitet, elkraft erfgel ängel eijxgelas ss s engelsk erf gelasgiel engelsk (= på engelska)

erjlgelasgiella l engelska (språket) erenoamážit särskilt erenoamås särskild, speciell; adv

vid adj, särskilt, synnerligen er et bort; borta eruhus ss s skillnad evangelium evangelium ev1 re vr öre evtuhit föreslå evtuhus ss s förslag evtulaš f'f ff avsiktlig

f

fábmo m makt, kraft fäbrWka ik fabrik fåcx ca c c vante

dærvaslaš-fár'ret

fáddar, fádldar- fadder fadnalit sträckas, tänjas ut

(litet el hastigt) fadnalæbmi m sträckning fadnat n sträckas, tänjas ut fádlno kvanne (bladskaften av Angelica archangelica); jfr bås1 ka fåglgådit brottas faglgi gg krok fáglgi gg brottning fákxkestaga plötsligt fåkxta vt vakt fåkxtet vakta

fal endast, bara; (framhävande partikel) ja, då, ju (ofta utan översättning) fäVdi Id fogde fális, fáVlá- val(fisk) fållat l bjuda, erbjuda faVlehit anfalla fal1 le hus ss s anfall falli l attr falis snabb fáVli II falk, hök fåmuhuvvat v bli kraftlös, maktlös

fämuhæbmi m attr ~his kraftlös,

maktlös fámulaš f'f ff kraftig, mäktig fanahit sträcka, tänja ut fanas, fadnas- båt far/1 ga yg fånge

fåijxgavuotta ð fig, fångenskap,

fängelse (straff) far1 ga el far ga snart, strax fargamusat snarast får os postp, adv, med, tillsammans med fárpal, fárxpal- tunna färlret flytta (från en uppehålls-el bostadsort till en annan)fárro-fæs'ta

32

får ro r följe

fårrui postp, adv, (i riktning)

med, tillsammans med fáru postp, med, tillsammans

med; jfr får os fas åter, igen fas1 ko t sk skrapa fas1 ti st attr fastis~fastes ful fastit fult fäs1 to st fastan fåtmastit omfamna fátlmi tm famn

fät tet ta tag i, gripa, få fast; ta

(om vinden) fávHái ut på djupet, ut från

stranden fávHelii adv, längre ut från stranden; postp, prep, längre ut från stranden än fávxli vi »djupet», djupaste delen el mittpartiet av sjö, älv, fjord etc

fävlro vr attr fåvros adj, skön;

subst, skönhet feltet måste, vara tvungen att fidnat n vara (någonstans på ett

kortare besök), hälsa på fidxnet skaffa (sig); förvärva, få tag på

fidxno dn yrke; syssla, göromål

fidxnoskuvxla vi yrkesskola

fieVlo II bräda

fierahit träns, rulla, vältra

fierlbmi rbm (fisk)nät

fierra r tjock rulle el ring av

sammansnott skohö fierralit rulla iväg (intr); falla ned

fierra t r intr, rulla; falla omkull fierrot r vispa, röra om fierlto rt uppehållsväder

fiesxki sk område där en betande renhjord varit (både vinter-och sommartid) fievridit forsla, frakta fiinis, fiildnás- attr fiina fin;

tunn (om tråd, snöre) fiVbma Im film fiVlet bedra, lura finadit hastigt besöka firkal, firlkal- förkläde firxtet klarna, bli vackert väder fisxkat, fisxkad- attr fisxkes gul fridxdja fri

fridxdjavuotta ð frihet funet dåligt, illa fuodni n attr fuonis dålig, usel fuoi fy!

fuolalaš žxž žž omsorgsfull;

omtänksam fuoVki Ik släkting fuolla l omsorg

fuollamætx ton, -mætxtom- likgiltig; vårdslös fuollat l bry sig om (att); bry sig

om ngt (med lok) fuomášatxti attr fuomåsatxti märkbar, avsevärd fuomášat'tit tt påpeka fuomášit märka, uppmärksamma fuomåsubmi m upptäckt, iakttagelse; uppmärksamhet fuonášit nedvärdera fuonášubmi m nedvärdering fæVla il fel; jfr vikki færxga rg vanl pl, färg (att

måla med); jfr ivxdni færxga rg färja færrat r tälja fæsxta st fest 33

gab'ba-gal'lehit

g

gabxba bb helt vit ren; jfr jievxja gabmo m instinkt gaččahit tappa, mista gaččat ž fråga; jfr jærrat gačxčat čč falla

gáč'čat čč skynda sig (någonstans) gáčlči čč kåda gáč'čo čč brådska, jäkt gazxza zz nagel, klo, klöv gazxzat zz äta (med sked); jfr

barrat, båradit gåzxzi zz familj; hushåll; följe

(av människor) gazxzot zz klösa gažadit utfråga gažaldat kk g fråga; problem gad1 di dd strand gådxdit dd tro, anta gáddjot j rädda; rel, frälsa gad1 do dd förmodan, misstanke gadna n stenlav, (lågt växande)

trädlav; jfr lapxpo gáđaštit vara avundsjuk på; missunna, avundas ngn (lok) ngt (ack) gáđašvuotta ð avund gáđuhus ss s fördärv gåfestallat el gáffestallat l dricka

kaffe, ta en kaffepaus gáffeffelgáffefkaffe gàgxgå gg kagge gailba ib skärm gåixbådus ss s krav gåibeš, gáibež-slev

gáVbi ib haka

gåVbidit kräva gåixca ic get

gáixdadit avlägsna; avvärja

gåixdat id vika åt sidan; avlägsna sig gaih ali, alla; allra gaVkånit slitas sönder, rämna gaikihit slita, rycka (en gång) gaixkot ik riva, slita, rycka, dra gaixkut bli sönderriven, gå sönder (om tyg, kläder, nät etc) gåixså is högt fjäll (som häver sig över högfjällsplatån); (lulesamiska gáixsi) spetsig fjälltopp, obestigligt högfjäll gåixvu iv brunn gákxket baka glödkakor gåkxko kk glödkaka, osyrat bröd gåkxkur lom gåkxti vt kolt

gal (framhävande partikel) nog,

då, ju, väl g åla, gållag- el gållam- vadställe gálašit vada hit och dit; bada gåVbi Ib kalv (ej renkalv); jfr miessi

gaVbmit Im frysa, frysa på (så det blir skare på snö el is på vatten)

gaVbmut frysa till is; frysa till (så det blir is på vatten); frysa (om levande varelser) gåVdo kallkälla

gåVgat Ig reda ut (konkr el fig) gaVgat Ig (verbet) skall gaVlånit bli mätt gaVle el gallé nog, tillräckligt galxlet gen gallé, ack gaVle hur många?

gal1 le el gaVli, gen, gallé el

galli, ack, gal*le (med neg el

tvekan) många gaVledit besöka gaVlehit mätta

3-724137gállls—gar'vit

gállis, gáVlás- gubbe, gammal man

gallis, gaVlás- hur många personer

galits, gaVlás- (med neg el tvekan)

många personer gållit l vada gállja, gáVljam- blankis gaVlji llj attr galljes vid, rymlig gállo l kyligt väder gäl1 lo II panna (kroppsdelen);

pannhud, härna (av ren el ko) gållut, pl, gälluhat hämsko, vintersko vars botten är gjord av renens pannhud (härna) galmas medvetslös galmas, gal1 b mas- attr gaVbma

adj, kall; frusen; subst, köld galmihit frysa ned gålos, gållus- attr g ål os adj, kylig, sval (om väder); subst, svalka

gålsut, pl, gålsuhat överdragsbyxor av bellingar med håren På

gåVvo lv vara, gods; utrustning,

husgeråd gärna, gäbmag- sko gämadit ta på sig skorna gämas, gäbmas- belling, skinn

på el från renens ben gåmasuoinit, pl, skohö gämmår kammare gån1 da nd pojke; jfr bärxdni ganjal, gadnjal- tår (i ögat); jfr

goaikanas gánnáhatxti attr gánnáhatxti lönsam

gánnáhit löna sig

gánnáhus ss s lönsamhet

34

gännihit se gännähit gätjxga rjg spett

gåpxpålat kk g (stort) stycke,

(stor) del gappir mössa

gäranas ss s kråka; jfr vuoražas gar as, garras- attr garra hård;

häftig, sträng garxcot rc binda (löst utan knut) gárxži rž attr gáržes trång, smal gárxživuotta ð trångmål gárxžodit göra trång, smal;

inskränka gárxžodus ss s inskränkning,

begränsning gárxžot rž bli trång, smal gårxdi rd inhägnad; rengärde gårxgådus ss s rymning, flykt gårxgidit rymma garxgrjil armbåge gárxjá rp korp garra r skal, skorpa; bark garradåVki Ik oväder garradit göra hård(are) garrasit hårt, häftigt garrat r bli hård(are) g ärr at r surra fast (ngt nedpackat)

gårren-, pl ill, gårremiida, lok,

gårremiin berusad gårri r skål, fat garro r svordom garrodit svära; förbanna går1 ta rt karta

gårxtat rt belöpa sig till, bli (om

penningsumma) gårxvånit bli färdig går1 vet göra färdig gårvis, går1 väs- attr gårves färdig gärvistit göra färdig

gar1 vit rv göra en omväg; kringgå35

gárvohit-gefut

gárvohit kläda (på) gárxvudit klä sig

gas1 ka sk mellanrum; (väg) sträcka, avstånd; (mellan)tid; medel-, mid-, mellan-gåskåhallat l bli biten gasxkamærálaš žxž žž genomsnittlig gasxkamærri r genomsnitt gas1 kan (med poss suff i dual och

pl) med varandra, inbördes gaslkaoabmi m (hjälp)medel gaskas postp, mellan, bland;

adv, i mitten gaskas, gasxkas- en(buske) gasxkasaš žxž žž inbördes, ömsesidig

gåskåstat kk g bett gasxkat itu, (mitt) av gasxkavakxko kk onsdag gasxkavuotta ð relation, förhållande gasxkiddja j midnatt gasxkii postp, in mellan, in

bland; adv, mellan, i vägen gásxkin, gåsxkim- kastrering gåsxkit sk bita; gnaga på;

kastrera gasxko prep, postp, mitt på, mitt i; från mitten av; adv, på el från mitten gaskuhagai emellanåt, ibland,

då och då, av och till gassa s gas gåsxsa se kåsxsa

gassat, gassag- attr gassa tjock (om runda föremål och snö); grov (om t ex röst) gassot s bli tjock(are) gassudat kk g tjocklek, grovlek gås1 ta st dop

gåstasit döpa gas1 tit st nysa gåtxta tt gata gáttamus šš š ånger gáttat ð ångra

gáttavaš i'f žž ångerfull, botfärdig

gåtxtet vakta; vårda, bevara gåtxto tt tak; jfr dákxki gávci gen, ack gävci, ill, gákxcái>

ess, gåkxcin åtta gàvxdnat vn finna; träffa gåvxdni vn nytta, gagn gåvxdnut finnas, hittas; finnas, existera

gåvnadit finna (flera ggr el om flera subj); träffa varandra, mötas

gåvnadæbmi m sammanträffande, möte

gåvnahallat l bli upptäckt, ertappad gávnahit finna, konstatera gávpašit handla, göra inköp gåvxpi vp handel; affär gávxpiålmáiy -åVbmá- handelsman, affärsman gåvxputy gävxpug- stad gåvva v krök, böjning, sväng gávvil attr gävvilis listig gåvvilvuotta ð slughet, list gåvvot på rygg; med öppningen

uppåt; på rätt köl ge (i neg uttryck) heller, ens; (i frågesats och sats med tvekan el tvivel) ens, alis, överhuvud; (förstärkande) också gežuhas ss s ändelse gefudat kk g fattigdom gefut bli fattiggei'get-gii'tevaš

ge?get (en gång) sträcka ut,

räcka fram gelbulaš žxž žž duglig geldulaš žlž žž spännande geres, gerres- ackja, släde (av

samisk modell) geresráixdo id ackjerajd geret, gereh- kärring; gammal

kvinna gesxsut dragas gicxci cc killing giččat ž knarra gidda fast; stängd gid'dagas ss s fängelse, fångenskap

gidxdanit fastna; stängas

gidxdet fästa, stänga

gidda d vår

giððat om våren

giððodit fladdra, flimra (om

norrsken) gied'di dd (naturlig) äng, gräsvall gieðalaš žxž žž händig giegir, giekkir- luftrör, strupe giekka g gök

-giel som hör till el är skrivet på det och det språket; såmigiel gir% en bok på samiska gielas, giellas- köl gieVda Id socken, kommun gieVdit Id neka, förbjuda giel1 do Id förbud gielis, giellås- attr gielis adj,

lögnaktig; subst, lögn gielistit ljuga giel1 ká Ik kälke giella l snara

giella l språk; såmigillii, på

samiska giellaoaplpa pp grammatik giellat l snara

36

gielo, gillum- klump av levrat blod

giemardas ss s bunt giemardit bunta ihop gieppa b sot (på kokkärl) giera, gierrag- topp; yta; översta

el yttersta delen av ngt gierxdat rd tåla; lida gierxdavaš žlž žž tålmodig gierxdil attr gierxdilis tålig, uthållig

gieris, gierrås- attr gieris~ gieres

kär, kärleksfull giesxkat nyligen

giessat s linda in, svepa in; rulla ihop

giešxka šk träribba (med vilken

hudar spännes ut till tork) gietka, gietxkam- vagga av samisk typ gietta d hand, arm giettadallat l dryfta, behandla;

jfr giettadit giettadit beröra; dryfta, behandla giettaduoddji j handarbete, slöjd giettaladas, -laddas- handled gievldni vn kittel, kokkärl; jfr lit1ti gievkan kök

gievxra vr attr gievras stark, kraftig

gievlrodit stärka, göra stark(are)

gievxrot vr bli stark(are)

gii, gæ- vem, vilken, vad för en

(om personer) gii t gæ- (den) som (bara om

personer) giikar, giixkar- kikare giixsá is klövjekista, rund el oval kista

gii1 tevaš žlž žž tacksam37

gii1 tit-goabba šaga t

g ii1 tit it tacka

gii1 to it tack

giitos, gii1 tus- tack

giivis, gii1 väs- attr giivis ivrig,

nitisk; häftig gikxsasuvvat v plågas gikxsat vs bli genomkokt, genom-

stekt, färdigrökt gikxsi vs pina, plåga; jfr v di1 vi gikxta vt skjuts; jfr såtxto giVdujuvvut förbjudas gii1 ga Ig sida (på levande väsen el föremål, berg etc); jfr sWdo, bælli giVka Ik liten öppen skälla giVlámuš šš š lidande giVlåt lida, utstå, uthärda; idas;

jfr giVlet giVlet idas giili l by

giVljot llj skrika med gäll röst, hojta; hetsa hunden (komita-tiv) på renarna (om renskötare när han samlar renarna) gilu kilo

gilumetter kilometer giVvalit tävla om att (med bestämning) giVvalæbmi m tävling gii1 vit Iv så; odla giVvo Iv tävling; konkurrens g i lvo ikapp

gilvuhallan, gilvuhallam- tävling;

konkurrens gilvuhallat l tävla; konkurrera ginxcot nc sprattla (för att

komma lös) gintal, gin1 tal- (stearin)ljus gipxpet bunta, knippa ihop gip1 po pp bunt, knippe gippo b smärta

gir1 di attr gir1 di flygande girxdi flygplan, flyg girxdilit flyga iväg, flyga upp gir*din, gir1 dim- flygning girxdit rd flyga girjálaš žxž žž litterär girjálašvuotta ð litteratur girxji rj bok girxjigiella l skriftspråk girxjigoasltådus ss s bokförlag gir xjiprenx tejæd xdji boktryckare girjohit utsmycka, utsira gir1 kat, girxkad- attr girxkes klar,

blank gir1 ko kyrka

girxkogárxdi rd kyrkogård girxkogilli l kyrkby girxkohærxrá rr kyrkoherde girun fjällripa

gis åter, i sin tur, å sin sida gista, gis1 rå-handske gisxto st likkista givxrudat kk g styrka givsådus ss s pina, plåga givsálaš žxž žž pinsam; plågsam givsas, gikxsas- attr gikxsa genomkokt, genomstekt, färdigrökt; se gikxsat givsidit pina, plåga goabxbå bb vem, vilken, vilkendera (av två personer, föremål el grupper) goabxbå bb (den, det) som (av två)

goabxbåge bb någon (av två), någondera; (med neg) ingendera

goab'báge bb (substantiviskt)

vardera, bägge, båda goabbašagat, pl (endast substantiviskt) bägge, båda tvågoabba šat-goa wi

38

goabbašat, pl (både subst och

adj) bägge, båda två goabxbatf goabxbah- var, var och

en (av två); var sin (av två) goabbil adv, på el från vilken

sida (om två möjligheter) goabbil adv, på el från den sida

där (om två möjligheter) goab'bil adv, prep, på el längs vilkendera sidan (av; om rörelse); på el längs vilkendera sidan (av)... än goablbil adv, prep, på el längs den av de två sidorna (av) där (om rörelse) goaccat z bromsa goaclci barr

goadnil, stilla, strömfritt ställe i en älv vid stranden el vid en stor sten goaixkalit träns, droppa en gång;

hälla i litet goaikanas ss s droppe; tår goaikohit träns, droppa goaixkot ik intr, droppa goaivis, goaixvås- (för den betande renen) lättgrävd snö goaixvo iv skovel, spade goaixvot iv gräva goaVki Ik attr goalkes adj, stilla (om väder); subst, vindstilla, stiltje

goaVkit Ik slamra, skramla goallot l frysa (om levande varelser och kroppsdelar); jfr gaVbmut goalmådas ss s tredjedel goalmådassii för det tredje goalmådis för tredje gången goalmát, goalmåd- (den) tredje goaVsi Is småskrake

goanxsta nst konst, knep goarxgrjot rgrj klättra, kliva; stiga upp; staka (en båt uppför en älv) goarxgo rg ära; prakt; efternamn goarxjadit ligga hoprullad (om

hund, räv, varg) goarxjidit samla ihop, ta vara på goarxjot rj lägga sig hoprullad

(om hund, räv, varg) goarron, g o ar rom- sömnad, sy-arbete

goarronmášiixna in symaskin

goarrot r sy

goas när?

goas då, när

goasii nästan

goasxki sk moster (äldre än

modern); jfr muotta goas1 kin, goasxkim- örn goasxsege någonsin; (med neg) aldrig

goasltádus ss s bekostnad; omkostnad

goas1 tat st komma fram (= komma någon vart); komma fram, nå fram goasxtebierxgo rg torkat kött; jfr

gåixkebierxgo goasxtidit bekosta goas t is, goasxtås- attr goasxte sur, härsken; med gammal smak

goasuhas ss s hanren i femårsåldern goatti ð kåta goattimuorra r kåtastång goattisaddji j kåtaplats goavxkalit glänta på goavvi v attr goavis ~ goaves hård, sträng39

gráda grad gräm1 ma mm gram gužlža žž urin; jfr gåžlža gudna n aska gudxnejatxtit tt ära, hedra gud1 ni ära, heder guduhat kk g plats där djur betat

guimeš, pl, (-)guimežat pl, kamrater (inbördes) gukkå länge gukkås långt (bort) gukxkeliida adv, litet längre bort gukxki kk attr gukkes lång gukkibui längre bort gukkidit förlänga gukkimus ss s längst gukxkin långt borta; långt borti-från

gukkit, gukkibu- längre gukxko kk längd; (vanl i gen med bestämning framför) av den och den längden gukxkudat kk g längd gukkulaš z'£ žž avlång, långsträckt

gukxkusaš žxž žž (med ord i gen framför) av den el den längden gukxsi vs kosa (slev el skopa att

dricka ur) gukxtii två gånger gul (partikel som brukas vid återgivande av vad ngn sagt el vad man hört berättas) »sägs det», »berättas det» gulahallat l förstå, kunna göra

sig förstådd för varandra gulahit tillkännage, meddela guVdalit lyssna

gulxdalædxdji åhörare, lyssnare gullat l höra

gráda-guok'telågi

guVlát börja höra; få höra

gullo l hörsel

gul1 lut höras

gululas žxž žž lydig

gum1 me mm gummi

gumxpe mp varg; jfr nav1 di>

ståVpi guobir, guoppir- klöv guocca, guocxcag- attr guocca

rutten; unken guoccagit ruttna guodxdå dd kudde guoddahat kk g gehäng (vanl en mässingsring att bl a hänga sysaker i) guodxdalit anklaga guodxdalus ss s anklagelse guoddehit klövja (transportdjur);

låta (renarna) kalva guoddet, guodded- kalvning(stid) guoddetbåixki ik kalvningsplats guodxdin, guodxdim- kalvning guodxdit dd bära; kalva guoddo, gudxdu- stubbe guoððit ð lämna

guoðuhit låta beta, valla (t'ex renar)

guoduhædxdji renvaktare guoixbmi im kamrat; (med poss suff) min, din, sin etc nästa; (med poss suff och goabxbat el guttet) varandra guoilka ik fors guoiradit magra (oavbrutet) guoiras, guoixras- attr guoixra

mager, utmärglad guoixrat ir magra guok'tái se guovtus guokxte, gen, guovte, ack, guokxte två

guokxtelågi tjugoguolástit-gur1 galit

40

guolåstit fiska; jfr bivxdit guolástus ss s fiske; fiske-guolástæbmi m fiske; fiskeri-guolåstæd1 dji (yrkes)fiskare guoVban el guolbat guoVban-

lavhed guoVbi Ib golv

guoVbmat Im gå upp (endast om månen)

guoVdo Id yrväder, snöyra (med uppvirvlad snö under kallt väder); jfr bår1 ga guoVdot Id yra

guoVga Ig hår (dock ej om huvudhår på människa; jfr vuokxta

guoVlåi attr guoVlås fiskrik (om

sjö) guolli l fisk guollibivxdi fiskare guollibivldo vd fiske guoppa, guopxpag- mögel guorahallan, guorahallam-

granskning, undersökning guorahallat l granska, undersöka guoras postp, adv, vid (sidan av); (nära) intill, bredvid; från (nära intill) guorxbmi rbm last guorxga rg trana guoroSy gurrus- attr guoros~

guorus tom guorranit bli tom, tömmas guorrasit ledas (om vätskor);

instämma guorrasæbmi m instämmande guorrat r följa (efter), spåra guoskahit beröra; röra, göra

intryck guosxkat sk beröra; angå guossa s gran

guossat s snubbla guosxsi ss gäst

guosxsot ss gästa, vara på besök hos

guossuhit förpläga guossuhædxdji värd, värdinna guosta, guosxtag- kallt, blåsigt

väder om våren guotton, guottom- bete guottot ð beta guovxža vž björn guovdáš postp, prep, i, på el genom mitten, mitt i el på (om rörelse)

guovdáš, guovdáž- mitt, centrum guovxdo prep, mitt i el på, postp, mot, gentemot, adv, i el på mitten guovxlat vi kika

guovxlo vi trakt, område; riktning, håll guovsahas ss s norrsken guovsat, guovsah- lavskrika guovso, gukxsu- gryning; skymning

guovsočásxkan9 -čásxkam- övergång från skymning till mörker guovtå (två) tillsammans guovtegielat, -gielag- attr -gielat

tvåspråkig guovtegær1 dän attr -gærxdån dubbel, dubbelt så stor guovtis, guokxtås- två (personer) guovtusy gukxtu- två (bestämda)

personer guovvamånno rt februari guppa b subst, hög gurxbmå rbm korm, larv av

renstynget gurxgadas ss s rad gurxgalit strö ut, hälla ut (inte41

gurot-gåi'ko

flytande ämnen); låta (t ex rep) löpa ut; börja gå i rad (om djur) gurot, oböjl, vänster, vänstra gurxpat rp binda, bunta ihop gur{pi rp bunt, packe gurra r skåra; klyfta gurlret tömma

g urr ii postp, adv, (i riktning)

intill, fram till gurx se rs kurs gussa s ko

gusxtu tydligen, av allt att döma gutxta, gen, gud a, ack, gutxta sex gutte ð vem, vilken, vad för en gutte ð (den, det) som guttege ð någon (som helst);

(med neg) ingen guttege ð (föregånget av ies{-))

var och en guttemuš9 guðemužxža- žž vem, vilken, vad för en (av en bestämd samling); (den, det) som (av flera) guvxlui postp, mot gå konj, då, när; emedan, eftersom; om, ifall, (i jämförelser) än

gå (frågepartikel som uttrycker fråga; motsvaras av omvänd ordföljd i svenskan) gåbmånit intr, välta, stjälpa; falla

omkull gåbxmi bm spöke gåbxmidit spöka gåbmirdit böja sig; bocka gåbmolit lägga sig framstupa;

böja huvudet; stupa (i krig) gåbmot upp och ned (med den runda sidan upp); framstupa gåbmuhallat l spöka, gå igen

gåcxcåt vakna gåcxci vaken

gåccit z vaka, vara vaken; fig, bevaka

gåčxčon, gåčxčom- kallelse; befallning gåčxčot čč kalla (på); befalla gåččudit kalla, benämna gåzihit vaka över el hos (ngn);

bevaka (ett ärende el dyl) gåžxža žž urin gåžxžat žž kasta vatten gåddåhallat l bli dräpt, dödad gådxdi mördare gådxdi dd vildren gad1 din, gådxdim- dråp, mord gådxdisåppån fjällämmel gådxdit dd döda, mörda; få som

fångst vid jakt el fiske gåddudas ss s hanren i fyraårsåldern gådxdut dödas gåððat ð leka (om fiskar) gåððin, gåððim- vävning gåððit ð väva; sticka; binda nät gåððo ð (fiskars) lek gåggu var, vilken väg, på vilket ställe

gågguge någonstans, någon väg;

(med neg) ingenstans gåixkådat kk g torka gåixkadit träns, torka; grädda (bröd)

gåixkaluvvat v törsta (efter) gåixkat ik intr, torka; törsta gåixkebierxgo rg torkat kött gåiket, pl, gåikehat vintersko (samlingsterm för nuvtat och gållut)

gåikis, gåixkäs- attr gåixke torr gåixko ik torka; törstgåit-gåv'dot

gåit el gåit ge ändå, i alla fall gåk'čat vč täcka (över) gålahit fördriva (tid); förbruka gåVbma, gen, gålma, ack,

gåVbma tre gåVdnat In vissna gålgahit utgjuta (blod); fälla

(tårar); föra med sig gålgahus ss s utgjutande gålxgan, gåVgam- färd, vandring,

kringströvande gåVgat Ig rinna, flyta (om vatten, blod etc); strömma; driva (med strömmen); ströva gålgiidit börja rinna etc; se

gåVgat; utlöpa i (om älv) gåVgo Ig strövning; brunsttid (närmare bestämt den tid när hanrenen är utmattad av brunsten) gålgudit bli utmattad efter brunsten (om rentjur) gålguty gålguh- utbrunnad rentjur

gålgutmánno n oktober gålladit förbruka; fördriva (tiden)

gållat l gå, förflyta (om tid); nötas, förbrukas (om t ex pengar, matvaror) gåVlet förgylla gåVli II guld

gållo l (om tid) förlopp, gång;

(om pengar) utgift gålmas, gåVbmas- tre (personer) gålnas, gåVdnas- attr gåVdna vissen, (för)vissnad (om gräs och örter) gåmihit välta omkull; stjälpa; fig,

kullkasta gåmohit stjälpa omkull, vända

42

upp och ned; fig, omintetgöra, kullkasta gånagas ss s konung gåpxpa pp kopp; jfr gåpxpo gåppi b grop, fördjupning gåpxpo pp kopp; jfr gåpxpa gårxži rž vattenfall gårxdni rdn (sädes)korn; korn

(sädesslaget) gårxka rk kork

gårot, gårod- slaktkropp; kroppen av ett rivet el slaktat (men ej styckat) djur går1 sa rs ravin, trång och djup dal

gås var; varifrån; (på den plats)

där; (på den plats) varifrån gåsa vart; (vid verb som konstr med ill) var; dit; (vid verb som konstr med ill) där gåsage (i riktning) någonstans;

(med neg) ingenstans gåsahat kk g subst, hosta gåsanas ss s hostning gåssat s hosta

gåsxtige någonstans; någonstans ifrån; (med neg) ingenstans; ingenstans ifrån gåtxka tk myra

gåvčas, gåkxčas- hölje, överdrag;

täcke, filt gåv'dagit brett, utspritt gåvxdånit bli bred(are) gåvxdat, gåvxdag- attr gåvxdes~

gåvxda~gåvxdagis bred gåvdidit göra bred(are) gåvdimus ss s bredast gåvdit, gåvdibu- bredare gåvdohit få att flyta, flotta gåvxdot vd bli bred(are)43

gåv1 dot-gæp1 podit

gåvxdot vd flyta, hålla sig

flytande gåvxdudat kk g bredd gåvt hur

gåvtulaš žxž žž rimlig gåvva v bild gåvvaväVdi fotograf gåv1 vet illustrera gåvvidit beskriva, skildra; avbilda

gåvvidæbmi m beskrivning, skildring; avbildning gæ! se!

gæččadit se på, betrakta; granska gæčtčalad,dan, gæčx čalad1 dam-

försök, experiment gæčx čalad1 dat dd försöka (flera

ggr); experimentera gæčxčalit försöka, pröva; fresta gæčlčalus ss s frestelse gæčxčalæbmi m försök gæč1 čalæd1 dji frestare gæččastat kk g blick gæččastit som hastigast se på,

kasta en blick på gæčxčat čč se (på), titta på;

betrakta; passa, se till gæččen el -gæččen (postp el i sammansättning) i, på, vid el från den och den änden av; postp, hos (= i någons hem); från (=från någons hem); jfr lut1 te

gæčxči åskådare; vaktare, (ren)

skötare gæčči ž ända, ände, spets gæčlčo čč bevakning, tillsyn gæčlčoboazo, -båclcu- skötesren gæžehæbmi m attr -his oändlig, ändlös

gæžes postp, efter (så och så

lång tid) gæžil postp, på grund av, för — skull

gæžus~ gæžos (attr i tidsuttryck)

hel, hela gædnegas ss s skyldig, förpliktad gædnegasvuotta ð skyldighet, plikt

gædlgåi attr gædlgäs stenig gædxgi dg sten gæfi attr gæfis~ gæfes fattig gæfivuotta ð fattigdom gæixdno in väg

gæigohit sträcka ut, hålla utsträckt gæinos, geixdnus- bana gælbuhisvuotta ð oduglighet gælbuhæbmi m attr -his oduglig,

obrukbar, usel gæmos, gebmus- attr gæmos

oklar, disig; diffus gænuhuvvat v bli oduglig, dålig gænuhæbmi m attr -his oduglig, dålig

gæpxpadit adv, lätt (t ex om lätt tryck på något och om sättet att arbeta etc) gæppådus ss s lättnad; lindring gæppas, gæpxpas- attr gepxpes

lätt (inte tung; även fig) gæpxpasit adv, lätt (på ett lättvindigt sätt) gæpxpat, gæpxpad- attr gepxpes lätt (att utföra, att förstå etc); attr, tom, innehållslös; (om person) lättsinnig gæppedit minska, lätta; lindra gæppis, gæpxpå- lunga gæpxpodit göra lättare, underlättagæp'pot-han

gæpxpot pp bli lätt(are) gærmaš, gærxbmaš- orm -gærxdán attr -gærxdán (med ord i gen framför) i så och så många lager; så och så många gånger större; -faldig, -dubbel -gærxdásaš žlž žž se -gærxdán gærdi~ gærde en gång (förut el i

framtiden) gærxdi rd gång, omgång gærxdni rdn tunn skare (som

skär i renens ben) gærdohit upprepa gærxdot rd upprepa; multiplicera gærxgadit få färdig gærgahit avsluta, göra färdig gær xgat, gær1 gad- attr gær {gadis~

ger1 ges villig, beredd gærxgat rg bli färdig (med ngt;

lok); sluta (med ngt); hinna gærgos, ger'gus- attr gærgus

beredd, klar gærxjidit tigga gær'jidæbmi m tiggeri gærrat r slå (om vågor) gæsådat kk g sommarlikt väder

(särskilt om hösten) gæsåstit spänna för (dragdjur) gæsehit transportera, köra gæsihit låta dra gæsset om sommaren gæssi s sommar gæssilåppi b sommarlov gæssimánno n juni gæssit s dra; rymma (om kärl) gætxki tk järv

gævahit använda, bruka; (vanl med refl pron) uppträda, uppföra sig

gævahus ss s användning; uppträdande

gævahæbmi m begagnande, bruk gævvan, gævvam- händelse; företeelse gævvat v gå, lyckas

h

hábmi m utseende, gestalt

hadxdi dd pris

háddja j lukt

hàdxdjet skingra

(-)haga attr -ha utan

håga attr hågas duktig, arbetsam

håixstit ist lukta på

håkkat g skaffa (sig)

hakxsit vs lukta (på); känna

lukten av hakxsut intr, lukta hal ju, väl, då håladit samtala

håVbi Ib attr hålbis ~ hålbes billig

häl1 bot Ib bli billig(are) háldahit förvalta håldahus ss s förvaltning håldahædxdji förvaltare hål1 det behärska háVdo, ill, hàVdui (hän) i (ngns) vård, under (ngns) beskydd el herravälde, till (ngns) förfogande; lok, håldos i (ngns) vård etc håleštit samtala

håliidit önska, vilja; längta efter att

håliidus ss s önskan; längtan hållat l tala

hållo l lust (att göra ngt) hàmehæbmi m attr -his oansenlig hámman hamn han ju, då, väl gæp'pot-han

44

gæpxpot pp bli lätt(are) gærmaš, gærxbmaš- orm -gærxdán attr -gærxdán (med ord i gen framför) i så och så många lager; så och så många gånger större; -faldig, -dubbel -gærxdásaš žlž žž se -gærxdán gærdi~ gærde en gång (förut el i

framtiden) gærxdi rd gång, omgång gærxdni rdn tunn skare (som

skär i renens ben) gærdohit upprepa gærxdot rd upprepa; multiplicera gærxgadit få färdig gærgahit avsluta, göra färdig gær xgat, gær1 gad- attr gær {gadis~

ger1 ges villig, beredd gærxgat rg bli färdig (med ngt;

lok); sluta (med ngt); hinna gærgos, ger'gus- attr gærgus

beredd, klar gærxjidit tigga gær'jidæbmi m tiggeri gærrat r slå (om vågor) gæsådat kk g sommarlikt väder

(särskilt om hösten) gæsåstit spänna för (dragdjur) gæsehit transportera, köra gæsihit låta dra gæsset om sommaren gæssi s sommar gæssilåppi b sommarlov gæssimánno n juni gæssit s dra; rymma (om kärl) gætxki tk järv

gævahit använda, bruka; (vanl med refl pron) uppträda, uppföra sig

gævahus ss s användning; uppträdande

gævahæbmi m begagnande, bruk gævvan, gævvam- händelse; företeelse gævvat v gå, lyckas

h

hábmi m utseende, gestalt

hadxdi dd pris

háddja j lukt

hàdxdjet skingra

(-)haga attr -ha utan

håga attr hågas duktig, arbetsam

håixstit ist lukta på

håkkat g skaffa (sig)

hakxsit vs lukta (på); känna

lukten av hakxsut intr, lukta hal ju, väl, då håladit samtala

håVbi Ib attr hålbis ~ hålbes billig

häl1 bot Ib bli billig(are) háldahit förvalta håldahus ss s förvaltning håldahædxdji förvaltare hål1 det behärska háVdo, ill, hàVdui (hän) i (ngns) vård, under (ngns) beskydd el herravälde, till (ngns) förfogande; lok, håldos i (ngns) vård etc håleštit samtala

håliidit önska, vilja; längta efter att

håliidus ss s önskan; längtan hållat l tala

hållo l lust (att göra ngt) hàmehæbmi m attr -his oansenlig hámman hamn han ju, då, väl45

hán'dal-billjit

hån1 dal butik, affär

hånis, hádnás- attr hánis girig

håpxpehit hinna (vara kvick nog

att; få tid att) håpxpil attr -is snabb häråt, håråb- räfsa harcastit hänga (avliva genom

hängning) har*cot rc strypa, hänga hår dis, hårxdås- attr hår dis trät-

girig, påstridig hår1 dit rd reta

hårljånit bli van; vänja sig vid (att)

hárxjánæbmi m övning; vana hárxjehallan> hárxjehallam~ övning hárxjehallat l öva sig i att hårxjehit vänja vid ngt (ill) hårxjehus ss s övning hårråi postp, angående, beträffande hårxri rr harr hårx ve adv, sällan hår1 ve, attr adj, få, enstaka; sällsynt

här vis, hårxvå(s)- attr hårvis ~

hår1 ve få, enstaka; sällsynt hårvit glest håsxtit st utmana håtxta tt hatt håvxda vd ejder håvxdådit begrava håvxdådus- begravnings-hávldádæbmi m begravning håvxdi vd grav håve se håvvi 2 håvxga vg gädda háv*kat vk kvävas; drunkna håvxski attr håvxskis rolig, trevlig håvxskit trevligt, behagligt håvxskudat kk g nöje

hávvádit såra håvvar havre håvvi v sår håvvi v gång heddjudat kk g svaghet heddjunit bli svag(are); försämras

heddjunæbmi m försvagning; försämring heixtujubmi m avskaffande heitut, heituh- attr heitut dålig, usel

heixvehit anpassa; anpassa (en

text efter skriftspråket) heixvehus ss s anpassning heixvehæbmi m anpassning heixvemætxton9 -mætxtom-opassande

heixvet passa, vara lämplig heivulaš žxž žž passande hejut svagt, dåligt, illa heVbmu Im pärla helludat-, pl, helludagat pingst heVvet, heVveh- helvete herjxget se hærjgastit herxsku rsk läckerhet her%vet pryda

het1 tehus ss s hinder, avbräck het1 tet hindra hibmo m lust, begär hiddjidit håna

hidis, hittås- attr hidis långsam hiVbat, hiVbad- attr hiVbes vild,

bångstyrig; hetsig hiVdo hylla hiVgot Ig förkasta hilgudit försmå, förakta hilla l glöd

hiVlji Hj attr hilljis lugn; långsam

hilljit lugnt; långsamthir'bmadit-hæppo

hirxbmadit väldigt hirbmástuvvat v bli förskräckt hirxbmat (i utrop och som adv

före adj) förfärligt, väldigt hirxbmat, hirxbmad- attr hirxbmat

förfärlig, väldig hirbmos, hirxbmus- attr hirbmos

förfärlig, förskräcklig historia historia historialaš žxž žž historisk hivástatxtit tt säga adjö hoapxpo pp brådska hoappohit påskynda hoappos skyndsamt hoavxda vd ledare; anförare hoavxridit svamla hotella hotell hubma m tal, prat hubmat m tala, prata huddjo j attr hujos blyg hui mycket, väldigt huixkit ik hojta

hukxsen, hukxsem~ bygge, byggnation huklset bygga humadit samtala hurrat r surra; spinna (om katt) hurskis, hurxskås- attr hurskis

(överdrivet) from hus1 ko t šk slå (med ngt) hutxkåi attr hutxkås fyndig, på-hittig

hutkålas žxž žž fyndig, påhittig hut1 kat tk hitta på; uppfinna håccohit (flera ggr) hetsa hunden

(komitativ) på renarna håixgadit slunga etc en gång;

se håixgat håigadit slunga etc flera ggr; se håVgat

46

håixgat ig slunga, kasta; stöta; knuffa

håVga Ig stång (att hänga föremål på) håVvot Iv tjuta, yla håmxmå mm bestyr, förehavande hår'sta rst säckväv hæddja- pl, hæjat bröllop hæddjo j stackare hæddjo j attr hæjos~ hæjus svag,

bräcklig, dålig hæddjot j bli svag, dålig hæðástuvvat v komma i nöd hægxga gg liv (levande tillstånd); jfr sellin hxggadætalas žxž žž livsviktig hæggahut'tit tt avliva hæggahætti ð livsfara hæggalaš žxž žž varelse, levande väsen

hæixtit it sluta med ngt; sluta (med) att (med lok av verbalsubst) hæjastallat l hålla bröllop; hålla fest

hæjat se hæddja-hæjot svagt, dåligt, illa hælkehit haja till hæVlo II stenhäll

hæijgastit hänga upp (ett föremål); jfr hetfget, hærjxgot hæifgåt intr, hänga hætfgot rjg hänga upp (flera

föremål); jfr herfget hæppanit skämmas hæpxpášutxtit tt skämma ut;

vanära hæppat, hæppad- skam hæppatlažžat skamligt hæppatlaš žxš žž skamlig hæppo b skam, skamkänsla47

hær'gi-imaš

hærlgi rg härk, arbetsren (kast-

rerad hanren) hærlrá rr herre

hærlva rv prydnad, dekoration hærvahit pryda, dekorera hæsxta st häst hætti ð nöd; fara hævahit förstöra, fördärva; dränka

hævahus ss s förstörelse hævxdni vn spindel hævval hyvel

hævvanit bli förstörd; drunkna hævvanæbmi m drunkning

ibmårdus ss s förståelse; förstånd ibmi m farbrors el morbrors fru ibmil gud

ibmilbalulaš žxž ii gudfruktig ibmilbáVvalus ss s gudstjänst ibmilmætxton, -mætxtom- ogudaktig, gudlös ibmirdatxti attr ibmirdatxti förståelig ibmirdit förstå iddja j natt iddjasaddji j logi iððes se idedis

idedis om morgonen, om rnornarna; i morse; i morgon bittida idedis- morgon-

iðeðismális, -mållås- morgonmål idihit få till att visa sig; skaffa

fram idit, id id- morgon ieččan, iežat, iežas etc (ack el gen, refl) mig, dig, sig själv

etc; (ack el gen, icke refl) mig, dig, honom, henne själv etc; (gen, refl) min, din, sin egen etc; (gen, icke refl; 3 pr) hans, hennes egen ieža se ieš

iežá en annan; annat; pl, de

andra; andra iežáhus ss s förändring iežáhuvvat v förändras iežálágán attr -lågån annan,

annorlunda beskaffad iežálágáš, -lágáž- attr -lágáš se

iežálágán ieš, dual och pl ieža (utan poss suff i nom som bestämning till satsens subj) själv; (i sammansättning) själv-, egen-; (förstärkande före subst) själva; ieš čoarxvi, själva hornet; (förstärkande vid refl pron) ieš iežas ditte, för sin egen skull iešárxvo rv egenvärde iešvuotta ð egenskap ii — ii ge varken — eller ijastallat l övernatta ijat-bæixvái dag och natt ikkinassii (ikkenassii) (vem, vilken, hur, vad etc) som helst ikxko om natten; i natt ikxte igår ilå alltför

iVbmi Im luft; väder; värld iVlå knappt; knappast illo l glädje i llo dat1 tit tt glädja illodit glädja sig illusit bli glad

ilulaš i'i ii glad; glädjande imaš, ibmaš- attr intas adj, under- 47

hær'gi-imaš

hærlgi rg härk, arbetsren (kast-

rerad hanren) hærlrá rr herre

hærlva rv prydnad, dekoration hærvahit pryda, dekorera hæsxta st häst hætti ð nöd; fara hævahit förstöra, fördärva; dränka

hævahus ss s förstörelse hævxdni vn spindel hævval hyvel

hævvanit bli förstörd; drunkna hævvanæbmi m drunkning

ibmårdus ss s förståelse; förstånd ibmi m farbrors el morbrors fru ibmil gud

ibmilbalulaš žxž ii gudfruktig ibmilbáVvalus ss s gudstjänst ibmilmætxton, -mætxtom- ogudaktig, gudlös ibmirdatxti attr ibmirdatxti förståelig ibmirdit förstå iddja j natt iddjasaddji j logi iððes se idedis

idedis om morgonen, om rnornarna; i morse; i morgon bittida idedis- morgon-

iðeðismális, -mållås- morgonmål idihit få till att visa sig; skaffa

fram idit, id id- morgon ieččan, iežat, iežas etc (ack el gen, refl) mig, dig, sig själv

etc; (ack el gen, icke refl) mig, dig, honom, henne själv etc; (gen, refl) min, din, sin egen etc; (gen, icke refl; 3 pr) hans, hennes egen ieža se ieš

iežá en annan; annat; pl, de

andra; andra iežáhus ss s förändring iežáhuvvat v förändras iežálágán attr -lågån annan,

annorlunda beskaffad iežálágáš, -lágáž- attr -lágáš se

iežálágán ieš, dual och pl ieža (utan poss suff i nom som bestämning till satsens subj) själv; (i sammansättning) själv-, egen-; (förstärkande före subst) själva; ieš čoarxvi, själva hornet; (förstärkande vid refl pron) ieš iežas ditte, för sin egen skull iešárxvo rv egenvärde iešvuotta ð egenskap ii — ii ge varken — eller ijastallat l övernatta ijat-bæixvái dag och natt ikkinassii (ikkenassii) (vem, vilken, hur, vad etc) som helst ikxko om natten; i natt ikxte igår ilå alltför

iVbmi Im luft; väder; värld iVlå knappt; knappast illo l glädje i llo dat1 tit tt glädja illodit glädja sig illusit bli glad

ilulaš i'i ii glad; glädjande imaš, ibmaš- attr intas adj, under-imašlaš-jas'ka

lig; subst, under; fenomen; förvåning imašlaš žxž žž underlig imaštallat I undra; förundra sig över

imastatxti attr imaštatUi förvånande imaštatltit tt förvåna imaštuvvat v häpna in, it, ii (1.2.3. pr sg); æn, æp'pi,

æba (1.2.3. pr dual); æt, eppet, æi (1.2.3. pr pl av negeringsverbet) jag — inte, du — inte, han, hon — inte etc

irxgi rg brudgum; fästman; friare isit, isid- husbonde, husfar is1 kat sk undersöka; vittja (t ex nät)

issuras ss s förfärlig

itkos, itxkus~ attr itkos som är på

skuggsidan; skuggig, sval itkubælli l skuggsida; nordsida itxtážii till i morgon itxtážis från (och med) i morgon itxtin i morgon

ittit ð visa sig, framträda; börja

spira; gå upp (om solen) iüxdni vn färg (kulör); jfr færxga ivtáš, ivtáž- attr ivtáš gårdagens, som hör gårdagen till

J

ja och

jabma m dån

jåbmån attr adj, död; jfr jåmas jabmat m dåna jåbxmi lik, en död jábmin, jábmim- död

48

jábmit m dö jådxdadit släcka jådxdat dd slockna jáffo ff (vanl pl) mjöl jåkxka kk jacka

jakkásaš žxž žž ett år gammal, årsgammal; (i sammansättning) så och så många år gammal, -årig; attr, årlig, som sker varje år jakki g år; dan jagi 1967, år

1967 jåkkihit inbilla

jåkxkit kk tro; (med ill) tro ngn jåkxko kk tro jaVga Ig slätt

jaVgat, jaVgad- attr jaVges slät, jämn

jaVla II attr jallas adj, dum;

subst, dåre jallat dumt jaVlavuotta ð dumhet jållo / attr jålos djärv, modig jállovuotta ð se jålludat jaVludat kk g dumhet; dårskap jålludat kk g djärvhet, mod jalrjis, jaVgrjå- stubbe (som står

på rot) jàlot, jålobu- modigare jålot djärvt, modigt jåmålgit svimma, förlora medvetandet jåmas, jåbmas- attr jdbma död jamas till döds, ihjäl jámihit avliva jámxma jämt, ständigt jånxdur dygn

jay as, jagfjas- attr jagija (mycket) torr (om renlav, gräs, skinn etc)

jas1 ka lugnt, stilla; tyst imašlaš-jas'ka

lig; subst, under; fenomen; förvåning imašlaš žxž žž underlig imaštallat I undra; förundra sig över

imastatxti attr imaštatUi förvånande imaštatltit tt förvåna imaštuvvat v häpna in, it, ii (1.2.3. pr sg); æn, æp'pi,

æba (1.2.3. pr dual); æt, eppet, æi (1.2.3. pr pl av negeringsverbet) jag — inte, du — inte, han, hon — inte etc

irxgi rg brudgum; fästman; friare isit, isid- husbonde, husfar is1 kat sk undersöka; vittja (t ex nät)

issuras ss s förfärlig

itkos, itxkus~ attr itkos som är på

skuggsidan; skuggig, sval itkubælli l skuggsida; nordsida itxtážii till i morgon itxtážis från (och med) i morgon itxtin i morgon

ittit ð visa sig, framträda; börja

spira; gå upp (om solen) iüxdni vn färg (kulör); jfr færxga ivtáš, ivtáž- attr ivtáš gårdagens, som hör gårdagen till

J

ja och

jabma m dån

jåbmån attr adj, död; jfr jåmas jabmat m dåna jåbxmi lik, en död jábmin, jábmim- död

48

jábmit m dö jådxdadit släcka jådxdat dd slockna jáffo ff (vanl pl) mjöl jåkxka kk jacka

jakkásaš žxž žž ett år gammal, årsgammal; (i sammansättning) så och så många år gammal, -årig; attr, årlig, som sker varje år jakki g år; dan jagi 1967, år

1967 jåkkihit inbilla

jåkxkit kk tro; (med ill) tro ngn jåkxko kk tro jaVga Ig slätt

jaVgat, jaVgad- attr jaVges slät, jämn

jaVla II attr jallas adj, dum;

subst, dåre jallat dumt jaVlavuotta ð dumhet jållo / attr jålos djärv, modig jállovuotta ð se jålludat jaVludat kk g dumhet; dårskap jålludat kk g djärvhet, mod jalrjis, jaVgrjå- stubbe (som står

på rot) jàlot, jålobu- modigare jålot djärvt, modigt jåmålgit svimma, förlora medvetandet jåmas, jåbmas- attr jdbma död jamas till döds, ihjäl jámihit avliva jámxma jämt, ständigt jånxdur dygn

jay as, jagfjas- attr jagija (mycket) torr (om renlav, gräs, skinn etc)

jas1 ka lugnt, stilla; tyst49

jas'kat-juogu

jasxkat, jasxkad- attr jasxkes

lugn, stilla; tyst jassa s snöfläck i fjällen om

sommaren jävlkat vk försvinna; vara borta,

dröja (kvar) jávráš, jávráž- liten sjö jávxri vr sjö

jävuhaga adv, tyst, stilla, jfr

jas1 ka jåvuhuvvat v bli tyst jávuhæbmi m attr -his tyst, stilla jeðxðehus ss s tröst jeðlðet trösta jegulaš žxž žž lydig jidnusii högt, med hög röst jidnusit högt, med hög röst jiedna n ljud, röst jiednadit ljuda, låta; uttala; yttra jiednadæbmi m uttal jiegtja f) is

jiegyot rj beläggas med is (om föremål; inte om älv el sjö); jfr gaVbmut jieklko skinnskrapa (S-format järnredskap fästat mitt på ett skaft med vilket skinn behandlas)

jiella l svagt vinddrag

jiello l (luft)drag

jienahæbmi m attr -his ljudlös;

mållös jienastit rösta

jienastus ss s röstning, omröstning

jierxbmåi attr jierxbmäs förståndig, klok jierbmálaš z'z žž förståndig, klok jierxbmi rbm förstånd, förnuft jievlja vj nästan helt vit ren; jfr gabxba

4-724137

j. n. v. {ja nu viixdåsæbbut) osv

(och så vidare) joatka, joatxkag- förlängning,

fortsättning joatlkit tk förlänga; fortsätta joavxdat vd nå fram till; anlända joavxdelas ss s sysslolös; onödig, onyttig

joavxdelas1 tit st vara sysslolös joavxdo vd tid (att göra ngt); jfr asxto

joavxko vk skara, följe; familj;

hushåll jubmat m dåna jucca z brus, sus juccat z susa, brusa kraftigt (om havet, om en renhjord el folkmassa i rörelse etc) jugešvuotta ð dryckenskap jugistit dricka litet el som

hastigast jugos, jukkus- dryck juW ca v c välling jukkamuš šš š dryck jukkan, oböjl, drucken, berusad jukkat g dricka; röka (pipa) juklki attr jukxkis adj, begiven

på sprit; subst, drinkare juo redan; (framhävande partikel) då, i alla fall etc juobmo m fjällängssyra juoga, gen, juoga, ack, juoixdä,

ess, juonin något juogadit dela i flera delar; fördela

jugåstat kk g avsnitt, sektion juogrjat rj gistna, bli otät juogos, jukkus- avdelning, avsnitt

juogu (frågeord) månne (översättes vanl inte)juoi'dá-jårrat

juoildá se juoga

juoigadit (hålla på att) jojka litet juoVgan, juoixgam- jojkande juoigastit jojka litet (om ngn);

börja att jojka juoVgat ig jojka (om) juoixgi jojkare juoigos, juVgus- jojk juokke attr oböjl, var, varje juokkehaš žxž žž (inte attr) var

och en (om person) juokkelágáš, -lágáž- attr -lágáš

varje slags, ali slags juokkit g dela

juokko g delning, uppdelning juolgehæbmi m attr -his med

dåliga ben el fötter juoVgi Ig fot; ben juollodit anslå (pengar) juomit (,juomet), juomih- tvilling juovlla-, pl, juovlat jul juovxlabasit, pl, julhelgen, juldagarna

juovxlamánno n december; jfr

desember juovxlaruotxta tt julafton jur el jura just, helt, alldeles jur da, juldag- tanke jurdagåvvidus ss s inbillning,

fantasi jurdasit tänka jurrat r surra jusxkit sk dunsa, dunka jusxte just, precis jåðádat kk g bra före (för släde el skidor)

jådåhat kk g flyttningsstråk jåðánit fort jåðašit färdas

jåöihit flytta ngt; få avsättning för (varor); styra

50

jådihædxdji ledare, föreståndare;

direktör; förare jågaš, jågaž- liten bäck jågtja v lingon

jågu — dahje antingen — eller jåkka g bäck

jåkkaráige, gen, längs bäcken jåkxsat vs nå fram till; uppnå;

hinna upp jållat l göra rund, avrunda jårahallat l vrida, svänga, rulla (träns; flera gånger el om flera subj)

jàrahit vrida, svänga, rulla (träns); (opers) sno (om vinden)

jårxbadas ss s cirkel, krets jàrbas, jårxbas- attr jårxba rund jårxbat, jårxbad- attr jårxbes rund jårxbet göra rund,

avrunda jårxgalit vända, sno (träns och intr); vända sig; översätta; rel, omvända (sig; med refl pron) jår1 gaius ss s översättning; rel,

omvändelse jårgehit (plötsligt) sno, vända om

(intr); (oväntat) sno sig jårgihit sno (sig), vända (sig), ta

en annan riktning jårgoir) avig, bakvänd; förvrängd

jårxgot rg vända, sno ut och in,

upp och ned jårxgot adv, avigt, ut och in;

fig, galet, på tok jàrralit falla omkull; fig, falla,

avfalla jårralus ss s fall; avfall jårralæbmi m fall järrat r gå runt, rotera; sno,51

ändra riktning (om vind); falla omkull jår'ri hjul

jårxrit pl, vagn, kärra jäs om

jåt^tån, jåtUåm- avflyttning jåtxtåt börja flytta; bege sig på

flyttning; börja glida jåttil attr jåttilis rask, snabb jåttilit raskt, snabbt, fort jåttin, jåttim- flyttning, färd jåt tit d flytta, vara på flyttning;

färdas; glida jåtto d fart; gång, rörelse jåttulat kk g flyttningsväg;

trafik, kommunikation jåvsahallat l bli upphunnen jægadit lyda jæglgi gg myr jægil, jækkål- renlav jækkit g vara (vatten)tät jæraldat kk g fråga, förfrågan jærxga rg förnuft jærgalaš žxž žž förnuftig jærrat r fråga jærro r efterfrågan

k

kaffe se gåffe kåmela kamel kåntuvxra vr kontor kårxta rt karta; jfr gårxta kåsxsa ss kassa; kasse; låda kilu se gilu klås1 sa ss klass kompås*sa ss kompass konsonånxta nt konsonant kristalaš žxž žž kristen; jfr ristalaš

jår'ri-láðisvuotta

kultura kultur kulturalaš žxž žž kulturell

1

låbbis, låbxbå- lamm labmalit hastigt huka sig ned lacca z knäppande (ljudet från renens klövar, när den går el springer) laccat z knäppa láččit ž bädda

låd1 da dd (gevärs)skott; laddning; pl, ammunition låddas, lådxdas- attr låd1 da mogen

(om bär) lådxdat dd mogna låddat, láddah- hjortron; jfr luomi

lådxdelas žxž žž se låd1 di låd1 det landa, lägga till (med båt) låd1 di dd svensk, norrman, finne (dvs person som inte är av samisk börd) läddje, gen, sätt, vis; jfr låkki lådxdjen, lådxdjem- slåtter lådxdjet slå (hö) láddjo j slåtter laddjo j bly

lådxdo dd damm; tjärn

ládna n hög, trave

ládnjá nj ungbjörk

ladnja nj mellanrum; spricka,

skreva; rum (i hus) ladas, laddas- led låddåsit milt láð'ði kläde

ládis, låddås- attr låd is mild, blid

ládisvuotta d mildhet 51

ändra riktning (om vind); falla omkull jår'ri hjul

jårxrit pl, vagn, kärra jäs om

jåt^tån, jåtUåm- avflyttning jåtxtåt börja flytta; bege sig på

flyttning; börja glida jåttil attr jåttilis rask, snabb jåttilit raskt, snabbt, fort jåttin, jåttim- flyttning, färd jåt tit d flytta, vara på flyttning;

färdas; glida jåtto d fart; gång, rörelse jåttulat kk g flyttningsväg;

trafik, kommunikation jåvsahallat l bli upphunnen jægadit lyda jæglgi gg myr jægil, jækkål- renlav jækkit g vara (vatten)tät jæraldat kk g fråga, förfrågan jærxga rg förnuft jærgalaš žxž žž förnuftig jærrat r fråga jærro r efterfrågan

k

kaffe se gåffe kåmela kamel kåntuvxra vr kontor kårxta rt karta; jfr gårxta kåsxsa ss kassa; kasse; låda kilu se gilu klås1 sa ss klass kompås*sa ss kompass konsonånxta nt konsonant kristalaš žxž žž kristen; jfr ristalaš

jår'ri-láðisvuotta

kultura kultur kulturalaš žxž žž kulturell

1

låbbis, låbxbå- lamm labmalit hastigt huka sig ned lacca z knäppande (ljudet från renens klövar, när den går el springer) laccat z knäppa láččit ž bädda

låd1 da dd (gevärs)skott; laddning; pl, ammunition låddas, lådxdas- attr låd1 da mogen

(om bär) lådxdat dd mogna låddat, láddah- hjortron; jfr luomi

lådxdelas žxž žž se låd1 di låd1 det landa, lägga till (med båt) låd1 di dd svensk, norrman, finne (dvs person som inte är av samisk börd) läddje, gen, sätt, vis; jfr låkki ládxdjen, ládxdjem- slåtter ládxdjet slå (hö) láddjo j slåtter laddjo j bly

lådxdo dd damm; tjärn

ládna n hög, trave

ládnjá nj ungbjörk

ladnja nj mellanrum; spricka,

skreva; rum (i hus) ladas, laddas- led låddåsit milt láð'ði kläde

ládis, låddås- attr låd is mild, blid

ládisvuotta d mildhet 51

ändra riktning (om vind); falla omkull jår'ri hjul

jårxrit pl, vagn, kärra jäs om

jåt^tån, jåtUåm- avflyttning jåtxtåt börja flytta; bege sig på

flyttning; börja glida jåttil attr jåttilis rask, snabb jåttilit raskt, snabbt, fort jåttin, jåttim- flyttning, färd jåt tit d flytta, vara på flyttning;

färdas; glida jåtto d fart; gång, rörelse jåttulat kk g flyttningsväg;

trafik, kommunikation jåvsahallat l bli upphunnen jægadit lyda jæglgi gg myr jægil, jækkål- renlav jækkit g vara (vatten)tät jæraldat kk g fråga, förfrågan jærxga rg förnuft jærgalaš žxž žž förnuftig jærrat r fråga jærro r efterfrågan

k

kaffe se gåffe kåmela kamel kåntuvxra vr kontor kårxta rt karta; jfr gårxta kåsxsa ss kassa; kasse; låda kilu se gilu klås1 sa ss klass kompås*sa ss kompass konsonånxta nt konsonant kristalaš žxž žž kristen; jfr ristalaš

jår'ri-láðisvuotta

kultura kultur kulturalaš žxž žž kulturell

1

låbbis, låbxbå- lamm labmalit hastigt huka sig ned lacca z knäppande (ljudet från renens klövar, när den går el springer) laccat z knäppa láččit ž bädda

låd1 da dd (gevärs)skott; laddning; pl, ammunition låddas, lådxdas- attr låd1 da mogen

(om bär) lådxdat dd mogna låddat, láddah- hjortron; jfr luomi

lådxdelas žxž žž se låd1 di låd1 det landa, lägga till (med båt) låd1 di dd svensk, norrman, finne (dvs person som inte är av samisk börd) läddje, gen, sätt, vis; jfr låkki ládxdjen, ládxdjem- slåtter ládxdjet slå (hö) láddjo j slåtter laddjo j bly

lådxdo dd damm; tjärn

ládna n hög, trave

ládnjá nj ungbjörk

ladnja nj mellanrum; spricka,

skreva; rum (i hus) ladas, laddas- led låddåsit milt láð'ði kläde

ládis, låddås- attr låd is mild, blid

ládisvuotta d mildhetlagabui-láp'pit

52

lagabui postp, prep, adv, närmare (till) lagabuida adv, något närmare lagabus postp, prep, på el från ett ställe närmare (vid); adv, närmare lagadit föra nära el närmare; närma

lågådus ss s anordning, inrättning, åtgärd lågalaš z'z zz laglig; juridisk lagamus ss s närmast lágán attr lågån se lågåš lagas, lakkas- nom sg, attr,

närbelägen; pl subst, omnejd lagas, lagaž- anförvant; pl, de

närmaste lágåš, lágáž- attr lágåš (med föregående gen) lik, -artad, -aktig, slags lagat, lagabu- närmare läges, lagež- fjällbjörk lågidit ordna; anordna, arrangera lågidædxdji arrangör láhjás till skänks, gratis láhji gåva lái'bi ib bröd láVbot ib baka láVdehat kk g ledning lái'dejæd'dji ledare låVdestit leda (en renhjord; om renskötaren som får renarna att följa) låix destædx dji ledare (som leder

en renhjord) lái'det leda, föra (i band el vid

handen) láidun, láVdum- betesmark lailget bryta lös (ett föremål) låixgi ig garn, ylletråd, jfr år1 po låVgo ig hyra

laixgot ig bryta lös (flera föremål)

lái'guhit leja, hyra

låixki ik attr láikis~ låikes lat

láVkivuotta ð lättja

lái'kudat kk g lättja

láikuhallat l lata sig

låixri ir lera

láitas, láixtas- attr låitas tråkig,

otrevlig låitastuvvat v vantrivas láixtemæt1 ton, -mæt'tom- oklanderlig, felfri låixtit it klandra, kritisera läk1 ca v c grädde låkxcajiegija ij glass lakka postp, prep, adv, nära låkka g lag

lakkalagai nära varandra lakkanit komma närmare, närma sig

lákkásaš z'z zz lik, liknande

(den el den), slags, sorts låkki g sätt, vis lakxki kk hälft, halva låkko g fjällslätt

låkxkudit klappa (som tecken på

vänlighet) lakkusat pl, grannskap, omgivning låkxtadit väta, fukta låkxtat vt bli fuktig lállit l ruva

låmis, lábmás- attr lämes vanför låmxpå mp lampa lånjas, lädnjas- skog av ungbjörk låppas, låpxpas- (i sammansättning och i ill el lok) förlorad, borttappad låpxpit pp mista, förlora (om ngt som kan återfås)53

lap'po-lei'ket

laplpo pp skägglav, hänglav (på

tall och gran); jfr gadna láp'puhit tappa bort láp'put mistas, förloras; komma

bort; gå vilse; rel, förtappas läse glas; dricksglas; fönster läselWdni in gardin lasi se lassi

lasihit lägga till, öka på; tillägga,

tillfoga las1 kat sk bli genomvåt laslkehallat l bli genomvåt (om

personer) las'kehit göra genomvåt laslket göra genomvåt laskiidat'tit tt förorsaka korm-

hål i renens rygg laskiidit få varfyllda kormhål i skinnet (om renen; detta sker på våren efter det att korm-hålen på vintern blivit större; jfr gur'bmä) lasså s tröskel låssa s lås

lassånit öka, tilltaga; föröka sig lassánæbmi m ökning, förökning

lassánæd'dji ökande lås1 set låsa

lassi s tillägg, ökning; (i vissa

uttryck) mer, fler las1 ta st löv, blad lášx mat, lášlmad- attr lås1 mes

smidig, vig lat1 ta 11 flotte lát'tadit gestikulera lättat pl, gester, åtbörder lät'tes tit plötsligt yttra, utbrista låt'tet uppföra sig; bära sig åt;

göra ett uttalande, yttra lät1 ti tt golv

latto ð lada

låfto tt skidspår; jfr luodxda lat1 to tt lem (på människor och

djur); medlem lávxži vž töm làvx dat vd sprida sig láv'di vd bräde, skiva lávxdigådldi dd kommitté, utskott lavxdnji vnj torv; jfr dar*fi lávet bruka, ha för vana att läv1 got v g träns, bada låvgudit intr, bada läv1 ka vk ryggsäck, ränsel,

väska låvxki vk steg låvxki vk lök

låvxkit vk stiga, ta ett steg láv'kot vk stiga (över flera föremål), ta flera (långa) steg låvla, lav1 lag- sång läv1 lo sångare

läv1 lon, låvxlom- sjungande, sång lávHot vi sjunga läv tas, läk1 tas- fuktighet låvtas, läk} tas- attr Iak} ta fuktig lävvardat se låvvurdat låvvo v en mindre kåta bestående av enbart raka kåtastänger och två kåtadukshalvor men utan bågstänger; jfr goatti låvvurdat kk g lördag lávvi v bekant person leddje 3 pr pl impf av læt leddjen 1 pr sg

impf av læt leddjet 2 pr sg impf av læt ledne 1 pr dual pres av læt leide 2 pr dual impf av læt leidet 2 pr pl impf av læt leiga 3 pr dual impf av læt lei'ket (en gång) hälla (ut);lei1 ku šit-likkustuv vat

54

(en gång) hälla i, hälla upp (i ett kärl, en kopp) leixkušit skämta leime 1 pr dual impf av læt leimet 1 pr pl impf av læt lekket 2 pr pl imp av læt lekkus 3 pr sg imp av læt han,

hon, den, det må vara leksuvxna vn lektion lerfget sela på, spänna för (ren el häst)

leppet 2 pr pl pres av læt les el læs se læžžan lidnásit mjukt, milt lid1 ne t göra mjuk(are), len(are); lindra

lidnodit göra mjuk(are), len(are) lidnot n bli mjuk, mild, len liðxbmat, liöxbmad- attr lið'bmes

jämn och fin, utan klumpar lidiidit blomma, blomstra upp lidiidædxdji blomstrande liebma m (kött- el fisk-)spad,

buljong lieðði ð blomma lieððičuoVbma lm blomknopp lieððot ð blomma (upp) lieggadit värma (upp ngt) lieglganit bli varm(are), uppvärmas

lieggas, lieglgas- attr liegxga adj, varm, uppvärmd; ljum; subst, värme lieggos, lig lgus- attr lieggos

behaglig, trevlig, trivsam liehmo attr liehmos adj, mild (om väder); subst, milt väder liekxko kk ryggstöd på släde lig1 get värma (upp) liixbma im lim liixbmet limma

liildni in linne (tyg); duk; huvudduk

liigås över, mer än nog; alltför liilgi ig extra-, reserv-liixgibikltasat, pl, reservkläder,

ombyte liikå ändå, i alla fall liikå lika liixka ik lik

iWki ik hud, hy; jfr nåkxki iWkudit ha lust till ngt (ill);

tycka om varandra liilkut tycka om (med ill) likkadit röra sig; röra på sig (då och då); stiga upp (efter att ha sovit om flera personer) likkadus ss s (liv och) rörelse;

(rel el ideell) rörelse likkadæbmi m (fysisk) rörelse,

verksamhet; uppståndelse likkahallat l röra på, flytta på (flera gånger el flera obj); röra likkahit röra på, flytta på (en gång)

likkahus ss s rörelse, religiös extas

likxkasit sätta sig i rörelse likkastat kk g rörelse (som ngn gör)

likkastat1 tit tt röra, rucka på;

låta sig röras, ruckas lik1 kat kk röra sig, flytta sig; stiga upp (från liggande ställning el efter att ha sovit) likxko kk lycka, framgång likkuhisvuotta ð olycka likkuhuvvat v bli olycklig; ha

oturen att likkuhæbmi m attr -his olycklig likkulaš zxž žž lycklig likkustuvvat v lyckas55

lik'šat-loap'pa

likxšat vš svänga, vifta med

ngt, vifta med svansen lik1 šot vš vifta med svansen (om hund)

linådat kk g mjukt och behagligt snöföre

linis, lidnås- attr lidna len,

mjuk (jfr dimis); mild linxnjá nnj linje lisxta st list

lis1 to st, lista (vid t ex val)

lišxkot šk intr, skvätta, stänka

lišxšá šš lie

lit1 ter liter

litxti tt kärl, panna

lit1 to tt avtal, överenskommelse;

förbund littudit enas om att livaåixgi ig (renens) vilotid livčen, livčet, livčii etc kondi-tionalis av hjälpverbet læt, vara; se grammatiken livžudit röra sig hastigt; fladdra

(om norrsken) livxkit vk glimta fram, skymta (vanl om ngt som rör sig snabbt)

livšastit vifta litet med svansen

(om hund; jfr likxšat) livšudit hålla på och vifta med

svansen; jfr lik1 šot livudit lägga sig ned till vila (om

flera djur); jfr livvot livva v vila (i liggande ställning om djur); pl, bestämd vilotid livvadanáixgi ig (djurs) vilotid livvadatxtit tt låta vila livvadit ligga och vila (om djur) livvodit få (djur) att lägga sig för att vila

livvot v lägga sig ned till vila

(om ren och nötkreatur; jfr goarxjot, vællånit loabmi m utrymme, mellanrum under ngt el mellan lager av ett föremål

loabmo m semester, (skol)lov;

jfr låppi; mellanrum loažxžadit slappa, lossa på loažxžat žž slakna, slappna, lossna (om t ex skruv, knut); avta, bedarra (om vind), ge med sig (om kyla); mattas, mildras (fig el om smärta, rädsla)

loažxžat) loažxžad- attr låžxžes

slak, slapp loažxži žž bris

loažxži žž attr loažžes mojnad,

lugn (om vind) loažžihit plötsligt slakna, slappna, bli lugnt loadna n lån (inte om bestämda föremål, som skall återställas; jfr luoikas) loadnasådni n lånord loadni n attr loanes slapp loadnot n bli slapp(are) loaidastit träda (fram) loaixdo id den med ris och renhudar täckta delen av golvet inne i kåtan loaixto it attr loaitus lugn, sansad loaitot lugnt

loaixtot it bli långsammare, sakta av

loakx tit vt göra slut på, förbruka (helt och hållet; jfr gålahit); avsluta; jfr loappahit loanas till låns; jfr loadna;

luoikas loapxpa pp ände, slutloappahit-luod1 dot

56

loappahit låta sluta; avsluta;

göra slut på; jfr loak1 tit loapx paibmårdus ss s slutsats loaplpajurda, -juldag- slutsats loapxpamætx ton, -mætltom- oändlig, ändlös, gränslös loapxpås- pl, loapxpážat trettondedagen loapxpat pp sluta, upphöra; ta

slut; jfr nåkkat loavda, loavxdag- kåtaduk (var och en av de två dukar som behövs till en tältkåta) loavdagoatti ð tältkåta loavx di vd attr loavdes saktmodig, stillsam

loavxdit vd lägga på kåtaduken;

lägga på tak loavxkasuvvat v bli stött, förnärmad

loav1 ko vk vrå, hörn (i ett rum);

jfr čiekka lučča ž lös avföring; smuts,

smörja luččadávxda vd diarré ludxdet klyva (ett föremål), klyva på en gång, spräcka; jfr luodxdot

ludduhat kk g (vanl som andra led i sammansättning) reumatism, värk; jfr særgahat ludet ladda

luixtut släppas lös etc; se luoixtit lukxka kk oväderskrage (med huva, som skyddar mot regn, snö, vind) lukxkår klockare lukxsa söderut; (i Sverige) österut; jfr lulås lukxta vt starr, starr gräs lulábæVde på, från sydsidan

lulábællái till sydsidan lulåbælli l sydsida lulådat kk g sunnanvind lulágæčči z sydända lulås söderut; jfr lukxsa luVde (långt) i söder; söderifrån;

jfr lullin lulibui längre söderut lulil på, från sydsidan lulimus ss s som är längst mot

söder, sydligast lulit, lulibu- sydligare, som är

längre mot söder lullelii adv, sydligare, längre mot söder; postp, prep, till söder om

lulli l söder, syd-; jfr mådxdi lullin i söder; söderifrån; jfr

luVde, Mil lullisåbmi m sydsame lum'ma mm ficka lundulaš žxž žž naturlig -lundut, -lundug- attr -lundut av den el den naturen, beskaffenheten el sinnelaget lunxta nt pojke, yngling; jfr

bårxdni, gånxda luobbal, luobxbal- mindre insjö som det går en älv igenom; utvidgning el lugnvatten i å el älv

luoccat z bli genomvåt, uppblött (om skinn el skinnföremål som legat i vatten); jfr njuosxkat luodxda dd spår (efter människor

och djur); (vinter)väg luodxdanit verb, spricka, rämna luodxdanæbmi m spricka, klyfta luoddjot] klaga, jämra sig,

beklaga sig luodldot dd klyva (flera föremål57

luoðða-lus'pi

el ett föremål i flera delar); (opers) värka; jfr særlgat luoðða ð kula

luoððagii (ill), luoððagis (lok) laddad

luodos, luððus- attr luodos vild

(om djur) luoikas, luoixkas- subst, utlånad ren; (som första led i sammansättning) utlånad, låne-; (ess) till låns (om föremål som vid återställandet är identiska med de lånade); jfr loadna luoikas adv, till låns (= luoikasin

(ess) av luoikas ovan) luoikasin ess, till låns; jfr luoikas luoilkat ik låna, låna ut (ett

bestämt föremål); jfr lånet luoiltådit stiga ned, gå ned; jfr

njieddjat; falla ned (på knä) luoiltalanbåilki ik lägerplats luoiltalit släppa, låta fara (flera obj el om flera subj efter varandra; jfr luoiltit); spänna från (kör- el arbetsrenar); (utan obj) spänna från renarna och slå läger, rasta luoiltit it släppa (lös, ut, in); spänna från; låta, tillåta; gå ned (om solen) luoklkå kk sluttning; backe luok'ta vt vik, bukt luomi, luobmån- hjortron (Rubus

chamæmorus); jfr låddat luomičoag1 gin, -čoaglgim- hjortronplockning luomijæg'gi gg hjortronmyr luon'do nd natur (= naturen);

natur, karaktär, läggning luon1 dodieða, -diettag-, naturvetenskap

luon1 do diett o ð naturkunskap luondofábmo m naturkraft luondogåp\pålat kk g levande

varelse, djur; jfr æVli luondohæbmi m attr -his onaturlig, abnorm luondoläkka g naturlag luondorig1 gudat kk g naturrikedom

luoppadit anslå, ge (bidrag,

medel etc); jfr juollodit luoppat b lämna, överge luossa s lax (Salmo salar) luotlkanit bli lös; lossna; börja

spricka ut (om blommor) luotltámuš šš š tillit luotti ð jojk (med melodi och text om ngn människa, om ett djur el om förhållanden i livet) luot'tit tt lita på

luovasluovvasat, pl, lösrenar (hanrenarna när de hålles skilda från vajhjorden i kalv-ningstiden om våren) luovassiilda id hanrenhjorden med tillhörande flyttlag vid kalvningstiden; jfr sif da luovos, luvvus- attr luovos lös,

ledig, fri luovvanit lossna

luovvi v lave, ställning på fyra el flera fötter av korsställda stänger 1 1/2 à 2 m över marken, på vilken man förvarar mat och annat lusa postp, till; (vid verb som kräver riktningsuttryck) hos;

jfr lutxte\ adv, ända fram (till); ända framme (hos) lus'pi sp forshuvud (ställe där enlus'to—låsáš

58

älv el å rinner ut ur en sjö); jfr oaivoš lus1 to st håg, lust lut1 ket göra lösare, mindre kompakt; lösa upp, veckla ut (t ex ngt hoprullat) lut1 te postp, vid, hos; jfr gæččen; från

luvxdå vd sopborste, kvast; jfr

suoppal luvvadit väta, blöta upp luvvat v bli våt, blötas upp; bli

urvattnad luvlvet lösa, lossa, lösgöra låbálaš i'z žž lovlig, tillåten låbihæbmi m attr -his olovlig 1åžlžet släppa efter; ge efter,

lugna av låd'di dd fågel låddičiv1 ga vg fågelunge lådldilåvllon, -låvllom- fågelsång lådldimoatti ð fågelflock låddji j attr låjis~ låjes lugn; tam, foglig (om djur); saktmodig, lugn låddjivuotta ð tamhet; saktmod låddjodit göra lugn(are), tam(are) låddjot j bli lugn etc; se låddji lådnulas ömsesidig, gensidig lågådas ss s tiondel lågahallat l låta (flera personer) läsa el räkna; öva flera i att läsa el räkna; tillräkna, ge skulden för; se låkkat, lågahit lågahit låta el få till att läsa el räkna; lära någon läsa el räkna

lågastallan, lågastallam- föreläsning lågát, lågád- tionde

låg1 got gg draga av (näver); ta

upp (torv) lågi, gen, ack lågi, ill, låkkåi, ess,

iåkkin tio lågos, låkkus- läsestycke, ngt att läsa

låkkamuš šš š ngt att läsa, läsning

låkkamæt1 ton, -mætxtom- otalig,

oräknelig låkkangirlji rj läsebok låkkat g läsa (upp); räkna (upp);

räkna, anse för; tillräkna; säga låWki adj, läsande; subst, läsare;

se låkkat låk'ki kk lock

låkko g antal, tal; räkenskap låk'ta vt vind, övre våning i hus; avsats

låkltanit stiga, höja sig; jfr

baddjånit låkltasii (ill) upp låkltasis (lok) uppe (= upphöjd över marken el annat underlag) låkltat vt stiga upp, visa sig (om solen)

läk} tet lyfta, höja (upp) lånåstus ss s lösen, rel, frälsning lånet låna ut (inte om bestämda föremål som skall återställas); jfr luoVkat lånistit lösa ut; rel, förlossa, frälsa

lånistædldji rel, frälsare lånohit skifta, byta; byta till

sig, byta bort lånohus ss s byte, utbyte låppådus ss s löfte låppi b lov, tillåtelse; skollov låppidit lova

låsáš, låsáž- midnatt (eg den59

del av natten då man sover tyngst); jfr gasxkiddja låsidatltit tt betunga, betrycka låsidit göra tyngre; fig, betunga låsit, låsibu- tyngre låssadit tungt; allvarligt låssat, låssad- attr låssa~ lås'ses tung (även fig), besvärlig; svår, allvarlig (om sjukdom) lås1 sesmielalaš žxž žž tungsint;

vemodig låssodit få till att bli tung el tyngre; betunga, betrycka; jfr låsidatxtit låssot s bli tung el tyngre, bli besvärlig(are), allvarlig(are); se låssat låssudat kk g tyngd låtlkadit stilla, lugnt, sansat låt1 kat, låtlkad- attr låtxkes

stilla, lugn; sansad, trygg låtxkatmætxton, -mætxtom- orolig,

rastlös låt1 tet kila låtti ð kil

læ 3 pr sg pres av læt læba 3 pr dual pres av læt læbxbåt ligga utsträckt læbxbot bb breda ut, veckla ut

(flera obj el om flera subj) læbxbot utbredd, utsträckt læžžan, læžžat, leš (læžxžá) potentialis av hjälpverbet læt, vara; se grammatiken læddjij trave, hög lædxgot dg se šlæðxgot læi 3 pr sg impf av læt læVbi ib al læixka ik skämt læikastallat l ständigt skämta læikastit skämta

læixkot ik hälla ut (flera ggr); jfr

lei1 ket læixra ir läder, jfr rietxti lækxkasit öppna sig, gå upp (av

sig själv) lækki g dal, sänka lækxkot kk slå upp, öppna (flera ggr el flera obj; om dörr, grind, bok etc) lækxso vs läxa læmaš perf pårte av læt læn 1 pr sg pres o perf pårte av læt

lænahåldahus ss s länsstyrelse lænsmånxni nn länsman lærjxga rjg loka, bogträ; pl, seltyg læpxpi 2 pr dual pres av læt læppo b lugn och ro læsxka sk änka; änkling læsxmi sm (svårartad) gikt læt 2 pr sg samt 1 o 3 pr pl pres

av hjälpverbet læt, vara læt el lækkit vara; befinna sig; (med lok för att beteckna ägare) ha; ii sus læn, han hade inte

lævx ga v g flagga

lævvi v attr læves slapp, lös, böjlig

m

måccahit få till att återvända, föra tillbaka; avvända (trolldom, sjukdom el dyl) måccastit vika ihop; böja ihop

(ett föremål) måcxcat cc återvända; gå tillbaka

(om sjukdom) måcxci cc veck, rynka

låsidat'tit-mác'ci

del av natten då man sover tyngst); jfr gasxkiddja låsidatltit tt betunga, betrycka låsidit göra tyngre; fig, betunga låsit, låsibu- tyngre låssadit tungt; allvarligt låssat, låssad- attr låssa~ lås'ses tung (även fig), besvärlig; svår, allvarlig (om sjukdom) lås1 sesmielalaš žxž žž tungsint;

vemodig låssodit få till att bli tung el tyngre; betunga, betrycka; jfr låsidatxtit låssot s bli tung el tyngre, bli besvärlig(are), allvarlig(are); se låssat låssudat kk g tyngd låtlkadit stilla, lugnt, sansat låt1 kat, låtlkad- attr låtxkes

stilla, lugn; sansad, trygg låtxkatmætxton, -mætxtom- orolig,

rastlös låt1 tet kila låtti ð kil

læ 3 pr sg pres av læt læba 3 pr dual pres av læt læbxbåt ligga utsträckt læbxbot bb breda ut, veckla ut

(flera obj el om flera subj) læbxbot utbredd, utsträckt læžžan, læžžat, leš (læžxžá) potentialis av hjälpverbet læt, vara; se grammatiken læddjij trave, hög lædxgot dg se šlæðxgot læi 3 pr sg impf av læt læVbi ib al læixka ik skämt læikastallat l ständigt skämta læikastit skämta

læixkot ik hälla ut (flera ggr); jfr

lei1 ket læixra ir läder, jfr rietxti lækxkasit öppna sig, gå upp (av

sig själv) lækki g dal, sänka lækxkot kk slå upp, öppna (flera ggr el flera obj; om dörr, grind, bok etc) lækxso vs läxa læmaš perf pårte av læt læn 1 pr sg pres o perf pårte av læt

lænahåldahus ss s länsstyrelse lænsmånxni nn länsman lærjxga rjg loka, bogträ; pl, seltyg læpxpi 2 pr dual pres av læt læppo b lugn och ro læsxka sk änka; änkling læsxmi sm (svårartad) gikt læt 2 pr sg samt 1 o 3 pr pl pres

av hjälpverbet læt, vara læt el lækkit vara; befinna sig; (med lok för att beteckna ägare) ha; ii sus læn, han hade inte

lævx ga v g flagga

lævvi v attr læves slapp, lös, böjlig

m

måccahit få till att återvända, föra tillbaka; avvända (trolldom, sjukdom el dyl) måccastit vika ihop; böja ihop

(ett föremål) måcxcat cc återvända; gå tillbaka

(om sjukdom) måcxci cc veck, rynkamác'cot-mális

60

måcxcot cc vecka, rynka, vika,

böja samman mådda- syd-; jfr lulå-, lulli mád'da dd stam (på träd, horn etc)

mådda, mådxdag- fäste, rot, tjockända (nedersta el innersta delen el fästet av ngt; träd, renhorn, arm etc) måddar(-), mådldar- (nom sg i sammansättning) stam-, ur-; pl, förfäder (även måddar-vånhemat) måddarådldjå ddj stamfader måddaråklko kk stammoder måddarårxben fäderneärvd måddarvånhemat förfäder máddás söderut; jfr lulås mådldat dd (med ala) attackera,

flyga på mådxdi dd söder; jfr lulli måddjit, måddjih- bäver mådxdo dd ursprung, härkomst mådldoboaris, -boarrås-, attr

-.boares urgammal made så stor, så många, så mycket som; i så och så stor utsträckning made (kombinerat med efterföljande dade) ju ... desto; (kombinerat med komp i föregående sats) ju mådii el mådiddja, ack mådija

väg, jfr gæVdno måduhæbmi m attr -his omåttlig maggår attr maggår hurudan, vad slags; hurudan än, vad slags än

maggår attr maggår sådan som; maggår ... daggar, sådan som ... sådan

måi nog; visserligen

maid ack sg och pl av mii; se

mii 1 och 2 maidåi, maidá el maid också maVdige ack sg och pl av mikkige

måVdno in beröm; rel, pris, lov måildnodakko g bedrift måVdnon, måVdnom- beröm måVdnot in berömma; rel, prisa,

lova; jfr råbxmut måixhli ihl säv måiVbmi Im värld måilmålas z'z žž världslig måilmisoatti d världskrig maina kom av mii måinas, måVdnas- saga måinastit berätta (en saga el

historia) måinašit nämna, omtala måinulmas ss s berömd, ryktbar måixstit ist smaka, smaka på; jfr

småkket måixsto ist smak

måi1 st ut intr, smaka; jfr småkkii-dit

makkå el makkås enl vad man säger, sägs det, påstår man, (det) lär (vara så och så); (i frågor uttryckande tvivel) månntro; (ironiskt) liksom måkkan hanren i sexårsåldern måkxsimuš šš š betalning, betalande

måkxsit vs betala, ersätta; kosta; betyda

måk'so vs betalning; betydelse mål1 b ma Im malm mållbmaåclci malmletare målet måla

målis, mållås- måltid; kokt mat61

málistit-maq iduvvut

málistit koka, laga mat máVle II form, modell; stil, sätt;

jfr vuokki mälli l soppa; jfr jukxca måVlji llj rund silverknapp (som dekoration på t ex bälte); jfr nåsxti man hur

man gen av mii; se mii 1 och 2 manahit förlora (ngt) månålas žxž zz barnslig; lik ett barn

mánáš, mánáž- litet barn, baby man ditte varför månge gen sg av mikkige manin varför mánná n barn

mánnálaš žlž zz barnunge, en som inte duger till en vuxens arbete

mannat n gå, fara, resa; jfr jåttit, mátkuštit vázxzit, vuoV-git; (m inf) ge sig till att, gå och (göra ngt); (m ill) gå, fara för att hämta; göra en tur el ett besök (någonstans: lok); jfr fidnat; gå, vara igång (om klocka, maskin etc); gå (om tid); jfr gållat, våssit, jåttit', gå (bra el illa); jfr gævvat månnåvuotta ð barndom manxne varför; jfr manin manxnes se man1 ne man1 ni attr adj, som går, är igång; subst, en som går, resande, vandrare man1 ni attr manlnis rörlig, kringströvande (om djur som går mycket långt el vitt omkring); duktig att gå

mannji nj sonhustru; brorsons el systersons hustru; en kvinnas svägerska månno n måne; månad manno n gång, resa, färd; förbrukning, åtgång månnudat kk g måndag; jfr

vuossårxga månnusas žxž žž en månad gammal; (med gen före) så och så många månader gammal

manohæbmi m attr -his långsam, trög (när det gäller att komma i gång) månuhæppi b månsken mai]å- (i sammansättning med -bælli och -gæčči) bak-; jfr marjye-

marjåžassii omsider, slutligen marjås bakåt, tillbaka (även fig) måtjxga, gen, måijga, ack, måifga mycket (= många ting); (attr före el efter subst) många, mången; pl, många; många par, partier etc; jfr ållo, ædnat

mårjgagærx dåsas z'z zz mångdubbel

márjgalágáš, -lágáž- attr -lágáš

många slags, mångskiftande måijgas, måifgas- mången,

många personer máijxgii många gånger, ofta mayibut senare

mayibut, pl, efterbörd (hos

kvinnor) marjidit uppskjuta; bordlägga; komma för sent till ngt; sakta sig (om klocka) marjiduvvut uppskjutasmagimus-m at1 ki

marjimus ss s sist, senast; bakerst marjimus adv, sist; för sista gången; till sist, slutligen; jfr marjimus* tå marjimussii (till) sist; längst bak marjimus1 tå sist, till sist, slutligen

marjil adv, efter, bakefter, baktill, bakom (om rörelse på området, sidan etc bakom); postp, bakom, efter, bakefter; jfr marjis, marjrjåi marjis postp, efter (omedelbart) bakom (ngn el ngt som är i rörelse; jfr marjil); adv, efter, bakom

marjistaga efterhand, så småningom; jfr dadistaga marjit, marjibu- (den) bakre, (den) senare; (den) andra (av två); (den) följande, nästa marjrjåi postp, adv, (hän) bakefter, bakom, efter (ngn el ngt som är i rörelse el sätter sig i rörelse) marjijålagai efter varandra marjrje- (i sammansättning) bak-,

bakre; jfr marjá-marjrjebár* ga rg måndag; jfr disdat

marjrječála, -čállag- efterskrift marjrjegæčči f bakdel, bakre del

(av djur el föremål) marjtjejuoVgi Ig bakfot, bakben marjrjelaz1 žii litet längre bak; (till)

litet senare marjrjelaš adv, litet senare; postp, prep, litet efter (om tid)

marjrjelii postp, prep, (till) efter,

längre tillbaka än; adv, (till) efter, längre bak; till senare marjrjelis postp, prep, längre tillbaka än; efter, senare än; adv, på el från ett ställe längre tillbaka; senare maijijil postp, prep, efter, senare än; adv, senare, sedan, efteråt marjrjin långt bak (på, i); långt

bakifrån mayyit, marjrjid- attr marjrjidis

sen marjrjit sent

marjosy maijrjuš- eftertrupp, kön

på en hjord marjulassii baklänges, akterut måraidit brusa (särskilt om

havet) mår1 fi rf korv

mårxkan kyrkplats, marknadsplats, marknad márrat r brusa, dåna (om hav el fors)

mas, lok av mii i vilken, vari;

från vilken, varav masa, ill av mii till el in i vilken;

vartill maså nästan

mas'sit ss mista, förlora (ngt som inte kan återfås); jfr láp'pit

mastadit blandas med varandra mas'tadit låta (t ex renar) blanda

sig med varandra mas'tat st (samman)blandas mas1 te lok av mikki mášiVna in maskin máššo š lugn och ro; ostördhet mat nom pl av mii mátkálaš £'£ ff resande, resenär måfki tk resa; vägsträcka)63

mát'kigálvot-mii

mátxkigálvot pl, bagage mátkuštit resa, färdas mátkuštædxdji resenär, resande mátxtáhit utbilda mátxtáhus ss s utbildning mátxtäjæd1 dji rel, lärjunge màtxtit tt kunna (om förmåga el kunskap; jfr såtxtit, væddjit) måtto ð mask; insektslarv måtxto tt förmåga, kunnighet måttulaš žxž žž duglig, duktig måvsahit hämnas mávsahæbmi m hämnd mávsulaš žxž žž dyrbar; viktig meinát anse mendu alltför merxkestit anteckna merxkestæbmi m anteckning merxket märka, sätta märke på

(ett föremål); anteckna merxrehus ss s avgörande merxret avgöra messet, messeg- mässing metter el meter metter miccamår-, pl, miccamårat midsommar middjiide ill av mii, vi mieðábælli l läsida mieðáhus ss s medgivande; samtycke

miedihit medge; bifalla; samtycka till (med ill) miedis, miettås- attr miedisis

villig; medgörlig miedo, mit1 tu- nedförsbacke mieöos, mittuš- följe mieðoštit ledsaga, följa ngn (ett

stycke på vägen el fram till

målet) miekxki kk svärd mielalažžat villigt, gärna

mieldån, mieldåt, mieldis etc med mig, med dig, med sig etc mieVde postp, längs (med), utefter, via; med; enligt; adv, med

mieldisbukxtit vt medföra

mieVga Ig bringa

mielgas, mieVgas- med (på

kälke); bottenträet i ackja mieVki Ik mjölk

miella l sinne, humör; lust; mening, åsikt miellalåkki g sinnelag, humör miellatxto tt medlem mieVli II (sand)brink vid älv el sjö

mierxkå rk dimma

mieskas, miesxkas- attr miesxka

rutten, murken miesxkat sk ruttna, multna miessadat kk g renkalvskinn miessi s renkalv miessimånno n maj miessimærxkon, -mærxkom- kalvmärkning miesta, miesxtag- buske miettå postp, prep, över, längs el genom hela; hela — igenom (om tid); adv, längs — efter; helt igenom; överallt miettålat kk g medlut miettat ð medge miette- med-

miettebieg1 ga gg medvind mietti ð vind el väder (snöyra, hagel, regn) som går i samma riktning som man färdas

mihá tämligen.

mii, ma- vad, vilken, vad för en,

vad för slags mii, ma- (den, det) som, vadmii-muottabii'la

64

mii, gen, min vi; jfr moai miixla il mil

mikkige el mik'kige gen, månge, ack, maixdige, ill, masage, lok, masxtige, nom pl, makx-kige något, någonting; (med neg) ingenting; (attr) ingen (huvudordet står i ack pl) millimetter millimeter; jfr metter min ack och gen av mii, vi minguin kom av mii, vi minut1 ta 11 minut mirxku rk gift; pl, giftpulver mirkuhit förgifta mirkulaš žxž žž giftig mis lok av mii mittidit mäta mittidæbmi m mätning mit1 to 11 mått

moadxde, gen, moadde, ack, moadxde några, ett par (huvudordet stå i gen sg) moaddis el moaddes, moadxdås-

några personer moai, mun*nu- vi (två); jfr mii moai1 tit it klandra moalla l målarfärg moallo l smula moaVki Ik krok, sväng moanat, pl, åtskilliga moaråhuvvat v bli vred moarri r vrede; jfr sutxto moarri r tunn skare moarlsi brud; fästmö moatti ð (fågel)flock mu gen, ack av mån, jag muzet, muzeh- brunsvart ren muddågit adv, lagom muddåt, muddåg- attr muddågis

passande; rimlig; lagom mud'do dd ungefärlig tid(punkt);

(ill och lok för att beteckna) ungefärlig grad el läge muddulas žxž žž moderat, måttlig

mudxdusas fi žž så el så pass

(stor, lång, bred, tjock etc) mudoi eljest; för övrigt muina kom av mån, jag muVtalit berätta; framföra (hälsningar) muittalus ss s berättelse muixtalæd*dji berättare mui*tát börja minnas, komma ihåg

muVtit it komma ihåg, minnas muVto it minne (även konkr) muitohit påminna muitohus ss s påminnelse muituhæbmi m attr -his glömsk mukkot g råma mulljardit mumla; jollra munlnet vara i stånd till, förmå munnje ill av mån, jag mun*nu gen, ack av moai muod*då dd (gammal sliten) päls;

jfr dårxka muoðða ð soldis muoðot pl, ansikte; jfr muotto muogir, muokkir- knott muoVdo Id mull, matjord muorahæbmi m attr -his trädlös muor'ji rj bär

muorra r träd; trä; ved; vedträ muorragiera, -gierrag- trädtopp muorralådxdi dd skogsfågel muosåhit åtnjuta muotxki tk »mårka,» smal landremsa mellan sjöar el älvar

muotta, muotxtag- snö muottabW la U snövesslg.65

muottabår'ga-mæc'ci

muottabårxga rg snöyra; jfr bår1 ga

muottačalxbmi lm, snöflinga muottadáVki lk snöväder muottagiera, -gierrag- snöyta muottaguoVdo Id snöyra; jfr

guoVdo muottaoakxti vt snöby muottaritto ð snöskred muotxti snö väder muotxtit tt snöa

muotto ð vanl pl, ansikte; (sg även) ena sidan av ansiktet, kind; jfr nierra muottå t moster (yngre än modern); jfr goasxki murxdilit hastigt flytta sig åt

sidan el bakåt; jfr murxdit mur1 dit rd flytta sig åt sidan el bakåt

mur1 ko rk frostdimma (om

vintern som bildar rimfrost) murxret hugga el skaffa ved mus lok av mån, jag multar, mutxtar- mutter muttimiin se muttomiin muttin, muttim- se mutton mutxtit tt ändra muttomiin ibland, emellanåt mutton, muttom- attr mutton en (viss), någon; pl, några, somliga muttu men muttur motor

mut tur fanas, ~fadnas- motorbåt

mutturgieVkå lk snöskoter

må el måvt hur; jfr gåvt

måd'dját le

mådxdjet le (en gång)

måddjij leende

måixvåi attr måixvås se måivas

måivas, måixvas- attr måixvås (av måixvåi) grumlig; oklar, suddig

måixvet göra grumlig; förvirra måixvi iv grums; förvirring,

oordning måjuhallat l småle måkxkåi attr måkxkås krokig måkxki kk slinga, krök, kurva, sväng; (innersta delen av en) vik; omväg; ärende; mål (dit man skall) måkkuhallat l konkr och fig,

slingra sig måladit gå förbi varandra (utan

att veta det) målsa- el målsa, måVsag- ombyte

måVsasuvvat v bli bytt, skiftad;

bli förändrad målsaevtulaš žxž žž adj, alternativ målsaækxto vt alternativ måVsomuš šš š byte måVsot Is byta (om), skifta mån, gen, mu jag månni n ägg

mår as, mårras- sorg; omsorg mårašlaš žxž žž sorgsen måraštit sörja mårihit plötsligt vakna måriidit vakna, jfr gåcxcåt\ rel,

bli väckt måriidus ss s väckelse mårrånan rel, väckt måskos, måsxkus- som attr brukas måsko- (till)sluten; (om väder) mulen måvt (sådan) som, liksom måvt se må

måvtiidat1 tit tt inspirera mæcxci cc skog; ödemark; öken

mæcxciboazo, -båcxcu- strövren mæcxcičåra, -čårrag- skogsflock (renar som kommit bort från hjorden och som håller sig för sig själva) mæcciæVli vilt djur mæddå postp, prep, adv, förbi mædxdådit göra fel; fela (även rel)

mædxdådus ss s fel, felsteg mædxdil postp, prep, adv, förbi mædxdit dd missa; missta sig på mæððin, mæððim- (fisk)rom mækkot g bräka

mæVgadii tämligen långt bort; i tämligen stor utsträckning el hög grad mæVgadis på el från ett ställe tämligen

långt borta, rätt långt bortifrån mæVgat, mæVgad- attr mæVgat subst (ack = nom), tämligen stor mängd; attr adj, ganska mycket, många; adv, ganska länge; (om grad) ganska mælli l styråra

mænnodit uppföra sig; handla

mot, behandla mærlka rk märke, tecken mærkašit märka; anmärka; anteckna; betyda mærkašubmi m anmärkning; anteckning; betydelse mærxkont mærxkom- märkning mærxkot rk märka (flera föremål el djur) mærra r hav

mærrådus ss s bestämmelse, beslut

mærri r mått, mängd; pass, måtta

mærridit bestämma, besluta mærridædxdji adj, avgörande mæsta nästan mæstir, mæsxtár- mästare

n

nå så här na nå

naba el na ba men ... då? (när man övergår från ett samtalsämne till ett annat, börjar tala om en annan person än tidigare etc) nabbu (nabbu dalle) alltså naðða ð skaft náððot ð kura nagadit förmå, orka någxgår attr nágxgáris envis; på-stridig

någxget tvinga; påstå; envisas (att göra något); tvista med varandra; (med kom) tvista med någon någxgo gg tvång; träta nagir, nakkår- sömn nagudit se nagadit nai också; jfr maidåi nåCtalit gifta sig näitos, nåixtus- giftermål, vigsel; (ill och lok) äktenskap nåkxca vc (vanl pl) kraft; förmåga, begåvning nåkxki kk hud, skinn (även människors); skinn (som material)

nålli l ras, härkomst; avkomma nållo l rund synål; jfr åixbmi nällogoatti ð nålhus (i vilket nålar är fastsatta och som medföres hängande vid bältet) mæc'ciboazo-nállogoatti

66

mæcxciboazo, -båcxcu- strövren mæcxcičåra, -čårrag- skogsflock (renar som kommit bort från hjorden och som håller sig för sig själva) mæcciæVli vilt djur mæddå postp, prep, adv, förbi mædxdådit göra fel; fela (även rel)

mædxdådus ss s fel, felsteg mædxdil postp, prep, adv, förbi mædxdit dd missa; missta sig på mæððin, mæððim- (fisk)rom mækkot g bräka

mæVgadii tämligen långt bort; i tämligen stor utsträckning el hög grad mæVgadis på el från ett ställe tämligen
långt borta, rätt långt bortifrån mæVgat, mæVgad- attr mæVgat subst (ack = nom), tämligen stor mängd; attr adj, ganska mycket, många; adv, ganska länge; (om grad) ganska mælli l styråra

mænnodit uppföra sig; handla

mot, behandla mærlka rk märke, tecken mærkašit märka; anmärka; anteckna; betyda mærkašubmi m anmärkning; anteckning; betydelse mærxkont mærxkom- märkning mærxkot rk märka (flera föremål el djur) mærra r hav

mærrådus ss s bestämmelse, beslut

mærri r mått, mängd; pass, måtta

mærridit bestämma, besluta mærridædxdji adj, avgörande mæsta nästan mæstir, mæsxtár- mästare

n

nå så här na nå

naba el na ba men ... då? (när man övergår från ett samtalsämne till ett annat, börjar tala om en annan person än tidigare etc) nabbu (nabbu dalle) alltså naðða ð skaft náððot ð kura nagadit förmå, orka någxgår attr nágxgáris envis; på-stridig

någxget tvinga; påstå; envisas (att göra något); tvista med varandra; (med kom) tvista med någon någxgo gg tvång; träta nagir, nakkår- sömn nagudit se nagadit nai också; jfr maidåi nåCtalit gifta sig näitos, nåixtus- giftermål, vigsel; (ill och lok) äktenskap nåkxca vc (vanl pl) kraft; förmåga, begåvning nåkxki kk hud, skinn (även människors); skinn (som material)

nålli l ras, härkomst; avkomma nållo l rund synål; jfr åixbmi nällogoatti ð nålhus (i vilket nålar är fastsatta och som medföres hängande vid bältet)67

namahit-njamahit

namahit nämna; benämna; utnämna

namahus ss s benämning, beteckning; utnämning namalassii nämligen namma m namn

nammalåppan hanren i sjuårsåldern eller äldre nåmmi m den ludna huden på

renens horn nannån, nannåm- fastland nanxnet stärka, bekräfta, styrka nannodit stärka nannodubmi m stärkande nannot n bli fast, stark nannudat kk g fasthet, styrka nannuset fastare, starkare nannusit fast, starkt nanos, nannus- attr nana fast, stark

nanostit fastställa, bekräfta nanostus ss s bekräftelse nåpxpi pp mjölkkärl i skopform nårxret lura nås1 ti st stjärna nåššuvxna vn nation nåššuvnalaš žxž žž nationell návcalaš žxž žž kraftig; duglig,

begåvad návcalašvuotta ð duglighet, begåvning návdašit njuta návxdi vd varg

nav1 dit vd kalla (ngn för ngt); anta

navildit avhåra (skinn genom att

låta dem ligga i vatten) näv*let spika fast nåvxli vi spik

navvålit släppa hår (om skinn och skinnföremål)

nie så där

niegadit drömma

nieixda id flicka; fröken; dotter

niekko g dröm

nierra r kind

niesxti st färdkost, proviant

niixbi ib kniv

niixto it äng

nisxki sk nacke

niso, nissun- kvinna; hustru

niso-, pl, nisot vete

nistihit (ofrivilligt) släppa (ur

händerna), mista nivsat, nivsah- fnöske njåcco z töväder njazxzot zz fläka av, riva av (näver från en björk, huden från en ren etc) njåzodit töa, bli töväder njágahit smyga sig på (ngt el ngn)

njáixde id ren med bakåtriktade

horn njäkkat g smyga njakkat g böja el luta sig ned njakxkát luta

njåVbmi Im mun; mynning;

öppning (på t ex en säck) njal1 dit Id flå (med bara handen);

jfr njuovvat njáVgát sött (bara fig) njålgis el njàlgat, njåVgå- attr

njålga söt; god; pl, godsaker njalkas, njaVkas- (ej attr) hal,

halkig njalkastit halka (omkull) njålla l fjällräv njalla l stolpbod njálmálaš žxž žž muntlig njamahit amma, låta dianjámmat-njuoratmánná

njámmat m rulla, linda ihop;

sopa, stryka ihop el till sig njammat m suga; utsuga; dia njårxbadit tunt, glest njárxbat, njárxbad- attr njárxbes tunn (om vätskor); tunn, gles (om t ex skog, gräs, hår) njårxga rg udde njásxkat sk kvista njasxkot sk repa (knoppar, löv från träd; om renen); gnaga (på ett ben om hunden) njavxgat, njavxgad- attr njaulges

glatt, slät (om t ex hårfäll) njåvxgit vg jama njåvxgot vg jama njävlkat vk stryka med handen; smeka

njavvi v ström (sträcka av älv där det rinner fort men inte forsar)

njåvvi v raggen under hanrenens hals

njieddjat j gå ned(åt) njieládit sluka njielastit svälja (en gång) njiellat l svälja

njiello l svalg; kraftigt strömdrag i älv njierrá r råtta, mus njikkot g gnälla (om hundar och

hundvalpar) njimmat m se ovan njiyyelas ss s hondjur njirjijelasboazo, -båclcu- honren njoacci z attr njoazes långsam,

sävlig njoallot l slicka njoammil hare

njoam* mo attr njoam1 mos smittsam

68

njoammot m krypa (på magen);

smitta njoarrat r hälla njoarustit kasta fast njuixkestat kk g hopp, skutt njuilket hoppa (en gång) njuixkon, njuilkom- liten vävsked av renhorn (att väva skoband och bälten med) njuixkon, njuixkom- hopp, språng njuilkot ik hoppa njukxča vč svan njukxčamánno n mars njuVgestaga direkt; rent av njuVget rätta (till); räta el släta

ut; gena njunis, njunnás- (lägre, smalare) utlöpare från ett fjäll eller berg

njunni n näsa, nos, näbb; spets njunoš, njunnuš- tät, förtrupp njunošålmái, -åVbmá- ledare,

företrädare njuozas, njuoccas- attr njuocca

slapp, vek njuolgä direkt

njuoVga rakt; rakt fram; utan

omsvep; riktigt njuolgadus ss s regel; föreskrift;

riktlinje njuolgát se njuolgä njuoVgat, njuoVgad- attr njuVges rak, rät

njuoVgat Ig bli rak, rät; räta sig njuoVgot Ig räta ut njuolla l pil

njuopxpat pp glida, halka njuoras, njuorras- attr njuorra

öm, mild; späd njuorat, njuorah- spädkalv njuoratmánná n spädbarn69

njuor'jo-nuor'ti

njuorxjo rj säl

njuorrajiegya q nyis (som ännu

inte bär) njuorranit bli gripen, rörd njuorrasit milt, ömt njuorrat r bli öm, vek; bli rörd njuosxkadit göra våt, väta njuoskas, njuosxkas- attr njuosxka

våt; rå njuosxkat sk bli våt njuovadat kk g slakteri njuovadit slakta, ha slakt njuovča, njuokxčam- tunga njuovvan, njuovvam- slakt njuovvat v slakta; flå njurganas ss s flöjt njurgástat kk g vissling njurxget vissla (en gång), vissla till

njurxgot rg vissla; vina njuvxdit vd knåda njåcco z rännsnara (av en fin rottråd el metalltråd fäst på ett spö att fånga fisk med) njåVgi Ig lunk, småtrav njårxrestit hälla litet njårlret hälla, hälla i (en gång) njædxgat dg driva över (spår och

väg; opers el om vind, snö) njæi dit id slå el riva ned; fälla;

fig, träns, störta njæixga postp, (rakt) mot; adv, rätt på

njælljådas ss s fjärdedel; kvart njælljådassii för det fjärde njælljåt, njælljåd- fjärde njæVlje Hj fyra

njælljis, njæVljás- fyra (personer) noaðði ð börda noaixdi id nåjd noaixdivuotta ð trolldom

noaixdot id öva trolldom; förtrolla

noasxtit st förorsaka, dra på (ngt

obehagligt) Nor1 ga rg Norge norgagiella l norska; jfr dårogiella nor1 galas žxž žž norrman; norsk n. s. d.{ = nubbiin såniin dadxdjun)

dvs, det vill säga nu el nuvt så

nubbådassii för det andra nubbådis för andra gången; på nytt

nubbåstus ss s förändring nubbåstutxtit tt förändra nubbåstuvvat v förändras nubxbi bb (ordningstalet) andra;

nästa, följande nubxbi bb den ene; den andre;

en annan; pl, (de) andra nubbus åt ett annat håll, åt

sidan nugå som, så som nulxpo lp hanren som fällt hornen

el fått dem avsågade nummar, numxmar- nummer nuoladit klä av sig nuollat l linda ut; lösa upp (ngt fastsurrat); ta av sig (ett klädesplagg) nuoramus ss s yngst, den yngste nuorra r attr nuorra ung nuorragærxdi rd ungdom nuorravuotta ð ungdom nuorta- (i sammansättning med

-bælli och -gæčči) öst-nuor%ta- öst-, östlig nuor1 talaš žlž žž skoltsame nuorxtan i öster; österifrån nuortas österut, mot öster nuor1 ti rt österuor1 vo-oaivildit

70

nuorlvo rv snuva, förkylning nuosxki sk attr nuoskis smutsig, oren

nuosxkodit göra smutsig, smutsa nuosxkot sk bli smutsig, oren nuorta tt melodi nuotxti tt not nuvtá gratis

nuvtat, nuvtah- bellingsko nuvvat v gnälla, klaga nåððo ð nystan

nåkkamæt1 ton, -mætxtom- oändlig; oförgänglig nåkxkanbåixki ik sovplats nåkxkat kk somna; gå och lägga

sig; sova; nåkkat g sluta; ta slut nàkkavas žxž žž förgänglig nårdadit hålla på att stöta, knuffa; stöta, knuffa varandra nårxdadit stöta, knuffa till (en

gång); slå sig (en gång) nårxdat rd stöta, knuffa; slå sig nælxgi Ig svält, hunger nælxgot Ig hungra, svälta næsxkit sk skrapa av hinnan på köttsidan av en hud (ett led i skinnberedningen); nætti ð mård

nævxri vr attr nævris dålig, eländig nævrit illa, dåligt nævxvo vv redskap; pl, förnödenheter, saker (i mängd) nævxvot vv förmana, råda

o

oabxbå bb syster

oabbås-, pl, oabbážat systrar (inbördes)

oabmi m ägodel; föremål; (pl el

nom sg i sammansättning) kreatur

oacci z naturligt hinder, stängsel oažxži žž kött (ej som föda; jfr

bierxgo); muskulatur oažxžot žž få oaddjebas ss s trygg oaddjodit lugna oadni n se oanehaš oadnot n bli kort(are) oaððadat kk g ngt att sova på el

under; (vanl pl) sängkläder oaðxðát somna oaððit ð sova oaffar offer oaffaruššat š offra oagxgot gg meta

oagohit förfölja, springa efter

(om hund, varg etc) oaixdnalit ses, återse varandra oaix dnemætx ton, - mætxtom- osyn-lig

oaixdnit in se oaixdno in syn oainåhus ss s syn, vision oainat nämligen, ser du oainos, åixdnus- attr oainos adj, synlig; subst i ill el lok, synhåll oaixvadit ge råd, instruera oaixvadus ss s instruktion, vägledning oaixvadædxdji instruktör oaixvåmuš žxž žž överhuvud,

härskare; pl, överhet oaixvi iv huvud; topp; huvudman, ledare

oailvibávčast -bákxčas- huvudvärk oaixvigávxput, -gávxpug~ huvudstad

oaixvil åsikt; avsikt, plan oaivildit anse; antaga nuor1 vo-oaivildit

70

nuorlvo rv snuva, förkylning nuosxki sk attr nuoskis smutsig, oren

nuosxkodit göra smutsig, smutsa nuosxkot sk bli smutsig, oren nuorta tt melodi nuotxti tt not nuvtá gratis

nuvtat, nuvtah- bellingsko nuvvat v gnälla, klaga nåððo ð nystan

nåkkamæt1 ton, -mætxtom- oändlig; oförgänglig nåkxkanbåixki ik sovplats nåkxkat kk somna; gå och lägga

sig; sova; nåkkat g sluta; ta slut nàkkavas žxž žž förgänglig nårdadit hålla på att stöta, knuffa; stöta, knuffa varandra nårxdadit stöta, knuffa till (en

gång); slå sig (en gång) nårxdat rd stöta, knuffa; slå sig nælxgi Ig svält, hunger nælxgot Ig hungra, svälta næsxkit sk skrapa av hinnan på köttsidan av en hud (ett led i skinnberedningen); nætti ð mård

nævxri vr attr nævris dålig, eländig nævrit illa, dåligt nævxvo vv redskap; pl, förnödenheter, saker (i mängd) nævxvot vv förmana, råda

o

oabxbå bb syster

oabbås-, pl, oabbážat systrar (inbördes)

oabmi m ägodel; föremål; (pl el

nom sg i sammansättning) kreatur

oacci z naturligt hinder, stängsel oažxži žž kött (ej som föda; jfr

bierxgo); muskulatur oažxžot žž få oaddjebas ss s trygg oaddjodit lugna oadni n se oanehaš oadnot n bli kort(are) oaððadat kk g ngt att sova på el

under; (vanl pl) sängkläder oaðxðát somna oaððit ð sova oaffar offer oaffaruššat š offra oagxgot gg meta

oagohit förfölja, springa efter

(om hund, varg etc) oaixdnalit ses, återse varandra oaix dnemætx ton, - mætxtom- osyn-lig

oaixdnit in se oaixdno in syn oainåhus ss s syn, vision oainat nämligen, ser du oainos, åixdnus- attr oainos adj, synlig; subst i ill el lok, synhåll oaixvadit ge råd, instruera oaixvadus ss s instruktion, vägledning oaixvadædxdji instruktör oaixvåmuš žxž žž överhuvud,

härskare; pl, överhet oaixvi iv huvud; topp; huvudman, ledare

oailvibávčast -bákxčas- huvudvärk oaixvigávxput, -gávxpug~ huvudstad

oaixvil åsikt; avsikt, plan oaivildit anse; antaga71

oaivivulu š-r áb1 mut

oaivivuluš, -vuluž- kudde o ak1 si vs gren, kvist oakxti vt (regn)skur, (vind)il oaVgi Ig axel oalle ganska

oalol, ållul- underkäke, underkäksben oamedåvxdo vd samvete oanehaš el oanehassii en liten stund

oanehaš žxž žž attr oanehis kort;

kortvarig oanidit förkorta

oapxpa pp lära, utbildning; lärdom, kunskap oapxpagirxji rg lärobok oappahit lära, undervisa oappahus ss s undervisning oappahusbådxda dd lektion oappahæbmi m undervisning oappahædxdji lärare oapxpamætxton, -mætxtom- olärd,

okunnig oapxpat pp lära (sig) oapxpavaš žxž žž (en) lärd, akademiker oapxpi elev

oappis, oapxpås- attr oappes adj, känd, bekant; subst, vägvisare oappistit vägleda oappistæbmi m vägledning oapxpo pp lärdom, kunskap oapxpoávnas, -åvxdnas- läroämne oarbis, oarxbås- attr oarbes fader-el moderlös, föräldralös; ensam

oarja- (i sammansättning med

bæüi och -gæčči) väster-oarjås mot väster, västerut oarxjelis adv, längre västerut el

västerifrån; postp, prep, väster om el från väster om oar lji rj väster oarxjin i väster; västerifrån oarxri rr ~rxr ekorre oasålas žxž žž delaktig oassådallan, oassådallam- deltagande oassådallat l deltaga oassådaVli deltagare oassi s del; andel; lott (öde) oas11 in, oasxtim- köp, inköp oasxtit st köpa

P

päkxka kk se båkket penxsel pensel persuvxna vn person persuvnalaš žxž žž personlig plåsxta st plast poasxta st se boasxta poliixsa is polis politikxka kk politik prenxtedat kk g (bok)tryckeri prenxtet trycka (böcker) progråmxma mm program prænxta nt tryck, stil (i bok); utgåva

præntidit trycka (böcker); jfr

prenxtet pænxna nn penna

r

rabas, rappas- attr rabas öppen,

bar; ledig (om tjänst) rabastit öppna rábma m ram råbmi m beröm, skryt råbxmut berömma; skryta (över) 71

oaivivulu š-r áb1 mut

oaivivuluš, -vuluž- kudde o ak1 si vs gren, kvist oakxti vt (regn)skur, (vind)il oaVgi Ig axel oalle ganska

oalol, ållul- underkäke, underkäksben oamedåvxdo vd samvete oanehaš el oanehassii en liten stund

oanehaš žxž žž attr oanehis kort;

kortvarig oanidit förkorta

oapxpa pp lära, utbildning; lärdom, kunskap oapxpagirxji rg lärobok oappahit lära, undervisa oappahus ss s

undervisning oappahusbådxda dd lektion oappahæbmi m undervisning oappahædxdji lärare oapxpamætxton, -mætxtom- olärd,

okunnig oapxpat pp lära (sig) oapxpavaš žxž žž (en) lärd, akademiker oapxpi elev

oappis, oapxpås- attr oappes adj, känd, bekant; subst, vägvisare oappistit vägleda oappistæbmi m vägledning oapxpo pp lärdom, kunskap oapxpoávnas, -åvxdnas- läroämne oarbis, oarxbås- attr oarbes fader-el moderlös, föräldralös; ensam

oarja- (i sammansättning med

bæüi och -gæčči) väster-oarjås mot väster, västerut oarxjelis adv, längre västerut el

västerifrån; postp, prep, väster om el från väster om oar lji rj väster oarxjin i väster; västerifrån oarxri rr ~rxr ekorre oasålas žxž žž delaktig oassådallan, oassådallam- deltagande oassådallat l deltaga oassådaVli deltagare oassi s del; andel; lott (öde) oas11 in, oasxtim- köp, inköp oasxtit st köpa

P

päkxka kk se båkket penxsel pensel persuvxna vn person persuvnalaš žxž žž personlig plåsxta st plast poasxta st se boasxta poliixsa is polis politikxka kk politik prenxtedat kk g (bok)tryckeri prenxtet trycka (böcker) progråmxma mm program prænxta nt tryck, stil (i bok); utgåva

præntidit trycka (böcker); jfr

prenxtet pænxna nn penna

r

rabas, rappas- attr rabas öppen,

bar; ledig (om tjänst) rabastit öppna rábma m ram råbmi m beröm, skryt råbxmut berömma; skryta (över) 71

oaivivulu š-r áb1 mut

oaivivuluš, -vuluž- kudde o ak1 si vs gren, kvist oakxti vt (regn)skur, (vind)il oaVgi Ig axel oalle ganska

oalol, ållul- underkäke, underkäksben oamedåvxdo vd samvete oanehaš el oanehassii en liten stund

oanehaš žxž žž attr oanehis kort;

kortvarig oanidit förkorta

oapxpa pp lära, utbildning; lärdom, kunskap oapxpagirxji rg lärobok oappahit lära, undervisa oappahus ss s
undervisning oappahusbådxda dd lektion oappahæbmi m undervisning oappahædxdji lärare oapxpamætxton, -mætxtom- olärd,

okunnig oapxpat pp lära (sig) oapxpavaš žxž žž (en) lärd, akademiker oapxpi elev

oappis, oapxpås- attr oappes adj, känd, bekant; subst, vägvisare oappistit vägleda oappistæbmi m vägledning oapxpo pp lärdom, kunskap oapxpoávnas, -åvxdnas- läroämne oarbis, oarxbås- attr oarbes fader-el moderlös, föräldralös; ensam

oarja- (i sammansättning med

bæüi och -gæčči) väster-oarjås mot väster, västerut oarxjelis adv, längre västerut el

västerifrån; postp, prep, väster om el från väster om oar lji rj väster oarxjin i väster; västerifrån oarxri rr ~rxr ekorre oasålas žxž žž delaktig oassådallan, oassådallam- deltagande oassådallat l deltaga oassådaVli deltagare oassi s del; andel; lott (öde) oas11 in, oasxtim- köp, inköp oasxtit st köpa

P

päkxka kk se båkket penxsel pensel persuvxna vn person persuvnalaš žxž žž personlig plåsxta st plast poasxta st

se boasxta poliixsa is polis politikxka kk politik prenxtedat kk g (bok)tryckeri prenxtet trycka (böcker) prograåmxma mm program prænxta nt tryck, stil (i bok); utgåva

præntidit trycka (böcker); jfr

prenxtet pænxna nn penna

r

rabas, rappas- attr rabas öppen,

bar; ledig (om tjänst) rabastit öppna rábma m ram råbmi m beröm, skryt råbxmut berömma; skryta (över)raččan-rás'ket

72

raččan, raččam- strävan; slit

raččat ž sträva, slita

rádxdi dd eldbrand

rad1 di dd bröst(korg)

ráddjái postp, fram till, ända till;

adv, ända fram ráddjat j ordna; städa; rensa, tillvarata

rádxdjejubmi m precisering, av-

gräns ning rådxdjet precisera; definiera, avgränsa råddjij gräns; (slut)mål ráddjo j ordning; förvaring; hemgift rådio radio

rádiosád1 dejubmi m radiosändning

rádno n rana (tjockt hemvävt

täcke av ull) ráððádallat l rådslå ráðxðehus ss s regering ráðxðejædxdji regent ráðxðet råda, regera råðði ð råd; utväg ráððiadxdi rådgivare ráðehæbmi m attr -his rådlös råfåidatxtit tt fridlysa ráfálaš žxž žž fredlig; fridfull ráfehisvuotta ð orolighet, ofrid ráfehutxtit tt ofreda, oroa råfehuvvat v bli ofredad, oroas räfehæbmi m attr -his orolig, fridlös

räf i fred; frid, ro

ragat, ragad- renens brunsttid;

brunst (hos renar) råggas, rägxgas- sovtält (som även spänns upp inne i en kåta som skydd mot myggen) råix dar as ss s stege

råixdo id rajd; rad rái'gat ig göra hål; genomborra råixgi ig hål, öppning; (gen sg med förkortad vokal: -råige) genom, längs (efter), utefter ráinaSy råixdnas- attr råinas ren råixpi ip rep råix sko is k kadaver råji~råje (gen av råddji) postp, tätt intill, utmed; (i adverbiella uttryck) i den el den utsträckningen el graden rájis~ råjes postp, (ända) från;

(om tid) sedan, från och med rájohisvuotta ð oordning råjohæbmi m attr -his oordentlig råkkadit göra, tillverka; bygga;

göra i ordning; laga (mat) råkkadus ss s inrättning, anordning, anläggning råkxkanit göra sig färdig, förbereda sig råkkat g spricka, rämna råkket raka

rákkis, rákxkás- attr råkkis kär,

älskad råkkistit älska råkkisvuotta ð kärlek räkkot g kraxa rámidit prisa, berömma rámmát, rámmáh- bibel rånat, rånag- gråaktig ren ránis, rådnås- attr rånes grå rånxnå nn granne råijgåstit straffa rárjgåštus ss s straff rápxpá pp

trappa rappasit öppna sig, gå upp rappat b öppna råppot b skrapa, krafsa råsxket nännas, ha hjärta att73

rassat-rig'got

rassat s sträva; hålla på med rássi s gräs; ört, blomma rasxtå el rastå postp, prep,

(tvärs) över; adv, över rašši Š attr rašis skör, svag, vek ráššo š kraftigt regn i kyligt väder

rät ka, rätxkam- renskiljning rátkašit hålla på att skilja så smått; skilja sina renar från varandras hjordar råtxkit tk skilja

ratxtå brodd (den första späda broddén av gräs och örter om våren; ett begärligt bete för renen)

rattat ð sprätta upp (söm el

klädesplagg) rättat ð skramla, slamra rät t is, rätxtä- hjul ratti t vinterväg, spår (som bildas när man kör på snö); -väg (i t ex ruovx diratti, järnväg)

räva, rävvag- förmaning ravxda vd kant, rand rävxdi smed

rävxdnji vnj ström (i vatten) rävxdo vd röding ravxgat vg skygga; falla (ned el omkull)

ravxgot vg rycka, slita (flera ggr) rävis, rävväs- attr rävis fullvuxen räv1 kat vk kalla, ropa på; be om,

begära; väcka rävxki vk stackare räv1 vet förmana rehelaš i'f žž hederlig, ärlig rekkenasxtit st räkna (tal); beräkna; jfr låkkat rekket, rekkeg- räkning

rer}xku rjk pall; bock

ridni n rimfrost (på träd och

andra föremål); jfr bicci ridnimånno n november riððo ð hård vind; snöskred; jfr

ritto rieban räv

riebmat m börja att; börja som

(med ess); jfr äVgit rieččot ž gnälla, kvida rieddjat j skrika, skråla riegådanbæixvi iv födelsedag riegädanjakki g födelseår riegädatxtin, riegådatxtim~ födelse, förlossning riegädatxtit tt föda riegådit födas riegädus ss s födelse riegädæbmi m (vanl i tidsangivelser) födelse rieggis, riegxgä- ring (dock ej

fingerring); jfr suorbmas riekxta riktigt, rätt riek'ti vt rätt; rätt, domstol rieppo b stackare rietxti tt (ko)läder rievxdadit förändra rievxdadus ss s ändring rievxdat vd driva (på vattnet) rievxdat vd avvika från; förändra sig

rievxdna vn (vanl pl) gryn rievsat, rievsah- dalripa rievsatbiv1 di ripjägare rievtes attr, riktig, rätt rievtoi adv, rätt, riktigt; rätteligen rievvot v plundra riggis, rigxgä{s)- attr riggis rik rigxgodit berika rig1 got gg bli rik(are)rig'gudat-ruos'sa

74

rigxgudat kk g rikedom riixdet rida riixdo id gräl, tvist riixka ik rike

riixkačoakxkin -čoakxkim- landsmöte

riikaidgasxkasaš žxž žž internationell

rik1 kon, rik1 kom- brott (mot

lag el förordning) rikkos, rikxkus- brott, förbrytelse rikxkot kk bryta, överträda n/71 get ringa (med en klocka el i

telefon) rippa b skräp, boss ripxpamánná n konfirmand risxko sk spänne (som halsduk

fästes samman med) risxset ge ris, stryk ris1 si ss ris, kvist risxta st kors; (i sammansättning

även) kristen ristalas žxž žž subst, kristen;

adj, kristen, kristlig ristalašvuotta ð kristendom ris1 tet skaka på rišaidit intr, stänka riš1 ko t šk intr, stänka,

skvätta rišxša šš svavel; vanl pl, tändstickor rišxšaságxgi gg tändsticka riššat š intr, stänka ritta ð ena låret, sidan och

bogen av ett slaktat djur rit1 tet stycka (ett slaktat djurs

kropp i de vanliga delarna) ritto ð skred, lavin rivxgo icke-samisk kvinna rivtes se rievtes

roað1 ðåt visa sig röd (om t ex ett moln)

roakxka~roakxkadit modigt

roakkastit haka fast

roakxkat, roaWkad- attr råkxkes

modig roak'ki kk krok; hake roarfki rjk krok, (kraftig) böjning; roar)xki- krokig roavxgo vg skinnfäll roavis, roavvås- attr roavva grov

(även fig) rudxni dn ishål (för vattenhämtning el fiske) ruixto it gryta ruixvi iv oreda rukkus andakt

rukxsesmiessi s nyfödd renkalv

till 2-3 veckors ålder rukxta vt fönsterruta rukxta-, pl ruvtat krut rukxtui hem riimaš, rubmas- kropp rumaslaš žxž žž kroppslig runiidit grönska ruobxbi bb utslag ruoččat ž knaka, spraka ruoinas, ruoVdnas- attr ruoVdna mager

ruojas, ruoddjas- skoskaft, kappan på en sko ruojos, ruddjus- attr ruojos ödslig,

otrivsam ruokxsat, ruokxsad- attr rukxses röd

ruokxto vt hem

ruokxtut tillbaka; hem

ruonå attr ruonå grön (ej om

växter); jfr ruonas ruonas, ruodnas- attr ruonas

grön (om växter och natur) ruosxsa ss kors, kryss75

ruos'ta-sábmi

ruosxta st rost ruosxtot st rosta ruoškas, ruošxkas- knäppande ruošxkit šk knäppa, knaka, knastra

ruošxša šš ryss; rysk Ruošxša šš Ryssland ruoššagiella I ryska (språket) ruotxta tt el ruotxtabæixvi iv, julafton, nyårsafton (hela dagen)

ruottas, ruotxtas- rot

ruotxtat tt springa (om fyrfota-

djur); jfr viekkat ruotagiella l svenska (språket) Ruotta t Sverige

ruotta t svenska (språket); (gen i

sammansättning) svensk ruotielas žxž žž subst och adj, svensk

ruovxdi vd järn; pl, fångstsax ruovx dibåc1 ci järnrör ruovxdiratti t järnväg ruovgas, ruovxgas- (renens)

grymtning ruovxgat vg grymta (om renens läte)

ruovxji vj var och en av de delar

som en slaktkropp styckas i ruovtos hemma rusxsiinåvxlet korsfästa rusxta st frostdis, dimma ruš1 kat, rušxkad- attr rusxkes

brun(aktig) ruškudit bli brun(aktig); gulna (om löv och gräs om hösten) rutta ö slant, pengar ruvaš, ruvvaš- kall vind efter

fuktigt väder ruvxdna vn kronan, staten

ruvxdno vn el ruvxdnu vn krona

(myntet) ruvxjet stycka (en slaktkropp i de

vanliga delarna) ruvxke vk gruva ruvxkebarlgi gruvarbetare ruvxkedoallo l gruvdrift ruvsudit bli röd, rodna ruvxvet gnida, gnugga råbmi m attr råmes (mycket) ful,

vedervärdig rådno n till fullmogen ålder kommen renko, som under vederbörande år saknar kalv el ej är dräktig; jfr ståinat råggas t it gräva litet; ta fram

ngt (ur fickan) rågxgat gg gräva rågxgi gg grop

råkkadallat l bedja, tillbedja;

bönfalla råkkadus ss s bön råkxkåhit anfalla råkxki kk (en) avliden råkkus bön råtxtet rycka, slita råtto ð videsnår, tät snårskog råt1 to tt epidemi råvvi v (enkel) bro ræildo id redskap rækka g släde rænxto nt ränta rærjxga rjg dräng ræppen rökhål (i kåta)

s

sabet, sabeh- skida sabxmåt skymta sábmelaš žlž žž same sábmi m same 75

ruos'ta-sábmi

ruosxta st rost ruosxtot st rosta ruoškas, ruošxkas- knäppande ruošxkit šk knäppa, knaka, knastra

ruošxša šš ryss; rysk Ruošxša šš Ryssland ruoššagiella I ryska (språket) ruotxta tt el ruotxtabæixvi iv, julafton, nyårsafton (hela dagen)

ruottas, ruotxtas- rot

ruotxtat tt springa (om fyrfota-

djur); jfr viekkat ruotagiella l svenska (språket) Ruotta t Sverige

ruotta t svenska (språket); (gen i

sammansättning) svensk ruotielas žxž žž subst och adj, svensk

ruovxdi vd järn; pl, fångstsax ruovx dibåc1 ci järnrör ruovxdiratti t järnväg ruovgas, ruovxgas- (renens)

grymtning ruovxgat vg grymta (om renens läte)

ruovxji vj var och en av de delar

som en slaktkropp styckas i ruovtos hemma rusxsiinåvxlet korsfästa rusxta st frostdis, dimma ruš1 kat, rušxkad-attr rusxkes

brun(aktig) ruškudit bli brun(aktig); gulna (om löv och gräs om hösten) rutta ö slant, pengar ruvaš, ruvvaš- kall vind efter

fuktigt väder ruvxdna vn kronan, staten

ruvxdno vn el ruvxdnu vn krona

(myntet) ruvxjet stycka (en slaktkropp i de

vanliga delarna) ruvxke vk gruva ruvxkebarlgi gruvarbetare ruvxkedoallo l gruvdrift ruvsudit bli röd, rodna ruvxvet gnida, gnugga råbmi m attr råmes (mycket) ful,

vedervärdig rådno n till fullmogen ålder kommen renko, som under vederbörande år saknar kalv el ej är dräktig; jfr ståinat råggas t it gräva litet; ta fram

ngt (ur fickan) rågxgat gg gräva rågxgi gg grop

råkkadallat l bedja, tillbedja;

bönfalla råkkadus ss s bön råkxkåhit anfalla råkxki kk (en) avliden råkkus bön råtxtet rycka, slita råtto ð videsnår, tät snårskog råt1 to tt epidemi råvvi v (enkel) bro ræildo id redskap rækka g släde rænxto nt ränta rærjxga rjg dräng ræppen rökhål (i kåta)

s

sabet, sabeh- skida sabxmåt skymta sábmelaš žlž žž same sábmi m samesádda-sár'ji

76

sådda, sádxdag- sändning sádldet sända, skicka saddjái postp, i stället för; adv, i stället

sadxdjåi attr sadxdjás rymlig saddji j plats, ställe; rum, utrymme saddjit j vässa, bryna såddo, sad'du- sand såddomæcxci cc öken sådni n ord; snitt (i renens öra) sádnigežuhas ss s ändelse sádnivuoððo ð grundform (av ord)

sågadoaVli ordförande sagahit avla

sågastallan, sågastallam- samtal,

diskussion sågastallat l samtala sågastit tala med ngn; samtala sagga mycket (vid komp), synnerligen sågxgi gg pinne, sticka sagrjat y bli isfri (om föremål som uppvärms och släpper is och snö) sagrjidit intr, klia sahå såg såixbo ib tvål såixti it spjut

sáilva iv sötvatten; insjö utan tillopp

sajis postp, i stället för; adv, i stället

såkka g tal, samtal; rykte; nyhet

sakkat g pusta, flåsa

såkxko kk böter

såkxta vt saft

sálašy sållas- rov, byte

sáVbma Im psalm

salla l famn

sallit sallid- sill

såVtestit salta litet

såVtet salta

såVti It subst, salt

sáltis, sáVtás- attr sáVte salt

såVvo Iv fogen mellan stockarna

i en timmervägg såmås till samiska såmåstit tala samiska sámiduoddji j sameslöjd såmigiel{-) samiskspråkig, samisk (bok etc) såmigiella l samiska; såmigillii,

på samiska såmiguovdås, -guovdåž- samecentrum såmimånnå n samebarn såminiso, -nissun- samekvinna sámisWda id sameby; jfr siixda sarjas, sagrjas- attr sagrja isfri, upptinad (om träd el andra föremål som är fria från is och snö); fri från isbildning (om markytan på vintern) sappaldat kk g trasa såppån lämmel; råtta såpxpi pp galla sårxdni rdn predikan sårxdnidit predika sårxdnidædxdji predikant sårdnohit övertala sårxdnon, sårxdnom-tal sår*dnongiella l talspråk sårxdnot rdn tala, säga sårdnudit samtala, konversera sárdnudæbmi m samtal sår1 got rg göra skåror; rispa;

teckna sårxjådit såra sårxji rj (litet) sår77

sárrat-sil'Iut

sárrat r klyva senor (som skall

brukas till sentråd) sarrit, sarrid- blåbär sarva, sarxvag- älg safven, sarlvem- sarvslakt sarvis, sar'vá- rentjur, sarv satte attr, (vilken) som helst,

första bästa såtxtit tt kunna, förmå; (för att återge svenskt) kanske; skjutsa såtxto tt skjuts

sávahatlti attr -hat1 ti önskvärd

såvaldat kk g önskan

såvxza vz får

sávzabuvxri vr fårhus

sávzanákxki kk fårskinn

säv1 da vd duggregn

såvxdni vn bastu

sávxdnji vnj söm; fog

savxdnjilit skaka på sig

sav'dnjit vnj slå el skaka damm,

snö etc av ngt savxkalit viska (en gång) sávla, säv1 lag- larv av nässtynget savnjašit slå el borsta snön av sig savo, savvun- sel, stillaflytande

parti i en älv såvxri vr attr såvres uthållig,

ihärdig såvvat v önska

savxvut helas, läkas (om sår);

gro igen (om stig) sedel sedel

sekxket blanda ihop; störa september september servudat kk g samhälle servulaš žxž žž delaktig (i ngt: ill)

sevnjudit bli mörkt, skymma siddjiide ill av sii, de sidos, siððus- (ej attr) hes

siebman frö sieddja j var (i sår) sieddjot j varas (om sår) sied1 ga dg vide

sieixdi id seite, sten som varit

föremål för dyrkan siello l själ

sierra attr, särskild, speciell;

adv, för sig, avskild, avsides sierranit avskilja sig sierravuotta d specialitet siesså s faster

sievla, sievxlag- tösnö, vatten-

dränkt snö om våren sii, gen, sin de

sii1 da id by, flyttlag (samefamiljer el renskötare som vaktar sina renar gemensamt); (same)läger, by (där kåtorna el stugorna står); hem sii1 do id sida siixvo iv före

siixvo lugn, ordentlig, snäll siivot lugnt, ordentligt sikkaldat kk g handduk sikkar, sikxkar-9 attr sikxkaris

säker sikxkarit säkert sikkastit torka, stryka av sikke - ja både - och sik1 kel cykel sikxkelasxtit st cykla sikxkot kk torka, stryka (av, på el

över) sik1 tet sikta siVba Ib silver siVbaboallo l silverknapp siVdnit Idn skaka (samman) sillaty sillad- attr

silladis jämn, slät

siVlut bli övertrött, slutkördsil'ki-skippár

78

siVki lk silke; halsduk av silke

sin gen, ack av sii, de

singuin kom av sii, de

sir1 dit rd intr och träns, flytta

sirxret åtskilja; skilja ut

sis lok av sii de

sis se sis1 te

sisa postp, in, in i, in bland; (till)

innanför; adv, in sisboatto ð inkomst sisdoallat l innehålla sisdoallo l innehålla siskåldas ss s invärtes, inre sisxkelis postp, prep, längre in än, innanför; längre inifrån än; adv, längre in, längre inifrån

siskil invändigt, på insidan sis1 kil postp, prep, längre in än;

adv, längre in sisxkilušat pl, inälvor sisku- (i sammansättning med

-.bælli, -gæčči) inner-, in-siskubælli l innersida siskuš, siskuž- kärna, det inre,

innehållet i ngt sistán, sistát, sistis etc i mig, i dig, i honom (henne, den, det) etc

sis1 te postp, inne i, i, innanför; från, ut ifrån, ur; adv, inne; inifrån

sistet, pl, sistehat sommarsko

(av berett renskinn) sis1 ti st garvat renskinn sitxkat, sitxkad- attr si t1 kådis ~

sitxkes seg; uthållig sittat ö vilja, vilja ha, önska sivahallat l beskylla, anklaga sivahæbmi m attr -his oskyldig sivalaš žxž žž skyldig

sivxdnidit skapa sivva v orsak; skuld; fel sivvat, sivvad- attr sivvadis försiktig skåbe skåp

skåbxma bm den mörka tiden räknad från november till in i januari

skabos, skappus- skal, ytterhölje;

hinna skaddja j skjul skáddja j eko, återklang skáddjat j eka, genljuda skàixdi id näset mellan två älvar

som flyter samman skållat l slamra; klinga kraftigt skål1 vi Iv snödriva skäppi b rönn skåp1 po pp ask, skrin skårxta rt hård beläggning; islager som frusit fast vid marken så att lav och mossa sitter fast däri skávxžá vž skägg skåvvi v tunn isskorpa på snö,

då skare just börjar bildas skibas, skippas- attr skippa sjuk skierxbmå rbm halt person; (som första sammansättningsled) halt

skierxbmot rbm halta skierra-, pl, skierat sax skierlri rr dvärgbjörk skiixpa ip fartyg, skepp skilžas, skiVžas- attr skilxža

täckt av isklumpar skilxži lž isklumpar (på träd, i

djurs päls etc) skillat l klinga; pingla skip'pa se skiilpa skippår kamrat; jfr guoVbmi79

skippat-soar'vi

skippat b vara sjuk skiplpát bli sjuk skire skata skit tar dit slösa bort skoaVkit Ik dunka, slamra skoallat l skramla,

klirra skoaVta It skoltsame skoaVtalaš žxž žž se skoaVta skoav{hli vhl blåsa, blemma skuoVfi lf uggla skuollat l klinga skuoVljot llj stånga skuopxpo pp fodral; ask skuotxta tt skott; laddning skurrat r snarka; knorra (i magen)

skuvxdo vd fodral, hölje, omslag skuv1 la vi skola skuvxlagånx da nd skolpojke skuv1 lajådihædxdji rektor skuvx laladrtja nj skolsal skuvxlamånnå n skolbarn skuvllasilxljo llj skolgård skuvxlavázxzin, -vázxzim- skolgång

skuvxlaviesso s skolhem

skuvxlejædxdji lärare

skæilkit ik snattra el skratta

(om ripans läte) skærjxka rjk present, gåva skærjkas till skänks, gratis skætfkot ijk skänka småkxka kk smak (i mat) småkket smaka (på) småkkiidit intr, smaka småkxko kk flisa, spån småvas, smávvas- ungren

smávis, smávvás- attr smávva

liten; (om egenskap i en grupp) små(-) småvvaguolli l småfisk

småvvaruöat pl, småpengar småvxvet stycka smietxtat tt tänka, fundera smirezit idissla sneVket en gång nafsa (efter) snuogxgat gg nosa (på el efter) snæVkot Ik nafsa efter (flera ggr) soabadit överenskomma; bli eniga, försonas med varandra soabadus ss s (inbördes) försoning, överenskommelse soabahit förlika (motparter); rel, försona

soabahus ss s förlikning; rel,

försoning soabxbi bb käpp, stav soaddjij vinge; ärm soagxrjo-, pl, soagxrjot (högtidligt) frieri

soai, sudxnu- de (två) soaixbmat im klandra soaixgit ig spritta till; rysa soaimadit klandra, förebrå soaimaldat kk g klander, förebråelse

soaixtit it råka (med inf), råka

bli, vara soaixtit it ringa (i telefon) soakki g björk soakkivuov1 di vd björkskog soaldåt, soaldåh- soldat soamis, soabmås- attr soames någon, en viss; pl, somliga, några soappadit anpassa soappat b intr, passa, passa sig; rymmas; enas

soap[pevaš žlž žž passande

soarxdi förtryckare soarxdit rd förtrycka soarxvi rv torrfurasoattat-sud'di

80

soattat ð strida, kriga, kämpa soatti ð strid, krig, kamp soattivækka g här, armé soavxli vi snösörja (snö och vatten

tillsammans på is) spåbxba bb boll spáilit, spåilih- otämjd renoxe spakkå g ena hälften av en

klövjesadel; pl, klövjesadel spåVfo lf (hus)svala spánxnja rtttj hink spežxžet slå till, klappa till (en

gång med flata handen) speVle II spjäll; plåt speVlet spela (ett instrument) spiččа ž piska; spö spidxdet piska (på) spiixdni in svin, gris spile svåger

spire djur (särskilt om vilda

däggdjur); jfr ælxli spoakxkit kk smälla, knäppa spæžxžot žž slå, klappa (flera ggr

med flata handen) spæddjal spegel

spæddjár skadegörare, skövlare spæddjat j skövla stáðis, stáððás- attr stáðis fast, stadig

ståfxfo ff båtlänning, båtställe stågxgo gg stång; spö ståinat, ståinah- gallko (renko som aldrig får kalv); jfr rådno

stajådus ss s plundring, härjning stajidit härja, plundra stålli l stål

stållo l stalo, skräckinjagande

gestalt i samiska sagor ståVpi lp varg ståt1 ta 11 stat

stávet stava

ståvxra vr stör, stång; höstack

stávval stavelse

stirdos, stirxdus- styv

stirxdot rd bli styv

stivxra vr styrelse

stivxrejubmi m styrelse, ledning

stivxrejædxdji direktör

stivxret styra, leda

stoakkat g leka

stoaVpo lp stolpe

stoarxbma rbm storm

stræyxga tjg (metall)tråd

stuččat ž träns, plaska, skvalpa

studenxta nt student

stuixbmi im oväsen, bråk; tumult

stumxpa mp limpa

stuollo l stol

stuoråmus ss s störst; jfr stuori-mus

stuor åt, stuorabu- större; jfr stuorit

stuorid.it göra större, förstora stuorimus ss s störst; jfr stuorå-mus

stuorisy stuor1 rå- attr stuora stor stuorit, stuoribu- större; jfr stuo-råt

stuorrot r bli stor el större; växa, tillta

sturrudat kk g storlek st urrusaš ž'ž žž (med ord i gen framför) av den el den storleken siåbe burk ståppo b stuga stævlidit avrätta su gen, ack av sån sudxdadit träns, smälta sudxdat dd intr, tina, töa, smälta sudldi dd vak81

suddis-suovasbier1 go

suddis, sudxdås- attr suddis öppen, isfri

suddja j orsak; jfr sivva sudxdjet ge lä, skydda sudxdo dd synd sudxdodit synda sudxdogas ss s syndare suddülas žxž žž adj, syndig,

subst, syndare; jfr sudxdogas sudnje ill av sån

sudxnu gen, ack av soai> de (två) sugahit ro någonstans med ngn

el ngt; träns, gunga, vagga sugos, sukkus- gunga suina kom av sån sukkat g ro; träns, gunga sukxki roddare sullii adv, omkring, ungefär suobma m finska (språket) Suobma m Finland suobmelaš žxž žž subst, finne;

adj, finsktalande suoddjalit skydda suoddjalus ss s beskydd suoddjij skydd, lä; beskydd suodna n sena; sentråd; åder suoixdni in gräs; hö; (pl även)

skohö suoV dnimånno n juli suoixdnisuorxså rs gräsand suoixlot il gunga (på vattnet) suoivan skugga suoivanasx tit st avspegla suojis, suoddjås- attr suojis adj, skyddad, i lä (om plats); subst, lä

suokkan socken

suokkat, suokkad- attr sukxkes tjock (om vätskor och trögflytande ämnen); tät (om skog, gräs, hår etc)

suokxko kk strumpa; socka suokkot g bli tjock; bli tät; se

suokkat suola, suollag- tjuv suolådit stjäla suolavuotta ð stöld suoVdni In dagg suolgai långsamt, försiktigt suoli i hemlighet suollemas ss s hemlig suolo, suVlu- ö, holme suomagiel(-) finsk (på finska) suomagiella l finska (språket) suomastit tala finska suonjar, suodnjar- stråle suonjardit stråla suonjir se suorjir

suorjir ställning av tre mot varandra resta trädstammar, på vilkas kviststumpar kött och andra saker hänges upp suoppal sop suoppalas1 tit st sopa suoppan kasttöm, lasso suopxpot pp kasta (flera ggr el

flera föremål) suorxbma rbrn finger suorbmas, suorxbmas- fingerring suorgahit skrämma suorxganit bli skrämd, bli förskräckt suorxgi rg gren, förgrening suorri r gren, utlöpare, förgrening suosxkat sk tugga suottas, suottas- attr suottas

rolig, trevlig, angenäm suotxtasit roligt, trevligt, angenämt

suovasbierxgo rg rökt kött

6-724137suovasgoatti-sæi' bi

suovasgoatti ð rökkåta (kåta

där man röker kött el fisk) suovasguolli l rökt fisk suovastit ryka; röka (kött, fisk etc)

suov*dnji vnj betesgrop (som renen grävt för att komma åt laven) suovva v rök suovvadit ryka suovlvái attr suov*vås rökig suovvat v tillåta; unna suovvi v våt snö

sup*pet kasta (en gång el ett föremål); kasta fast (t ex en ren) suppi b asp

sur*gadit förskräckligt, förfärligt sur*gat, sur*gad- attr sur*gadis~ sur*ges adj, förskräcklig; adv, (betecknande grad) förfärligt sur1 ga t las ž*ž žz förskräcklig,

bedrövlig sus lok av sån sus*tilit nosa på

suttadit bli arg (om flera personer el om en person flera ggr); bli arga på varandra sut*tadit göra arg, reta sut*tan arg

s ut t as, sut* tas- arg, ilsken s ut* tat 11 bli arg sut* to 11 vrede

suvčagit förfrysa sig; jfr šuvčagit suvčagæbmi m förfrysning suv*dit vd frakta i båt suvris, suv*rås- attr suvra sur suv*rot vr bli sur, surna svii*la il bricka såddjat j böja sig, ge efter såddjo j böjning, krök

sådnabæi*vi iu söndag sågalas ž*ž žz släkting såg*gi gg utrymmet närmast kåtaduken i en tältkåta el närmast väggen i en torvkåta el ett hus sågulas ž*ž žž släkting såjadit böja sig (hit och dit el på

flera ställen) såjahit böja så)åhus ss s böjning såjahusgežuhas ss s böjningsändelse

såjahæbmi m böjning (även om

ordböjning) såkka g släkt såkkar, såk*kar- socker såkkarbit*tå tt sockerbit såmå attr såmås trevlig, rar sån, gen, ack, su han, hon såppat b skrapa kött från ben sår*bmahuvvat v förolyckas sår*bmanit se sår*bmahuvvat sår*bmejæd*dji dråpare sår*bmet dräpa, vålla någons död sårrat r trassla till sårri r oreda sår*rut bli tilltrasslad sår1 ta rt sort, slag såt*ket blanda, röra ihop sæb*båt ligga fylld till brädden sædnat n (börja) trivas, bli

tryggare sæg*gi gg attr sægga smal; tunn (om runda föremål och snötäcket)

sægrjot Tj bli till kornsnö (om snö) sægohit blanda; förvirra sægohus ss s blandning; förvirring

sæi*bi ib svans; jfr bieža83

sæi'dni-šlii'pet

sæixdni in vägg sæilohit bevara, förvara sæi'lot il bevaras, förvaras sæixvon, sæilvom- landning sæixvot iv sänka sig ned, landa

(om fågel och flygplan) sæklka kk säck

sækxkå adv, blandad, iblandad;

postp, blandad med sækkånit blandas, blanda sig

med; förvirras sækkánus ss s förvirring sækki g oordning sækxti vt bete

sælgabæVde bakom; bakifrån sælgålis på rygg, baklänges sæVgi Ig rygg (det yttre av

ryggen); jfr čieVgi sæVvi Iv attr sælvis adj; klar,

tydlig; subst, reda, klarhet sælvit klart, tydligt sæmma adv, lika sæmmä attr sæmmå samma sæmmalágáš, -lágáž attr -lágáŠ

likadan, samma slags sæmmás samtidigt sæyáš, sægrjáš- kornsnö særjxga yg säng særgahat kk g värk særxgat rg värka

særxválagai tillsammans med

(varandra) særxvi rv sällskap, förening særxvigådxdi dd församling særxvivuotta ð gemenskap; delaktighet sæsxtevaš žxž žž sparsam sæs'tit st spara; skona sævxdnjadas ss s mörker sævxdnjat, sævxdnjad- attr sevxdnjes adj, mörk (så att

man inte kan se; jfr cåpxpat); subst, mörker sæv1 dnjatvuotta ð fig, mörker,

okunnighet sævnjädat kk g mörkt väder sævvit v vinka, vifta

š

sadda, sad1 dag- växt, planta sadxdadit bära (frukt); odla (obj;

mark el växter) šadxdat dd ske, hända; bli, uppstå; födas; växa (upp) sadxdo dd (konkr och abstr) växt; frukt

šaddulaš žxž žž fruktbar sal1 di Id bro

šat (med neg) mer, längre såvva v brus; larm šávvat v brusa, forsa; larma šibit, šibih- vanl i pl, kreatur,

boskap šiega attr šiega snäll šieVbmá Im tröskel sietxtadit anpassa šiettadit överenskomma (med

varandra) siettadus ss s överenskommelse sietxtat tt rymmas, passa; enas,

komma överens sig1 got gg hyssja, tysta ned šiVljo llj platsen intill en kåta,

gård el stuga šitxtujubmi m överenskommelse šlábma m larm, oväsen šlábmat m larma, väsnas šláddja j slag, sort siat1 ti tt slask(väder) siat1 tit tt slaska slåvva v slav šliixpet slipašliv'got-urtas

šlivlgot vg vifta, slänga (med ett

föremål) sloatxta tt slott šlubxbo bb klubba šluvxgilit skaka (på huvudet) sluvlgit vg slå, slänga (mot någonting); skaka (på huvudet) šlæðlga dg elektricitet šnjirrat r fräsa, spraka šoavvat v susa, brusa (om vind, älv)

šučči ž fastfrusen rimfrost (på

träd) šuogtja rj klang šuogrjat ij klinga šuokkáhus ss s rel, suck šuokkanas ss s (en) suck suokxkit kk sucka šušxmi šm häl (både på fot och sko)

šuvčagit förfrysa sig

šuvihit susa till, fara förbi

suvva v sus, brus

suvvat v susa (om t ex vind)

šællgaty šæVgad- attr šælxgadis~

šeVges blank, glänsande šæVgát blänka, glänsa šælgohit glittra, blänka (om

ngt som rör sig) šæVgot Ig glimma, glittra, blänka šærádat kk g klar, molnfri luft šærrat, šærrad- attr šærradis~ šer1 res klar (om himlen el luften)

t

tállærlka rk tallrik

tåvval tavla

tekniska ik teknik

telefuvlna vn telefon; jfr čuojahat

termometter termometer tevldnet teckna tiVbmo im se dWbmo tuiskagiella l tyska tuixskalas žxž žž tysk turis1 ta st turist tåga tåg tæddja j te tækxsta vst text

u

uccahaš žxž žž en liten en, den

lilla, lille (om barn) ucxcån (gen och ack sg = nom) föga, litet; oböjl, litet (av), få (av); attr, liten, litet, få; knapp, begränsad ucxcånit minska, avta ucxci cc attr ucca liten uccidit göra mindre, förminska uccimus ss s minst uccimusat minst, åtminstone uccit, uccibu- mindre uclcot cc bli mindre udxnut unna ukkádus ss s hot ukkidit hota ukxsa vs dörr uVbmil avsikt

uVli II (motsats till ebb) flod, högvatten uTlo II ull

universitet1 ta 11 universitet unxnån se ucxcån unxnånit minska, avta un1 ni se uclci

unuhas ss s obehaglig, obekväm urxbi rb bladknopp (på lövträd) urxgut, pl, orgel urtas, ur1 tas- rot; jfr ruottas šliv'got-urtas

84

šlivlgot vg vifta, slänga (med ett

föremål) sloatxta tt slott šlubxbo bb klubba šluvxgilit skaka (på huvudet) sluvlgit vg slå, slänga (mot någonting); skaka (på huvudet) šlæðlga dg elektricitet šnjirrat r fräsa, spraka šoavvat v susa, brusa (om vind, älv)

šučči ž fastfrusen rimfrost (på

träd) šuogtja rj klang šuogrjat ij klinga šuokkáhus ss s rel, suck šuokkanas ss s (en) suck suokxkit kk sucka šušxmi šm häl (både på fot och sko)

šuvčagit förfrysa sig

šuvihit susa till, fara förbi

suvva v sus, brus

suvvat v susa (om t ex vind)

šællgaty šæVgad- attr šælxgadis~

šeVges blank, glänsande šæVgát blänka, glänsa šælgohit glittra, blänka (om

ngt som rör sig) šæVgot Ig glimma, glittra, blänka šærádat kk g klar, molnfri luft šærrat, šærrad- attr šærradis~ šer1 res klar (om himlen el luften)

t

tállærlka rk tallrik

tåvval tavla

tekniska ik teknik

telefuvlna vn telefon; jfr čuojahat

termometter termometer tevldnet teckna tiVbmo im se dWbmo tuiskagiella l tyska tuixskalas žxž žž tysk turis1 ta st turist tåga tåg tæddja j te tækxsta vst text

u

uccahaš žxž žž en liten en, den

lilla, lille (om barn) ucxcån (gen och ack sg = nom) föga, litet; oböjl, litet (av), få (av); attr, liten, litet, få; knapp, begränsad ucxcånit minska, avta ucxci cc attr ucca liten uccidit göra mindre, förminska uccimus ss s minst uccimusat minst, åtminstone uccit, uccibu- mindre uclcot cc bli mindre udxnut unna ukkádus ss s hot ukkidit hota ukxsa vs dörr uVbmil avsikt

uVli II (motsats till ebb) flod, högvatten uTlo II ull

universitet1 ta 11 universitet unxnån se ucxcån unxnånit minska, avta un1 ni se uclci

unuhas ss s obehaglig, obekväm urxbi rb bladknopp (på lövträd) urxgut, pl, orgel urtas, ur1 tas- rot; jfr ruottas šliv'got-urtas

84

šlivlgot vg vifta, slänga (med ett

föremål) sloatxta tt slott šlubxbo bb klubba šluvxgilit skaka (på huvudet) sluvlgit vg slå, slänga (mot någonting); skaka (på huvudet) šlæðlga dg elektricitet šnjirrat r fräsa, spraka šoavvat v susa, brusa (om vind, älv)

šučči ž fastfrusen rimfrost (på

träd) šuogtja rj klang šuogrjat ij klinga šuokkáhus ss s rel, suck šuokkanas ss s (en) suck suokxkit kk sucka šušxmi šm häl (både på fot och sko)

šuvčagit förfrysa sig

šuvihit susa till, fara förbi

suvva v sus, brus

suvvat v susa (om t ex vind)

šællgaty šæVgad- attr šælxgadis~

šeVges blank, glänsande šæVgát blänka, glänsa šælgohit glittra, blänka (om

ngt som rör sig) šæVgot Ig glimma, glittra, blänka šærádat kk g klar, molnfri luft šærrat, šærrad- attr šærradis~ šer1 res klar (om himlen el luften)

t

tállærlka rk tallrik

tåvval tavla

tekniska ik teknik

telefuvlna vn telefon; jfr čuojahat

termometter termometer tevldnet teckna tiVbmo im se dWbmo tuiskagiella l tyska tuixskalas žxž žž tysk turis1 ta st turist tåga tåg tæddja j te tækxsta vst text

u

uccahaš žxž žž en liten en, den

lilla, lille (om barn) ucxcån (gen och ack sg = nom) föga, litet; oböjl, litet (av), få (av); attr, liten, litet, få; knapp, begränsad ucxcånit minska, avta ucxci cc attr ucca liten uccidit göra mindre, förminska uccimus ss s minst uccimusat minst, åtminstone uccit, uccibu- mindre uclcot cc bli mindre udxnut unna ukkádus ss s hot ukkidit hota ukxsa vs dörr uVbmil avsikt

uVli II (motsats till ebb) flod, högvatten uTlo II ull

universitet1 ta 11 universitet unxnån se ucxcån unxnånit minska, avta un1 ni se uclci

unuhas ss s obehaglig, obekväm urxbi rb bladknopp (på lövträd) urxgut, pl, orgel urtas, ur1 tas- rot; jfr ruottas85

us'ki-váimulaš

uslki sk platsen el utrymmet

innanför dörren i en kåta usltibas-, pl, usxtibažžat (inbördes) vänner usl tit, usl t ib- vän, väninna usUitlažžat vänligt usxtitlaš žxž fi vänlig usxtitvuotta ð vänskap uvxdna vn ugn; kamin (el annan

eldstad med rökgång) uvxja vj dun (vanl pl) uvsut, uvsuh- kåtadörr (gjord av tyg och träspjälor)

v

vacca z nysnö

vaccadit falla nysnö (på barmark

el gammal snö) vázzašit promenera vázlzi gående; fotgängare våzxzilit gå litet; börja gå, ge sig iväg

våzxzit zz gå (till fots)

váža, váččam- vaja, fullvuxen

renko (med eller utan kalv) váddis, vádxdás- attr váddis svår váddisvuotta ð svårighet vaddjat j klippa el skära till; skära en skiva el remsa (av ngt)

våddjulit vandra våddjulus ss s vandring våddjulædxdji vandrare vådnåsit sparsamt (med ngt) vádni n brist

vádnot rt bli brist (på), tryta vaððа ð (nordsamiska) öppen, helt trädlös terräng (stundom myrlänt) med skog el kullar omkring; (lulesamiska) öppen,

men ej nödvändigtvis alldeles trädlös lavmark vaððot ð slå (med ngt böjligt) vágxgi gg fjälldal vahágatxtit tt skada vahåt, uahág- skada vai för att

vai eller (i fråga med två led); jfr

dahje vai nu jaså, jaha våibahallat l bli uttröttad våibahit trötta ut våixban trött

våibas, våixbas- (attr våixban av

våixbat) trött våixbat ib bli trött våibat, våixbah- ett uttröttat,

utmattat djur våixbmil attr våixbmilis lysten våixbmo im hjärta váilbmoláðis, - láððás- attr -låðis

barmhärtig; jfr årxbmogas våixbmolådisvuotta ð barmhärtighet

våida, våixdag- överklagande; vädjan

våixdalit anklaga; klaga; överklaga

våixdalus ss s anklagelse; klagan;

överklagande våixdit id klaga över, beklaga sig;

anklaga; angiva, anmäla våixdni in (den) avlidne våikohit verka, inverka, påverka våikohus ss s (in)verkan, påverkan, effekt vaiku fastän, om än; (ibland)

kanske váixli il brist våixlot il saknas, fattas váimulaš žxž žž hjärtlig 85

us'ki-váimulaš

uslki sk platsen el utrymmet

innanför dörren i en kåta usltibas-, pl, usxtibažžat (inbördes) vänner usl tit, usl t ib- vän, väninna usUitlažžat vänligt usxtitlaš žxž fi vänlig usxtitvuotta ð vänskap uvxdna vn ugn; kamin (el annan

eldstad med rökgång) uvxja vj dun (vanl pl) uvsut, uvsuh- kåtadörr (gjord av tyg och träspjälor)

v

vacca z nysnö

vaccadit falla nysnö (på barmark

el gammal snö) vázzašit promenera vázlzi gående; fotgängare våzxzilit gå litet; börja gå, ge sig iväg

våzxzit zz gå (till fots)

váža, váččam- vaja, fullvuxen

renko (med eller utan kalv) váddis, vádxdás- attr váddis svår váddisvuotta ð svårighet vaddjat j klippa el skära till; skära en skiva el remsa (av ngt)

våddjulit vandra våddjulus ss s vandring våddjulædxdji vandrare vådnåsit sparsamt (med ngt) vádni n brist

vádnot rt bli brist (på), tryta vaðða ð (nordsamiska) öppen, helt trädlös terräng (stundom myrlänt) med skog el kullar omkring; (lulesamiska) öppen,

men ej nödvändigtvis alldeles trädlös lavmark vaððot ð slå (med ngt böjligt) vágxgi gg fjälldal vahágatxtit tt skada vahåt, uahág- skada vai för att

vai eller (i fråga med två led); jfr

dahje vai nu jaså, jaha våibahallat l bli uttröttad våibahit trötta ut våixban trött

våibas, våixbas- (attr våixban av

våixbat) trött våixbat ib bli trött våibat, våixbah- ett uttröttat,

utmattat djur våixbmil attr våixbmilis lysten våixbmo im hjärta váilbmoláðis, - láððás- attr -låðis

barmhärtig; jfr årxbmogas våixbmolådisvuotta ð barmhärtighet

våida, våixdag- överklagande; vädjan

våixdalit anklaga; klaga; överklaga

våixdalus ss s anklagelse; klagan;

överklagande våixdit id klaga över, beklaga sig;

anklaga; angiva, anmäla våixdni in (den) avlidne våikohit verka, inverka, påverka våikohus ss s (in)verkan, påverkan, effekt vaiku fastän, om än; (ibland)

kanske váixli il brist våixlot il saknas, fattas váimulaš žxž žž hjärtligváinohit-várri

váinohit eftertrakta váivádus ss s plåga, besvär váVvái attr váilvás mödosam,

besvärlig váiválaš z'f žž mödosam, besvärlig; plågsam váiván attr váiván subst, stackare; adj, stackars váiváš attr våivås utfattig; arm våixvasuvvat v ha besvär, obehag vái'vi iv attr váivis~ váives adj, besvärlig; subst, möda, besvär, plåga

vàividit plåga, besvära vajahas ss s skiva, brödskiva vajåldatxtit tt glömma vajáldubmi m glömska vajäldutxtit tt se vajåldatxtit vajålduvvat v glömmas, bli glömd våkki g attr vågis pålitlig, ärlig vak1 ko kk vecka våkxsot vs granska, betrakta valáštallat l idrotta vál'bi Ib missöde våVbmanit bli färdig våVdi Id makt, myndighet, bemyndigande våVdigådxdi dd rike våVdit Id ta

väl1 do Id den el det viktigaste,

[-huvud-våVdogiella-]

{+huvud- våVdogiella+} l huvudspråk våVdut tas väl1 ga Ig val våVljet välja

vaVlji llj riklig mängd, överflöd valljit rikligt våVljogas ss s utmärkt vaVljogas ss s riklig vålmas (el válmaš), váVbmas-attr vålmas färdig, klar

vålmas tit ~ vålmas tit göra i ordning, färdig, klar vånhen, pl, vånhemat förälder, pl,

föräldrar vånhurskis, vånhurxskås- attr vån-

hurskis rättfärdig; from vånhurskisvuotta ð rättfärdighet; fromhet

vänis, vådnås- attr vådna som

det är litet av, sparsamt med vånisvuotta ð brist váralaš žxž žž farlig váralašvuotta ð fara, farlighet vårås postp, med hänsyn till, med tanke på, för, för ... skull varas, varras- attr varas färsk,

frisk; ny vår1 dat spana, speja var1 dit rd blöda

vårdnohæbmi m attr -his eländig v år dos, vår1 dus- attr v år dos

öppen, med vid utsikt vare (önskepartikel) om våris, varrås- handjur, hane varit, varih- hanren i tvåårsåldern vårxjalit beskydda vårxjalus ss s beskydd vårohit akta (ngn för ngt; lok); vara försiktig; akta sig (för: lok); varna vårohus ss s varning vårra r varsamhet vårra adv, antagligen, nog varra r blod vårxrehus ss s varning vårxret varna (för ngt: lok); vara försiktig med; (med refl pron) akta sig; jfr vårohit värr et utefter el över fjället várri r fjäll, berg87

várriluok 'ká-vir'kui

várriluokxká kk fjällsluttning várrogas ss s varsam, försiktig várxsá rs föl

vássit s fara förbi, passera; (om

tid) gå, förflyta våsxtådus ss s svar våsxtidit svara

våstustit stöta emot; motsätta

sig; fig, träffa, drabba vašålaš z'z zz ovän, fiende vašohit hata vašši š hat, agg

vas so š frostvind, kallvind (om

vintern) vavxdat vd fastna våvxdna vn vagn veigudit skymma vejulaš žxž zz möjlig vejulašvuotta ð möjlighet vele 1 velå ännu; ytterligare, dessutom

velgulaš z'i zz skyldig veVledit lägga sig ned; jfr vællånit

verde »värd», gästvän, den man brukar ta in hos vid besök på en plats el som man eljest står i nära kontakt med verrudat kk g orätt, orättvisa vizardit kvittra vidas, vit1 tas- fem (personer) vidat, vid ad- (den) femte viežxžat žž hämta viekka ganska

viekkalit springa hastigt; springa iväg

viekkat, viekkag- våg (att väga med)

viekkat g springa (om tvåbenta varelser — människor och fåglar); jfr ruotxtat

viekkis, viekxkås- attr viekkis listig, slug

vieVgat, viel'gad- attr viVges vit, ljus

vieVlja llj bror vielpis, vieVpå- valp viel1 ti It backsluttning, fjällsluttning vieris, vierrås- attr vieris främmande vierro r bruk, sed, vana vierroboazo, -båcxcu- främmande ren

viesso s stuga; hus, bostad vigxgamus šš š strävan vigxgat gg sträva (att, efter att), försöka (att); gärna vilja (gå el fara någonstans el göra någonting) vigihæbmi m attr -his oskyldig vihapl, vihat vigsel-; pl, vigsel vihahit viga (t ex brudpar); inviga

vihahus ss s vigsel; invigning vihahæbmi m vigsel; vigning,

invigning; jfr nåitos, viha-viixdånit utbreda sig viixdåsæbbut vidare viididit vidga, utvidga; utbreda viidis, viixdås- attr viidis vid viixdot id bli vid(are) viixdudat kk g vidd, utsträckning viimat till slut

viisis, viixså{s)- attr viisis vis, klok viisisvuotta ð vishet, visdom vikxket träns, väga vikki g fel, skada

virxdi rd (stark) ström

virgálaš žxž žž tjänsteman virxgi rg tjänst, anställning virxkui attr virxkus livlig, kvickvirulaš-vuoigastit

virulaš i'i ii traditionell, sedvanlig

vis1 sa säkert; väl, nog, förmodligen visxsásii el visxsåsit säkert, med

visshet vissir masurträ

vissis, vis1 sås- attr vissis viss,

säker; bestämd vis1 ti st byggnad, hus; jfr dållo, viesso

visužit fullständigt, helt och hållet vis ut ali, allt; alla; helt och hållet vissal attr viššalis flitig viššalit flitigt viššalvuotta ð flit viššat š idas; jfr giVlet viššat š skälla viššo š företagsamhet vitxta, gen, vida, ack vit1 ta fem vitxtalági femtio vittan vittne vivva v svärson vudulaš i'i ii grundlig vuilgestaga uppriktigt, rakt på sak

vulus ned, nedför vuluš, vulu̇ž- kaffefat, tefat vuobirs hanren i treårsåldern vuobmi m (löv)skog i dal mellan fjällen; skogen (skogslandet i motsats till de skoglösa högfjällen); jfr vuovxdi vuočxčan först vuodda, vuodldag-skoband vuoddja j smör

vuodxdjàt köra i väg; börja köra vuoddjat j simma vuoddjelit driva, jaga iväg; driva På

vuodldji körare, förare, kusk

vuoddjin, vuoddjim- körning vuoddjit j åka; köra; skjutsa vuoddjodit sänka vuoddjot j sjunka vuodna n fjord vuodalåkko g årtal vuoððo ð botten (i kärl, båt, grop, sjö etc); undersida (på skida, med, fotblad etc); grund, underlag (under hus, lave etc) vuoððodit grunda, grundlägga vuoððodus ss s grundande, grundläggning vuogas, vuokxkas- attr vuogas

lämplig vuoglga gg fiskekrok vuoi å, oj, ack (uttrycker beklagande, undran el glädje) vuoixbmi im kraft, styrka vuoidas, vuoi1 das- smörja, smor-

ning; salva vuoildat id smörja vuoi1 ga rätt, riktigt vuoixgadit rätt, riktigt vuoixgat, vuoixgad- attr vuoixgadis

~ vuixges rätt, riktig vuoixgatlaš i'i ii rättvis vuoi1 gatvuotta ð rättighet; riktighet

vuoixgrja irj ande vuoixgrjat iy andas vuoimálaš i'i ii kraftig; mäktig vuoimehuvvat v bli kraftlös, svag,

utmattad vuoimehæbmi m attr -his kraftlös vuoiijadit andas; vila (under sin

ledighet el rel; jfr vuoirjastit) vuoiyalaš i'i ii andlig vuoirjastat1 tit tt låta vila vuoirjastit vila89

vuoigastæbmi-vuos

vuoirjastæbmi m vila

vuoirjaš-, pl, vuoixgrjašat hjärna

vuoitahallat l bli övervunnen,

besegras vuoVti vinnare, segrare vuoiUit it segra, vinna; besegra vuoixto it seger; vinst, förtjänst vuoivas, vuoixvas- lever vuojån korren

vuojehit jaga (på), driva (på) vuojehædxdji den som driver (obj

vanl renar) vuojohit sänka vuokki g sätt vuokxsit vs kräkas vuokxta, pl, vuovtat sg, hårstrå; pl, hår (huvudhår på människor); jfr guoVga vuolå- (i sammansättning med -bælli och -gæčči; jfr vuolle-) under-, nedre vuolahas ss s spån, hyvelspån vuolås, vuoláž- underlag, underlägg

vuoVde postp, under; från platsen under, adv, under, underifrån vuole (postp och som sista sammansättningsled) under, nedanför (om rörelse) vuolga, vuoVgam- avfärd vuolgahit sända vuolgahus ss s sändning vuoVgit Ig gå, fara, ge sig iväg vuolibui (till) längre ned, lägre vuolibus på el från ett ställe längre ned, lägre ned

vuolidit göra lägre, sänka; förnedra

vuolil adv, nedtill, undertill; underifrån; postp, prep, under,

nedanför, längs undersidan av; nedifrån vuolit, vuolibu- nedre, undre, som är lägre

vuollåi adv, (in) under; postp,

(in) under vuollånit gå el komma lägre; gå

ned; sänka sig vuollat l tälja

vuolle-~ vuolli- under-; nedre vuollegas žxž žž attr vuollegis låg; ödmjuk

vuollelis postp, prep, längre ner än, lägre än; längre nedifrån än; adv, längre ner, lägre; nedifrån; längre nedifrån vuollin adv, nere, nedanför; nedifrån, underifrån vuoVpo Ip röck vuonxcávaris, -värrås- tupp vuoncis, vuonxcá- höna vuoni, vuodnåm- svärmor vuonjal, vuodnjal- renko i tvåårsåldern vuopxpa pp svärfar vuoražas ss s kråka; jfr gåranas vuoras, vuorras- attr vuoras adj,

gammal; subst, gamling vuorasmuvvat v bli gammal vuorxbi rb lott, öde vuorda, vuorxdag- förväntan vuorxdemætxton, -mætxtom- oväntad

vuordestit vänta litet vuorxdit rd vänta vuorxdnot rdn avlägga ed,svärja vuorxkå rk förvar vuorlkot rk förvara vuorxrådus ss s trångmål vuorro r tur, omgång vuos förstvuosár'ga-væk'ta

90

vuosárxga se vuossárxga vuosko, vusxkun- abborre vuossárxga rg måndag; jfr mán-nudat

vuosxsi handtag, öra på kokkärl vuosxtá st ost

vuostažeddiin (i uppräkning) för

det första; först; jfr vuočxčan vuosltái~vuosxtá postp, prep,

mot, emot vuosx tåi-~ vuosx tå- emot, mot-vuos1 táiváVdit Id mottaga vuosxtålagai (stående) mot varandra

vuosx tålas1 tit st göra motstånd,

motsätta sig vuostamus se vuostimuš vuostas~ vuostaš, vuostaž- den

förste vuoslte- mot, mot-vuosxtebieg1 ga gg motvind vuosxtegævvan, -gævvam- motgång

vuosxtehåkko g motstånd, genstridighet vuosx temannan, -mannam- motgång

vuosx temiella l motvilja vuosxti st vind el väder (snöyra, hagel, regn) som går mot ngns färdriktning vuostimus žxž iž den förste vuosto, vusxtu- motlut vuošxšat šš träns, koka; jfr duoVdat

vuotltit tt spåra, finna spår efter vuotxtot tt träns, gunga, vagga vuovxdi vd skog (tall- el granskog); jfr vuobmi vuovxdi säljare, försäljare vuov'didoallo l skogsbruk

vuovxdisábmi m skogssame vuovxdit vd sälja vuovdit, vuovdih- skogssame vuovsadit kräkas

vurxket förvara, lägga i förvar (ett föremål el flera på en gång) vuttiiváVdit Id iakttaga, beakta vutxtut synas (om spår efter djur el människor); märkas (att ngn gjort ngt) væččir el vežir, væččir- hammare vežirdit hamra vædldi dd rottåga, rottråd vædxdit dd tjudra væddjemætxton, -mætxtom- omöj-lig

væddjit j orka, förmå, kunna; vara möjlig (översättes ofta med »kanske») vægal med våld, ofrivilligt vægalas žxž žž kraftfull væhå litet

væhážii litet åt gången væhådat kk g minoritet væháš, væháž- se væhá væidalis- som går fritt omkring, som är utan tillsyn (vanl om renhjord under en viss tid av året)

væixgi ig gryning; skymning

vxi ki ik koppar

væjet, væjeh- fiskyngel, småfisk

vækka g manskap, husfolk; skara

vækkadat kk g befolkning

vækxkái attr vækxkås hjälpsam

vækxkälagai med varandras hjälp

vækkálaš žxž žž hjälpsam

vækkaváVdi Id våld

vækkehit hjälpa

vækxki kk hjälp

vækxta vt våg (att väga med)91

vælahit-åk'tasažžat

vælahit särskilja; behandla olika,

diskriminera vælahæbmi m diskriminering væVgi Ig skuld

vællánit lägga sig (om människor) væVlåt ligga vællot liggande væVtadit förhindra vælxtamætxton, -mætxtom- oundviklig væVtat It undgå

værxdådus ss s liknelse; jämförelse vær]didit likna vid; jämföra med værljo rj vapen værljodit beväpna, upprusta værxka rk värk værxkat rk värka værxrábut adv, värre værxrámus ss s värst værxråmusat adv, värst værrånit förvärras, bli sämre; bli

förargad værxrát, værxrábu- värre værre- miss-, villo-, falsk værregæixdno in villoväg værreoaplpa pp villolära værri r orätt, fel; (i sammansättning: se værre-) værrivuotta ð orätt; orättvisa værro r skatt

værrogædnegas ss s skattskyldig værro t fel, oriktigt værxsa rs vers

å

åbba attr adj, hel, hela, ali; gradadv, ganska, tämligen; adv {åbba—ge med neg) ens; (i sats med tvekan el fråga) alis

åbbage (med neg) alis åbbanassii överhuvudtaget abbas, åbxbas- djupsnö, orört snötäcke, (om himlen) mulet tillstånd

åbbas, åbxbas- attr åbxba adj, utan öppning, tillsluten; (helt) mulen; orörd (om snö); attr adj, hel, hela, orörd åbmudat kk g egendom åcca z barm (i kolt) åccalit sakna; längta (efter el till)

åccalæbmi m (av)saknad; längtan åccat z söka, leta (efter) åcxci sökande; sökare ådnå el ådnáš, ådnáž- attr, dagens, som hör till den dag som är ådnážii till idag ådnážis från (och med) idag ådxne idag

ådas, åðdas- attr åðða ny; pl,

nyheter ådasmatxtit tt förnya åddaåixgasas žxž žž modern åððabæixvi iv nyårsdagen åððajakki g nyår åððalágás, -lágáž- attr -lágáš

modern åððasat, pl, nyheter; jfr ådas åððasis på nytt åixdnut ses, synas; visa sig åinulaš žxž žž synlig åkxta vt en, ett

åkxtage vt någon (som helst);

(med neg) ingen åk'tan tillsammans (med) åkxtanaga samtidigt; på en gång åkx tanubbelåkkåi elva åkxtasažžat gemensamt 91

vælahit-åk'tasažžat

vælahit särskilja; behandla olika,

diskriminera vælahæbmi m diskriminering væVgi Ig skuld

vællánit lägga sig (om människor) væVlåt ligga vællot liggande væVtadit förhindra vælxtamætxton, -mætxtom- oundviklig væVtat It undgå

værxdådus ss s liknelse; jämförelse vær]didit likna vid; jämföra med værljo rj vapen værljodit beväpna, upprusta værxka rk värk værxkat rk värka værxrábut adv, värre værxrámus ss s värst værxråmusat adv, värst værrånit förvärras, bli sämre; bli

förargad værxrát, værxrábu- värre værre- miss-, villo-, falsk værregæixdno in villoväg værreoaplpa pp villolära værri r orätt, fel; (i sammansättning: se værre-) værrivuotta ð orätt; orättvisa værro r skatt

værrogædnegas ss s skattskyldig værro t fel, oriktigt værxsa rs vers

å

åbba attr adj, hel, hela, ali; gradadv, ganska, tämligen; adv {åbba—ge med neg) ens; (i sats med tvekan el fråga) alis

åbbage (med neg) alis åbbanassii överhuvudtaget abbas, åbxbas- djupsnö, orört snötäcke, (om himlen) mulet tillstånd

åbbas, åbxbas- attr åbxba adj, utan öppning, tillsluten; (helt) mulen; orörd (om snö); attr adj, hel, hela, orörd åbmudat kk g egendom åcca z barm (i kolt) åccalit sakna; längta (efter el till)

åccalæbmi m (av)saknad; längtan åccat z söka, leta (efter) åcxci sökande; sökare ådnå el ådnáš, ådnáž- attr, dagens, som hör till den dag som är ådnážii till idag ådnážis från (och med) idag ådxne idag

ådas, åðdas- attr åðða ny; pl,

nyheter ådasmatxtit tt förnya åddaåixgasas žxž žž modern åððabæixvi iv nyårsdagen åððajakki g nyår åððalágás, -lágáž- attr -lágáš

modern åððasat, pl, nyheter; jfr ådas åððasis på nytt åixdnut ses, synas; visa sig åinulaš žxž žž synlig åkxta vt en,

ett

åkxtage vt någon (som helst);

(med neg) ingen åk'tan tillsammans (med) åkxtanaga samtidigt; på en gång åkx tanubbelåkkåi elva åkxtasažžat gemensamtåk'tasaš-årdnetålmái

92

åkltasaš žxž žž gemensam; allmän

åkxtasašbarxgo rg samarbete åkxtasašvuotta ð gemenskap åkxtavuotta ð enhet, förbindelse,

samband; kontakt åk1 te en gång àWtii ihop, samman àk)tiibuot sammanlagt åkx tilas žxž žž oavbruten, ständig åkxtu ensam åkxtuvuotta ð ensamhet ålahit nå, räcka

ålåmudxdo dd räckvidd, räckhåll åVgešy oböjl, höger, högra ålgol adv, utvändigt; utantill;

postp, utanpå ål'gol adv, längre ut (om färd el rörelse); postp, prep, längre ut än

ålgoldas ss s attr adj, utvändig,

yttre; subst, det yttre ålgomus ss s ytterst ål1 gon ute; utifrån åVgoriVka ik utland ålgot, ålgobu- yttre ålxgovisxti st uthus ålgu- (i sammansättning med

-bælli och -gæčči) ytter-, ut-ålgubæVde, lok av ålgubælli utanför; utifrån ålgubælli l utsida, yttersida ålxgulažxžii adv, litet längre ut;

postp, prep, litet längre ut än åVgulii adv, (till) längre ut; postp,

prep, (till) utanför åVgulis adv, längre ute; längre utifrån; postp, prep, längre ute än; längre utifrån än

ålgus ut, utåt

ålis (i uttryck för befintlighet) i

sällskap med, tillsammans med

àllåi (i uttryck för riktning) i sällskap med, tillsammans med åVläsii el åVlåsit fullständigt ålxlasutxtit tt genomföra, fullborda

åVlasuvvat v genomföras, fullbordas

ållenge (med neg) överhuvud, alis

åVlet nå, hinna fram allis, ål1 lås- attr ållis~ålles hel; hela; hel och hållen; fullständig

ållisålmus, -åVbmu- en vuxen person

ållit l nå (fram till, över, upp till),

räcka (fram till) ål lo l attr ållo mycket; pl, många; attr, mycken, mycket, många; (före komp) mycket ålludat kk g mängd ålmåi, åVbmå- man, karl ålmus, åVbmu- människa; pl, folk

ålmuščærxda rd folkslag ålmušlaš žxž žž mänsklig ålmušvuotta ð mänsklighet ålos, ållus- många (personer) ålos adv, mycket, i stor mängd; många; (med neg; inte) särskilt mycket å.m.d., åvxdamærka ditte t ex åppit åter, igen

årxda rd trädgränsen (i fjällen); skogsbandet närmast trädgränsen årxdnet ordna årdnet, årdneg- ordning årdnetålmái, -åVbmá- ordnings-93

årješ—åv'dii

man årješ- se oarxji

årostit intr, stanna, göra ett kort

uppehåll år1 ro inbyggare, invånare årronsaddjij vistelseort årrot r bo, vara, vistas; förbli; vara stilla, stå; verka,

förefalla

årudit vistas, uppehålla sig åruhat kk g viste, boplats åskåldas ss s pålitlig, trofast åskáldasvuotta ð pålitlighet, trofasthet

åskildit våga; anförtro (ngn ngt) åslko sk subst, tro åsxkot sk verb, tro åskulas žxž žž trogen; rel, troende

åssudat kk g avdelning åsxtet barka (med vide- el albark) åsulaš žxž žž adj, delaktig (i

ngt: ill); subst, delägare åvcát, åvcád- nionde åvci, gen, ack, åvci, ill, åkxcåi nio

åvda- (i sammansättning med

-bælli) fram-, främre åvxda- fram-, främre åvdabælli l framsida åvdådus ss s (be)främjande åvxdagåvva v förebild, norm åvdal adv, framtill; framifrån; mot, till mötes; postp, till mötes, emot åvxdal postp, prep, före (i tiden), tidigare än; adv, förr, före, tidigare; snarare, hellre åvxdalas postp, prep, litet före; adv, litet före, litet tidigare

åvx dalas žxž žž förutvarande,

föregående åvxdal gå förrän, innan åvxdalii prep, postp, (till) före, (till) framför, (till) längre fram än; adv, (till) framför, (till) längre fram åvxdalis prep, postp, före, längre fram än (fig); adv, före, framifrån; ovan (i bok); tidigare (i motsats till nu) åvxdamærxka rk exempel; åvx-

damærka dit te, till exempel åvxdan fram, framåt åvxdan framme (vid målet) åvxdanbukxtit vt framföra åvxdandivvot v framställa åvx dandoallan, åvx dandoallam-

framhållande åvxdandoallat l framhålla åvxdånit framskrida, utvecklas åvxdánæbmi m framsteg, utveckling åvdas fram, framåt; åvdus åvdas postp, framför, före, i vägen för; från (platsen framför); för (= till förmån för, i stället för etc); adv, före åvdas- (i sammansättning) för-, före-

åvdasčuožxžo föreståndare åvdasvåsxtådus ss s ansvar åvxdaålmái, -åVbmá- förman; ordförande (i en förening el dyl); chef åvdeš, åvdež- attr åvdes som var

förr, tidigare åvdidit främja, befrämja åvdidæbmi m befrämjande åvxdii postp, (till) framför, inför,åvdimus-ænet

94

i vägen för; adv, (till) framför, i vägen

åvdimus el åvdimusxtá först,

först och främst åvdimus ss s el åvdimus žxž žž först, främst (i rummet), först (i tiden) åvdimusas ~ åvdimužžas längst fram, först (i rummet el raden)

åvdimus sii~ åvdimužxžii (till) längst fram, först (i rummet el raden)

åvdit, åvdibu- främre, förre,

föregående åvdulaš z'z žž underlig åvdus fram, framåt åvtagær1 dásaš žxi žž enkel; enfaldig

åvtamielalas žxž žž enig åvtas tillsammans åvtastatxtit tt förena åvtu ständigt, oavbrutet

æ

æba se in

æclcit cc älska, tycka om ædxdot dd bli förnärmad ædnan, ædnam- land, jord, mark ædnandietto ð geografi ædnandoallo l jordbruk ædnat, ædnag- attr ædnat mycket;

pl, många ædxni dn mor ædnigiella l modersmål ædno n älv æi se in

æigåt, æigåd- ägare; pl även, fosterföräldrar

ækkedis om kvällen; i går kväll; i kväll

ækket, ækked- afton, kväll ækki g farbror (äldre än fadern);

jfr čæcci ækxto vt villkor ælåhat kk g pension ælåhus ss s näring ælåskit vakna till liv, kvickna till ælát, ælád-ngt att leva av; (för

renar) tillräckligt bete ælihit livnära æVlåt få liv, vakna till liv ælxli adj, levande; subst, djur ællin, ællim- liv ællindássi s levnadsstandard ællingærxdi rd levnad, livshistoria æVlisiVba Ib kvicksilver ællit l leva; må ællo l hjord æmbu mera, mer æmit, æmid- husmor; hustru, fru æn se in

ænadat kk g terräng ænådat kk g majoritet æna och ænan se ædnan ænas (ænaš), ædnas- (ædnaš-) attr ænas (ænaš) subst, den större delen (vanl = huvudhj orden); pl, de flesta; attr adj, de flesta, större delen av; nom sg, mest, för det mesta ænemus ss s adj attr, mest, de flesta; substantiviskt, det mesta; pl, de flesta ænemus adv, mest; helst ænemusat mest; högst (så och så

mycket) ænet (oböjl, om antal) fler ænet, ænebu- attr adj, fler, flera; pl substantiviskt, mera, flera åvdimus-ænet

94

i vägen för; adv, (till) framför, i vägen

åvdimus el åvdimusxtá först,

först och främst åvdimus ss s el åvdimus žxž žž först, främst (i rummet), först (i tiden) åvdimusas ~ åvdimužžas längst fram, först (i rummet el raden)

åvdimus sii~ åvdimužxžii (till) längst fram, först (i rummet el raden)

åvdit, åvdibu- främre, förre,

föregående åvdulaš z'z žž underlig åvdus fram, framåt åvtagær1 dásaš žxi žž enkel; enfaldig

åvtamielalas žxž žž enig åvtas tillsammans åvtastatxtit tt förena åvtu ständigt, oavbrutet

æ

æba se in

æclcit cc älska, tycka om ædxdot dd bli förnärmad ædnan, ædnam- land, jord, mark ædnandietto ð geografi ædnandoallo l jordbruk ædnat, ædnag- attr ædnat mycket;

pl, många ædxni dn mor ædnigiella l modersmål ædno n älv æi se in

æigåt, æigåd- ägare; pl även, fosterföräldrar

ækkedis om kvällen; i går kväll; i kväll

ækket, ækked- afton, kväll ækki g farbror (äldre än fadern);

jfr čæcci ækxto vt villkor ælåhat kk g pension ælåhus ss s näring ælåskit vakna till liv, kvickna till ælát, ælád-ngt att leva av; (för

renar) tillräckligt bete ælihit livnära æVlåt få liv, vakna till liv ælxli adj, levande; subst, djur ællin, ællim- liv ællindássi s levnadsstandard ællingærxdi rd levnad, livshistoria æVlisiVba Ib kvicksilver ællit l leva; må ællo l hjord æmbu mera, mer æmit, æmid- husmor; hustru, fru æn se in

ænadat kk g terräng ænådat kk g majoritet æna och ænan se ædnan ænas (ænaš), ædnas- (ædnaš-) attr ænas (ænaš) subst, den större delen (vanl = huvudhj orden); pl, de flesta; attr adj, de flesta, större delen av; nom sg, mest, för det mesta ænemus ss s adj attr, mest, de flesta; substantiviskt, det mesta; pl, de flesta ænemus adv, mest; helst ænemusat mest; högst (så och så

mycket) ænet (oböjl, om antal) fler ænet, ænebu- attr adj, fler, flera; pl substantiviskt, mera, flera

æno-æt

æno, ed1 nu- morbror æppådus ss s tvivel æpxpal äpple

æppe- (æppi-) o-, miss-, van- etc æppedårxvo rv missmod æppegudxni vanära æppegululaš z'z žž olydig æppeibmil avgud æppesæVvi Iv attr -sælvis~ -sælves

otydlig, oklar æppeåslko sk otro æplpi se in

æppidatxti attr æppidatxti tvivelaktig æppidit tvivla

ærá attr ærä en annan, annat;

pl, (de) andra, (de) övriga æråhus ss s förändring

ærálågán se nedan ærálágáš, -lágáž- attr -lágáš annorlunda beskaffad, annan slags æròn ärende æret se ærret

ærohit skilja, åtskilja, urskilja ærohus ss s skiljande, åtskiljande ærrånit skiljas; (om väg) vika av ærråsat pl, andra ærret prep, utom, med undantag av

ærret ærä bland annat ærro r avsked; vägskäl æska (æsxka) nyss; nu först, då först; (i sammansättning) ny- æsxtadit hindra, förhindra æt se in

Ruoŧagiel-sámigiel oassi

Svensk-samisk del

a

abborre vuosko, vus'kun- abc-bok ábbes abnorm luondohæbmi m attr -his abonnent doal'li, diŋ'gujæd'dji abonnera doallat l, dig'gut absolut (ovillkorlig) ævtohæbmi m attr -his; (alldeles) áibas accentuera (betona) dæddastit; (framhålla) åv'dandoallat l accentuering (betoning) dæddastus ss s; (framhållande åv'dandoallan, åv'dandoallam- acceptabel dåkkálaš ž'ž žž dåk'kehat'ti attr dåk'kehat'ti acceptera dåk'kehit, (godta) buorrinvál'dit ld ack (uttryck för beklagande etc) vuoi ackja geres, gerres- adjektiv ádjektii'va iv, šladdjasádni n adjö (adjö, farväl!) báze (bác'ci, báccet) dær'van! (såsäger den som går); mana (man'ni, mannet) dær'van! (så säger den som stannar kvar); (på svenskt område) hivásti! administration ádministrašuv'na vn, háldahus ss s administrativ ádministratiivalaš ž'ž žž, háldahussii guos'ki, háldahus- administrera háldahit adress ádræs'sa ss advokat áššivuod'dji affär gáv'pi vp, hán'dal afton ækket, ækked- aga (verb) bagadit aga bagadus ss s agg vašši š agn sæk'ti vt akademiker oap'pavaš ž'ž žž akt (i teaterstycke) čájos, čáddjus- akta (akta sig för: lok) várohit; (hålla i ära) árvos adnit aktiebolag oassisær'vi rv aktiv áktiivalaš ž'ž žž; (företagsam) doaimalaš ž'ž žž, doai'bmil attr doai'bmilis aktivitet doai'bmilvuotta ð; (verksamhet) doai'bma im aktning ár'vo rv, (vördnad, respekt) árvos ad'nujubmi m aktsam várrogas ss s aktuell ái'giguov' dil attr -guov'dilis, (nuvarande) dálás, dáláž-attr dáláš al læi'bi ib aldrig goas'sege (med neg) all (sg attr och substantiviskt; oböjl i sg) buot; attr adj, gaih, åbba; adv, visut alla visut, buot; (substantiviskt) pl, buokkat alldaglig juokkebæiválaš ž'ž žž alldeles áibas, jur allmän (gemensam) åk'tasaš ž'žallmänhet-anmoda

100

žž, særválaš ž'ž žž; (<offentlig) almulaš ž'ž žž; {vanlig, bruklig) virulaš ž'ž žž; {vanlig) dábálaš ž'žžž

allmänhet {i allmänhet) dábálaž-žat

allra buot, gaih

alis {med neg) åbbage, ållenge, ei'sege; suige (/ frågesats och sats med tvekan el tvivel) ge allsmäktig buotvægalaš ž'ž žž allt buot, visut

alltför ilá, mendu, bære, liigás alltid álu, álelassii; {ständigt) åvtu

allting buot, visut alltså nabbu, dalle, de allvar duottavuotta ð allvarlig duoðalaš ž'ž žž; {om bl a sjukdom) garas, garras-attr garra, lå̄ssat, lå̄ssad- attr lå̄ssa ~ lås1 ses allvarligt duoðalažžat, lå̄ssadit alternativ subst, målsaæk'to vt alternativ adj, målsaevtulaš ž'ž žž Amerika Ámerii'ka ik amma njamahit an: gå an, soappat b, hei'vet analys čiel'gadæbmi m analysera čiel'gadit andakt rukkus

andas vuoi'grjat ig; {andas tungt) båssot s; {andas tungt, flåsa) sakkat g ande vuoi1 gg a ig andedrag vuoirjastat kk g andedräkt vuoi1 gg a ig andlig vuoigalaš ž'ž žž andra {ordningstalet) nub'bi bb; pl, nubbit, iežá, ærá, ærrásat; {den andra; a» føö) magit,

magibu-; /or andra, nub-bådassii

anfall fal'lehæbmi m, fal'lehus ss s, råk'káhæbmi m; {sjukdomsfall) dåp'pehallan, dåp'-pehallam-anfalla fal'lehit, råk'káhit; {angripa, antasta) doarohit anförtro {ngn ngt) åskildit angelägenhet áš'ši šš angenäm suottas, suot'tas-attr

suottas, såmá attr såmás angiva vái'dit id angrepp fal'lehus ss s angripa {antasta) doarohit, (anfalla) fal'lehit, råk'káhit angripare doarohæd'dji, fal'le-

hæd'dji angränsande attr, lagas angå (avse, gälla ngt: ill) guos'kat

sk, gullat 1 angående postp, hárrái, birra,

dáfos anhängare čuov'vo anhörig lagas, lakkas-; (släkting) fuol'ki lk, sågalaš ž'ž žž, sågulaš ž'ž žž aning (instinkt) gabmo m ankare ág'kur

anklaga guod'dalit, vái'dit id; (flera ggr) vái'dalit; (beskylla) sivahallat 1 anklagelse guod'dalus ss s,

vái'dalus ss s ankomst boattin, boattim-, boat-

timuš šš š anledning siwa v anlägga (grunda) vuoððodit anläggning rákkadus ss s anlända joav'dat vd

anmoda ávžuhit101

anmäla-apostel

anmäla vái'dit id anmärka (påpeka) fuomášat'tit tt, čujohit; (klandra, kritisera) lái'tit it, {göra en erinran) mærkašit anmärkning {påpekande) čujohus ss s, čujohæbmi m; {erinran) mærkašubmi m anmärkningsvärd {påfallande) fuomášat'ti attr fuomášat'ti annan iežá attr iežá, ærá attr ærá, {annorlunda beskaffad) iežálágán attr -lágán, iežálá-gáš, -lágáž- attr -lágáš annat se annan

annons almohus ss s, {meddelan-

de) dieðáhus ss s annonsera almohit annorlunda {annorlunda beskaffad) iežálágán attr -lágán, iežálágáš, -lágáž-attr lágáš, ærálágán attr -lágán, ærálágáš, -lágáž- attr -lágáš anordna {ordna, arrangera) lági-dit

anordning {ordnande) lágidæbmi m; {arrangemang) lágádus ss s; {inrättning) rákkadus ss s anpassaheVvéhit, šiet'tadit, soap-padit

anpassande hei'vehus ss s anpassas hei'vehuvvut, šiet'ta-

duvvat, soappaduvvat anpassning hei'vehæbmi m, šiet'-

tadallan, šiet'tadallam-anse {mena) oaivildit, meinát; {tänka) jurdašit; {anse för: ess) adnit n, låkkat g ansikte pl, muoðot, ámadaddjo j anslå{pengar)]uo\\&dit,\\iovx>zàit anspråk gái'bádus ss s

anspråkslös vuollegaš ž'ž žž attr

vuollegis anspråkslöst vuollegažžat anstå {passa sig) hei'vet anställning vir'gi rg anstöt værránus ss s ansvar åvdasvás'tádus ss s ansvarig vás'tidæd'dji ansvarsfull vás'táduslaš ž'ž žž ansätta átestit ansöka {ansöka om) åccat z ansökan åccan, åccam-ansökning åccan, åccam-anta nav'dit vd, navdašit, {gissa) ár'vidit; {tro) doai'vot iv,

ják'kit kk, gád'dit dd; (godta) dåk'kehit antagligen adv, várra antal låkko g

anteckna mer'ket, mer'kestit,

mærkašit anteckning mer'kestæbmi m, mer'kestallan, -stallam-, mær-kašubmi m anteckningsbok mer'kestangir'ji rj

antingen — eller jågu — dahje antyda gækkat g, {att man tänker

göra ngt) hoakkat g antända se tända antändas cakkiidit, {börja brinna) buol'lát

anvisning cájehæbmi m, oappis-

tæbmi m använda gævahit, adnit n användas gævahuvvut, ad'nut,

ad'nujuvvut användbar attr, anihat'ti attr

anihat'ti användning gævahus ss s, adno n apostel ápos'talapparat-anfalla

102

apparat ápparát'ta tt, rák'kanus ss s

april ápril (mánno n), cuogomán-

no n arbeta bar'gat rg arbetande bar'gi arbetare bar'gi

arbete bar'go rg, {alster) duoddji j, (tarbetat föremål; ngt under bearbetning) duojáldat kk g arbetsam bargán attr bargánis, bargulaš ž'ž žž, håga attr hágas; {flitig) viššal attr višša-lis, {företagsam) doaimalaš ž'ž žž

arbetskarl bar'goålmái -ål'bmá-,

{arbetare) bar'gi arbetslust viššo š, æl'ljo llj arbetslös bargohæbmi m attr -his arbetslöshet bargohisvuotta ð arbetsmarknadsstyrelse bar'go-

ad'dinstiv'ra vr (BAS) arbetsredskap pl, bar'gogas'k-oamit

arbetstid bar'ganái'gi ig arbetsutskott bar'goláv'digåd'di

dd, doai'bmagåd'di dd årg sut'tan, suttas, sut'tas-; bli

arg, sut'tat tt ark år'ka rk arkiv árkii'va iv arm gietta ð

arm {stackars) váiván attr váiván armbåge gar1 gg il armé soattivækka g armod {fattigdom) gæfivuotta ð arrangera {ordna, anordna) lágidit arrangör lágidæd'dji arrestera fárj'gan vál'dit Id artig siivulaš ž'ž žž artikel ártik'kal, bit'tá tt

arv ár'bi rb

arvinge árbulaš ž'ž žž, árbálaš ž'ž žž, ár'bejæd'dji, {arvtagare) ár'bivál'di äwráb'bi bb, hás'ka sk, rái'sko isk ask skáp'po pp, skuop'po pp aska gudna n asp suppi b

astronomi ástronomia, nás'tidie-

ða, -diettag-atmosfär áimudat kk g att atte

augusti áv'gus(mánno n), bår'gi-

mánno n auktoritet ár'vofábmo m; {bemyndigande) vál'di Id av {svenska prepositionsuttryck med »av» kons tr ofta med kasus lok; av mig, mus {lok av mån)); av mig, dig, honom, henne, sig själv) etc, aldán, aldát, aldis etc; tvärt av, gas'kat; gå av, boat'kanit^dåd'djut; ta av sig {ett klädesplagg) nuollat 1 avancera {gå framåt) åvdas mannat, {framskrida, göra framsteg) åv'dánit; {göra karriär) goar'grjot rgg avbilda gåvvidit avbildning gåvvidæbmi m avbrott boat'kanæbmi m avbryta båt1 ket avbräck het1 tehus ss s avböja {neka) biettadit avdelning {i t ex sjukhus) åssudat kk g; {avsnitt) juogos, jukkus-avel sagahus ss s, nál'len,

[-nál'lem-avelsdjur-]

{+nál'lem- avelsdjur+} sagahusæl'li avfall jårralus ss s avfalla jårralit103

avflyttning-avtal

avflyttning jåt'tán, jåt'tám-avfyra báccahit avförd vuolga, vuol'gam-avföring ålgostus ss s avgrund čieijalvuotta ð, njiello 1 avgränsa rád'djet avgränsning rád'djejubmi m avgud æppeibmil avgång vuolga, vuol'gam-avgöra mer'ret

avgörande subst, mer'rehus ss s;

adj, mærridæd'dji avhålla doalahit, (.förhindra) væl1-tadit

avhåra (avhåra skinn genom att låta dem ligga i vatten) navildit avig jårgo(-) avigsida jårgobælli 1 avigt jår'got avkomma nálli 1 avkomma (av djur) sak1 ko kk avkyla čoas'kodit avkylning čoas'kodæbmi m avla sagahit, nál'let avlas sakkanit

avleda (språkv) sur'get; (avvärja,

avvända) gái'dahit avledning (språkv) sur'gehus ss s avledning sändelse sur1 gengežuhas ss s

avliden (-)råk'ki kk, (-)vái'dni in avliva hæggahut'tit tt, jámihit avlång gukkulaš ž'ž žž avlägsna gái'dadit, jáv'kadit avlöna bál'káhit

avlöning bál'kámák'sin, -mák'-sim-

avlösning rip'pa- pl, rippat; (syndaförlåtelse) suddoid án'-dagassii cel'kujubmi m

avresa verb, vuol'git lg avresa subst, vuolga, vuol'gam-avrunda jår'bet, (runda till)

jållat 1 avrätta stæv'lidit avsaknad åccalæbmi m avsats aládas ss s; (i bergssida)

låk'ta vt avseende (med avseende på, om) postp, bærrái, dáfos; i varje avseende, juokke dáfos avsevärd fuomášat'ti attr fuomá-šat'ti

avsides adv, sierra; doaresbæle, doaresbællái, doaresbæl'de; (för sig själv) åk'tunassii avsikt ái'gomus šš š, áiga, ái'gag-, ul'bmil; (tanke) jurda, jur'dag-;(/?/ö«, intention) oai'vil avsiktlig evtulaš ž'ž žž, (uppsåtlig) dittudáttulaš ž'ž žž avskaffande hei'tujubmi m avsked ærro r avskild (för sig) adv, sierra avskilja ærohit, sir'ret avsluta loappahit, gærgahit,

loak'tit vt avsnitt juogos, jukkus-, (sektion)

juogástat kk g avsomna (dö) jámestit avspegla suoivanas'tit st avstånd gas'ka sk, (distans) gáidos, gái'dus-; på ett avstånd av, postp, duokkin avta uc'cánit, un'nánit, uc'cot cc, un'not nn; (minska; om mängd av ngt) coakkot g; (om smärta, sorg el dyl) gæp'pot pp; (om månen) nuossat s avtal soappan, soappam-; (över-avund-bar

enskommelsè) soabadus ss s; (fördrag) lit'to tt avund gáðašvuotta ð avundas {avundas ngn {lok) ngt

{ack)), gáðaštit avvika {avvika från, vara olik) riev'dat vd; {vika av, åt sidan) gái'dat id avvärja gái'dadit, jår'galit, mác-cahit

avväpnas værjohuvvat v axel {eg ryggen mellan skuldrorna) har1 do; {skuldra) oal'gi lg

b

baby mánáš, mánáž-backe {sluttning) luok'ká kk; {kulle) dievvá v; {brant backe) dær'bmi rbm; {uppförsbacke) vuos'teluok'ká kk, vuos'tálat kk g, vuosto, vus'tu-backsluttning viel'ti lt bada {inne; intr) lávgudit; träns,

láv'got vg; {ute; intr) gálašit bagage pl, mát'kigálvot bak {på människor och djur) batta ð

bak {längre bak) maggelii, {litet längre bak) maggelaž'žii; {till längst bak) magimussii, {längst bak, sist) magimusas; {långt bak på el i ngt) martin bak- {i sammansättning med

-bælli och -gæčči) magá-baka lái'bot ib; {baka glödkakor)

gák'ket bakben maggejuol'gi lg bakefter {någonstans efter el på baksidan av) postp, adv, mar]ii

104

bakerst magimus ss s, magimuš ž'ž žž

bakgrund duogáš, duogáž-bakifrån postp, duokkin; {vanl adverbiellt)sælgabæl'de; {långt bakifrån) mag gin baklänges magulassii, {bakåt, tillbaka) mag ås; {tillbaka samma väg) ruovtuluodda; {baklänges, på rygg) sælgális; {läsa baklänges) ruovtugillii (låkkat) bakom {befintlighet) postp, duokkin; {i riktning bakom) postp, duokkái; {om rörelse bakom) postp, duoge; {befintlighet omedelbart bakom ngn el ngt som är i rörelse) postp, adv, magis; {hän bakom ngn el ngt som är i rörelse el sätter sig i rörelse) postp, adv, maggåi; {någonstans bakom, på baksidan {av)) postp, adv, magil; {som adv el postp) sælgabæl'de bakre {den bakre), magit, magi-bu-

baksida duogábælli'l bakvänd {även/zg)jår'got, jårgo(-) bakåt mag ås balans dássádat kk g bana gæinos, gei'dnus-band båd'di dd, {ngt att binda med) čanas, cadnas-, {bokband, inbindning) čanastat kk g; {att snöra fast ngt med) gárun; {skoband) vuodda, [-vuod'dag-bandage-] {+vuod'dag- bandage+} čanastat kk g bank båg1 ko g k

bar {öppen) rabas, rappas- attr rabas; {skoglös) bálljis, bál'ljás-avund-bar

enskommelsè) soabadus ss s; (fördrag) lit'to tt avund gáðašvuotta ð avundas {avundas ngn {lok) ngt

{ack)), gáðaštit avvika {avvika från, vara olik) riev'dat vd; {vika av, åt sidan) gái'dat id avvärja gái'dadit, jår'galit, mác-cahit

avväpnas værjohuvvat v axel {eg ryggen mellan skuldrorna) har1 do; {skuldra) oal'gi lg

b

baby mánáš, mánáž-backe {sluttning) luok'ká kk; {kulle) dievvá v; {brant backe) dær'bmi rbm; {uppförsbacke) vuos'teluok'ká kk, vuos'tálat kk g, vuosto, vus'tu-backsluttning viel'ti lt bada {inne; intr) lávgudit; träns,

láv'got vg; {ute; intr) gálašit bagage pl, mát'kigálvot bak {på människor och djur) batta ð

bak {längre bak) maggelii, {litet längre bak) maggelaž'žii; {till längst bak) magimussii, {längst bak, sist) magimusas; {långt bak på el i ngt) martin bak- {i sammansättning med

-bælli och -gæčči) magá-baka lái'bot ib; {baka glödkakor)

gák'ket bakben maggejuol'gi lg bakefter {någonstans efter el på baksidan av) postp, adv, mar]ii

104

bakerst magimus ss s, magimuš ž'ž žž

bakgrund duogáš, duogáž-bakifrån postp, duokkin; {vanl adverbiellt)sælgabæl'de; {långt bakifrån) mag gin baklänges magulassii, {bakåt, tillbaka) mag ås; {tillbaka samma väg) ruovtuluodda; {baklänges, på rygg) sælgális; {läsa baklänges) ruovtugillii (låkkat) bakom {befintlighet) postp, duokkin; {i riktning bakom) postp, duokkái; {om rörelse bakom) postp, duoge; {befintlighet omedelbart bakom ngn el ngt som är i rörelse) postp, adv, magis; {hän bakom ngn el ngt som är i rörelse el sätter sig i rörelse) postp, adv, maggåi; {någonstans bakom, på baksidan {av)) postp, adv, magil; {som adv el postp) sælgabæl'de bakre {den bakre), magit, magi-bu-

baksida duogábælli'l bakvänd {även/zg)jår'got, jårgo(-) bakåt mag ås balans dássádat kk g bana gæinos, gei'dnus-band båd'di dd, {ngt att binda med) čanas, cadnas-, {bokband, inbindning) čanastat kk g; {att snöra fast ngt med) gárun; {skoband) vuodda, [-vuod'dag-bandage-] {+vuod'dag- bandage+} čanastat kk g bank båg1 ko g k

bar {öppen) rabas, rappas- attr rabas; {skoglös) bálljis, bál'ljás-105

bara-begynnelsebokstav

attr bálljes; (naken) é.lås attr álás

bara bære, dušše, dušše fal, aive, aive fal; (om bara) satte, satte fal

bark garra r; (innerbark av vilket barkbröd gjordes) guol-mas, guol'bmas-barka (med barklag) bár'ket; (med vide-, al- el rönnbark) ås1 tet

barklag bár'ko rk, ås'to st barm åcca z

bar mark biev'la vi; bli bar mark,

biev'lat vi barmarksfläck biev'la vi barmhärtig ár'bmogas ss s, vái'-

bmoláðis, -láððás- attr -láðis barmhärtighet árkálmas'tinvuotta ð, vái'bmoláðisvuotta ð, ár'-bmogasvuotta ð barn mánná n barndom mánnávuotta ð barnslig mánálaš ž'ž žž barr goac'ci bastu sáv'dni vn

be (be om) biv'dit vd, ádnot n; (en bön el böner) råkkadallat 1; (befalla) gåč'čot ðč; (be ngn om ngt) sittat ð beakta vuttiivál'dit Id beaktande vuttiivál'dujubmi m bedja råkkadallat 1 bedra (,förråda, svika) bæt'tit tt; (lura, förföra) fil'let; (fr ån-narr a) bui'ját

bedragare bettulaš ž'ž žž, fil'le-

jæd'dji, bui'jár bedrift mái'dnodakko g bedrägeri bæt'to tt, bættos,

bet'tus-; (svek, förförelse) fil'-lehus ss s, fil'lejubmi m bedräglig bettulaš ž'ž žž bedrövad mårašlaš ž'ž žž bedrövlig sur'gat, sur'gad- attr sur'gadis~sur'ges, sur'gatlaš ž'ž žž; (sorglig) mårašlaš ž'ž žž bedöma árvuštallat 1, dub'met bedömare árvuštal'li, dub'me-

jæd'dji befolka vækkadit befolkning vækkadat kk g befalla gåð'čot čč befallning gåč'čon, gåč'čom-,

gåččos, gåč'čus-befordra (befrämja) åvdidit, åv'-

dánat'tit tt befria (rädda från ngt) bæs'tit st,

(släppa lös) čoav'dit vd befriare bæs'ti

befrielse bes'tujubmi m, čåv'du-

jubmi m befrämja åvdidit, åv'dánat'tit tt befrämjande åvdidæbmi m, åvdá-dus ss s, åv'dánat'tin, åv'dånat'tim-befästa nan'net begagnande gævahæbmi m begrava háv'dádit begravning háv'dádæbmi m, (begravnings-) háv'dádus-begrepp (föreställning) doaba, doappag-; (uppfattning, förståelse) ád'dehus ss s begripa (fatta) ár'vidit, (förstå)

ibmirdit, ád'det begränsa rád'djet

begynna (få sin upprinnelse)

båcciidit, (börja) ál'git lg begynnelsebokstav ál'gobusstáv-va vbegåvad-berättiga

begåvad návcalaš ž'ž žž begåvning návcalašvuotta ð, nák'-

ca, (vanl pl) návcat begär anistubmi m, hibmo m begära ráv'kat vk, (fordra)

gái'bidit; (vilja ha) sittat ð begäran gái'bádus ss s begärelse anistubmi m, hibmo m behaglig njálges ~ njálgat, njál'gá-attr njálga, (trevlig) háv'ski attr háv'skis, lieggos, lig'gus-attr lieggos behandla (handla mot ngn) mæn-nodit; (dryfta, handlägga) giet-tadit, giettadallat 1 behandling giettadus ss s, giet-

tadallan, giettadallam-behov dár'bo rb, dárba, dár'bag-

dárbaš, dár'baš-behålla adnit n

behärska hál'det; (tygla) bággu-hit

behöva dárbašit behövas dárbašuvvut behövlig dárbašlaš ž'ž žž bekant oappis, oap'pás- attr oappes, (känd) dåvdos, dåv'-dus- attr dåvdos, dieđos, dittus- attr dieđos bekosta goas'tidit bekostnad goas'tádus ss s bekräfta nan'net, nanostit; (intyga) duoðaštit bekräftelse nanostus ss s, (intyg)

duoðaštus ss s bekväm ál'ki attr ál'kis; (passande) vuogas, vuok'kas- attr vuogas bekymmer måraš, mårraš-bekymmersam vái'vi iv attr

váives

bekymmerslöshet oaddjebasvuot-ta ð

bekänna dåvdastit bekännelse dåvdastus ss s belastning het'tehus ss s belling gámas, gábmas-bellingsko nuvtat, nuvtah-belysa čuov'gat vg; (fig) čuv'get belåten duttavaš ž'ž žž belåtenhet duttavašvuotta ð belägra (omringa) birastat'tit tt belöna bálkašit belöning bálkašubmi m ben juol'gi lg; (i kroppen)

dák'ti vt benknota dák'ti vt bensin bensii'na in benämna gåččudit, namahit benämning namahus ss s bereda válmastit, válmaštit, gár-vistit

beredd gærgos, ger'gus- attr gærgus

beredvillig gær'gat, gær'gad- attr

gær'gadis^ ger'ges berg várri r

bergsskreva bák'tiladnja nj, bák'-

tigas'ka sk, gæð'gigas'ka sk berika rig'godit

bero (bero på) čuož'žot žž (m lok) berusad, vara berusad, gárre-miin~jukkan læt; bli berusad, gárremiida^jukkan šad'dat berusning gárrenvuotta ð beräkna rekkenas'tit st berätta mui'talit, (förtälja) mái-nastit

berättande mui'talæbmi m berättare mui'talæd'dji berättelse mui'talus ss s

berättiga vuoi'gadit107

beröm-betalning

beröm rábmi m, mái'dno in,

mái'dnon, mái'dnom-berömd buorrebæggálmas ss s, máinulmas ss s; (beryktad) bæggán attr bæggán, bæggál-mas ss s berömma ráb'mut, mái'dnot in, rámidit

berömmelse rábmi m, mái'dnon,

[-mái'dnom-beröra-]

{+mái'dnom- beröra+} guos'kat sk, guoskahit, duot'tat tt, duottadit, giettadit besegra vuoi'tit it besegras vuoitahallat 1 besiktiga dárkástit, vávšastit besk ričča, rič'čag- attr ričča besked dietto ð, (underrättelse) dieðáhus ss s, (bud) sádni n; (iupplysning) bagadus ss s beskriva gåvvidit beskrivning gåvvidæbmi m beskydd vár'jalus ss s, suoddjalus ss s; (vård, hägn) ill, hál'dui, lok, håldos; (skydd) suoddji j beskydda vár'jalit, suoddjalit beskyddande vár'jalæd'dji, suod-

djalæd'dji beskyddare vár'jalæd'dji, suod-

djalæd'dji beskylla sivahallat 1 beskyllning sivahallan, sivahal-lam-

beslut mærrádus ss s; (avgörande)

loap'pamærrádus ss s besluta (bestämma) mærridit,

(avgöra) mer'ret bespotta (även: spotta på) čål'gat

lg, (håna) bil'kidit, hid'djidit bespottare bil'kidæd'dji, hid'dji-dæd'dji

bespottelse bil'kádus ss s, (hån)

hid'djádus ss s bestraffa (straffa) rárjgáštit; (aga) bagadit

bestraffning (straff) rárjgáštus ss

s; (aga) bagadus ss s bestyrka nan'net, nanostit, nano-dit

bestyrkande nanodus ss s, nanos-

tus ss s bestå bissot s bestående bis'suvaš ž'ž žž beställa dig'gut

bestämd vissis, vis1 sås- attr vissis bestämma mærridit bestämmelse mærrádus ss s,

(föreskrift) njuolgadus ss s bestämt nannusit besvara vás'tidit

besvär váddisvuotta ð, vái'vi iv, váivádus ss s; (<olägenhet) dilihisvuotta ð; (överklagande) váida, vái'dag-besvära váividit, givsidit; (störa, genera) vuor'jat rj; (betunga) låssodit, låsidat'tit tt besvärlig váiválaš ž'ž žž, vái'vi iv attr váives, vái'vái attr vái'vás, (tung) låssat, låssad-attr låssa~lås'ses, (svår) vád-dis, vad1 dås- attr váddis besynnerlig åvdulaš ž'ž žž besöka (göra ett besök någonstans; med lok el lut1 te) mannat n, fidnat n, finadit; oap'palad'dat dd; (personer) gal'ledit (med lut'te) beta guottot ð, guðudit betala mák'sit vs betalning mák'so vs, (lön) bál'ká lkbete-bjuda

108

bete {för ren och andra djur) guotton, guottom-; {vidfångst, fiske) sæk'ti vt beteckna {benämna, kalla för)

namahit betesgrop suov'dnji vnj betesmark láidun, lái'dum-: guot-

tonædnan, -ædnam-betesområde {där en renhjord varit) fies'ki sk; (betesmark) guottonædnan, -ædnam-betingelse {villkor) æk'to vt betjäna {även: tjäna) bál'valit;

{förpläga) guossohit betjäning bál'valus ss s betona {framhålla) åv'dandoallat 1, dæddastit; {påpeka) čujohit; {accentuera) dæddastit betoning {framhållande) åv'dan-doallan, åv'dandoallam-; {ac-centuering) dæddastus ss s betrakta {granska) guorahallat 1, {iakttaga) gæč'čat čč, gæčča-dit; {noga se på) vák'šot vš beträffande postp, hárrái bett gáskástat kk g betunga låsidat'tit tt, låsidit betvivla {betvivla att) æppidit (atte)

betyda mák'sit vs, mærkašit betydande fuomášat'ti attr fuo-mášat'ti

betydelse måk'so vs, mærkašubmi

m, oai'vil betydelsefull væd'djil attr væd1-djilis, mávsulaš ž'ž žž, {viktig) dætalaš ž'ž žž betyg ár'vosádni n bevaka fig, gåccit z, gåzihit;

{hålla vakt) fák'tet bevakning (tillsyn) gæč'čo čč

bevara bisohit, gát'tet, {skydda) vár'jalit, suoddjalit; {förvara) vuor'kot rk, sæilohit bevaras sæi'lot il, {bestå) bissot s bevis duoðaštus ss s bevisa duottan čájehit beväpna vær'jodit bibehålla bisohit bibel biibal, bii'bal-, rámmát, rámmáh-,{skriften) čála, čállag-bidrag doarja, doar'jag-bifall {medgivande) mieðáhus ss

s, {stöd) guoddáhus ss s bifalla mieðihit, {godta) dåk'ke-hit bil bii'la il bild gåvva v

biljett mát'kilip'po pp, bæssan-

lip'po pp billig hál'bi lb attr hálbis~ hálbes

binda čadnat n, {binda ihop) gur'pat rp,(binda nät) gåððit ð, {binda löst utan knut) gar'cot rc, hålla på att binda, čanadit; binda renar efter varandra el efter slädar, goal-lostalIat~ goallostit biologi biologia, luon'dodietto ð biologisk biologalaš ž'ž žž biskop bis'pa sp

bit bit'tá tt, bin'ná nn, {avsnitt)

juogos, jukkus-bita gás'kit sk; {bita på, vara nog vass) bas'titst; {om fisk, hund, tnygg) bårrat r bitter bačča, bač'ðag- attr bačča,

ričča, rič'čag- attr riðča bjuda {erbjuda) fållat I, dár'jot rj; {befalla) gåð'čot ðč; {bjuda så el så mycket för ngt) fållat 1109

björk-boningshus

björk soakki g, (dvärgbjörk) skier'ri rr, (torrmurken björk) ståk'ki kk björkskog soakkivuov1 di vd björn guov'ža vž blad (på träd) las'ta st, (/ bok) bláðði ð, (bred, platt avslutning på ett föremål) láppi b bladknopp (på lövträd) ur1 bi rb bland (in bland), postp, gas'kii, (inne bland) postp, sis'te, gas-kas

bland annat ærret ærá blanda sægohit, (röra ihop, skaka ihop) såt'ket, (vispa) fierrot r blandas mas'tat st, sækkánit blandning sægohus ss s blank gir'kat, gir'kad- attr gir'kes, šæl'gat, šæl'gad- attr šæl'gadis ~šel'ges blick gæččastat kk g blind čalmehæbmi m attr -his, (även fig) čuovgahæbmi m attr -his

blindhet čuovgahisvuotta ð, čal-

mehisvuotta ð blixt áldagas ss s blixtlås sáv'dnjilássa s blixtra (om åskan) áldagas'tit st, (blixtra, glänsa) šlæð'got ðg blod varra r

blodröd roaððat, roaððad- attr

råð'ðes blodåder varrasuodna n blomma (blomstra) lieððot ð,

(blomstra upp) liðiidit blomma lieðði ð, (ört) rássi s bly laddjo j

blyg (h)uddjo j attr (h)ujos, (h)ujustal'li

blyghet (h)uddjovuotta ð blå alit, alih- attr alit blåbär sarrit, sarrid-blåsa skoav'hli vhl, (som man får när ngt skaver) skåppalas ss s

blåsa båssot s, (om vind) bieg'gat gg

blåsig bieg'gái attr bieg'gás, bieggos, big'gus- attr big'gusis blåsinstrument båssončuojanas ss s

bläck blæk'ka kk

blänka šæl'got lg, (stå el ligga

blank) šæl'gát blöda var'dit rd

blöt njuoskas, njuos'kas- attr

njuos'ka blöta (blöta upp) luvvadit bo ássat s, årrot r bo (fågelbo) bæssi s bock reg'ku gk, (djuret) båk'ká bocka gåbmirdit

bod njalla 1, ái'ti it, (enkel bod)

buv'ri vr bofast giddaás'si bog čoamuhas ss s bok gir'ji rj

bokförlag gir'jigoas'tádus ss s bokhandel gir'jigáv'pi vp bokstav busstáwa v boktryckare gir1 jipren1 tejæd1 dji boktryckeri pren'tenviesso s,

pren'tedat kk g boll spáb'ba bb bomb bum'ba mb bomba bum'bet bomma (missa) mæd'dit dd bomull bum'bul bonde dálulaš ž'ž žž boningshus årronvis'ti stboplats-brukbar

boplats åruhat kk g bord bæv'di vd bordlägga (uppskjuta) marjidit borra (i trä och liknande material) bådnjat nj, båkkat g, (i metall) båret borsta (borsta, skaka av) sav1-dnjit vj

bort eret, (från en person) postp, lut'te

borta eret; (långt borta) guk'kin bortifrån (långt bortifrån) guk1-kin

borttappas láp'put boskap šibit, šibih-boskapsskötsel šibitdoallo 1 boss rippa b

bostad årronsaddji j, ássanviesso s, viesso s, (lägenhet) ásadat kk g

bostadshus årronvis'ti st

bosätta sig ássat s

böta buoridit; (kurera) dálkastit,

(med medicin) dál'kot lk botanik šaddadieđa, šaddadiet-

tag-, botanii'ka ik botfärdig gáttavaš ž'ž žž botten (i kärl, båt, tunna, grop, sko) vuođđo ð, (under vatten; fast mark under snö) båd'ni dn bra buorre, gen,ack sg, buori attr buorre; bli bra (frisk), buor-ránit bra adv, bures braka čær'got rg brand buollin, buollim-brant cæggos, ceg'gus- attr

[-cæggo-~cæggu-bred-]

{+cæggo-~cæggu- bred+} gåv'dat, gåv'dag- attr gåv'da~ gåv1 des ~gåv'dagis; bli bred el bredare, gåv'dot vd,

gåv'dánit; göra bred el bredare, gåvdidit

breda (breda ut) læb'bot bb;

(breda över, täcka) gåk'čat vč bredare gåvdit, gåvdibu-bredast gåvdimus ss s bredd gåv'dudat kk g bredvid postp,'adv, báldas, guoras brev brævva v

bringa (skaffa till el närmare den

talande), buk1 tit vt bringa miel'ga lg brinna buollit 1; (börja brinna) buol'lát

brist (knapp tillgång) vádni n, vánisvuotta ð, (avsaknad, frånvaro (av)) vái'li il brista boat'kanit bro sal1 di Id, (enkel bro) råwi v brodd (den första späda broddén av gräs och örter om våren) rat'tá brokig girjat, girjag-broms (djuret) boaro, bår'ru-;

(tekn) váv'lo vi bromsa goaccat z, (tekn) váv'let bror viel'lja Hj brosk njuorgis, njuor'gá-brottas fág'gádit, fág'gádallat 1 brottning fág'gádallan, fág'gá-

dallam-, fág'gi gg brud moar'si brudgum ir'gi rg

bruk adno n, gævahus ss s; (begagnande) gævahæbmi m; (sed) dáppi b, vierro r bruka (använda) adnit n, gæva-hit; (pläga) lávet; (bruka jord) gil'vit lv brukbar attr, anihat'ti111

bruklig-bygga

bruklig {vanlig) dábálaš ž'ž žž,

{traditionell) virulaš ž'ž žž brun ruš'kat, ruš'kad-attrruš'ka-

dis~ruš'kes brunn gái'vu iv brunst ragat, ragad-brus šávva v, {kraftigt brus)

jucca z, {brus, sus) šoavva v brusa šávvat v, {brusa kraftigt) juccat z, {brusa om älv, sMsa o/w vind), soawat v; {forsa) bår'šot rš, {brusa om hav, fors) márrat r, (om Aar) máraidit brutal (ihård, hårdhänt) goawi v attr goavis; {hårdhjärtad) gar-raváimut, -váimug- attr -vái-mut

bry {bry sig om) beruštit, {bry sig om ngt, att få etc) fuollat 1 {med lok) bryderi bár'ti rt bryna saddjit j

bryta doaddjit j, {mot lag)

rik'kot kk brytas dåd'djut

brådska ho3Lplpo pp, dilihisvuot-ta ð

bråttom: jag har bråttom, mus

læ hoap'po bräda fiel'lo 11 bräde {skiva) lav1 di vd bränna boal'dit Id brännande boal'devaš ž'ž žž brännvin vii'dni in, buollán-

vii'dni in brätta {skidor) čik'tit vt bröd lái'bi ib

bröder (inbördes) vielljaš-, pl,

vielljažat brödskiva vajahas ss s, lái'biva-jahas ss s

bröllop náitoshæjat, hæjat bröllopspar náitosbárra r bröst {bröstkorg) rad1 di dd;

{kvinnobröst) čiž'ži žž bröststycke {med vilket man täcker för bröstoppningen i kolt el päls) åccaliek'ko kk, åccalæp'pi pp bud {budbärare) áiras, ái'ras-,

sádnidoal'vo bud rel, bák'kun, bák'kum-, {påbud, befallning) gåč'čon, gåč'čom-, {meddelande) sádni n, sákka g budskap {meddelande) dieðáhus ss

s, {bud) sádni n, sákka g buk coav'ji vj

bukhåla {bukhålan hos människor

och djur) vuov'da vd bukt luok'ta vt buljong liebma m bullra jabmat m, šlámaidit bunden čadnagassii, čadnagasas; čadnagii, čadnagis; (/ band) čadnasii, čadnasis; væd'dagas-sii, væd'dagasas; væd'dagii, væd' dagis bunt {packe, knyte) gur'pi rp,

{knippe) gip'po pp bunta {binda ihop) gur'pat rp,

{knippa ihop) gip'pet burk ståbe

buske miesta, mies'tag-buss bus'se ss

butik (ihandelsbod) buv'da vd,

hán'dal; {affär) gáv'pi vp by gilli 1, (flyttlag; sameby)

sii'da id; jfr sameby bybo sii'daguoi'bmi im bygga huk'set, {uppföra) ceg'getbygge-cirkel

112

bygge huk'sen, huk'sem-, huk'-

sendoai'bma im byggnad vis1 ti st, {anläggning)

rákkadus ss s byggnadsarbete huk'senbar'go rg byggnation {bygge) huk'sen, huk'-sem-

byrå {större verk, ämbetsverk, styrelse) doaimahat kk g; 0kontor, expedition) doaimastat kk g

byta {byta, träns, t ex kläder) mål1 sot ls; {byta till sig, byta bort) lånohit byte {utbyte) lånohus ss s, mål'somuš šš š; {ombyte) målsa, mål'sag-byte {vid jakt) sálaš, sállaš-byxor buk1 sa-, pl, buvsat båda goabbašagat, goab'báge

bb, {båda två) goabbašat både — och sikke — ja båge dáv'gi vg, {abstr) gæv'li vi båg stång {i stommen till en kåta)

bæVlji llj bångstyrig hil'bat, hil'bad- attr

hil'bes båt fanas, fadnas-båtbrygga stáf'foråvvi v båtlänning stáf'fo ff bäck jåkka g

bägge goabbašagat, goab'báge

bb, goabbašat bälte boagán, boakkàn-, avvi v bända gág'gat gg bank bæq'ka gk bär muor'ji rj bära guod'dit dd bärgning {utkomst) bir'gen, bir'-gem-, bir'gemuš šš š, bir'gen-lákki g; {näring) æláhus ss s

bärris dagas, daggas-, muor'ji-

darjas, -dagrjas-bäst adj, buoremus ss s, adv,

buoremusat bättre adj, buoret, buorebu-; adv,

buorebut bättring buorádus ss s bäva doargistit

böja såjahit, {böja sig) såddjat j böjning såddjo j; {krök) moal'ki lk; {krökning) gávva v; {kraftig böjning) roag'ki rjk böjning {språkvet) såjahus ss s,

såjahæbmi m böjningsändelse {språkterm) såja-

husgežuhas ss s böld buogo, buk'ku-bön råkkadus ss s, råkkadallan,

råkkadallam-, råkkus böra ber'ret börda noaðði ð

börja ál'git lg, riebmat m, -goat-tit ð

början ál'go lg; i början, först,

álgus börs bur'sa rs bössa bis1 so ss böter sák'ko kk

c

cell oaž'žiladnja nj, sel'la 11 centrum guovdáš, guovdáž-chans {möjlighet) vejulašvuotta ð, dilli 1 chaufför bii'lavuod'dji chef åv'daålmái -ål'bmá-chock suor'ganæbmi m, suor'-

gananvikki g cirkel jår'badas ss sbygge-cirkel

112

bygge huk'sen, huk'sem-, huk'-

sendoai'bma im byggnad vis1 ti st, {anläggning)

rákkadus ss s byggnadsarbete huk'senbar'go rg byggnation {bygge) huk'sen, huk'-sem-

byrå {större verk, ämbetsverk, styrelse) doaimahat kk g; 0kontor, expedition) doaimastat kk g

byta {byta, träns, t ex kläder) mål1 sot ls; {byta till sig, byta bort) lånohit byte {utbyte) lånohus ss s, mål'somuš šš š; {ombyte) målsa, mål'sag-byte {vid jakt) sálaš, sállaš-byxor buk1 sa-, pl, buvsat båda goabbašagat, goab'báge

bb, {båda två) goabbašat både — och sikke — ja båge dáv'gi vg, {abstr) gæv'li vi båg stång {i stommen till en kåta)

bæVlji llj bångstyrig hil'bat, hil'bad- attr

hil'bes båt fanas, fadnas-båtbrygga stáf'foråvvi v båtlänning stáf'fo ff bäck jåkka g

bägge goabbašagat, goab'báge

bb, goabbašat bälte boagán, boakkàn-, avvi v bända gág'gat gg bank bæq'ka gk bär muor'ji rj bära guod'dit dd bärgning {utkomst) bir'gen, bir'-gem-, bir'gemuš šš š, bir'gen-lákki g; {näring) æláhus ss s

bärris dagas, daggas-, muor'ji-

darjas, -dagrjas-bäst adj, buoremus ss s, adv,

buoremusat bättre adj, buoret, buorebu-; adv,

buorebut bättring buorádus ss s bäva doargistit

böja såjahit, {böja sig) såddjat j böjning såddjo j; {krök) moal'ki lk; {krökning) gávva v; {kraftig böjning) roag'ki rjk böjning {språkvet) såjahus ss s,

såjahæbmi m böjningsändelse {språkterm) såja-

husgežuhas ss s böld buogo, buk'ku-bön råkkadus ss s, råkkadallan,

råkkadallam-, råkkus böra ber'ret börda noaðði ð

börja ál'git lg, riebmat m, -goat-tit ð

början ál'go lg; i början, först,

álgus börs bur'sa rs bössa bis1 so ss böter sák'ko kk

c

cell oaž'žiladnja nj, sel'la 11 centrum guovdáš, guovdáž-chans {möjlighet) vejulašvuotta ð, dilli 1 chaufför bii'lavuod'dji chef åv'daålmái -ål'bmá-chock suor'ganæbmi m, suor'-

gananvikki g cirkel jår'badas ss s113

dag-dimma

d

dag bæi'vi iv dagg suol'dni ln daggryning guovso, guk'su-daglig bæiválaš ž'ž žž dagligen bæiválažžat dagsljus bæi'vičuov'ga vg dagslön bæivibál'ká lk dagsresa bæivis, bæi'vás-dal lækki g, (fjälldal) vág'gi gg dalripa rievsat, rievsah-damm (vattensamling) láddo,

lád'du-, lád'do dd damm (som man dämmer med)

buoððo ð Danmark Dánmár'ko rk dansa dån1 sot ns dansk dán'ska-danska dán'skagiella 1 darra (bäva) doargistit daska (flera ggr daska till)

doaš'kot šk data pl, dieðot, dátta dativ dátii'va iv

datum bæi'vimærri r, dáttun, dáttum-

de sii, gen, sin, (om två) soai, sud'nu-

december desember(mánno n),

juov'lamánno n deg dái'gi ig

deklarera værrodieðáhusa dak-kat g

dekoration hær'va rv dekorera hærvahit, her'vet del oassi s

dela juokkit g, (dela ut) juogadit;

(dela sig) juokkásit delaktig oasálaš ž'ž žž, åsulaš ž'ž žž, servulaš ž'ž žž (i ngt: ill)

delaktighet åsulašvuotta ð, ser-vulašvuotta ð, (gemenskap) sær'vivuotta ð delegation sáddagåd'di dd delning juokko g deltaga oassádallat 1, (deltaga i

ngt) sær'vat rv (med ill) deltagare oassádal'li, oassivál'di den (den, det, denna, detta; allmänt utpekande) dat, da-; (den här, det här, denna, detta; nära den talande), dát, dá-; (den litet längre bort; närmare den tilltalade) diet, die-; (den el det där borta) duot, duo-; (den el det där långt borta) dåt, då-denna dát, då-; jfr den departement depártemen'ta nt dess (desto) daðe; till dess att,

das'sá gå~das'sážii gå dessutom vel, velá desto daðe

dessvärre daðe bahábut det dat, da-; jfr den detta dåt, då-; jfr den dia nj ammat m

dialekt dialek'ta vt; (en persons dialekt el sätt att tala) suob-man

dig (el dig själv) iežat dikt dik'ta vt dikta dik'tet

diktator (envåldshärskare) iešstiv-

rejæd'dji diktatur (envälde) åk'turáð'ðehus ss s

dimma mier'ká rk, (hög dimma om sommaren) skoad'do dd, (frostdimma om vintern) mur1-ko rk, (frostdis) rus1 ta st

8-724137din-drunkning

114

din (el din egen) iežat, (gen av dån) du

direkt njuolgå, (rakt på sak, utan

omsvep) njul'gestaga direktör stiv'rejæd'dji, jåðihæd'-

dji, hoav'da vd disig (om luft) gæmos, gebmus-

attr gæmos diskriminera vælahit diskriminering vælahæbmi m diskussion ságastallan, ságas-

[-tallam-diskutera-]

{+tallam- diskutera+} ságastallat 1 dispyt nág'go gg distrahera sek'ket, sægohit, måi1-vet

distrikt birradat kk g dit dåkku, dasa, diesa djup čierjal, čiegrjal- attr ciegr|a-lis; (om snö) gassat, gassag-attr gassa djup čiggudat kk g, čierjalvuotta ð

djupfrysa galmihit

djupsnö (eg orört snötäcke)

åbbas, åb'bas-djupt čieggalit

djur æl'li, (rovdjur) spire; (husdjur, kreatur) šibit, šibih-djärv jállo 1 attr jálos~jálus, roak'kat, roak'kad- attr råk'-kes

djärvhet jálludat kk g, jállo-

vuotta ð, roak'katvuotta ð djärvt jálot

djävul bær'galat kk g, biru djävulen bahálaš ž'ž žž, riettis, riet'tás-

dock almake, (likväl) liiká, (/ alla fall) dadde(ge), gåit(ge) doktor doavtir, doak'tár-

dokument áš'šigir'ji rj

dold čiegos, čikkus- attr čiegos~

čiegus dorn duobmo m domare duobmár domstol duobmostuollo 1, (rätt)

riek'ti vt dop gás'ta st doppa buodnjot nj dosa skáp'po pp dotter niei'da id

dra gæssit s, (slita, rycka) gai'kot ik; (rycka) råt'tet; (dra el skjuta på ngt med svårig-helt) sáččat ž drabba dæi'vidit, dæi'vat iv dragdjur gæsán dras ges'sut

dricka jukkat g; (dricka litet el som hastigast), jugistit (uttrycker i imperativ även hövlighet; varsågod och drickX) dricksglas láse

driva (snödriva) skál'vi lv, (hård driva) čær'ga rg, častas, čas'tas-driva (driva på, föra t ex renar någonstans) vuojehit, (driva på, driva el jaga iväg) vuoddje-lit; (jaga) áddjit j, (driva el föra; om vinden) doal'vot lv; (driva igen spår, väg etc; om vind) bår'gat rg; (driva igen spår; om vind, snö) njæð'gat ðg; (driva ihop till en hård driva) čær'gat rg droppa intr, goai'kot ik; träns,

goaikohit droppe goaikanas ss s drucken (berusad) jukkan drunkna hævvanit, háv'kat vk drunkning hævvanæbmi m115

dryck-dårskap

dryck jugos, jukkus-, jukkamuš šš š

dryckenskap jugešvuotta ð dryfta (behandla) giettadallat 1 dräktig ðoav'ji-, čoavjis; dräktig

renko, čoavjet, čoavjeh-dräng ræq'ga q g dränka hævahit

dräpa sår'bmet, (döda) gåd'dit dd

dröja (vara borta länge) áddjánit,

(dröja kvar) jáv'kat vk dröjsmål áddji j

dröm niekko g, fig, niegadus ss s

drömma niegadit

du dån, du-

dualis guvtiidlåkko g

dubbel guovtegær'dán attr -gær'-

dán, guovtegær'dásaš ž'ž žž dubbelt guovtegær'dásažžat duga (passa; vara bra nog) dåk'ket, (kunna brukas) anihit duggregn säv'da vd duglig (begåvad) návcalaš ž'ž žž, (passande) dåkkálaš ž'ž žž, gelbulaš ž'ž žž, (duktig, kunnig) máttulaš ž'ž žž duglighet návcalašvuotta ð, dåk-

kálašvuotta ð duk lii'dni in, bæv'dilii'dni in duktig (skicklig) čæp'pi pp attr čæppes, (begåvad) návcalaš ž'ž žž, (kunnig) máttulaš ž'ž žž; (företagsam) doaimalaš ž'ž žž; (arbetsam) håga attr hágas duktigare čæppit, čæppibu-duktigt čæppit, čeppet

dum jal'la 11 attr jallas

dumhet jal'ludat kk g, jal'la-

vuotta ð dumt jallat

dunder (brak) čærgas, čær'gas-dundra čær'got rg dunge båt1 to tt

dunka šloaq'kit, r)k, båq'kit q k,

jus'kit sk, skoal'kit lk dunkel sævnjos, sev'dnjus-dunkning bågkas, bårj'kas-duva duv'vá vv

dvs (= det vill säga), n. s. d. (=

nubbiin sániin dad'djun) dygn ján'dur dyka buok'cat vč dyr divras, div'ras- attr divras dyrbar (dyr) divras, div'ras -attr divras, had'dái attr had'dás; (högt värderad; viktig) mávsu-laš ž'ž žž dyrka (tjäna) bál'valit, (tillbedja)

råkkadallat 1 dyrkan bál'valus ss s, (tillbedjan)

råkkadallan, råkkadallam-dyrt div'rasii, div'rasit då (tidsavd) dalle; (tidskonj) gå, goas; (orsakskonj) gå; (framhävande partikel) gal, juo, fal, (svagt betonade) dal, de (jfr även ju, nog) dålig (dålig; svag) hæddjo j attr hæjos~hæjus, (oduglig) gænu-hæbmi m attr -his; (usel) heitut, heituh- attr heitut, fuodni n attr fuonis, (eländig) næv'ri vr attr nævris; (om t ex samvete) bahá attr bahás dåligt hæjot, hejut, funet, nævrit dån jabma m, jubma m

dåna jabmat m, jubmat m dåre jal'la 11

dårskap jal'ludat kk g, jal'la-vuotta ðdåtida-efterkommande

dåtida (<dåvarande) daláš, daláž-

attr daláš dämma bád'dadit, (dämma upp)

buoððot ð där (allmänt utpekande) das, dåbbe (med kort -å-\); (närmare den tilltalade) die, diebbe; (ngt längre bort) duo, duobbe; (långt bort) då, dåbbe (med långt -å-); (på den plats där) gås, så där, nie därefter das marjrjil, (därpå, sedan) das'tu; (sedan dess) das mag ås; (sedan) de däremot dan saddjåi, (å andra

sidan) fas därför danne, dan ditte, daina,

dan sivas, danin därifrån das (eret), dåbbe (eret); (närmare den tilltalade än den talande) diebbe (eret); (därbort-ifrån) duobbe (eret) därmed daina därom das därtill dasa dö jábmit m

död jábmin, jábmim-; (en död person) jáb'mi, (som andra sammansättningsled: »den döde. ..») -råk'ki; (dödsfall genom olycka) sår'bmi rbm död attr adj, jábmán, jámas,

jábmas- attr jábma döda gåd'dit dd, (vålla någons död) sår'bmet, (avliva) jámihit dödas gåd'dut, gåd'dujuvvut, (bli dräpt) gåddåhallat 1; (omkomma) sår'bmahuvvat v, sår'bmašuvvat v, sår'bmanit dölja (gömma) čiekkat g, (täcka

över) gåk'čat vč, (täcka över; undanhålla) dav'kat vk döma dub'met döpa gástašit döpare gástašæd'dji dörr uk'sa

vs

dörröppning uk'sa vs, uk'sarái'gi rg

döv bælljehæbmi m attr -his dövhet bælljehisvuotta ð

e

ed válli 1

effekt ál'bmi lm, bæk'to vt,

(verkan) våikohus ss s effektiv ál'bmái attr ál'bmás, bæk'til attr bæk'tilis, váiko-hæd'dji effektivitet ál'bmáivuotta ð efter (om tid) postp, prep, adv, maggil; (hän efter ngn el ngt som är i rörelse el sätter sig i rörelse) postp, adv, maggái; (nära efter ngn el ngt som är i rörelse) postp, adv, magis; (någonstans efter, bakefter el på baksidan av) postp, adv, magil; (efteråt) adv, maggá; (efter så och så lång tid) postp, gæžes; efter varandra, maggálagai; bli efter, báccit z; ge efter, mieðihit; dagen efter, magit bæi'vi efterfrågan jærro r efterfölja čuvudit efterföljare čuov'vo, čuvudæd'-dji

efterhand magistaga efterkommande pl, gierragatdåtida-efterkommande

116

dåtida (<dåvarande) daláš, daláž-

attr daláš dämma bád'dadit, (dämma upp)

buoððot ð där (allmänt utpekande) das, dåbbe (med kort -å-\); (närmare den tilltalade) die, diebbe; (ngt längre bort) duo, duobbe; (långt bort) då, dåbbe (med långt -å-); (på den plats där) gås, så där, nie därefter das marjrjil, (därpå, sedan) das'tu; (sedan dess) das mag ås; (sedan) de däremot dan saddjåi, (å andra

sidan) fas därför danne, dan ditte, daina,

dan sivas, danin därifrån das (eret), dåbbe (eret); (närmare den tilltalade än den talande) diebbe (eret); (därbort-ifrån) duobbe (eret) därmed daina därom das därtill dasa dö jábmit m

död jábmin, jábmim-; (en död person) jáb'mi, (som andra sammansättningsled: »den döde. ..») -råk'ki; (dödsfall genom olycka) sår'bmi rbm död attr adj, jábmán, jámas,

jábmas- attr jábma döda gåd'dit dd, (vålla någons död) sår'bmet, (avliva) jámihit ödas gåd'dut, gåd'dujuvvut, (bli dräpt) gåddåhallat 1; (omkomma) sår'bmahuvvat v, sår'bmašuvvat v, sår'bmanit dölja (gömma) čiekkat g, (täcka

över) gåk'čat vč, (täcka över; undanhålla) dav'kat vk döma dub'met döpa gástašit döpare gástašæd'dji dörr uk'sa vs

dörröppning uk'sa vs, uk'sarái'gi rg

döv bælljehæbmi m attr -his dövhet bælljehisvuotta ð

e

ed válli 1

effekt ál'bmi lm, bæk'to vt,

(verkan) våikohus ss s effektiv ál'bmái attr ál'bmás, bæk'til attr bæk'tilis, váiko-hæd'dji effektivitet ál'bmáivuotta ð efter (om tid) postp, prep, adv, maggil; (hän efter ngn el ngt som är i rörelse el sätter sig i rörelse) postp, adv, maggái; (nära efter ngn el ngt som är i rörelse) postp, adv, magis; (någonstans efter, bakefter el på baksidan av) postp, adv, magil; (efteråt) adv, maggá; (efter så och så lång tid) postp, gæžes; efter varandra, maggálagai; bli efter, báccit z; ge efter, mieðihit; dagen efter, magit bæi'vi efterfrågan jærro r efterfölja čuvudit efterföljare čuov'vo, čuvudæd'-dji

efterhand magistaga efterkommande pl, gierragat117

efternamn-enda

efternamn goar'go rg eftersom gå, daina gå, dan ditte gå

eftersträva {sträva) vig'gat gg, {försöka åstadkomma) vigga-hit

eftertrakta {ha lust till; ill)

lii'kudit, {åtrå) váinohit efteråt adv, maqrjil, magrjá egen: min, din, sin egen etc, ieččan, iežat, iežas etc {gen refl); {gen icke refl 3 pr) hans, hennes egen, iežas egenart iešvuotta ð egendom åbmudat kk g, dávvir egendomlig {underlig) åvdulaš ž'ž žž

egenskap iešvuotta ð, iešlákki g egenvärde iešár'vo rv egg áv'jo vj

eka {eka, genljuda) skáddjat j,

{<eka, återskalla) dávistit eko skáddja j, gájanas ss s ekonomi ekonomia, ruttadoallo 1 ekonomisk ekonomalaš ž'ž žž,

{sparsam) sæs'tevaš ž'ž žž ekonomiskt ekonomalažžat ekorre oar'ri (rr) e/a/c bahá attr bahás eld dålla 1

elda dålastit, dålastallat 1, dåla

boal'dit Id eldfara dållahætti ð eldfarlig buleš, buleš- attr bulešis eldgaffel {vanl en träkäpp) asta-

hat kk g eldstad {i t ex en kåta) ärran; {eldstad med rökgång av något slag) uv'dna vn eldsvåda dållavahát, -vahág-

elektricitet elfábmo m, šlæð'ga ðg

elektrisk elfámulaš ž'ž žž, šlæð'-

galaš ž'ž žž, šlæð'ga-elementär álgulaš ž'ž žž, ál'go-elev oap'pi eljest muðoi elkraft elfábmo m eller dahje; (/ fråga med två led) vai

elände várdnohisvuotta ð eländig várdnohæbmi m attr -his, váiván attr váiván, vái-váš attr váiváš, {ynklig) ár'ki rk attr árkes emedan gå, dasgå emellanåt muttomiin, gasku-hagai

emot {mot; gentemot) postp, vuos'tái, vuos'tá-; {just mot, gentemot) postp, guov'do; {till mötes) postp, åvdal; {mitt för, mittemot) postp, adv, buotta; {rakt emot, på) njæi'ga en gaskas, gas'kas-en åk'ta vt; en gång, åk'te~åvta

gærde^ åvta háve ena {den ena av två) juob'bá bb; jfr ene

enas {bli eniga; överenskomma) soappat b; {försonas, bli eniga med varandra) soabadit; {komma överens, träffa överenskommelse; om ngt: birra el hárrái; att: inf; om att: atte) šiet'tat tt enastående vær'ditmæt'ton, vær1-

[-ditmæt'tom-enbart-]

{+ditmæt'tom- enbart+} aivestassii; jfr bara enda ái'dnoendast-extra

118

endast dušše, dušše fal, aive, aive fal

endräkt soabatvuotta ð endräktigt åvtamielalažžat ene {den ene) nub'bi bb; den ene — den andre, nub'bi — nub'bi

energi (arbetslust) æl'ljo Hj engelsk eg'gelas ss s; (på engelska) eg'gelasgiel, erj'ge-lasgillii engelska eq'gelasgiella 1 enhet åk'tavuotta ð enhetlig åk'talaš ž'ž žž, åvta-

lágáš, -lágáž- attr -lágáš enhällig åvtamielalaš ž'ž žž enhälligt åvtamielalažžat enig åvtamielalaš ž'ž žž enkel åvtagær'dásaš ž'ž žž enligt (i överensstämmelse med) postp, miel'de; (enligt vad...) daðe miel'de gå ens (i neg uttryck el sats med tvekan el tvivel) ge; (med neg) åbba - ge ensam åk'tu; (ensamstående) åk'-

tunas ss s ensamhet åk'tuvuotta ð ensamstående åk'tunas ss s envar juokke

envis nág'gár attr nág'gáris envisas nág'get

envåldshärskare (diktator) ieš-

stiv'rejæd'dji envälde (diktatur) åk'turáð'ðe-hus ss s

epidemi gål'godáv'da vd, råt'to tt er din

erbjuda fàlohit, fållat 1, dár'jot rj

erfara dåvdiidit, (märka, känna)

dåv'dat vd erfarenhet dåvdiidus ss s, dåv'do vd

erhålla (få) oaž'žot žž erkänna dåvdastit, (medge) mie-ðihit

erkännande dåvdastus ss s ersätta (gottgöra) but'tet, (gen-

gälda, betala) mák'sit vs ersättning (gottgörelse) buttadus

ss s, but'tat, but'tag-ertappas gávnahallat 1 ett åk'ta vt

ettårsren čærbmat, čærbmah-evangelium evangelium evig agálaš ž'ž žž evighet agålašvuotta ð examen eksámen, (oap'pa)dut-kos, (-)dut'kus-, (slutexamen) loap'padutkos, -dut'kus-exempel åv'damær'ka rk; till exempel, åv'damærka ditte (å. m. d.) expedition doaimastat kk g experiment gæč'čalad'dan, gæč'-

[-čalad'dam-experimentera-]

{+čalad'dam- experimentera+} gæč'čalad'dat dd expert dåv'di, (sakkunnig) áš'-

šidåv'di exploatera ávkástallat 1 exploatering ávkástallan, ávkás-

[-tallam-explodera-]

{+tallam- explodera+} bávkihit export ekspor'ta rt, doal'vo lv, (utförsel) ålgusfiv'ren, -fiv'-rem-

exportera ålgusfievridit extas likkahus ss s extra (extra-, reserv-) lii'gi-119

fabrik-fatta

i

fabrik fábrii'ka ik

faderlig áččálaš ž'ž žž

faderlös (el moderlös) oarbis,

oar'bás- attr oarbes faktisk (verklig) duoðalaš ž'ž žž faktum duottaáš'ši šš fakultet fákultet'ta tt falk fál'li 11

fall gač'čanj gač'čam-; (även vattenfall) gaččahat kk g; (avfall) jårralus ss s, jårra-læbmi m; i alla fall, dadde (ge), almake, liiká, gåit(ge) falla gač'čat čð; (falla omkull, ned el utför ngt) rav'gat vg; (fig, falla, avfalla; falla omkull) järmlit; (stupa) gåbmolit; (om pris) hål1 bot lb, vuollánit; (om vattenstånd) coakkot g falsk (bedräglig) bettulaš ž'ž žž, boasto-

familj bæraš, bærraš-, joav'ko vk,

gáz'zi zz famn fát'mi tm, salla 1, as'ki sk fantasi jurdagåvvidus ss s far áč'či čč

fara váralašvuotta ð; (nöd) hætti ð

fara mannat n, (bege sig) vuol1-git lg; (flytta) jåttit ð, jåt'tát; (bli skrämd och fara iväg) rav'gat vg farbror (yngre än fadern) čæcci z;

(äldre än fadern) ækki g farfar ád'djá ddj farisé fárisealaš ž'ž žž farlig váralas ž'ž žž farlighet váralašvuotta ð

farmor ák'ko kk fart jåtto ð, fár'ta rt fartyg (skepp) skii'pa ip fast (stark, säker) nanos, nan-nus- attr nana; (stram, spänd) Čav'gat, ðav'gad- attr čav'-gadis~čav'ges~čav'ga; (om t ex en hand) stáðis, stáððás-attr stáðis; (bestående, stabil) bis'suvaš ž'ž žž; (kompakt) buorjis, buogijás- attr buoges; (motsats till lös, obunden, fri) pred adj, gidda; bli fast(are), nannot n; hålla fast i, doallat gidda (med lok)', göra fast (fästa), gid'det; stå fast, bissot nanosin; få till att sitta fast, bis'sehit; få fast (t ex en ren med kasttömmen), dar'vehit; bli fast, fastna, dar'vánit; ta fast (gripa) doappot~ gidda vál'dit

fast (starkt, säkert) nannusit; (stramt, hårt) čav'ga~ čav'ga-dit; (motsats till lös) adv, pred, adj, gidda; (stabilt) bis1-suvažžat fas t boende giddaás'si faster siessá s

fasthet nanosvuotta ð; (hållfasthet) nannudat kk g; (fast hållning) stáðisvuotta ð fastland nannán, nannám-fäst na vav'dat vd, gid'danit;

(bli fast) dar'vánit fastän vaiku

fat (större fat el skål) gárri r; (kaffe- el tefat) vuoláš, vuoláž-; (bensin- el oljefat, tunna) fárpal, fár'pal-fatta (konkr och fig om för-fattas-fisk

120

ståndet) fáttet; {gripa) dåp'-pet

fattas {saknas) vái'lotil, lætvái'li;

{tryta) vádnot n fattig gæfi attr gæfis~gæfes;

{arm) váiváš attr váiváš fattigdom gæfivuotta ð, gefudat kk g

feber boaldáhat kk g, febber februari februar(mánno n),

guovvamánno n fel {defekt; misstag) fæi'la il; {skada, lyte) vikki g; {felsteg) mæd'dádus ss s; {kroppslig åkomma) vád'do dd; {i uttryck som »ha fel, orätt») værri r; (fel på ett föremål el sjukdom hos en person) sivva v fel (oriktigt) værrot, boas'tot fela (missa, inte träffa) mæd'dit dd; (begå ett felsteg) mæd'-dádit

felaktighet boastovuotta ð felande vái'li

felfri (oklanderlig) lái'temæt'ton,

[--mæt'tom-felsteg-]

{+-mæt'tom- felsteg+} mæd'dádus ss s fem vit'ta, viða, ack, vit'ta; (fem

personer) viðas, vit'tas-femte (den femte) viðat, viðad-femtio vit'talági fest fæs'ta st; pl, hæjat fet buoi'di id attr buoidis~ buoides

fett vuoddja j; (späck) buoi'di id; (fettet på korsrygg och länder på fet ren) alas, allas-ficka lum'ma mm fiende vašálaš ž'ž žž fiendskap vaššivuotta ð, vašálaš-vuotta ð

figur (gestalt) hábmi m, hábma m; (i t ex matematik) gåvos, [-gåvvus-fil-] {+gåvvus- fil+} fii'lo il fila saddjit j film fil'bma lm

filt fil1 ta lt, duobos, duppus-,

(täcke) gåvðas, gåk'ðas-fin fiinis, fii'dnás- attr fiina, (bestående av små partiklar) smávis, smávvás- attr smávva finansiera mávsašit; (bekosta)

goas'tidit finare fii'dnásæb'bo bb finast fii'dnásæmos, fii'dnáseb-mus-

fing er suor'bma rbm fingerring suorbmas, suor'bmas-finkänslig njuoras, njuorras- attr njuorra, njuorradåvdulaš ž'ž žž

finkänslighet njuorradåv'do vd Finland Suobma m finna gáv'dnat vn; (konstatera) gávnahit; (finna vägen) dæi'vat iv

finnas (existera, vara till; återfinnas) gáv'dnut; (hittas, återfinnas) gáv'dnujuvvut finne suobmelaš ž'ž žž Finnmarken Finmár'ko rk finsk suoma-; (på finska) suo-magiel, suomagillii; det finska folket, suomaál'bmut -ál'b-mug-

finska (språket) suobma m,

suomagiella 1 fint fii'dnát, fii'dnásit firma (företag) doaima, doai1-

[-bmag-fisk-]

{+bmag- fisk+} guolli 1121

fiska biv'dit vd, gul'let, guolás-tit; (meta) oag'got gg; (fiska med småfiskgarn) sáimastit fiskare guollibiv'di, biv'di; (storfiskare, framgångsrik fiskare) bivdár; (yrkesfiskare) guolås-tæd'dji

fiske guollibiv'do vd, biv'do vd, biv'din, biv'dim-; (mer yrkesmässigt fiske) guolástus ss s, guolástæbmi m; (med metspö) oag'gon, oag'gom-fiskeri guolástæbmi m fiskerätt biv'dovuoi'gatvuotta ð fiskevatten biv'dočácci z fiskfjäll čuomas, čuobmas-fiskkrok vuog'ga gg fiskkött cuop'pa pp fisklina oag'gonár'po rp, duor'go

rg

fisklös guolihæbmi m attr -his fiskrik guol'lái attr guol'lás fiskskinn čuobma m fisktarm guoličoalli 1 fiskyngel væjet, væjeh-fjol, se i fjol

fjolårs- (som var i fjol) diimáš,

diimáž- attr diimáš fjord vuodna n

fjäder (av metall) dáv'gi vg; (på

fågel) dål'gi lg fjäll (även: berg) várri r; (det kala (låg)fjället) duoddar, duod'dar-; (lågfjäll gränsande till skogslandet) čærro r; (högt fjäll som reser sig över högfjällsplatån) gái'sá is; utefter fjället, várret fjäll (fiskfjäll) čuomas, čuobmas-fjälla (fjälla fisk) čuobmat m fjälldal vág'gi gg

fiska-flinta

fjällpass várriboat'ka tk fjällripa girun fjällräv njálla 1

fjällsame baddjeålmuš, -ål'bmu-, baddjesábmelaš ž'ž žž, boazo-sábmelaš ž'ž žž fjällsida viel1 ti lt, várrigil'ga lg fjällsjö duoddarjáv'ri vr fjällsluttning várriluok'ká kk,

várriviel'ti lt fjällslätt lákko g fjälltopp čåk'ka kk fjällutlöpare njunis, njunnås-fjällämmel gåd'disáppán fjällängssyra (Rumex acetosa)

juobmo m fjärde njællját, njælljád-fjärdedel njælljádas ss s,

njælljátoassi s flagga læv'ga lg flamma (om eld) šloavvat v flaska båttal, båt'tal-flat duolbas, duol'bas- attr

duol'ba flaxa ram'sot ms flen (isskorpa på betesmark)

čuokki g fler ænet, ænebu-; (oböjl, om

antal) ænet flera ænet, ænebu-flertal (majoritet) ænádat kk g, ænetlåkko g; (pluralis) máq-gaidlåkko g flesta (de flesta; om djur och föremål) attr adj, ænas (ænaš); (de flesta, om människor) pl, ædnasat (ædnašat) flicka niei'da id

flinga -ðal'bmi lm; snöflinga,

muottačal'bmi lm flinta did'no dnflisa-forskning

122

flisa smák'ko kk flit viššalvuotta ð flitig viššal attr viššalis flitigt viššalit

flock čåra, cårrag-, bin'ná nn, (fåglar) doak'ki kk, moatti ð flod (älv) ædno n; (högvatten) dul'vi lv, (motsats till

ebb) ul'li 11 flotta gåvdohit flotte lat'ta tt fluga čurut, čuruh-fly báttarit, báttarussii vuol'git lg

flyg gir'di

flyga gir'dit rd

flygande gir'di attr gir'di

flygning gir'din, gir'dim-

flygplan gir'di

flykting b áttaræd' dji

flyta (hålla sig flytande) gåv'dot

vd; (rinna) gål'gat lg flytta (om t ex samers årl flyttn) intr, jåttit ð; träns och intr, sir'dit rd; (flytta från en bostadsort till en annan) fár'ret; (flytta sig åt sidan) mur'dit rd, mur'dilit flyttning jåttin, jåttim-, jåt'tán,

jåt'tám-, sir'din, sir'dim-flyttningsväg jåttingæi'dno in,

jåðáhat kk g, jåttulat kk g flå njuovvat v; (flå med handen)

njal'dit Id fläck diel'ko lk; (smutsfläck) duol'va lv; (av ljusare el mörkare färg på ren) duoggas, [-duog'rjas-fläka-] {+duog'rjas- fläka+} (fläka av) njaz'zot zz flämta (flåsa) sáððat ð fläsk spiinibuoi'di id

fläta subst, bárgeš fläta bár'gidit

flöda (få högt vattenstånd) dul'va t lv

flöjt njurganas ss s

flöte gåvduhat kk g

foder Ckreaturs-) fuoðar, fuoððar-

fodral skuop'po pp, skuv'do vd

fog sáv'dnji vnj

fogde fál'di Id

foglig mieðis, miettás- attr mieðis

folk ál'bmut, ál'bmug-, (en

skara människor) pl, ål'bmut folkgrupp ál'bmutåssudat kk g folkhögskola ál'bmutallaskuv'la vi

folkledare ál'bmuthoav'da vd folklig ál'bmutlaš ž'ž žž folkmängd ålmušlåkko g folkskola ál'bmutskuv'la vi folkslag ålmuščær'da rd folkupplysning ál'bmutčuv'gehus ss s

fond (bakgrund) duogáš, duogáž-; (stiftelse) foan'da nd, ruttará-jos, -ráddjus-for dom dålin, dåv'le fordra (kräva) gái'bidit form (gestalt, figur) håbmi m;

(modell) mål'le 11 format (storlek) sturrudat kk g fors guoi'ka ik; (storfors) gævrjis,

[-gæv'grjá-forsa-]

{+gæv'grjá- forsa+} bår'sot rš; (brusa) šavvat

v, šoavvat v forshuvud lus'pi sp forska diðuštit, dut'kat tk forskare diðuštæd'dji, dut'ki forskning diðuštæbmi m, diðuš-tus ss s, dut'kan, dut'kam-123

forskningsarbete-fri

forskningsarbete diðuštanbar'go

rg, dut'kanbar'go rg forsla fievridit

fort jåttilit; jåðánit; (/ hast)

hoappos fortfarande ain fortsätta joat'kit tk fortsättning joatka, joat'kag-fosterdotter bieb'moniei'da id fosterfar bieb'moáč'či čč fosterföräldrar pl, æigádat fostermor bieb'moæd'ni dn fostra bagadit fostran bagadæbmi m fot juol'gi lg fotgängare váz'zi fotograf gåvvavál'di fotografera gåvvidit, gåva vál'dit Id

fotografi fotografia, fotogåvva

v, gåvva v fotspår luod'da dd frakt fievrádus ss s; (fraktavgift) fievrádusgålot, fievrádusmák'-so vs, frák'ta vt frakta fievridit, (,frakta i båt)

suv'dit vd fram åv'dan; (framåt) åvdas ~ åvdus, (fram-) åv'da-; (fram-; i sammansättning med -bælli och -gæčči) åvda-framben åv'dajuol'gi lg framfot åv'dajuol'gi lg framför (på el från platsen framför) postp, adv, åvdas; (till framför) postp, adv, åv'dii; (till framför, före) prep, postp, adv, åv'dalii; (längs framsidan el framkanten av) postp, adv, åvdabæle; (på el från fram-

sidan el framkanten av) postp, adv, åvdabæl'de framföra åv1 danbuk'tit vt framgång (gott resultat) likkus-tuvvan, likkustuvvam-; (framåtskridande) åv'dánæbmi m; (medgång) lik'ko kk framhålla åv'dandoallat 1, (understryka) åv'dandæd'dilit, (påpeka) čujohit framhäva åv'dandoallat 1 framifrån adv, åvdal, (från ett ställe längre fram) adv, åv'da-lis; (från platsen framför) postp, åvdabæl'de framlägga åv'danbuk'tit vt, åv1-

dandivvot v framme (vid målet) åv'dan framskrida åv'dánit framsteg åv'dánæbmi m framställa (tillverka) råkkadit, válmaštit; (framlägga) åv1-dandivvot v framtid boat'tiái'gi ig, boat1-

tivuotta ð framtill adv, åvdal, adv, åvdabæl1-de

framträda (visa sig) ittit ð,

(stiga fram) åv'danloaidastit framåt adv, åvdas ~ åvdus framåtanda måk'ta vt, viššo š framåtskridande åv'dánæbmi m franska frán'skagiella 1 fred (fred, frid) ráfi fredag bær'jadat kk g fredlig ráfálaš ž'ž žž fresta gæč'čalit frestare gæč'čalæd'dji frestelse gæč'čalus ss s fri frid'dja, (lös) luovos, luvvus-fria-främmande

124

attr luovos; (med vid utsikt) vårdos, vår'dus- attr vårdos fria irgástallat 1 friare ir'gi rg frid ráfi

fridfull ráfálaš ž'ž žž frihet frid'djavuotta ð frimodig (djärv) roak'kat, roak'-

kad- attr råk'kes frimodighet roak'katvuotta ð frimodigt roak'ka frisk dærvas (dærvaš), dær'vas-(dær'vaš-) attr dærvas (dærvas), friskis, fris'kás- attr fris'ka; (om kyligt väder) sáv'ri vr attr sávres; (färsk) varas, varras- attr varas fritid as'to st, frid'djaái'gi ig,

(semester) loabmo m fritt (utan tillsyn; om t ex renar) ill, væidalassii; lok, væidalasas frivillig æk'todáttulaš ž'ž žž frivilligt æk'todáttulažžat from (gudfruktig) ibmilbalulaš ž'ž žž, (överdrivet from) hur-skis, hur'skás- attr hurskis, (rättfärdig) vánhurskis, ván-hur'skás- attr vánhurskis fromt vánhur'skásit frosseri bårešvuotta ð frost galma, gal'bmag-, gal-mádat kk g; (kyla) buolaš, [-buollaš-frostdis-] {+buollaš- frostdis+} rus'ta st frostnatt galmaiddja j frostvind vaššo š, vaššulat kk g fru roav'vá vv, fruv'vá vv,

æmit, æmid-frukt šad'do dd frukta (vara rädd) ballat 1 fruktan ballo 1

fruktbar šaddulaš ž'ž žž frusen galmas, gal'bmas- attr gal'bma

frysa (om levande varelser el bestämd kroppsdel) goallot 1; (frysa på = bli skare på snö el is på vatten) gal'bmit lm; (frysa till is; frysa så det blir is på älv, myr etc; frysa om levande varelser el bestämd kroppsdel — starkare än goallot) gal'bmut; (frysa ned, djupfrysa) galmihit frysbox galmihæd'dji fråga (även problem) gažaldat kk g, jæraldat kk g; (ngt att fråga) jærramuš šš š fråga jærrat r, gaččat ž, (utfråga) gažadit

frågeställning (spörsmål) gažal-

dat kk g från postp, lut'te; (från sidan av el från nära intill) postp, guoras; (från ngns hem) postp, gæččen; (från

platsen på) postp, al'de; (från = ut ifrån el ur) postp, sis'te; (från platsen framför) postp, åvdas; (från och med; om tid el plats) postp, rájis~rájes frälsa bæs'tit st, gáddjot j,

lånistit frälsare bæs'ti, lånistæd'dji frälsas bes'tujuvvut, gád'djut frälst bes'tujuvvun främja (befrämja) åvdidit, åv'-

dánat'tit tt främmande (okänd, underlig) amas, abmas- attr amas, (obekant) vieris, vierràs- attr vie-ris, vierro-, (gäst) guos'si ss125

främre-fångenskap

främre åvdit, åvdibu-, åv'da-, (/ sammansättning med -bælli och -gæčči) åvda-främst åvdimus ss s fräsa Cspraka) šnjirrat r frö siebman fröjd ávvo v fröken niei1 dalaš ž'ž žž fukta lák'tadit

fuktig lávtas, lák'tas- attr lák'ta fuktighet (fukt) lávtas, lák'tas-ful fas1 ti st attr fastis— fastes, (vedervärdig) råbmi m attr råmis— råmes full (adv el oböjl adj, full av, full med) dievva, dievas, dievvas-attr dievas; (om månen) láðas, láððas- attr láðða fullborda ål'lašut'tit tt fullbordan (genomförande) ål'-

lašubmi m fullbordas ål'lašuvvat v; fig,

dievvat v fullfölja gær'gadit fullkomlig (hel, fullständig) ållis, ål1 lås- attr ållis-ålles, (fullständig) dievaslaš ž'ž žž, (oklanderlig) lái'temæt'ton, [--mæt'tom-fullmakt-] {+-mæt'tom- fullmakt+} vál'di Id fullständig ållis, ål'lás-attr

ållis—ålles, dievaslaš ž'ž žž fullständigt dievaslažžat, dievva-

sit, visužit, ål'lásii fullt dievva, (i måttuppgifter)

dievvasii fullvuxen ållesšaddut, -šaddug-attr -šaddut, (i mogen ålder) rávis, rávvás- attr rávis fullvärdig ållesár'vusaš ž'ž žž fult fastit

fura bæcci z, (gammal fura)

hái'ka ik furste oai'vámuš ž'ž žž fy fuoi

fylla dæv'dit vd fyllas dievvat v

fyndig (påhittig) hut'kái attr

hut'kás, hutkálaš ž'ž žž fyr čuov'gatoar'dna rn fyra njæl'lje, gen, njællje, ack, njæl'lje, (siffran) njellješ, njel-lječ-

fyrkantig njælljeðiegat, -čiegad-

attr -čiegat få oaž'žot žž; (få byte el fångst vid fiske el jakt) gåd'dit dd; (få tag på) fid'net; få (fåtalig) hárvis, hár'vá(s)- attr hárvis—hár've, (attr adj) hár'-ve

få (få av, även attr) oböjl, uc'cán

fåfäng (onödig, onyttig) joav1-delas ss s; (fåfänglig, värdelös) duššálaš ž'ž žž; (förnäm, prålsjuk) goar'gat, goar'gad-attr goar'gadis—går'ges fåfänglig duššálaš ž'ž žž fåfänglighet duššálašvuotta ð;

joav'delasvuotta ð fåfängt (förgäves) duššás fågel låd1 di dd fågelbo bæssi s fågelunge låddiðiv'ga vg fånga biv'dit vd; (få fast) dar1-vehit; (fånga med kast töm) njoarustit; (få som fångst el byte) gåd'dit dd fånge får)'ga rjg

fångenskap gid1 dagas ss s, fig, fág'gavuotta ðfångst-följe

126

fångst biv'do vd, biv'din, biv'-

dim-; (byte) sálaš, sållaš-får sáv'za vz fårkött sávzabier'go rg får skinns fäll roav'go vg fädernesland vánhenædnan, -æd-nam-

fäll (skinnfäll) roav'go vg fälla njæi'dit id, (träd) čuollat 1 fälla (som kan smälla ihop)

báccahat kk g fält bæl'do Id, (naturlig äng)

gied'di dd fängelse gid'dagas ss s, fárj'gavis'-ti st

fängelsestraff gi&dagasmqgåštus ss s

fängsla (ta till fånga) fáq'gan vál'dit

färd jåttin, jåttim-, gål'gan, gål'gam-; (gång) manno n; (resa) mát'ki tk, ræi'so is färdas jåttit ð, jåðašit, (ständigt färdas) jåttalit, (flytta el fara hit och dit) jåðašit, (vandra, ströva, ränna omkring) gängat lg, (resa) mátkuštit färdig vålmas, vál'bmas- attr vålmas, går vis, gár'vás- attr gårves, (beredd) gærgos, ger1-gus- attr gærgus, (färdigrökt, genomkokt, -stekt) givsas, gik1-sas- attr gik'sa; göra färdig, válmastit ~ vál'bmet ~ gårvis-tit~ går "vet; bli färdig, vål1-bmanit~ går'vånit~ råk'kanit färdighet mát'to tt, (skicklighet)

čep'pudat kk g färdigkokt (färdigkokt, -stekt, -rökt, -torkad) givsas, gik'sas-attr gik'sa

färdigt (så att ngt blir i färdigt

skick) gár'vásii färdkost nies'ti st färg (en viss färg på ett föremål) iv'dni vn; (att måla med) fær'ga rg, vanl pl, færgat, bái'dno in, moalla 1 färga båi'dnit in färgburk moallaståbe färsk varas, varras- attr varas fästa gid'det, darvihit fäste (tjockända av ngt) mådda, måd'dag-; (fotfäste) coak'ci vc fästman ir'gi rg fästmö moar'si föda (mat) bieb'mo bm föda (få barn) riegádat'tit tt, (föda barn el ungar) šad'dadit, (kalva, om t ex renen) guod'dit dd, (yngla, framföda yngel el ungar) čiv'gat vg föda (livnära, ge mat) bieb'mat

bm, biebmadit födas riegådit, sad1 dat dd födelse (förlossning) riegádat'tin, riegádat'tim-; (födsel) riegådus ss s; (födelse(-); vanl i tidsangivelse) riegådæbmi m, rie-gådan-

födelsedag riegádanbæi'vi iv födelseort šad'danbái'ki ik föga oböjl, uc'cán, un'nán föl vár'sá rs

följa čuovvot v, (oavbrutet följa) čuvudit; (följa t ex ett spår) guorrat r; (ledsaga) mieðoštit följande čuov'vuvaš ž'ž žž, (den följande, nästa) marjit, marji-bu-, boat'te^boat'ti följd (i följd) maqrjálagai följe mieðoš, mittuš-; (ressäll-127

fönster-förbättring

skap) fárro r; {skard) joav'ko vk

fönster láse fönsterruta ruk'ta vt för (ty) dasgå; (befintlighet inför, framför, i vägen för, utsatt för t ex vind, regn) postp, åvdas; (för = till förmån för, för ngns räkning, i stället för ngn) postp, åvdas; (om pris, ersättning el betalning för) postp, åvdas; (för-, före-) åvdas-, åv'da-; (i riktning inför, framför, i vägen för) postp, åv'dii; (Jör=för—skull, på grund av) postp, ditte; (för att) konj, vai; (för att; efter verbalsubst) postp, ditte; (för — skull, till förmån för) postp, várás; (i stället för) postp, sajis; (för ngn — på ngns vägnar, för ngns vidkommande) postp, bælis; (för el åt mig, dig, sig själv etc) alcesan, alcesat, alcesis etc-, (för att jag, du, han, hon etc inte) aman, amat, amas etc föra doal'vot lv, (föra med sig), gålgahit

förakt baddjelgeč'čujubmi m; (hån) bil'ko lk, bil'kádus ss s, bil'kidæbmi m förakta baddjelgæč'čat čč; duš'-šin adnit; (förkasta) hil'got lg, hilgudit; (håna) bil'kidit föraktad baddjelgeč'čujuvvun föranleda (medföra) dagahit, (förorsaka) Čuožžáldat'tit tt

förare jåðihæd'dji, (bilförare)

bii'lavuod'dji förarga (stöta) værránat'tit tt,

(såra) æd'dodit, (göra arg) sut'tadit förargad ed'dun, (arg) sut'tan förargelse (anstöt) værránus ss s;

(förnärmelsé) æd'di dd föras dål'vut, dål'vujuvvut förband čanastat kk g förbanna garrodit förbannelse garrodus ss s förbarma sig árbmihit, árkálmas'-

tit, árkálmas'talit förbereda gárvistit, rákkadit förbi postp, prep, adv, mæd'dil, postp, prep, mæddå, (tätt förbi) postp, båk'te~ bålda ~ guora

förbindelse åk'tavuotta ð förbjuda giel'dit Id förbjudas gil'dujuvvut förbjuden gil'dujuvvun förbli (stanna kvar)

båccit z; (för att uttrycka att subjektet förblir där det är) årrot r; (bestå, vara (oförändrad i ett tillstånd)) bissot s förblinda đalmehut'tit tt förbruka (använda, bruka; ha utgifter) gålahit; (förbruka så att förrådet minskar) gålladit; (göra slut på) loak'tit vt förbrukas gållat 1 förbrytelse værredakko g, (brott) rikkos, rik'kus-, rik'kon, rik'-kom-

förbud giel'din, giel'dim-; giel'do Id

förbund lit1 to tt

förbättras buorrånit förbättring buorádus ss s, buor-ridæbmi m, buorránæbmi mförbön-företeelse

förbön åvdasråkkadus ss s,

åvdasråkkus fördel (inytta) áv'ki vk; (vinst,

vinning) vuoi'to it fördela juokkit g, juogadit fördelning juokko g, juogadæb-mi m

fördjupning gåppi b, (grop)

råg'gi gg fördrag (överenskommelse; konvention) soappamuš šš š fördyra div'rodit fördärv (undergång; förtappelse) gáđuhus ss s; (ödeläggelse) bil'lašubmi m; (förintelse) hævvanæbmi m, duš'šadæb-mi m

fördärva bilidit, billistit, duš'ša-

dit, hævahit fördärvas bil'lašuvvat v före sii'vo iv; bra före, jåđádat kk g; före som bär, guoddádat kk g; före på lössnö, vazadat kk g

före (till före, framför) adv, åv'dii; (befintlighet före, framför) postp, åvdas; (i tiden) postp, prep, adv, åv'dal; (till före; fig, om arbete etc) postp, prept åv'dalii; (före, längre fram än) postp, prep, åv1 dalis; (längre fram) adv, åv1 dalis; (före-) åvdas-, åv'da-; (litet före) adv, postp, prep, åv1 dalas förebild åv'dagåvva v förebrå (klandra) soai'bmat im, moai'tit it, lái'tit it, (tillrättavisa) råg'got rjg; (förmana) cuigudit; (ge en förmaning) cui'get

föredrag sárdnos, sár'dnus-, sár'-

dnon, sár'dnom-förefalla årrot r; det förefaller mig som om, mu mielas årro atte

föregående åv'dalaš ž'ž žž, åvdit, åvdibu-

föremål oabmi m; dig'ga rjg; (objekt för kritik, intresse etc) áv'dna vn förena åvtastat'tit tt förenad åvtastat'tujuvvun förenande åvtastat'ti attr åvtas-tat'ti

förenas åvtastat'tujuvvut förening sær'vi rv föreskrift njuolgadus ss s föreskriva mærridit föreslå evtuhit, ár'valit förestå håv'det

föreståndare åvdasčuož'žo, (ledare) jåđihæd'dji, hoav'da vd föreställa (presentera) åv'dádit; (återge, symbolisera) gåvvidit, gåvastit

föreställning (framförande, uppförande) čájálmas ss s; (idé, begrepp) gåvahallan, gåva-hallam-, (begrepp) doaba, [-doappag-företag-] {+doappag- företag+} (bestyr, sysselsättning) doai'bma im; (firma) doaima, [-doai'bmag-företagsam-] {+doai'bmag- företagsam+} (driftig) doaimalaš ž'ž žž, doai'bmil attr doai'-bmilis; (flitig) vissal attr viššalis

företagsamhet doai'bmilvuotta đ, (framåtanda) måk'ta vt, (initiativ) viššo s företeelse iđa, ittag-129

företrädare-förlora

företrädare åvdasålmái, -ål'bmá-förevisning čájahallan, đájahal-lam-

förfall bil'lašubmi m förfalska væristit förfalskning væristus ss s författare čál'li, gir'jiđál'li förflyta (om tid) gållat 1, vássit s förf rysa (förfrysa sig) gal'bmut,

suvčagit, šuvčagit förfrysning suvčagæbmi m, šuv-

čagæbmi m förfrågan jæraldat kk g förfäder pl, máddarvánhemat förfäran suor'ganæbmi m förfärlig sur'gatlaš el suorgatlaš ž'ž žž, hirbmos, hir'bmus- attr hirbmos, hir'bmat, hir'bmad-attr hir'bmat förfärligt (som adv till ett verb) hir'bmadit, sur'gadit, (som adv vid adj) gáfat~sur'gat~ hirbmos, (i utrop och som adv) hir'bmat förfölja doarridit, doarrádallat 1, (jaga el förfölja renar, om hund) oagohit förföljare doarridæd'dji, doarrá-dal'li

förföljelse doarrádal'lujubmi m,

doarrádallan, doarrádallam-förföra (förleda) fil'let förförelse fil'lejubmi m förgifta mirkuhit förgrena (förgrena sig i två grenar, strömdrag etc) suorra-nit; (förgrena sig i flera grenar) surgiidit förgrening suor'gi rg, suorri r; (tagg, förgrening på övre delen

9-724137

av ett horn) sár'gi^sár'go rg, fig, surgudat kk g förgylla gål'let, gållohit förgås (gå under) duš'šat šš förgänglig nåkkavaš ž'ž žž förgänglighet nåkkavašvuotta ð förgäves duššás förgöra hævahit, duš'šadit förhandla (överlägga) ár'valad'-dat dd

förhandling (överläggning) ár'-

valad'dan, ár'valad'dam-förhindra væl'tadit, æs'tadit, het'-tet

förhoppning doaiva, doai'vag-;

(hopp) doai'vo iv förhållande (tillstånd) dilli 1, dilálašvuotta ð; (omständighet, sakläge) áš'šidilli 1; (relation) gas'kavuotta ð; i förhållande till, postp, ek'tui förhärligas hær'vásin dak'kujuv-

vut, hær'vásmat'tujuwut förhöja (upphöjd) alidit förhöra dut'kat tk, dutkadit; (förhöra sig om ngt) gulaskud'-dat dd

förkasta hil'got lg, hilgudit förkastas hil'gujuvvut förklara ðil'get, čielgadit förklaring čil'gehus ss s, čielga-dus ss s

förkläde firkal, fir'kal-, lii'dni in

förkorta oanidit

förkylning ðoas'kindáv'da vd,

nuor'vodáv'da vd förlikning soabahus ss s förlopp gållo 1

förlora (mista, utan möjlighet att få igen) mas'sit ss, (mista,förlorad-förpliktelse

130

tappa bort) láp'pit pp, mana-hit; (ofrivilligt släppa) bies'tit st

förlorad láp'puti, (borttappad)

láppas, láp'pas-färlor as láp'put

(örlossa (fig, frigöra) čoav'dit vd,

(rel, frälsa) lånistit förlossning riegádat'tin, riegá-dat'tim-, (födsel) riegádus ss s; (frälsning) bes'tujubmi m, (återlösning) lånástus ss s förlovad låppádallan förlust mas'sujubmi m förlåta án'dagassii ad'dit förlåtelse án'dagassii ad'dujub-mi m

förlänga (skarva) joat'kit tk;

(göra längre) gukkidit förlängning joatka, joat'kag-,

gukkidæbmi m förlöpa vássit s förman åv'daålmái, - ål'bmá-förmana ráv'vet, (tillrättavisa) cui'get, cuigudit; (råda) næv1-vot w

förmaning ráva, ràvvag-, (råd) næva, nævvag-, (tillrättavisning) cui'gehus ss s, cuigudus ss s

förminska uccidit, unnidit förmoda (anta) nav'dit vd, gád'-dit dd; (tro) doai'vot iv, ják'kit kk; (gissa) ár'vidit förmodan (även misstanke) gád'-

do dd förmodligen vis'sa förmå (få ngn till att) såjahit; (kunna) væddjit j, sát'tit tt; (orka) nagadit, nagudit; (vara i stånd till) mun'net; (bla =

få tid till att) ål'let; (förmå el klara av att) bittit ð förmåga mát'to tt, pl, návcat förmögen jábálaš ž'ž žž, (som har en stor renhjord) elulaš ž'ž žž, (rik) riggis, rig'gá(s)-attr riggis förmögenhet {egendom) åbmudat kk g förnedra vuolidit förneka biet'talit, biettadit förnekas biet'taluvvut förnekelse biet'talus ss s förnimmelse dåv'damuš šš š,

dåvdiidus ss s förnuft jær'ga rg förnuftig jærgalaš ž'ž žž, (förståndig) jierbmálaš ž'ž žž förnya åðasmat'tit tt förnyas åðasmit, åðasmuvvat v förnödenhet dárbašoabmi m; (förnödenheter) pl, dár'bašat, pl, nævvot förnöjelse háv'skudat kk g förnöjsam duttavaš ž'ž žž förolyckas sår'bmanit, sår'bma-

huvvat v, sår'bmašuvvat v förord (i bok) ál'gosádni n, åv'dasádni n, åv'dačála, -čál-lag-

förordna ásahit

förordning ásahus ss s, (bestämmelse) mærrádus ss s förorena nuos'kodit förorsaka (föranleda) čuožžál-dat'tit tt, (åstadkomma) buvti-hit, (medföra) dagahit, daga-hat'tit tt; (förorsaka ngt obehagligt) noas'tit st förplikta gædnegat'tit tt förpliktelse (skyldighet) gædne-131

förr-förståndig

gasvuotta ð förr (förr, tidigare) adv, åv'dal, (som var förr, tidigare) åvdeš, åvdež- attr åvdeš; förr i tiden, dålin

förra åvdit, åvdibu-förrgår åvdit bæi'vi iv förråda bæt'tit tt förräderi bæt'to tt förrän åv'dal gå församlas čoag'ganit församling sær'vigåd'di dd försenas maijijunit försening marjrjunæbmi m försiktig sivvat, sivvad- attr

sivvadis, várrogas ss s försiktighet várra r, várrogas-

vuotta ð försiktigt (långsamt och försiktigt) sivvadit; (lugnt och stilla) siivot; (jämnt och försiktigt) suolgai; (varsamt) vá-rai, várrogasat försinka marjidat'tit tt förskott åv'damák'so vs, (handpenning) giettarutta ð förskräcka hirbmástut'tit tt, suor-gahit

förskräckelse hirbmástubmi m,

suor'ganæbmi m förskräcklig, se förfärlig förskräckligt, se förfärligt förskräckt hirbmástuvvan, suor'-ganan; bli förskräckt, hirb-mástuvvat ~ suor1 ganit; göra förskräckt, hirbmástut'tit tt förslag evtuhus ss s, ár'valus ss s förslösa skittardit försmå duš'šin adnit n, hilgudit försona soabahit

försonas (försonas med varandra)

soabadit försoning soabadus ss s först vuostas attr vuostas, vuos-taŠ, vuostaž- attr vuostas; (först av två) åvdit, åvdibu-attr åvdit; (först i tid och rum) åvdimus ss s ~ åvdimus ž'ž žž; (till först i rummet el raden) åvdimussii ~ åvdimuž'-žii; (först, längst fram) åvdi-musas~ åvdimužžas; (först och främst) vuostamus' tá ~ åvdimus ~ åvdimus'tå först vuos; (för det första (i uppräkningar)', först (och sedan)) vuoð'čan, vuostažeddiin; (i början) álgus förste (den förste, första) vuostas attr vuostas, vuostaš, vuostaž-attr vuostas; vuostimuš ž'ž žž^ vuostamus ž'ž žž förstoppning bava, bavvag-förstora stuoridit förstå ibmirdit, gullat 1, ád'det; (förstå innebörden av, inse) ár'vidit; (förstå varandra) gulahallat 1 förståelig ibmirdat'ti attr ibmir-dat'ti, ár'vidat'ti attr ár'vidat'-ti

förståelse (även förstånd) ibmár-dus ss s, ád'dejubmi m; (insikt) ár'vádus ss s förstånd ibmárdus ss s, ád'dejub-mi m, ár'vádus ss s; (förnuft) jier'bmi rbm; (vett, omdöme) dái'do id; (vanl pl) miella 1 förståndig jierbmálaš ž'ž žž, jier'bmái attr jier'bmás, (förnuftig) jærgalaš ž'ž žžförstärka-förvaras

132

förstärka nan'net, (stärka) nan-

nodit, giev'rodit förstöra (,fördärva) bilidit, billis-tit; (ödelägga) duš'šadit, hæva-hit; (ihärja, plundra) stajidit

försumma (vansköta) goaridit;

(utebli) vii'bat ib, vippat b försvagas heddjunit försvar beluštubmi m, (med ord) beluštus ss s, (/ handling) gáddjalus ss s, (beskydd) vár'jalus ss s, suoddjalus ss s försvara bæloštit, (/ handling)

gáddjalit; (beskydda) vár'jalit försvarare bæloštæd'dji försvarslös værjuhæbmi m attr

værjuhis försvinna jáv'kat vk försäkra dákkidit; (betyga) nan'-net

försäkran dákkádus ss s försäkring dákkádus ss s försäljare vuov'di, (köpman) gáv'-

piålmái,- ål'bmá-försäljning gávpašæbmi m försämras heddjunit försämring heddjunæbmi m försök gæð'čalad'dan, gæð'ča-

[-lad'dam-försöka-]

{+lad'dam- försöka+} gæč'čalit, (försöka (att),

sträva efter att) vig'gat gg försörjning bir'gemuš ss š, bir'-

gen, bir'gem-förtjäna (förtjäna beröm, straff etc) ánsášit; (förtjäna pengar) dienidit

förtjänst (personlig merit) ánsá-šæbmi m, án'so ns; (vinst) vuoi'to it; (inkomst) dines, dinestus ss s, sisboatto ð

förtjänstfull ánsulaš ž'ž žž,

ánsášæd'dji förtroende luot'tamuš šš § förtrogen oappis, oap'pás- attr oappes

förtrupp (av t ex en renhjord)

njunoš, njunnuš-förtryck ded'dujubmi m förtrycka soar'dit rd förtryckare soar'di förtrösta dårvastit förtröstan dår'vo rv förtröstansfull dårvulaš ž'ž žž förtvivla dårvohuvvat v förtvivlad dårvohæbmi m, attr -his

förtvivlan dårvohisvuotta ð förtälja (en saga, historia) mái-nastit

förundra sig åvdušit, imaštallat 1, imaštit

förut adv, åv'dal; (förr i tiden)

dålin; (fordom) dåv'le förutom prep, ærret förutsäga einustit, åvdalcæl'kit lk förutsättning æk'to vt förutvarande åv'dalaš ž'ž žž förvalta háldahit förvaltning háldahus ss s förvandla (förändra) nubbástut'-tit tt

förvandlas nubbástuvvat v förvandling nubbástuvvan, nub-

[-bástuvvam-förvar-]

{+bástuvvam- förvar+} vuor'ká rk; (riktning, i förvar) ill, ses'tui, (befintlighet, iförvar) lok, sæstos förvara (bevara) sæilohit; (lägga i förvar; flera föremål) vuor1-kot, rk, {ett föremål) vur'ket förvaras sæi'lot il133

förvillelse-genomgå

förvillelse čáddjádus ss s, vil'len, vil'lem-

förvirra sægohit, sek'ket, (distrahera) måi'vet förvirras (rubbas, om förståndet)

sækkánit förvirring måi'vi iv, sægohus

ss s, sækkånus ss s, sække g förvåna imaštut'tit tt, imaštat'-tit tt

förvåning imaš, ibmaš-förväg: i förväg, åvdalgittii förväntan vuorda, vuor'dag-förvärras bahánit, værránit, (försämras) heddjunit förälder vánhen, pl, vánhemat föräldralös oarbis, oar1 bås- attr

oarbes föräldrar pl, vánhemat förändra nubbástut'tit tt, ærá-hut'tit tt, iežáhut'tit tt; (ändra) mut'tit tt, riev'dadit förändras nubbástuvvat v, iežá-huvvat v, æráhuwat v, riev'dat vd

förändring nubbástuvvan, nub-bàstuvvam-, nubbåstus ss s, iežáhus ss s, æráhus ss s, riev'dadæbmi m förökas lassánit förökning lassánæbmi m

g

galet værrot, boas'tot; (på tok)

jår'got galla sáp'pi pp gallko stáinat, stáinah-gamling vuoras, vuorras-

gammal boaris, boarrás- attr boaris—boares, vuoras, vuor-ras- attr vuoras; (om mat som legat länge) årrun gammaldags dålušái'gásaš ž'ž žž, boaresái'gásaš ž'ž žž, (som är från el var i gammal tid) dåluš, dåluž- attr dåluš ganska viekka, åbba, mæl'gat,

oalle garantera dákkidit garanti dákkádus ss s gardin láselii'dni in garn lái'gi ig gas gássa s gata gát'ta tt ge ad1 dit dd

gemensam åk'tasaš ž'ž žž, (allmän) særválaš ž'ž žž gemensamt åk'tasažžat gemenskap åk'tasašvuotta ð,

sær'vivuotta ð genast daggaviðe ,dallánaga (dal'-

lánaga), dallán (dal'lán) generad (h)uddjo j attr (h)ujos,

(h)ujustal'li generation buol'va lv, buol'-

vadat kk g, ålmušbuol'va Iv genljuda (ljuda, klinga) skáddjat j, skádnjat nj, čuoddjat j; (eka, åt er skälld) dávistit; (skalla) jul'kit lk genom postp, čaða; (via (om färd); med hjälp av något) postp, båk'te; (utefter (om färd); gen sg) -ráige genomföra čaðahit, (fullfölja)

äl'laSut'tit tt genomförande ål'lašubmi m genomföras ðaðahuvvut genomgå čaðahit133

förvillelse-genomgå

förvillelse čáddjádus ss s, vil'len, vil'lem-

förvirra sægohit, sek'ket, (distrahera) måi'vet förvirras (rubbas, om förståndet)

sækkánit förvirring måi'vi iv, sægohus

ss s, sækkånus ss s, sække g förvåna imaštut'tit tt, imaštat'-tit tt

förvåning imaš, ibmaš-förväg: i förväg, åvdalgittii förväntan vuorda, vuor'dag-förvärras bahánit, værránit, (försämras) heddjunit förälder vánhen, pl, vánhemat föräldralös oarbis, oar1 bås- attr

oarbes föräldrar pl, vánhemat förändra nubbástut'tit tt, ærá-hut'tit tt, iežáhut'tit tt; (ändra) mut'tit tt, riev'dadit förändras nubbástuvvat v, iežá-huvvat v, æráhuwat v, riev'dat vd

förändring nubbástuvvan, nub-bàstuvvam-, nubbåstus ss s, iežáhus ss s, æráhus ss s, riev'dadæbmi m förökas lassánit förökning lassánæbmi m

g

galet værrot, boas'tot; (på tok)

jår'got galla sáp'pi pp gallko stáinat, stáinah-gamling vuoras, vuorras-

gammal boaris, boarrás- attr boaris—boares, vuoras, vuor-ras- attr vuoras; (om mat som legat länge) årrun gammaldags dålušái'gásaš ž'ž žž, boaresái'gásaš ž'ž žž, (som är från el var i gammal tid) dåluš, dåluž- attr dåluš ganska viekka, åbba, mæl'gat,

oalle garantera dákkidit garanti dákkádus ss s gardin láselii'dni in garn lái'gi ig gas gássa s gata gát'ta tt ge ad1 dit dd

gemensam åk'tasaš ž'ž žž, (allmän) særválaš ž'ž žž gemensamt åk'tasažžat gemenskap åk'tasašvuotta ð,

sær'vivuotta ð genast daggaviðe ,dallánaga (dal'-

lánaga), dallán (dal'lán) generad (h)uddjo j attr (h)ujos,

(h)ujustal'li generation buol'va lv, buol'-

vadat kk g, ålmušbuol'va Iv genljuda (ljuda, klinga) skáddjat j, skádnjat nj, čuoddjat j; (eka, åt er skälld) dávistit; (skalla) jul'kit lk genom postp, čađa; (via (om färd); med hjälp av något) postp, båk'te; (utefter (om färd); gen sg) -ráige genomföra čađahit, (fullfölja)

äl'laSut'tit tt genomförande ål'lašubmi m genomföras đađahuvvut genomgå čađahitgenomkokt-glömmas

genomkokt givsas, gik'sas- attr gik'sa

genomskinlig silli 1 attr silis genomsnitt gas'kamærri r genomsnittlig gas'kamærálaš ž'ž žž

genomsnittligt gas'kamærálažžat genomstek t givsas, gik'sas- attr

gik'sa, gik'san genomvåt: bli genomvåt (om föremål), čáccot z, (om personer) las'kat sk gentemot postp, vuos'tái^vuos'-tá

geografi geografia, ædnandietto đ

gest lát'ta tt, pl, lättat gestalt hábmi m get gái'ca ic gevär bisrso ss

gift mir'ku rk, (som ämne) pl,

mirkut gifta: gifta sig, nái'talit giftermål náitos, nái'tus-giftig mirkulaš ž'ž žž giltig fámos đuož'žo, fámos girig hánis, hádnás- attr hánis~

hánes girighet hánisvuotta đ girigt hádnásit gissa ár'vidit gistna juogijat 13 givande ad'di, ad'devaš ž'ž žž givare ad'di

given (bestämd) vissis, vis'sás-

attr vissis givmild ad'di attr ad'dis gjuta lei'ket glad ilulaš ž'ž žž glas láse

glass lák'cajiegqa 13

134

glasögon pl, đal'bmiláset glatt (om hårfäll) njav'gat,

njav'gad- attr njav'ges gles (om t ex skog, gräs, hår) njár'bat, njár'bad- attr njár'-bes

glest hárvit, njár'badit glida jåttit đ, (om skidor; särskilt i nedförsbacke) čieras-tit; (om båt, släde etc, sakta el med tilltagande fart) suođčat ž; (inte få fotfäste) njuop'pat pp; (flytta sig ur läge) jåttalit glimma šæl'got lg glimmer riebangål'li 11 glimta šlæđ'got đg; (glimta fram,

skymta) liv'kit vk glittra šoavvot v, šæl'got lg glosa (ord) sádni n glädja illodat'tit tt; (glädja sig) iliodit

glädjande ilulaš ž'ž žž, illodat'ti

attr illodat'ti glädje illo 1, (fröjd) ávvo v glänsa šæl'got lg, (stå el ligga

glänsande) šæl'gát glänsande šæl'gat, šæl'gad- attr šæl'gadis~šel'ges; (klar) gir'-kat, gir'kad- attr gir'kes glöd hilla 1 glöda cakkat g glödande attr, áccagas glödga áccagat'tit tt glödkaka gák'ko kk, hillagák'ko kk

glödlampa áccaguslám'pá mp glömd vajálduvvan; bli glömd,

vajálduvvat v glömma vajáldat'tit tt, vajáldut'-tit tt

glömmas vajálduvvat v*glömsk* muituhæbmi m *attr* -his

glömska vajáldubmi m; (*dåligt minne*) muituhisvuotta đ

gnaga (*om mus och råtta*) cieppat b; (*gnaga på ben; om hund*) gas'kit sk; (*om hundar: gnaga på ben; om människor: gnaga på t ex torrkött*) njas'kot sk

gnida ruv'vet

gnissla (*om tänder*) giččat ž, (*om kärrhjul etc*) bár'got rg

gnista čuonan, čuonam- ~ čuodnam

gnugga ruv'vet

gnälla (*klaga; vara grinig om barn*) biekkot g; (*vara missnöjd*) nuvvat v; (*om hundar*) njikkot g, njimmat m; (*kvida; om t ex barn el hundar*) rieččot ž

god buorre, *gen-ack sg* buori *attr* buorre, njálgis ~ njálgat, njál'ga- *attr* njálga; *goddag,* buorre bæi'vi ~ buori bæivi ~ bures; *god sömn*, njálga nagir

godartad buorrelundut, -lundug- *attr* -lundut

godhet (*som personlig egenskap*) buorrevuotta ð; (*smaklighet, kvalité*) burrudat kk g

godkänna dåk'kehit

godkännande dåk'kehus ss s

gods (*egendom*) åbmudat kk g, (*rikedom*) rig'gudat kk g; (*stor jordegendom*) gár'din; (*vara*) gál'vo lv

godta dåk'kehit

godtycklig attr, satte

golv lat'ti t't~tt, guol'bi lb; (*kåtagolv*) loai'do id

golvris (*golvris i kåta*) duor'ga rg

gosse (*liten pojke*) bárdnáš, bárdnáž-

gott (*väl*) bures

grad (*temperatur*) gráda; (*mått, utsträckning*) mærri r; (*om ungefärlig mängd; grad, utsträckning*) *ill,* mud'dui, *lok* muddos; *i högre el lägre grad*, ænet dahje uccit mæris; *i tämlingen hög grad*, mihá mud'dui; *till en viss grad*, mutton mud'dui

gradvis daðistaga, væhážii

gram grám'ma mm

grammatik giellaoap'pa pp

gran guossa s

granne krán'njá nnj, rán'ná nn

grannskap pl, lakkusat

granska (*undersöka*) dut'kat tk, is'kat sk, guorahallat l; (*betrakta*) gæččadit; (*noga se på; spana*) vák'šot vš

granskning dut'kan, dut'kam-, is'kan, is'kam-, guorahallan, guorahallam-

gratis nuvtá, láhjás, skæŋkas

gratulation lik'kosávaldat kk g

grav háv'di vd

grek greikalaš ž'ž žž

grekiska greikagiella l

Grekland Grei'ka ik

gren (*på träd*) oak'si vs, (*förgrening*) suor'gi rg, suorri r

grilla bassit s

grimma bág'gi gg

grinig čirrulas ss s

gripa (*ta fast flera objekt*) doappot b, (*ta fast ett föremål el en gång*) dåp'pet; (*få fast; ta* (*om vind*)) fáttetgris-gräva

136

gris spii'dni in groda cuobbo, cub'bu-grop råg'gi gg, gåppi b; (som renen grävt i snön för att komma åt lav) suov'dnji vnj; (ställe där man har grävt) gåivuhat kk g grov (även fig) roavis, roavvás-attr roawa; (om röst) gassat, gassag- attr gassa grovlek gassudat kk g grumlig måivas, måi'vas- attr måi'vás (av måi'vái), måi'vái attr måi'vás grums måi'vi iv

grund adj, coagis, coakkás- attr coages; subst, coagis, coakkás-grund vuoððo ð; (fig, grundlag, underlag) vuððudat kk g; (tanledning, orsak) siwa v, suddja j; (motivering) vuoðos-tus ss s

grunda (grundlägga) vuoððodit;

(motivera) vuoðostit grundande vuoððodus ss s,

vuoððodæbmi m grundas vuoððoduvvut grundform (av ord) sádnivuoð-ðo ð

grundförutsättning vuoððoæk'to vt

grundlig vuðulaš ž'ž žž grundlägga vuoððodit grundläggare vuoððodæd'dji grundlös vuoðohæbmi m attr -his grundämne vuoððoávnas, -áv'-

[-dnas-grus-]

{+dnas- grus+} čiev'ra vr gruva ruv'ke vk gruvdrift ruv'kedoallo 1 gry čuvgudit

grymta (om renen) ruov'gat vg; (om grisen; även om hanrenen i brunst) snur'kit rk grymtning ruovgas, ruov'gas-gryn vanl pl, riev'dna vn, sur'bmi gryning guovso, guk'su-, iðedis-

væi'gi ig, væi'gi ig gryta bátti ð, rui'to it grå (som t ex marken om hösten) guov'gat, guov'gad- attr guv'-ges; (grå el gråvit om färg på hår hos människor el grått hår på djur) čuor'gat, čuor'-gad- attr čur'ges~čuor'gadis; (bl a om färg på djur) rånis, rádnás- attr ránes gråhårig čur'gesvuovtat, -vuov-

tag- attr -vuovtat gråt čierron, cierrom-, čieros, cirrus-

gråta cierrot r, (börja gråta)

ðir'rut grädda gåi'kadit gräddas gåi'kat ik grädde lák'ca vc gräl bæl'ko lk, rii'do id gräla (gräla på el gräla med) bæl'kit lk, (gräla, gräla med varandra) rii'dalit grälsjuk hárdis, hár'dás- attr

hárdis, rii'dui attr rii'dus gräns ráddji j

gränslös råjihæbmi m attr -his; (oändlig, ändlös) loap'pamæt'-ton, loap'pamæt'tom-gräs rássi s, (även hö) suoi'dni in;

(fint fjällgräs; »sia») sidno n gräsand suoi'dnisuor'sá rs gräsvall gieddådat kk g, gied'di dd

gräva goai'vot iv; (gräva upp ur137

gröda-göra

el ut ur) bål'tot lt; (gräva en grop etc; rota) råg'gat gg gröda Sad'do dd

grön (om växter och terräng med gröna växter) ruonas, ruodnas-attr ruonas~ ruodna, ruodnat, ruodnad- attr rud'nes; (om föremål; ej om växter) ruoná attr ruoná grönska runiidit

gröt buv'ro vr, suokkat, suokkad-gubbe ád'djá ddj, gállis, gál'lás-

(el gál'lá-) gud ibmil

gudfruktig ibmilbalulaš ž'ž žž gudlös ibmilmæt'ton, -mæt'tom-gudom ibmilvuotta ð guide oappis, oap'pás-gul fis'kat, fis'kad- attr fis'kes gulbrun ruš'kat, ruš'kad- attr

ruš'kes guld gål'li 11

gulna fiskudit, fiskiidit; (om

löv och gräs) ruškudit gummi gum'me mm gummistövel gum'megáma, -gáb-mag-

gunga sugos, sukkus-gunga intr, sukkat g, trans, sugahit; (vagga) trans, vuot'-tot tt; (gunga på vatten) intr, suoi'lot il» (gunga på vågor; svaja) hæi'lot il gyllene gål'lái attr gål'lás, gallas,

gål'las-, gål'li-gymnasist gymnasis'ta st gymnasium gymnása

gymnastik lášmustallan, lášmus-

[-tallam-gymnastisera-]

{+tallam- gymnastisera+} lášmustallat 1 gynna åi'dit id

gående pres pårte, váz'zi; (till

fots) verbgen, vázzi gång gær'di rd, hávvi v; en gång, åk'te~åvta gærde; två gånger, guk'tii^ guovte gærde; hur många gånger! gal'li~ gallé gærde? många gånger, márj'gii ^ måg ga gærde; några gånger ~ett par gånger, måd'dii~ moadde gærde gång (förlopp) gållo 1; (rörelse) jåtto ð; (irörelse, förlopp) manno n gångbar anulaš ž'ž žž gångjärn gižaldat kk g gångstig váz'zinbálgis, -bál'gá-gård dállo 1, (stor gård) går'din gårdsägare dálulaš ž'ž žž gås čuonjá, čuodnjág-gåta ár'vádus ss s gåva addáldat kk g, skæg'kaqk láhji gädda háv'ga vg gäl suov'di vd

gällande fámos čuož'žo, fámos

gärdesgård ái'di id

gärna mielastan, mielastat, mie-

lastis etc, mielalažžat gärning dakko g gäst guos'si ss gästa guos'sot ss gästgiveri guos'siviesso s göda buoi'dodit gödsel muk'ki gök giekka g

gömma čiekkat g, (förvara) vuor'kot rk

gömmas čik'kut, čik'kujuwut

gömställe čiekká g göra dakkat g, (förfärdiga) rákkaditgöras-hanren

göras dak'kut, dak'kujuvvut göromål (sysselsättning, arbete) fid'no dn; (verksamhet) doai1-bma im; (ngt att göra, sysselsättning) dakkamuš šš š; (bestyr) håm'ma mm

h

ha adnit n; (ägande uttryckes vanl genom att ägare står i lok och det ägda i nom förbundna med hjälpverket) læt; jag har, mus læ; vilja ha, sittat ð hack cæk'ki kk, cækkis, cæk'ká-hacka guok'ki kk hackspett čái'hni ihn hagel (nederbörd) čuorbmas, čuor1 bmas-; (gevärshagel) háv'la vi hagla čuorbmastit haja till hælkehit haka gái'bi ib hake roak'ki kk hala (hala in) duoppot b halka njalkastit, (inte få fotfäste)

njuop'pat pp halkig njalkas, njal'kas- (ej attr) hall hál'la 11

hallåman (radio-) gulahæd'dji halm oal'ga lg, pl, oalgat hals (det yttre av halsen) čæbet, čæbeh-; (svalg) čådda, čåd'-dag-

halsduk čæbetlii'dni in halta skier'bmot rbm halva lak'ki kk halvbror viel'ljabælli 1 halvdel lak'ki kk halvsyster oab'bábælli 1

138

hammare væžir, væččir-, væččir hamn hámman, hábman hamra væžirdit, dær'pat rp,

(hamra ut) njuoz'zot zz han sån, su-, dat, da-hand gietta ð handarbetare duojár handarbete duoddji j, giettaduod-dji j

handduk sikkaldat kk g handel gáv'pi vp, gáv'pijåra-

hæbmi m handelsman boalvir, boal'vár-,

gáv'piålmái, -ål'bmá-handjur våris, varrás-handla (köpa och sälja) gávpašit; (vara verksam) doai'bmat im; (handla mot ngn el behandla', med kom) mænnodit handled giettalaðas, -laððas-handling doai'bma im, dakko g handske (renskinnshandske) gista, pl, gis'tát, (arbetshandske) rap-put, pl, rappuhat, (finare fingerhandske) pl, suorbmaha-gat

handväska dás'ko sk hane våris, varrás-hanren (hane) våris, varrás-; (rentjur, okastrerad hanren) sarvis, sar'vá-; (härk, kastrerad hanren ev arbet sr en) hær'gi rg; (otämjd kastrerad hanren) spáilit, spáilih-; (kastrerad hanren) gáskit, gáskih-; (hanren, när den om våren vid kalvningstiden är skild från hjorden med renkor) luovas-, pl, luovvasat; (hanren i ettårsåldern) čærbmat, čærbmah-; (/ tvåårsåldern) varit, varih-;göras-hanren

göras dak'kut, dak'kujuvvut göromål (sysselsättning, arbete) fid'no dn; (verksamhet) doai1-bma im; (ngt att göra, sysselsättning) dakkamuš šš š; (bestyr) håm'ma mm

h

ha adnit n; (ägande uttryckes vanl genom att ägare står i lok och det ägda i nom förbundna med hjälpverket) læt; jag har, mus læ; vilja ha, sittat ð hack cæk'ki kk, cækkis, cæk'ká-hacka guok'ki kk hackspett čái'hni ihn hagel (nederbörd) čuorbmas, čuor1 bmas-; (gevärshagel) háv'la vi hagla čuorbmastit haja till hælkehit haka gái'bi ib hake roak'ki kk hala (hala in) duoppot b halka njalkastit, (inte få fotfäste)

njuop'pat pp halkig njalkas, njal'kas- (ej attr) hall hál'la 11

hallåman (radio-) gulahæd'dji halm oal'ga lg, pl, oalgat hals (det yttre av halsen) čæbet, čæbeh-; (svalg) čådda, čåd'-dag-

halsduk čæbetlii'dni in halta skier'bmot rbm halva lak'ki kk halvbror viel'ljabælli 1 halvdel lak'ki kk halvsyster oab'bábælli 1

138

hammare væžir, væččir-, væččir hamn hámman, hábman hamra væžirdit, dær'pat rp,

(hamra ut) njuoz'zot zz han sån, su-, dat, da-hand gietta ð handarbetare duojár handarbete duoddji j, giettaduod-dji j

handduk sikkaldat kk g handel gáv'pi vp, gáv'pijåra-

hæbmi m handelsman boalvir, boal'vár-,

gáv'piålmái, -ål'bmá-handjur våris, varrás-handla (köpa och sälja) gávpašit; (vara verksam) doai'bmat im; (handla mot ngn el behandla', med kom) mænnodit handled giettalaðas, -laððas-handling doai'bma im, dakko g handske (renskinnshandske) gista, pl, gis'tát, (arbetshandske) rap-put, pl, rappuhat, (finare fingerhandske) pl, suorbmaha-gat

handväska dás'ko sk hane våris, varrás-hanren (hane) våris, varrás-; (rentjur, okastrerad hanren) sarvis, sar'vá-; (härk, kastrerad hanren ev arbet sr en) hær'gi rg; (otämjd kastrerad hanren) spáilit, spáilih-; (kastrerad hanren) gáskit, gáskih-; (hanren, när den om våren vid kalvningstiden är skild från hjorden med renkor) luovas-, pl,

luovvasat; (hanren i ettårsåldern) čærbmat, čærbmah-; (/ tvåårsåldern) varit, varih-;139

hare-hes

(i treårsåldern) vuobirs; (/ fyraårsåldern) gåddudas ss s; (i femårsåldern) goasuhas ss s; (i sexärsåldern) mákkan; (/ sjuårsåldern eller äldre) nam-maláppan hare njoammil harr hár'ri rr

has (på renen och andra fyrfotade djur) čæv'ži vž hast gáč'čo čö, hoap'po pp hastighet jåtto ð, falludat kk g hat vašši š hata vašohit hatt hát'ta tt

hav mærra r, (det öppna havet) áppi b havre háwar

havregryn hávvarriev'dna vn havsstrand mærragád'di dd hebreisk hebrealaš ž'ž žž hed guol'ban~guolba, guol'ban-heder gud1 ni, goar'go rg hederlig rehelaš ž'ž žž, gudnálaš ž'ž žž, vuoigalaš ž'ž žž, riev-talaš ž'ž žž hedning bákkin

hedra árvos adnit n, gud'nejat'-tittt

hejda árrit r, cag'gat gg, dål'let hel (hela; hel och hållen; orörd; oskadad) ållis, ål1 lås- attr ållis~ålles; (hela, hela (i tidsuttryck = ålles); hel= orörd, som man inte bearbetat el tagit ngt från) attr, åb'ba; (hel, hela; utan eftertryck) attr åbba; (i tidsangivelser uttryckande varaktighet) attr, gæžus (~ gæžos) helg (helgdag) bassi s

helga basohit

helgdag bassibæi'vi iv; (vilodag) vuoirjastanbæi'vi iv, vuoi-gadanbæi'vi iv helgelse bassindak'kujubmi m helig bassi s attr bassi heller (i neg uttryck) ge hellre adv, åv'dal, baica helst (efter interr pron, adv och vissa adj; vern, vilken etc som helst (sorri)) ikkinassii; (först och främst) åvdimus~åvdi-mus'tá, (som bestämning till verben vilja, önska) ænemus helt (alldeles) jur~ jura, áibas; (fullständigt, helt och hållet) dievvasit, ål'lásii, ål'lásit; (fullständigt, fullkomligt) dievas-lažžat; (fullt, i måttangivelser) diewasii helvete hel'vet, hel'veh-hem ruok'to vt, sii1 da id, dállo 1 hem ruk'tui, (tillbaka) ruok'tut hemland šad'danædnan, -æd-

nam-; sii'daædnan, -ædnam-hemlig čiegos, čikkus- attr čiegos

^ čiegus, suollemas ss s hemlighet čiegosvuotta ð; i hemlighet suollemasat~ suoli hemligt čikkusit, suollemasat hemma ruovtos, dálos, siidas,

báikis hemort ruök'tobái'ki ik hemslöjd ruok'toduoddji j henne (henne själv) iežas; se även böjningen av sån, su-, hon

herde oabmigæč'či, báiman hermelin buoida, buoi'dag-herre hær'rá rr hes siðos, siððus- (ej attr)het-hornkrona

140

het bákkas, bák'kas- attr bák'ka hetsa (ihetsa el kommendera hunden (komitativ) på renar; om renskötaren) håccohit— (en gång) håc'calit hetsig gii vis, gii'vás- attr gii vis, (obehärskad) hil'bat, hil'bad-attr hil'bes hetta (stark värme) bák'ka kk himmel al'bmi lm himmelsk almálaš ž'ž žž hinder (förhinder) het'tehus ss s, æsta, æs'tag-, estus; (naturligt hinder) oacci z; (besvär) vætto ð; (hindrande orsak) ág'ga gg hindra árrit r, cag'gat gg, het'tet, æs'tadit; (iuppehålla, fördröja) ájihit, hæðoštit hink spán'nja nnj hinna (organisk) cuoz'za zz; (icke organisk) skabos, skap-pus-

hinna (ha el få tid till ngt) as'tat st, gær'gat rg; (få tid el möjlighet att el vara snabb nog att) háp'pehit; hiss his'sa ss historia historia historisk historialaš ž'ž žž hit dei'ke, dåsa; (hit och dit)

duokku dei'ke hitta (finna) gáv'dnat vn; (finna

vägen) dæi'vat iv hittas gáv'dnut, gáv'dnujuvvut hjord ællo 1 hjort sarva, sar'vag-hjortron láddat, làddah-, luomi,

[-luobmán-hjul-]

{+luobmán- hjul+} ráttis, rát'tá-, jår'ri hjälp væk'ki kk, áppo b; (nytta) áv'ki vk

hjälpa (komma till hjälp) vække-hit; (vara till nytta) ábohit; (tjäna el nyttja till ngt) åk1 tit vt; (göra verkan)

ávkohit hjälpsam vækkálaš ž'ž žž; væk1-

kái attr væk'kás hjälte sárj'gár

hjärna vuoirjaš-, pl, vuoi'gqašat hjärta vái'bmo im, (hjärtmuskeln)

cåkki g hjärtlig váimulaš ž'ž žž

hojta hui'kit ik, (skrika) gil'ljot Hj

Holland Hollán'da nd holme suolo, sul'lu-hon sån, su-, dat, da-hona njirjgelas ss s honom (honom själv) iežas; se även böjningen av sån, su-, han honren njirjrjelasboazo, -båc'cu-; (renko) ál'do Id, váža, váččam-; (renko i tvåårsåldern) vuonjal, vuodnjal-; (renko som saknar kalv) rådnö n; (renko som aldrig får kalv) stáinat, stái-nah-

hop (skara) joav'ko vk, (hop av

folk) vækka g hopp njui'kon, njui'kom-, njui-

kas, njui'kas-hopp doai'vo i v, (förhoppning) doaiva, doai'vag-, (tillflykt) dår'vo rv hoppa njui'kot ik; (gå el springa hoppande) čuos'kot sk; (hoppa och sprattla) gincardit; (om fisk) bágqat q hoppas doai'vot i v horisont almirav'da vd horn čoar'vi rv hornkrona čoarvoš, čår'vuš-141

hornring (i ändan på kasttöm)

čoar'vigiella 1 hos postp, lut'te, (i ngns hem), postp, gæčðen; hos (el av) mig, dig, honom, henne, Mg (s/ä/u) e/c, aldán, aldát, aldis etc

hosta subst, gåsahat kk g

verb, gåssat s hostning gåsanas ss s hot áita, ái'tag-, ukkádus ss s hota ái'tit it, ukkidit hotell hotella, (enklare hotell,

pensionat) guos'siviesso s hotelse ukkádus ss s hud (av ren, älg, ko etc) duol'lji llj; (på människor) lii'ki ik; (på människor och djur) nák'ki kk

hugg čuolastat kk g hugga čuollat 1, (även skära) čuop'pat pp; (småved el risved) fær'kot rk; (hugga el skaffa ved) mur'ret; (stycka, hugga i små bitar) smáv'vet humanitet ålmušvuotta ð humla uv'lo vi

humör miella 1, miellalákki g hund bæna, bædnag-, (liten hund — rasegenskapen att vara liten) rák'ká kk hundra čuotti ð hundvälling čuogos, čukkus-hunger næl'gi lg hungra nael'got lg hungrig (vara hungrig) næl'got

lg, nælgis læt hur må, måvt, gåvt, man; (på vilket sätt) man lákkái, man láddje hurudan maggár attr maggár

hus dállo 1, viesso s, vis'ti st husbonde isit, isid-husdjur (boskap) šibit, šibih-husfar isit, isid-husfolk vækka g, gáz'zi zz husgeråd gál'vo lv husmor æmit, æmid-hustru ák'ká kk, æmit, æmid;-(även kvinna) niso, nissun;-(maka) guoi'bmi im huvud oai'vi iv, (huvud-) oai'vi-, vál'do-

huvudman hoav'da vd, oai'vi iv,

oai'viálmái, -ål'bmá-huvudsak oai'viáš'ši š§ huvudsats vál'dodajaldat kk g huvudspråk vál'dogiella 1 huvudstad oai'vigáv'put, -gáv'-pug-

huvudvärk oai'vibávčas, -bák'-

čas-, oai'viludduhat kk g hy lii'ki ik

hycklare guok'telaš ž'ž žž hyckleri guok'telašvuotta ð hygge čuolahat kk g, čuoppahat kk g

hygien dærvašdoallo 1, (renlighet)

čår'gatvuotta ð hylla hti} do hyra verb, láiguhit hyra lái'go ig, ladnjalái'go ig, viessolái'go ig; (sjömans hyra) bál'ká lk hyvel hævval hyvelspån vuolahas ss s hyvla vuollat 1 hål rái'gi ig

håla (hälrum) hoalla 1, bårra r; (grotta) sluog'go gg; (djurhåla, gryt, ide etc) bieddjo j håll (riktning) guov'lo vihålla-här

142

hålla träns, intr, doallat 1; (inte gå sönder, inte lossna; hålla sig) bissot s; (inte gå av el sönder) gier'dat rd; (anse för ngt) adnit n hållbar nanos, nannus- attr nana hån bil'ko lk, bil'kádus ss s, bil'kidæbmi m, hiddjádus ss s håna bil'kidit, hiddjidit~hid'dji-dit

hår (huvudhår på människor) vuok'ta-, pl, vuovtat; (från djur) guol'ga lg hård garas, garras- attr garra; (stark, sträng) čav'gat, čav'-gad- attr čav'gadis~čav'ges~ čav'ga; (sträng) goavvi v attr goavis~goaves hårdna garrat r

hårstrå vuok'ta-, vuok'tačal'-bmi Im

hårt garrasit, (starkt, strängt)

čav'ga~čav'gadit häck miestaái'di id häda bil'kidit hädare bil'kidæd'dji häfte gippa, gip'pag-häftig (hård om vind, sjukdom etc) garas, garras- attr garra; (hetsig) giivis, gii'vás- attr giivis, hil'bat, hil'bad- attr hil'bes hägg duobma m häl (på sko) jåzza, jåz'zag-, (både på fot och sko) šuš'mi šm

hälft lak'ki kk, bælli 1 häll (stenhäll) råk'to vt hälla (hälla ut el i ett kärl) njoarrat r, læi'kot ik; (hälla en gång) njår'ret, lei'ket; (hälla

ut; inte om flytande ämnen) gur'galit hälsa dærvasvuotta ð, dærvaš-

vuotta ð, dærvašdilli 1 hälsa (hälsa på) buorástat'tit tt, dærvahit; (hälsa på; besöka) mannat n, fidnat n (med lok el lut'te), (personer) gal'ledit (med lut'te); (hälsa med resp hälsningsfras) ráv'kat vk hälsningar pl, dærvuoðat hälsosam dærvaslaš (dærvašlaš) ž'žžž

hälsotillstånd dærvašdilli 1 hälsovård dærvašdik'šo vš hämma cag'gat gg, het1 tet hämta vież'żat žž, (bringa, föra

med sig) buk'tit vt hända dáppáhuvvat v, Sad1 dat

dd; (inträffa) dæi'vidit händelse dáppáhus ss s, gævvan,

gævvam-, færán hänga intr, hæq'gát; (hänga upp flera föremål) hæq'got rjg; (ett föremål) heg'get^hærjgas-tit; (avliva genom hängning) har'cot rc; (en individ el ett djur) harcastit~ har'cet; (hänga el fästa upp ngt t ex för ett fönster) sår'jalit hängas (hängas upp) herj'gut hänglav lap'po pp hänsyn (respekt, lydnad) doat1-talus ss s; (beaktande, omtanke) beruštus ss s; (uppmärksamhet) vuttiivál'dujub-mi m häpna imaštuvvat v här soattijoav'ko vk, soatti-

vækka g här dábbe, däs, då, tå här na143

härbre-i

härbre ái'ti it härifrån dábbe, dás härja (skövla) stajidit härjning stajádus ss s härjningar pl, váinot härk hær'gi rg

härlig hær'váslaš ž'ž žž, hær'vás härlighet hær'vasvuotta ð härligt hær'vásit härma áð'ðestallat 1 härna gál'lo 11

hämsko (vintersko med botten av renens pannhud), gállut, pl, gálluhat härska (el härska över) ráð'ðet härskare ráð'ðejæd'dji, oai'vá-

muš ž'ž žž härsken goastis, goas'tás- attr

goas'te härstamma surgiidit härstamning surgiidæbmi m,

(släkt) såkka g härtill dåsa

hässja (hässja hö) hàset hässja háse häst hæs'ta st hätsk vaš'šái attr vaš'šás hävda čuožžohit hö suoi'dni in höbärgning láddjo j höft spiral, spirral-hög (även om ljud) allat, allag-attr alla; (om ton, ljud) čågas, čåkkas- attr čåkka hög (oordnad hög av ngt) læddji j; (hop) čåbma m; (trave) guppa b, ládna n

höger ål'geš

högfjäll duoddar, duod'dar-högfärdig čæv'lái attr čæv'lás, goarrat, goarrad- attr goar-

radis~går'res, allamielalaš ž'ž žž

högmässa allamæs'so ss högra ål'geš högre alit, alibu-högskola allaskuv'la vi högst alimus ss s; (som är högst uppe) bajimus ss s; (högst så och så mycket) ænemusat högstadium (om skola) alladàssi-

skuv'la vi högt (även högt uppifrån) allin; (vanl om ljud) allagit; (med hög röst) jidnusii, jidnusit; (högt upp) allagassii; (högt uppe) allagasas högtid bassi s

högvatten dul'vi lv; (flod) ul'li 11 höja bajidit; (förhöja) alidit, allánat'tit tt; (lyfta upp) låk'tet; höja sig, baddjánit~allánit~ låk'tanit höjd aláš aláž-; (fig) allatvuotta ð; (på ett föremål) alludat kk g hölje skuv'do vd; gåvðas, gåk'-

čas-; (omslag) biras, birras-höna vuoncis, vuon'cá-höra gullat 1; (höra på; lyssna)

gul'dalit höras gul1 lut

hörn čiekka g; (i ett rum)

loav'ko vk hörsam gululaš ž'ž žž hörsel gullo 1

höst čak'ča vč; om hösten, čak'ðat

i

i (i, inne i, dvs befintlighet i ngt uttryckes vanl med kasus143

härbre-i

härbre ái'ti it härifrån dábbe, dás härja (skövla) stajidit härjning stajádus ss s härjningar pl, váinot härk hær'gi rg

härlig hær'váslaš ž'ž žž, hær'vás härlighet hær'vasvuotta ð härligt hær'vásit härma áð'ðestallat 1 härna gál'lo 11

hämsko (vintersko med botten av renens pannhud), gállut, pl, gálluhat härska (el härska över) ráð'ðet härskare ráð'ðejæd'dji, oai'vá-

muš ž'ž žž härsken goastis, goas'tás- attr

goas'te härstamma surgiidit härstamning surgiidæbmi m,

(släkt) såkka g härtill dåsa

hässja (hässja hö) hàset hässja háse häst hæs'ta st hätsk vaš'šái attr vaš'šás hävda čuožžohit hö suoi'dni in höbärgning láddjo j höft spiral, spirral-hög (även om ljud) allat, allag-attr alla; (om ton, ljud) čågas, čåkkas- attr čåkka hög (oordnad hög av ngt) læddji j; (hop) čåbma m; (trave) guppa b, ládna n

höger ål'geš

högfjäll duoddar, duod'dar-högfärdig čæv'lái attr čæv'lás, goarrat, goarrad- attr goar-

radis~går'res, allamielalaš ž'ž žž

högmässa allamæs'so ss högra ål'geš högre alit, alibu-högskola allaskuv'la vi högst alimus ss s; (som är högst uppe) bajimus ss s; (högst så och så mycket) ænemusat högstadium (om skola) alladàssi-

skuv'la vi högt (även högt uppifrån) allin; (vanl om ljud) allagit; (med hög röst) jidnusii, jidnusit; (högt upp) allagassii; (högt uppe) allagasas högtid bassi s

högvatten dul'vi lv; (flod) ul'li 11 höja bajidit; (förhöja) alidit, allánat'tit tt; (lyfta upp) låk'tet; höja sig, baddjánit~allánit~ låk'tanit höjd aláš aláž-; (fig) allatvuotta ð; (på ett föremål) alludat kk g hölje skuv'do vd; gåvðas, gåk'-

čas-; (omslag) biras, birras-höna vuoncis, vuon'cá-höra gullat 1; (höra på; lyssna)

gul'dalit höras gul1 lut

hörn čiekka g; (i ett rum)

loav'ko vk hörsam gululaš ž'ž žž hörsel gullo 1

höst čak'ča vč; om hösten, čak'ðat

i

i (i, inne i, dvs befintlighet i ngt uttryckes vanl med kasusiakttaga-ingenstans

lokativ; se grammatiken); {i, inne i) postp, sis*te; (om klockslag; predikativt) adv, vái'le; i mig, i dig, i honom etc, sistán, sistát, sistis efc iakttaga vuttiivál'dit Id iakttagelse áica, ái'cag-,

täckt) fuomášubmi m, áicastat kk g; (iakttagande; beaktande) vuttiivál'dujubmi m ibland muttomiin, (emellanåt)

gaskuhagai idag åd'ne, ådná bæivi idas gil'let, gil'lát, viššat š ide bieddjo j

idé (tanke) jurda, jur'dag-idrott valáštallan, valáštallam-idrotta valáštallat 1 idrottsförening valáštallansær'vi rv

ifall jås, jus

i fjol dii'bmá; till i fjol, diimážii;

från el sedan i fjol, diimážis igen fas, åppit igår ik'te ihjäl jámas

ihop (samman) åk'tii; (riktning el rörelse ihop; om ngt utspritt) čoak'kái; (befintlighet) coak-kis

ihåg 0komma ihåg, minnas) mui'tit it; (komma ihåg, påminna sig) mui'tát ihållande adj, bis'tevaš ž'ž žž,

adv, bis'tevažžat ihärdig (ivrig) árj'gir attr áq'giris;

(uthållig) sáv'ri vr attr sávres illa (ont) bahás; (felaktigt, galet) boas'tot; (dåligt) hæjot, hejut; (uselt, galet) funet, nævrit illvillig bahádáttulaš ž'ž žž,

(ondskefull) bahálundut, -lun-dug- attr -lundut illustrera gåv'vet ilska sut'to tt ilsken suttas, sut'tas-immigrant sirdulaš ž'ž žž imperfektum imperfek'ta vt import impor'ta rt, viež'žo žž,

(införsel) sisabuk'to vt in (in i; in bland) postp, sisa; (in) adv, sisa; (in i huset) vissui, ståppui inbilla jákkihit inbillning jurdagåwidus ss s inbjuda båv'det

inbrott sisagai'kon, -gai'kom-inbyggare ás'si, år'ro inbördes (ömsesidig) gas'kasaš

ž'ž žž; (inre) siskáldas ss s indian indiánalaš ž'ž žž indier indialaš ž'ž žž industri industria inflammation (i inre organ)

boaldáhat kk g influensa nuor'vodáv'da vd,

čoas'kindáv'da vd inflytande váikohanfábmo m information dieðihallan, dieði-

[-hallam-infödd-]

{+hallam- infödd+} ál'goás'si

inför (till inför) postp, åv'dii;

(befintlighet) postp, åvdas ingen (med neg) guttege ð, åk'tage vt

ingendera (med neg) goab'báge bb

ingenstans (med neg; riktning) gåsage; (med neg; befintlighet) gås'tige; (med neg; inte på ngt ställe; inom ett visst område) gågguge

ingentlng-intrig

ingenting (med neg) mikkige el mik'kige, gen, månge, ack, mai'dige, ill, masage, lok, mas'tige, nom pl, mak'kige inifrån adv, sis'te; adv, siskubæl1 -de

initiativ álga, ál'gag-initiativrik (företagsam) doai-

malaš ž'ž žž inkompetent dåk'kemæt'ton, -mæt'tom-, æppedåkkálaš ž'ž žž

inkomst dines, dinestus ss s,

sisboatto ð inköp oas'tin, oas'tim-inland sisædnan, -ædnam-innan åv'dal gå

innanför (riktning) postp, sisa; (befintlighet) postp, sis'te; (till insidan) postp, prep, adv, siskubællái; (på insidan) postp, prep, adv, siskubæl'de~ (som prep även) siskubæl; (till innanför) postp, prep, sis'kelii; (längre innanför än) postp, prep, sis'kelis inne adv, sis'te, adv, siskubæl'de;

(inne i huset) adv, viesos, ståbos innehåll sisdoallo 1 innehålla sisdoallat 1 innerlig njuoras, njuorras- attr

njuorra innersida siskubælli 1 inre siskáldas ss s inringa birastit inrätta ásahit, rákkadit inrättning lágádus ss s, rákkadus

ss s inse ár'vidit insekt div'ri vr

insida (på el från insidan) adv, siskil

insikt (förståelse) ár'vádus ss s, ibmirdubmi m; (kunskap) diet-to ð

inskränka gár'žodit, (förminska) uccidit

inskränkning gár'žodus ss s inspektera dárkástit inspektör baddjeliigæč'či, dár-

kástæd'dji instifta ásahit instinkt gabmo m institut institut'ta tt institution lágádus ss s instrument (musik-) čuojanas ss s, instrumen'ta nt; (tekn instr) instrumen'ta nt; (medel) gas'kaoabmi m instämma guorrasit instämmande guorrasæbmi m inte (motsvaras av ett negerings-verb böjt i personformer: jag — inte etc) sg, in, it, ii; dual, æn, æp'pi, æba; pl, æt, eppet, æi intention (avsikt) áiga, ái'gag-internationell internáššuvnalaš ž'ž žž, riikaidgas'kasaš ž'ž žž intervju jeruhallan, jeruhallam-,

jærohæbmi m intervjua jeruhallat 1, jærohit intill (nära intill; riktning) postp, adv, gurrii~ bál'dii; (nära intill', befintlighet) postp, adv, guoras ~ báldas intresse beruštubmi m, fuolaad-

nin, fuolaadnim-intressera: intressera sig för,

beruštit (med lok) intresserad beruštæd'dji intrig juodna n

10-724137intrigera-journalist

146

intrigera juonastit introducera álgahit introduktion álgahus ss s intryck váikohus ss s intrång sisabak'ken, -bak'kem-inträffa dæi'vidit, (hända) dáp-

páhuwat v intyg duoðaštus ss s intyga duoðaštit invandrare sirdulaš ž'ž žž invecklad måivas, måi'vas- attr måi'vás (av måi'vái), måi'vái attr måi'vás, sår'rái attr sår'-rás

inverka váikohit inverkan váikohus ss s inviga vihahit

invigning vihahæbmi m, vihahus ss s

invånare ás'si, år'ro invändigt adv, siskil invärtes (inre) siskáldas ss s inälvor pl, sis'kilušat inälvsfett (på slaktdjur) pl, sis-buoidit

iordningställa gárvistit, rákkadit is jiegqa q; (isskorpa på betesmark, flen) čuokki g isflak bal1 do

isfri suddis, sud'dás- attr sud-dis; (om föremål) sagas, sag-rjas- attr sagqa ishål (för vattenhämtning el fiske)

rud'ni dn isklump (isklumpar på träd, i

djurs päls etc) skil'ži 1 ž itu (sönder, i stycken) cuovkas;

(mitt av) gas'kat iver áq'girvuotta ð ivra árj'giruššat š

ivrig ág'gir attr ág'giris, (nitisk)

giivis, gii'vás- attr giivis ivrigt árj'girit i väg adv, eret

j

ja (jakande svar bildas genom att verbet upprepas i den personform som krävs)', (ja visst) nu fal

jacka ják'ka kk, (även kavaj)

gæv'la vi jag mån, gen, mu jaga biv'dit vd; mæccástit; (driva) áddjit j; (jaga iväg) vuoddjelit; (jaga på) vuojehit jakt biv'do vd, biv'din, biv'dim-, mæccástæbmi m, mæccástus ss s

jakträtt biv'dovuoi'gatvuotta ð jama njáv'git vg, njáv'got vg januari jánuar(mánno n), åðða-

jagimánno n jaså vai nu

jojk juoigos, jui'gus-, (med

melodi och text) luotti ð jojka juoi'gat ig, juoigadit jojkande juoi'gamuš šš š, juoi'-

gan, juoi'gam-jojkare juoi'gi jojkning juoigos, jui'gus-Jokkmokk Jåkkamåk'ki kk jord ædnan æna— ænan), æd-nam-

jordbruk ædnandoallo 1 jordbrukare dálulaš ž'ž žž jorden ædnan, ædnam-jordisk ædnanlaš ž'ž žž journalist ávii'saålmái, -ål'bmá-intrigera-journalist

146

intrigera juonastit introducera álgahit introduktion álgahus ss s intryck váikohus ss s intrång sisabak'ken, -bak'kem-inträffa dæi'vidit, (hända) dáp-

páhuwat v intyg duoðaštus ss s intyga duoðaštit invandrare sirdulaš ž'ž žž invecklad måivas, måi'vas- attr måi'vás (av måi'vái), måi'vái attr måi'vás, sår'rái attr sår'-rás

inverka váikohit inverkan váikohus ss s inviga vihahit

invigning vihahæbmi m, vihahus ss s

invånare ás'si, år'ro invändigt adv, siskil invärtes (inre) siskáldas ss s inälvor pl, sis'kilušat inälvsfett (på slaktdjur) pl, sis-buoidit

iordningställa gárvistit, rákkadit is jiegqa q; (isskorpa på betesmark, flen) čuokki g isflak bal1 do

isfri suddis, sud'dás- attr sud-dis; (om föremål) sagas, sag-rjas- attr sagqa ishål (för vattenhämtning el fiske)

rud'ni dn isklump (isklumpar på träd, i

djurs päls etc) skil'ži 1 ž itu (sönder, i stycken) cuovkas;

(mitt av) gas'kat iver áq'girvuotta ð ivra árj'giruššat š

ivrig ág'gir attr ág'giris, (nitisk)

giivis, gii'vás- attr giivis ivrigt árj'girit i väg adv, eret

j

ja (jakande svar bildas genom att verbet upprepas i den personform som krävs)', (ja visst) nu fal

jacka ják'ka kk, (även kavaj)

gæv'la vi jag mån, gen, mu jaga biv'dit vd; mæccástit; (driva) áddjit j; (jaga iväg) vuoddjelit; (jaga på) vuojehit

jakt biv'do vd, biv'din, biv'dim-, mæccástæbmi m, mæccástus ss s

jakträtt biv'dovuoi'gatvuotta ð jama njáv'git vg, njáv'got vg januari jánuar(mánno n), åððа-

jagimánno n jaså vai nu

jojk juoigos, jui'gus-, (med

melodi och text) luotti ð jojka juoi'gat ig, juoigadit jojkande juoi'gamuš šš š, juoi'-

gan, juoi'gam-jojkare juoi'gi jojkning juoigos, jui'gus-Jokkmokk Jåkkamåk'ki kk jord ædnan æna— ænan), æd-nam-

jordbruk ædnandoallo 1 jordbrukare dálulaš ž'ž žž jorden ædnan, ædnam-jordisk ædnanlaš ž'ž žž journalist ávii'saålmái, -ål'bmá-147

ju-kallna

ju hal, han, (svagt betonat) dal, (ikombinerat med komp i föregående sats) maðe ju — desto maðe — daðe jul juov'la-, pl, juovlat julafton juov'laruot'ta tt, ruot'ta tt, (hela dagen) ruot'tabæi'vi iv

julaftonskväll ruot'taækket, -æk-ked-

julhelg pl, juov'labasit

juli juli(mánno n), suoi1-

dnimánno n juni juni(mánno n), gæssimàn-no n

juridik juridii'ka ik, lágadietto ð

juridisk lágalaš ž'ž žž

just aidu, jur, jura, (just precis)

jus'te; (exakt) aivestassii jägare biv'di, mæccástæd'dji,

(framgångsrik jägare) bivdár jäkt (brådska) gáč'co čč jämbördig (jämställd) dássásaš ž'ž žž; (jämngod) åvtaár'vusaš ž'ž žž

jämföra (jämföra med) vær'didit jämförbar vær'dásaš ž'ž žž jämförelse vær'dádus ss s jämlikhet dássásašvuotta ð jämn jal'gat, jal'gad- attr jal'-gadis~jal'ges; (slät) dássit, dássid- attr dássidis, sillat, sillad- attr silladis; (/ kanten) pr ed, jæv'da jämna dás'set, (jämna till) jev'det jämngod åvtaár'vusaš ž'ž žž jämnt dássidit, jám'ma, (om

sättet att beta) jæv'da jämnårig åvtaakkásaš ž'ž žž jämra (jämra sig) luoddjot j; (ikvida) rieðčot ž

jämställd dássásaš ž'ž žž jämställt dássálagai järn ruov'di vd järnrör ruov'dibåc'ci järnväg ruov'diraŧti ŧ järnvägsstation ruov'diraŧŧistáš-

šuv'na vn järnvägsvagn ruov'diraŧŧiváv'dna vn

järv gæt'ki tk

jäsa (om deg) gævvat v

jäst jæs'ta st

jätte jiettanas ss s

jökel jiek'ki kk, goas'tijiegr)a r)

k

kadaver ráb'bi bb, rái'sko isk,

hás'ka sk kaffe gáf'fe ff- gáffe f kaffefat vuluš, vulaž-kaffekopp gáf'fegåp'pa pp kaffepaus; ta en kajfepaus, gáfes-

tallat^ gáffestallat 1 kagge gág'gá gg, bulet, buleh-kal bálljis, bál'ljás- attr bálljes kalfjäll duoddar, duod'dar-kall čoaskis, čoas'kás- attr čoas'ka^ čoaskes,galmas, gal'-bmas- attr gal'bma kalla (kalla för ngt; kalla på) gåc'čot čč, (benämna) gåččudit; (kalla ngn för ngt) nav1 dit vd; (ropa på, tillkalla) ráv'kat vk kallas gåččuduvvut kallelse gåč'čon, gåč'ðom-, gåč'-

čujubmi m kallkälla gál'do, (källa) ája,

[-áddjag-kallna-]

{+áddjag- kallna+} čoas'kot sk147

ju-kallna

ju hal, han, (svagt betonat) dal, (ikombinerat med komp i föregående sats) maðe ju — desto maðe — daðe jul juov'la-, pl, juovlat julafton juov'laruot'ta tt, ruot'ta tt, (hela dagen) ruot'tabæi'vi iv

julaftonskväll ruot'taækket, -æk-ked-

julhelg pl, juov'labasit

juli juli(mánno n), suoi1-

dnimánno n juni juni(mánno n), gæssimàn-no n

juridik juridii'ka ik, lágadietto ð

juridisk lágalaš ž'ž žž

just aidu, jur, jura, (just precis)

jus'te; (exakt) aivestassii jägare biv'di, mæccástæd'dji,

(framgångsrik jägare) bivdár jäkt (brådska) gáč'co čč jämbördig (jämställd) dássásaš ž'ž žž; (jämngod) åvtaár'vusaš ž'ž žž

jämföra (jämföra med) vær'didit jämförbar vær'dásaš ž'ž žž jämförelse vær'dádus ss s jämlikhet dássásašvuotta ð jämn jal'gat, jal'gad- attr jal'-gadis~jal'ges; (slät) dássit, dássid- attr dássidis, sillat, sillad- attr silladis; (/ kanten) pr ed, jæv'da jämna dás'set, (jämna till) jev'det jämngod åvtaár'vusaš ž'ž žž jämnt dássidit, jám'ma, (om

sättet att beta) jæv'da jämnårig åvtaakkásaš ž'ž žž jämra (jämra sig) luoddjot j; (ikvida) rieðčot ž

jämställd dássásaš ž'ž žž jämställt dássálagai järn ruov'di vd järnrör ruov'dibåc'ci järnväg ruov'diraŧŧi ŧ järnvägsstation ruov'diraŧŧistáš-

šuv'na vn järnvägsvagn ruov'diraŧŧiváv'dna vn

järv gæt'ki tk

jäsa (om deg) gævvat v

jäst jæs'ta st

jätte jiettanas ss s

jökel jiek'ki kk, goas'tijiegr)a r)

k

kadaver ráb'bi bb, rái'sko isk,

hás'ka sk kaffe gáf'fe ff- gáffe f kaffefat vuluš, vulužkaffekopp gáf'fegåp'pa pp kaffepaus; ta en kajfepaus, gáfes-

tallat^ gáffestallat 1 kagge gág'gá gg, bulet, buleh-kal bálljis, bál'ljás- attr bálljes kalfjäll duoddar, duod'dar-kall čoaskis, čoas'kás- attr čoas'ka^ čoaskes,galmas, gal'-bmas- attr gal'bma kalla (kalla för ngt; kalla på) gåc'čot čč, (benämna) gåččudit; (kalla ngn för ngt) nav1 dit vd; (ropa på, tillkalla) ráv'kat vk kallas gåččuduvvut kallelse

gåč'čon, gåč'ðom-, gåč'-

čujubmi m kallkälla gál'do, (källa) ája,

[-áddjag-kallna-]

{+áddjag- kallna+} čoas'kot skkalv-klandervärd

148

kalv miessi s; (ej renkalv) gál'bi lb

kalva guod'dit dd kalvmärkning miessimær'kon,

[--mær'kom-kalvning-]

{+-mær'kom- kalvning+} guod'din, guod'dim-kalvningsplats guoddetbái'ki ik kalvningstid (i sammansättning även = kalvnings-), guoddet, [-guodded-kam-] {+guodded- kam+} čåkkon, čåkkom-kamin uv'dna vn kamma čåkkot g kammare gámmár kamp (konkr och fig) doarro r;

(tvist) rii'do id; (strid) soatti ð kamrat guoi'bmi im, skippár kana (kana ned) čierastit kanske (personform av dái'dit id, vara möjlig), dáidán, dáidát, dái'dá etc; (personform av sát'tit tt, kunna, vara möjlig; vanl 3 pr sg) sát'tá kant rav'da vd kantra gåbmánit kapital giddaåbmudat kk g kapitel kápit'tal kappa vuol'po lp karaktär (natur) luon'do nd, (sätt) vuokki g, (fast karaktär) stáðisvuotta ð Karesuando Gárasavvun karl ålmái, ål'bmá-Karlavagnen Dávgát karta gár'ta rt

karva (skära i småstycken)

cáppat b kassa kás'sa ss kassera suop'pot pp kast bálkastat kk g kasta bál'kestit, (flera ggr el

flera föremål) suop'pot pp, bál'kot lk; (en gång el ett föremål) sup'pet; (slunga) håi'-gat ig; kasta fast (fånga), njoarustit~ (en ren) sup'pet; »kasta kalven» (om renko som föder kalven för tidigt på grund av yttre störningar), rei'tut

kast rera gás'kit sk; kastrerad

ren> gáskit, gáskih-kastrering gás'kimuš šš š, gás'-

kin, gás'kim-kasttöm suoppan katt bus'sá ss

Kautokeino Guov'dagæi'dnoi n kavaj gæv'la vl kedja rig'gi gg kika guov'lat vl kikare giikar, gii'kar-kil låtti ð; (på kläder, tältduk etc) gái'dá id killing gic'ci cc kilo gilu

kilometer gilumetter

kind nierra r, muotto ð

kista (klövjekista) gii'sá is;

(likkista) gis'to st kittel giev'dni vn klaga (klaga ~ beklaga sig över ngn ~ ngt: ack) vái'dit id; (klaga över flera ggr) vái'dalit; 0klaga, gnälla) biekkot g; (jämra, knota) luoddjot j; (vara missnöjd) nuvvat v klagomål vái'dalus ss s, vái'da-

læbmi m klander soaimaldat kk g klandervärd láitehat'ti attr láite-hat'ti149

klandra-klyfta

klandra moai'tit it, lái'tit it;

(förebrå) soai'bmat im klang šuogija g; (kraftig klang) skålla 1; (klingande) skilla 1; (genljud) skáddja j klappa (som tecken på vänlighet) lák'kudit; (flera ggr med flata handen) spæž'žot žž klar (ogrumlad, distinkt, tydlig) čielgas, čiel'gas- attr čiel'ga; (redig; lättfattlig, förståelig) sæl'vi lv attr sælvis~sælves; (blank) gir'kat, gir'kad- attr gir'kes; (om himlen och luften) šærrat, šærrad- attr šærradis~ šer'res; (färdig) válmas vál-maš), vál'bmas- attr válmas, gárvis, gár'vás- attr gárves; (beredd) gærgos, ger'gus- attr gærgus klargöra čielgadit, ðil'get klarhet

(tydlighet; reda) ðielgas, čiel'gas-, sæl'vi lv; (vanl fig; glans) šærratvuotta ð klarna čiel'gat lg, (om väder)

fir'tet, čil'get, Šer'ret klart čiel'ga, čiel'gasit, sæl'vit klass klás'sa ss klia intr, saggidit klibba (klibba fast om blötsnö) dåppat b; (klibba fast) dæš'kit šk

klinga (om klocka) čuoddjat j; (klinga vackert) suogrjat q; (klinga kraftigt) skållat 1, skuollat 1; (pingla) skillat 1, gil'kit lk klippa čuop'pat pp; (klippa el skära till ngt; klippa en remsa el dyl av ngt) vaddjat j; (hår el ull) bæs'kidit

klippa bák'ti vt

klippavsats bák'tilåk'ta vt, (större

avsats) bák'tistæl'li 11 klippblock bák'tigáp'pálat kk g klippig bák'tái attr bák'tás klippskreva bák'tigas'ka sk, bák'-

tiladnja nj klirra (skramla) skoallat 1; (om

mindre metallföremål) šuoggat g

klirrande skoalla 1; šuogga rj kliva (kliva upp) goar'ggot rgrj; (ta flera långa steg) láv'kot vk

klo gaz'za zz

klocka (ur) dii'bmo im; (kyrkklocka el mindre klocka att ringa med; skälla) biel'lo 11; (bjällra) gål'ka lk; (rund mässingsbjällra) div1 ga vg; (pingla) gil'ka lk; (mindre klocka att ringa med) cuojan klockare luk'kár klok jier'bmái attr jier'bmás, jierbmálaš ž'ž žž, viisis, vii'-sä(s)- attr viisis klot bål'lo 11

klubba šlub'bo bb, (bara tillverkad) šlubbut, šlubbuh-klubba (klubba till) šlub'bet klump čoal'to lt, (klump av ngt fruset) čuoggar, čuog'gar-; (klimp) doak'ki kk klumpig čuor'bi rb attr čuorbis^

čuorbes klumpigt čuorbit klunga (av människor) doak'ki kk

klyfta (skåra, rämna i berg) gurra r; (bergsskreva) gæð'-gigas'ka sk, bák'tigas'ka sk,klyva-koka

150

bák'tiladnja nj; (spricka) luod'-danæbmi m klyva (flera föremål el ett föremål i flera delar) luod'dot dd; (klyva ett föremål; klyva på en gång) lud'det; (klyva märgben) čies'kat sk klä (iklä sig) gár'vudit; (klä på) gárvohit, (klä av sig) nuoladit kläde láð'ði

kläder pl, bik'tasat, suojit, gárvot klädesplagg bivtas, bik'tas-, gár'-vo rv

klämma (om t ex sko; knåda, knipa) čár'vot rv; (trycka el pressa samman) dæk'čot vč; (pressa fram) båččit ž klättra goar'ggot rgrj klösa gaz'zot zz

klöv gaz'za zz, guobir, guoppir-klövjebörda noaððı ð, (en av de

två hälfterna) noaððibælli 1 klövjekista gii'sá is klövjesadel pl, spagát klövjeunderlag doavgos, dåv'gus-knacka čoal'kit lk; knacka på

dörren, uvsa čoal'kalit knaka ruoččat ž, ruoš'kit šk knakande ruoškas, ruoš'kas-knall bávkas, báv'kas-, bæškas, bæš'kas-, (en enda knall) bávkanas ss s, bæškanas ss s knalla báv'kit vk, bæš'kit šk knapp boallo 1

knapp (begränsad) gár'ži rž attr gáržes; (litet av) attr, uc'cán, un'nán knappast il'lá

knapphet vádni n, vánisvuotta ð knappt il'lá knarra giðčat ž

knarrande gičða ž

knastra smieccat z, smier'git rg,

ruoš'kit šk knipa bakkadas ss s, bár'ti rt,

vuor'rádus ss s knippa (knippa ihop) gip'pet knippe gip'po pp; (av två föremål

av samma slag) spar'ro rr kniv nii'bi ib

knorra (i magen) skurrat r;

(knota) nimmurit knott muogir, muokkir-knuffa håi'gat ig, når'dat rd knut čuol'bma lm knyta čuol'bmat lm, (en gång)

ðuol'bmadit knyte giesaldat kk g; gur'pi rp knytnäve čår'bma rbm knåda (när man gör glödkaka) čár'vot rv, (knåda deg) dup'-pet, (älta) njuv'dit vd, soat1-kat tk

knä buol'va lv, čib'bi bb knäcka (slå sönder) čies'kat sk, cuv'ket

knäppa (knaka, knastra) ruoš'kit šk, ruoččat ž; (knastra) spoak'-kit kk; (medfingrarna) bácca-hit; (om renens klövar el ben) laccat z

knäppande (knastrande) ruoškas, ruoš'kas-, (från material som spricker) spoakkas, spoak'-kas-, (ljudet från renens klövar) lacca z ko gussa s kok mális, mállás-koka intr, duol'dat Id; (koka vatten, kaffe etc) vuoš'šat šš; (koka upp el låta vatten koka)151

kokande-kosa

duoldahit; (koka el laga mat) málistit kokande duol'di kokkärl giev'dni vn, lit'ti tt kokning vuoš'šan, vuoš'šam-,

málistæbmi m kolt gák'ti vt komma boattit ð kommande boat'te, boat'tevaš ž'ž žž

kommando gåččos, gåč'čus-kommersiell gávpálaš ž'ž žž kommitté láv'digåd'di dd,

(nämnd) ráððigåd'di dd kommun giel'da Id, kommuna;

(socken) suokkan kommunal gieldalaš ž'ž žž,

kommunalaš ž'ž žž kommunikation jåttulat kk g, (samfärdsmedel) jåttulatnæv'-vo vv

kommunstyrelse giel'dastiv'ra vr kompakt (om renhorn, trä etc) buogis, buogqás- attr buoges kompass kompás'sa ss komplett ållislaš ž'ž žž, ållis,

ål'lás- attr ållis komplettera ållistit komplikation sårri r koncentrera suokkodit konferens konferen'sa ns, (möte)

čoak'kin, čoak'kim-konfirmand rip'pamánná n konfirmandskola rip'paskuv'la vi konkurrens gilvuhallan, gilvu-

hallam-, gil'vo lv konkurrera gilvuhallat 1, (tävla)

gil'valit konservburk sæilos-ståbe konsolidera nannodit konsolidering nannodubmi m

konsonant konsonán'ta nt konst dáida, dái'dag-, (konstnärlighet) dái'do id; (konststycke) goan'sta nst konstatera gávnahit konstnär čæp'pi pp, dáidaðæp'-pi pp

konstnärlig dáidalaš ž'ž žž konstnärlighet dái'do id konsulent ráððiad'di, konsulæn'-ta nt

kontinuerlig åk'tilaš ž'ž žž kontor doaimastat kk g, kántuv'-ra vr

kontrakt šiettadus ss s kontrollera dárkástit konung gånagas ss s konungslig gånagaslaš ž'ž žž konvention soappamuš šš š konversation sárdnudæbmi m,

sárdnudallan, sárdnudallam-konversera sárdnudit, ságastit,

ságastallat 1 kopia mieldos, mil'dus-kopiera mieldostit kopp gåp'pa pp, gåp'po pp koppar væi'ki ik kork går1 ka rk korm gur'bmá rbm korn (sädeskorn och sädesslaget

korn) går'dni rdn kornsnö særjáš, sægqáš-, særjáš-

muotta, -muot'tag-kors ruos'sa ss, (/ sammansättning) ris'ta-korsfästa rus'siináv'let kort goar'ta rt, koar'ta rt kort oanehaš ž'ž žž attr oanehis korv már'fi rf

kosa (slev el skopa att dricka ur) guk'si vskost-kunglig

kost nies'ti st, (mat) bieb'mo bm kosta mák'sit vs

kostnad (omkostnad) pl, gålot,

(pris, betalning) mák'so vs krafsa ráppot b

kraft fábmo m; (styrka) vuoi1-

bmi im kraftfull vægalaš ž'ž žž kraftig (stark) giev'ra vr attr gievras; (fysiskt stark; även fullvuxen) rávis, rávvás-attr rávis; (psykiskt stark el duglig) návcalaš ž'ž žž; (kraftfull) fámulaš ž'ž žž; (mäktig) vuoimálaš ž'ž žž kraftigt fámulažžat, vuoimá-lažžat

kraftlös fámuhæbmi m attr fámuhis, vuoimehæbmi m attr vuoimehis kraftverk fábmorákkadus ss s krage ðæbet, čæbeh-krav gái'bádus ss s kravla boag'got gg kraxa rákkot g kreatur pl, šibihat krig soatti ð kriga soattat ð kringgå gar'vit rv kristen kristalaš ž'ž žž, ristalaš ž'ž žž krita krii'ta it

kritisera (klandra) lái'tit it, moai'tit it; (finna fel hos) váv'jit vj krok (krök, sväng) måk'ki kk, (sväng, krökning) gávva v, (oregelbunden sväng) moal'ki lk; (böjning, rundning) såddjo j; (skarp krok el vinkel) roarj'ki qk; (krok på föremål

av trä) fag'gi gg; (hake) roak'-ki kk; (järnkrok att hänga grytan el kärlet i över elden) skertet, skerteg-; (ställbar järnkrok i änden på skertet), vuok'ko kk krona (myntet) ruv'dno~ruv'd-

nu vn; (staten) ruv'dna vn kropp rumaš rubmaš-; (slaktkropp el kroppen av ett rivet djur) gårot, gårod-kropp slig rumašlaš ž'ž žž krossa cuv'ket krut ruk'ta-, pl, ruvtat krypa (kravla), boag'got gg, (på alla fyra) bækkit g, (på magen) njoammot m; (krypa in) ðágrjat g; (krypa ihop, kura), náððotð kryss ruos'sa ss

kräkas vuok'sit vs, vuovsadit,

(kräkas upp) gággastat'tit tt kräva gái'bidit

krök (sväng) måk'ki kk, gávva v, moal'ki lk; (böjning, rundning) såddjo j kubbe (huggkubbe) bel'ku lk;

(okluven kubbe) gal'da Id kudde guod'dá dd, oaivivuluš,

-vulu̗ž-, boalstar, boal'star-kula luoðða ð

kulle dievvá v, (liten kulle)

bål'dni ln kullkasta njæi'dit id, (ett påstående el dyl) gåmihit kultur kultura kulturell kulturalaš ž'ž žž kund oas'ti kung gånagas ss s kunglig gånagaslaš ž'ž žž153

kungöra-kåta

kungöra dieðihit, gulahit, almo-hit

kunna (om förmåga el kunskap) mát'tit tt; (om möjlighet) sát'tit tt; (orka, förmå) væd-djit j; (torde, vara möjlig; vanl översatt med »kanske») dái'dit id kunnig máttulaš ž'ž žž, (duglig, skicklig) dáidulaš ž'ž žž, (skicklig) čæp'pi pp attr čæppes

kunnighet máttulašvuotta ð,

mát'to tt kunskap dietto ð, dái'do id,

oap'pa pp, oap'po pp kupé tågaladnja nj kuperad diev'vái attr diev'vás kura náððot ð kurs gur'se rs

kurva måk'ki kk, (sväng) gávva v

kusin (kvinnlig kusin) oarbmælli

1, (manlig kusin) vilbælli 1 kust mærragád'di dd, rid'do dd kuvert brævvagåvčas, -gåk'čas-kval (plåga) givsádus ss s kvalité burrudat kk g kvanne bås'ka sk, (bladskaften av Angelica archangelica) fád'-no

kvantitet mærri r kvarleva bázahas ss s kvarn mil'lo 11 kvart njælljádas ss s kvartal jakkinjælljádas ss s kvast

luv'da vd; suoppal kvick háp'pil attr háp'pilis, (snabb) falli 1 attr falis, jåttil attr jåttilis; (livlig) vir'kui attr vir'kus; (rask, flink)

joav'dil attr joav'dilis; (rapp) snáppis, snáp'pás- attr snáp-pis

kvicksilver æl'lisil'ba lb kvida rieččot ž

kvinna niso, nissun-, (ickesamisk kvinna) riv'go; (vanl pl; i motsats till män) nissun-ålmuš, -ål'bmu-kvist (på träd och i trä) oak'si vs;

(riskvist) ris'si ss kvista njás'kat sk kvistig oak'sái attr oak'sás kvitter vizardæbmi m, (pipande)

civkas, civ'kas-kvittra vizardit, (pipa) civ'kit vk kväll ækket, ækked-kvälls- ækkedis-kvällsmat pl, ækkedažžat kväva buvihit

kvävas buvvánit, háv'kat vk kyla (sträng kyla) buolaš, buol-laš-, (kallt väder) čoas'kin, [-čoas'kim-kylig-] {+čoas'kim- kylig+} gálos, gállus- attr gálos kylskåp čoas'kodæd'dji kynne luon'do nd kyrka gir'ko kyrkby gir'kogilli 1 kyrkkåta gir'kogoatti ð kyrkogård gir'kogár'di rd kyrkoherde gir'kohær'rá rr kyrkplats gir'kobái'ki, ik, már'-kan

kyss cum'má mm kyssa cummistit kåda gáč'či čč kål gálla 1

kåta goatti ð, (liten kåta med enbart raka stänger) láwo v;kåtaby-kött

(torvkåta) lav'dnjigoatti ð, dar'figoatti ð; jfr tältkåta kåtaby {platsen där familjekåtorna står) sii'da id kåtaduk loavda, loav'dag-kåtadörr uvsut, uvsuh-kåtagolv (var och en av de två sitt- och sovutrymmena på vardera sidan av eldstaden) loai'do id kåtaplats goattisaddji j; (planen

runt kåtan) šil'ljo llj kåtasläde goattigeres, -gerres-kåtastång goattimuorra r, (var och en av de fyra böjda stängerna som bildar stommen i en kåta) bæl'lji llj; (var och en av de övriga kåtastängerna) cag'gi gg käkben (underkäksbenet) oalol,

[-ållul-kälke-]

{+ållul- kälke+} giel'ká lk källa ája, áddjag-källare gællár

kämpa soattat ð, dái'stalit;

(sträva) rassat s kämpande soat'tevaš ž'ž žž känd dåvdos, dåv'dus- attr dåvdos, oappis, oap'pás- attr oappes, 07/, tillståndet att bli känd; lok, tillståndet att vara känd) ill, diet'tevassii; lok, diet'tevasas känna dåv'dat vd; (känna till,

veta) diettit ð kännedom (vetskap, kunskap) dietto ð; (erfarenhet) dåv'do vd

kännetecken dåv'domær'ka rk känsel dåv1 do vd, gullo 1 känsla dåv'do vd, {förnimmelse)

dåv'damuš šš š; (det inre hos människan som säte för starka känslor) sivvo v känslig hær'ki rk attr hærkis~

hærkes käpp soab'bi bb

kär rákkis, rák'kás- attr rákkis, (kärleksfull) gieris, gierrás- attr gieris ~ gieres kärl lit1 ti tt kärlek rákkisvuotta ð kärleksfull rákkislaš ž'ž žž, rákkislundut, -lundug- attr -lundut, gieris, gierrás- attr gieris ^ gieres kärleksfullt rák'kásit, gierrásit kärna siskuš, siskuž-; fig, aða

aððam-, váimos, vái'bmus-kärnfull að'ðái attr að'ðás kärra pl, jår'rit

kärring gál'go lg, geret, gereh-kö (kön på en hjord) marjoš,

[-magrjuš-kök-]

{+magrjuš- kök+} gievkan köl gielas, giellas-köld čoas'kin, čoas'kim-, buolaš, buollaš-

kön (man el kvinna) såkkabælli 1 köp oas'tin, oas'tim-köpa oas1 tit st köpare oas1 ti

köpman gáv'piålmái, -ål'bmá-köra vuoddjit j; (transportera)

gæsehit, fievridit körning vuoddjin, vuoddjim-; (transport) gæsehæbmi m, fiev-ridæbmi m korren vuoján körtel råk1 sa vs

kött bier'go rg; (ej om kött som155

köttslig-leda

föda) oaž'ži žž; {kött i fisk) cuop'pa pp köttslig oažžálaš ž'ž žž köttsoppa bier'gomálli 1 köttstycke (en bit kött) bier'go-bit'tá tt, bier'gobin'ná nn; (större del av en slaktkropp) bier'goruov'ji vj

1

lada látto ð ladda luðet

laddad ill, luoððagii; lok, luoð-

ðagis lag lákka g

laga (reparera) divvot v, (laga kläder, lappa) duog'ijat grj; (laga nät) ðik'tit vt; (laga mat) biebmo málistit~biebmo rák-kadit lager gær'di rd laglig lágalaš ž'ž žž lagom (lagom stor, liten etc) adj, muddát, muddág- attr mud-dágis; adv, muddágit lamm lábbis, láb'bá-lampa lám'pá mp land (rike) rii'ka ik, (även: mark)

ædnan, ædnam-landa (om flygplan och fåglar)

sæi'vot iv landning sæi'von, sæi'vom-landningsplats sæi'vonsaddji j landrygg čiel'gi lg, (mindre höjd-

rygg) čårro r landskap (terräng) ænadat kk g,

ædnan, ædnam-landsmöte rii'kačoak'kin, -čoak1-kim-

landsväg gæi'dno in, máðiddja

(~máðii) j, bii'laluod'da dd lapa (lapa i sig, om hund och katt)

čuokkat g lapp (av tyg, skinn att laga ngt med) duoggas, duog'gas-; (trasa) sappaldat kk g lappa duog'gat gg larm jabma m, jubma m, (ioväsen) šlábma m, (brus; ihållande larm) šávva v larma jabmat m, jubmat m, (föra oväsen) šlábmat m, šlámaidit; (brusa) šávvat v, (brusa kraftigt; om hav) má-raidit, (om en stor hop människor el djur i rörelse) márrat r lasso (el kasttöm) suoppan lassokastare suop'po last guor'bmi rbm; (olat) bahá-dáppi b

lat lái'ki ik attr láikis~láikes; (oföretagsam) višohæbmi m attr višohis; (utan arbetslust) ælljuhæbmi m attr -his lata sig láikuhallat 1, láikástal-latl

lav (renlav) jægil, jækkàl-, (lav på stenar och trädstammar) gadna n, (skägglav, hänglav på tall och gran) lap'po pp lave (förvaringsställning) luovvi v lavhed guol'ban~guolba, guol'-

[-ban-lavin-]

{+ban- lavin+} ritto ð

lavskrika guovsat, guovsah-lax luossa s

laxöring dábmut, dábmuh-

le måd'diát

led laðas, laððas-

leda (leda möte el dyl; styra)155

köttslig-leda

föda) oaž'ži žž; {kött i fisk) cuop'pa pp köttslig oažžálaš ž'ž žž köttsoppa bier'gomálli 1 köttstycke (en bit kött)

bier'go-bit'tá tt, bier'gobin'ná nn; (större del av en slaktkropp) bier'goruov'ji vj

1

lada látto ð ladda luðet

laddad ill, luoððagii; lok, luoð-

ðagis lag lákka g

laga (reparera) divvot v, (laga kläder, lappa) duog'ijat grj; (laga nät) ðik'tit vt; (laga mat) biebmo málistit~biebmo rák-kadit lager gær'di rd laglig lágalaš ž'ž žž lagom (lagom stor, liten etc) adj, muddát, muddág- attr mud-dágis; adv, muddágit lamm lábbis, láb'bá-lampa lám'pá mp land (rike) rii'ka ik, (även: mark)

ædnan, ædnam-landa (om flygplan och fåglar)

sæi'vot iv landning sæi'von, sæi'vom-landningsplats sæi'vonsaddji j landrygg čiel'gi lg, (mindre höjd-

rygg) čårro r landskap (terräng) ænadat kk g,

ædnan, ædnam-landsmöte rii'kačoak'kin, -čoak1-kim-

landsväg gæi'dno in, máðiddja

(~máðii) j, bii'laluod'da dd lapa (lapa i sig, om hund och katt)

čuokkat g lapp (av tyg, skinn att laga ngt med) duoggas, duog'gas-; (trasa) sappaldat kk g lappa duog'gat gg larm jabma m, jubma m, (ioväsen) šlábma m, (brus; ihållande larm) šávva v larma jabmat m, jubmat m, (föra oväsen) šlábmat m, šlámaidit; (brusa) šávvat v, (brusa kraftigt; om hav) má-raidit, (om en stor hop människor el djur i rörelse) márrat r lasso (el kasttöm) suoppan lassokastare suop'po last guor'bmi rbm; (olat) bahá-dáppi b

lat lái'ki ik attr láikis~láikes; (oföretagsam) višohæbmi m attr višohis; (utan arbetslust) ælljuhæbmi m attr -his lata sig láikuhallat 1, láikástal-latl

lav (renlav) jægil, jækkàl-, (lav på stenar och trädstammar) gadna n, (skägglav, hänglav på tall och gran) lap'po pp lave (förvaringsställning) luovvi v lavhed guol'ban~guolba, guol'-

[-ban-lavin-]

{+ban- lavin+} ritto ð

lavskrika guovsat, guovsah-lax luossa s

laxöring dábmut, dábmuh-

le måd'ját

led laðas, laððas-

leda (leda möte el dyl; styra)ledare-likgiltig

156

stiv'ret; (föra) doal'vot lv; (föra i band el vid handen) lái'det; (särskilt om att leda en renhjord) lái'destit; (hjälpa ngn att gå) vázzihit ledare hoav'da vd, lái'dejæd'dji, oai'viålmái, -ål'bmá-; (ledande personlighet) njunošålmái, -ål1-bmá-; (chef) åv''daålmái, -ål'-bmá-; (som leder t ex en renhjord) lái'destæd'dji ledig (tom; med god plats) guoros, gurrus- attr guoros ~ guorus; (fri) frid'dja; (om tjänst) rabas, rappas- attr rabas; (utan sysselsättning) joav'delas ss s; (till att göra ngt) Iuovos, luwus- attr luo-vos

ledning (styrelse; de som styr) lái'dehat kk g, stiv'rengåd'di dd; (styrelse; det att styra) stiv'rejubmi m; (vägledning) oappistæbmi m ledning (t ex för elektricitet)

jåðas, jåððas-ledren lái'destanboazo, -båc'cu-ledsaga mieðoŠtit ledsam akkit, akkid- attr akkidis ledtöm láv'ži vž leende måddji j

leja (hyra) lái'guhit; (anställa) bál'káhit lejon leddjun

lek dukkurad'dan, dukkurad'-dam-, stoakkan, stoakkam-; (om fiskar) gåððo ð leka dukkurad'dat dd, stoakkat

g; (om fiskar) gåððat ð

leksak ájanas ss s, dukkuras ss s

lektion (oap'po)diilbmo im,

lekšuv'na vn lem lat'to tt

len linis, lidnás- attr lidna lera lái'ri ir leta (efter) åccat z leva ællit 1 levande æl'li levebröd ællámuš ŠŠ § lever vuoivas, vuoi'vas-levnad (liv) ællin, ællim-; (livshistoria) ællingær'di rd levnadsstandard ællindássi s levnadsålder ællinakki g levra (levra sig) giellot 1 lida gil'lát, gier'dat rd lidande gil'lámuš šš š, (pina,

plåga) bii'dno in lie liš'šá šš

ligga væl'lát, (ligga och sträcka sig) veluhallat 1; (ligga och vila, om ren och nötkreatur) livva-dit; (ligga hoprullad, om hund, räv etc) goar'jadit~ goar'ját liggande (i liggande ställning)

vællot liggplats væl'lánsaddji j lik lii'ka ik, rumaš, rubmaš-,

(en död) jáb'mi lik (lik den el den; föregånget av ord i gen) lákkásaš ž'ž žž, lágáš, lágáž- attr lágáš lika sæmma, liiká; lika bra,

liiká buorre likadan sæmmalágáš, -lágáž- attr lágáš

likartad sæmmalágáš, -lágáž- attr lágáš

likgiltig fuolahæbmi m attr -his, fuolamæt'ton, fuolamæt'tom-, berušmæt'ton, berušmæt'tom-157

likgiltighet-ljudlös

likgiltighet fuolamæt'tonvuotta

ð, berušmæt'tonvuotta ð likgiltigt: det är likgiltigt, dási

dakká likkista gis'to st

likna sulastat'tit tt, (likna vid)

vær'didit liknande (liknande den el den; med ord igen före) lákkásaš ž'ž žž

liknelse vær'dádus ss s liksom degu likställd dássásaš ž'ž žž likväl gåit, gåit ge, gåitut, almake, liikå, dadde, daddege likvärdig åvtaár'vusaš ž'ž žž,

dássásaš ž'ž žž limma lii'bmet lim lii'bma im limpa stum'pa mp linda (linda in) giessat s, (linda ihop, t ex rep, kastlina) njám-mat m, njámastit; (linda ut t ex tråd) nuollat 1 lindra gæppedit, lid'net lindring (lättnad) gæppádus ss s lingon jågrja q

linje lin'njá nnj, ruv'gadas ss s linka čiq'kot r)k linne lii'dni in

list (slughet) gávvilvuotta ð;

(påhitt) juodna n list (ribba) lis'ta st lista lis'to st

listig gávvil attr gáwilis, viekkis,

viek'kás- attr viekkis lita (lita på) luot'tit tt, (förlita

sig pä) dårvastit liten uc'ci cc attr ucca, un'ni nn attr unna; (små-; om egenskap i en grupp av föremål,

djur, människor etc) smávis, smávvás- attr smáwa; (en liten en) uccahaš ž'ž žž, unnahaš ž'ž žž liter lit'ter

litet væhá, væháš, væháž-, (som mängdord, böjt i alla kasus) uc'cán, un'nán; (litet av; även attr) oböjl, uc'cán, un'nán litteratur girjjálašvuotta ð litterär girjjálaš ž'ž žž liv ællin, ællim-; (levande tillstånd) hæg'ga gg; (levnad,

livshistoria) ællingær'di rd livlig (orolig) vilpas, vil'pas- attr vilpas, (kvick) vir'kui attr vir'kus

livlös jámas, jábmas- attr jábma livmoder goatto ð; (på renko och

andra hondjur) vuossa s livnära ælihit, (föda, ge mat)

bieb'mat bm livsduglig ælaskas ss s livsfara hæggahætti ð, hægga-várra r

livsfarlig sårbmálaš ž'ž žž, hæg-

gaváralaš ž'ž žž livsmedel pl, bårrusat livstid ællinakki g, (levnadsålder) akki g

livsuppehälle ælát, ælád-; ællámuš šš š

livsviktig ællindætalaš ž'ž žž ljud jiedna n, (i ett ord) jienadat kk g

ljuda (låta) čuoddjat j ljudband jiednabád'di dd ljudlig čuoddjal attr čuoddjalis, (hög; om röst) allat, allag- attr alla

ljudlös jienahæbmi m attr -hisljuga-luta

ljum lieggas, lieg'gas- attr lieg'ga ljung dagas, daggas-Ijus (avgränsat ljus, sken) čuov-gas, čuov'gas-; (ngt att lysa med el abstr) čuov'ga vg; (stearinljus) gintal, gin'tal-Ijus čuov'gat, čuov'gad- attr čuv'ges; (vit) viel'gat, viel'gad- attr vil'ges ljusna (gry) čuvgudit lock låk'ki kk lodjur albas, al'bas-lodrät cæggunjuol'gatj-njuol'-

gad- attr -njul'ges logi iddjasaddji j lokal adj, báikálaš ž'ž žž lopp (gång) manno n, (förlopp) gållo 1

lossa (släppa lös) čoav'dit vd, (lösgöra, ta loss) luv'vet; (lossa ett lass) čoav'dit vd, (lasta av) bål'tot lt lossna (komma lös) luovvanit; (om knut etc; av sig själv) čoav'dásit, (om t ex skruv, knut) loaž'žat žž, (om t ex knut, söm) luot'kanit; (lösgöra sig från sitt fäste) rattasit lott (andel; öde) oassi s, (lott,

öde) vuor'bi rb lov (tillåtelse) låppi b; (skollov) loabmo m, låppi b; (beröm) mái'dno in, mái'dnon, mái'-dnom-, rámádus ss s, ráb-mi m

lova (ge tillåtelse) låppidit; (berömma; rel, prisa) mái'dnot in, rámidit lovdag loabmobæi'vi iv, låppi-bæi'vi iv

lovlig låbálaš ž'ž žž lucka goav'ki vk luft il'bmi lm, ái'bmo im luftrör giegir, giekkir-lugn (lugn och ro) læppo b, máššo š; (trygghet) låt'kat-vuotta ð; (bekymmerslöshet) oaddjebasvuotta ð lugn (stillsam) hil'lji Hj attr hilljis, låddji j attr låjis~ låjes, (stillsam, snäll) sii'vo(->; (sansad) loai'to it attr loaitus; (stilla) jas'kat, jas'kad- attr jas'kes, låt'kat, låt'kad- attr låt'kes; (vanl om vindförh) loaž'ži žž attr loažžes; (obekymrad) oaddjebas ss s; (skyddad; om plats) suojis, suod-djás- attr suojis lugna (göra lugn, trygg) oaddjo-dit; (lugna av; om vind) loaž'žat žž, låž'žet lugnt hilljit, siivot; loaitot;

jas'ka, låt'kadit; oaddjebasat lukt háddja j

lukta träns, hak'sit vs, (lukta på) hái'stit ist; intr, hak'sut, hav-siidit

lunga gæppis, gæp'pá-lunginflammation gæp pisb oaldá-

hat kk g lura fil'let, nár'ret, (bedra) bæt'-tit tt; (lura på ngn el ngt) šåk'čat vč lus dik'ki kk

lust hállo 1, háliidus ss s, (håg) lus1 to st, miella 1; (begär) hibmo m, anistubmi m luta intr, njak'kát, (luta sig ned, börja luta) njakkat g; (luta sig mot) miei'gat ig; (stå159

lutande) hál'lát; (ställa lutande) háTlet~hálohit; (börja luta) hál'lanit; (luta nedåt; om terräng) vuollánit lutande njak'kot, hálo(-) lya bieddjo j lycka lik'ko kk, ávvo v lyckas likkustuvvat v, meines-

tuvvat v, (opers) gævvat v lycklig likkulas ž'ž žž lyckönskning lik'kosávaldat kk g lyda jægadit, doat'talit; (om

ordalydelse) čuoddjat j lydig gululaš ž'ž žž, jegulaš ž'ž žž

lydnad gululašvuotta ð, jegulaš-

vuotta ð lyfta låk'tet, bajidit lysa čuov'gat vg, (skina) bái'tit

it, čuov'gát lyssna gul'dalit lyssnare gul'dalæd'dji lysten vái'bmil attr vái'bmilis;

(sinnligt) himulaš ž'ž žž lyte vikki g, väd'do dd låda kás'sa ss; (liten låda)

skuop'po pp låg vuollegaš ž'ž žž attr vuollegis låga dålanjuovča, dålanjuok'-čam-

lågland vuollådat kk g lågt (lågmält) vuollegažžat lågvatten coakki g lån ruttaloadna n, loadna n låna (låna ut ett bestämt föremål) luoi'kat ik; (låna ut; inte om bestämda föremål som skall återställas) lånet; (låna el få till låns) luoikahit; lånehit, loanas vál'dit låneord loadnasádni n

lång guk'ki kk attr gukkes långfredag gukkesbær'jadat kk g långmodighet (tålamod) gier'-

davašvuotta ð långsam hil'lji llj attr hilljis, (tidsödande; senfärdig) ád'-djái attr ád'djás; (trög) hiðis, hittás- attr hiðis, manohæbmi m attr -his; (sävlig) njoacci z attr njoazes långsamt (sakta) hilljit; (på ett tidsödande sätt) ád'djájit; (trögt) hittásit, (sävligt) njoazit; (utan brådska, stilla) suolgai; (långsamt och försiktigt) gulol långt: långt bort, gukkás; långt borta, guk'kin; långt bortifrån, guk'kin

långtråkig akkit, akkid- attr

akkidis långtråkighet akkitvuotta ð långtråkigt akkidit långvarig gukkálaš ž'ž žž, bis'til

attr bis'tilis lånord loadnasádni n lår čoarbælli 1 lås låssa s

låsa lás'set; låsa upp, čoav'dit vd låta (tillåta) ad'dit dd, (med inf; låta få (göra ngt)) luoi'tit it, (tillåta ngn att göra ngt) suovvat v, (låta el låta vara) dik'tit vt låta (ljuda) čuoddjat j; (ge ljud

ifrån sig) jiednadit låtsas dakkalud'dat dd, (med

ess, låtsas vara) dakkat g lä suoddji j, suojis, suoddjás-läcka (kraftigt) gål'gat lg läcker njálgis~njálgat, njál'ga-attr njálgaläckerhet-lätt

160

läckerhet her'sku rsk läder læi'ra ir, (koläder) riet'ti tt

läge sajádat kk g lägenhet ásadat kk g läger (sameläger, kåtaby) sii'da id

lägerplats {under en färd) luoi1-

talansaddji j lägga biddjat j; (lägga sig ned) vel'ledit; (gå och lägga sig (för att sova)), nåk'kat kk läggas bid'djut, bid'djujuwut läggning luon'do nd lägre (som är lägre) vuolit,

vuolibu-; (riktning) vuolibui lägst vuolimus ss s läkare doavtir, doak'tár-läkas (om sår) sav'vut, buorránit läkemedel dálkas, dál'kas-lämmel sáppán, gåd'disáppán lämna guoððit ð, (lämna kvar) bázahit, guoðahit; (överge) luoppat b; (anslå penningmedel) juollodit lämning bázahas ss s lämplig vuogas, vuok'kas- attr

vuogas, heivulaš ž'ž žž lämplighet vuogasvuotta ð länd alin, alim-

längd guk'ko kk, guk'kudat kk g länge gukká; (för länge sedan), ái'gá; (ganska länge) mæl'gat längre gukkit, gukkibu-; (i neg

satser om tid) šat längs postp, miel'de; (utefter; gen sg av rái'gi med förkortad vokal) -ráige längsefter (på längden) adv,

miettá längst gukkimus ss s

längta (längta någonstans (ill), efter (marjgái), efter att (inf)) áibašit; (längta efter el till) åccalit; (längta efter att) háliidit

längtan áibašæbmi m, åccalus

ss s, háliidus ss s länsman lænsmán'ni nn länsstyrelse lænaháldahus ss s läpp bavsa, bak'sam-lära oap'pa pp

lära (lära sig) oap'pat pp; (undervisa) oappahit läraktig oap'pil attr oap'pilis lärare oappahæd'dji lärd oap'pavaš ž'ž žž, oap'pan lärdom (kunskap) oap'po pp,

(kunnighet) mát'to tt lärjunge mát'tájæd'dji, (elev) oap'pi

läro- oap'pan-, oap'po-, oap'pa-lärobok oap'pagir'ji rj läroämne oap'poávnas, -áv'dnas-läsa låkkat g läsare låk'ki

läsestycke lågos, låkkus-

läsida mieðábælli 1

läsning låkkamuš šš š, låkkan,

[-låkkam-lätt-]

{+låkkam- lätt+} (om tyngd; även fig) gæppas, gæp'pas- attr gep'pes; (lätt att utföra; med inf) gæp'pat, gæp'pad-attr gep'pes; (motsats till svår) ál'ki attr ál'kis, hæl'po lp attr hælpos lätt (sorglöst etc) adv, gæp'-pasit; (med lätt hand, utan besvär etc) adv, gæp'padit; (utan svårighet) adv, ál'kit, hælpot161

lätta-marknad

lätta träns, gæppedit, intr, gæp1-pánit

lättja lái'kivuotta ð, lái'kudat kk g lättjefullt lái'kit lättnad gæppádus ss s läxa læk'so vs lödder såk'ta vt löddra såk'tot vt löfte låppádus ss s; (tillåtelse) låppi b lögn gielis, giellás-lögnaktig gielis, giellás- attr gielis, gielistakkis, gielistak'-kás- attr gielistakkes lögnare gielistæd'dji, gielastal'li lök láv'ki vk lön bál'ká lk

löna (löna sig) gánnáhit, guoddi-hit

lönsam gánnáhat'ti attr gánná-hat'ti

lönsamhet gánnáhæbmi m, gán-

náhus ss s löntagare bálkulaš ž'ž žž löpa viegadit

löpning viekkan, viekkam-

lördag lávvurdat kk g

lös luovos, luvvus- attr luovos;

(slapp) lævvi v attr læves lösa (släppa lös) čoav'dit vd; (lösgöra, ta loss) luv'vet; (lösa el snöra upp) nuollat 1 lösas čåv'dut, čåv'dujuvvut lösen lånástus ss s lösgöra luv'vet

lösning čåv'dujubmi m, čoav'din,

[-čoav'dim-lössnö-]

{+čoav'dim- lössnö+} (nysnö) vacca z löv las'ta st

lövskog (i dal mellan fjällen) vuobmi m

madrass vuolášguod'dá dd måge čoav'ji vj

mager ruoinas, ruoi'dnas- attr ruoi'dna, guoiras, guoi'ras-aitr guoi'ra, gåikis, gåi'kás-attr gåi'ke, láš'ši šš attr láššes

magra ruoi'dnat in, guoi'rat ir, (magra kraftigt) gåi'kat ik, láš'šot SS maj mái(mánno n), miessimán-no n

majoritet ænádat kk g, ænetlåk-ko g

make boad'nji dnj makt (makt och myndighet) vál'di Id, vál'do Id; (våld) vækkavál'di Id; (kraft) vuoi'-bmi im, fábmo m mala målet, mil1 let mallig mihulaS ž'ž žž malm mål1 b ma lm man (på djur) hár'ji rj man (karl) ålmái, ål'bmá-; (gift man) diev'do vd; (äkta man) boad'nji dnj; guoi'bmi im; (i opers uttryck) ålmuš, ål'bmu-

mandelpotatis mán' delbuðet, -bu-ðeh-

manskap joav'ko vk, vækka g mark ædnan, ædnam-markant fuomáSat'ti attr fuo-

mášat'ti marknad már'kan

11 — 724137161

lätta-marknad

lätta träns, gæppedit, intr, gæp1-pánit

lättja lái'kivuotta ð, lái'kudat kk g lättjefullt lái'kit lättnad gæppádus ss s läxa læk'so vs lödder såk'ta vt löddra såk'tot vt löfte låppádus ss s; (tillåtelse) låppi b lögn gielis, giellás-lögnaktig gielis, giellás- attr gielis, gielistakkis, gielistak'-kás- attr gielistakkes lögnare gielistæd'dji, gielastal'li lök láv'ki vk lön bál'ká lk

löna (löna sig) gánnáhit, guoddi-hit

lönsam gánnáhat'ti attr gánná-hat'ti

lönsamhet gánnáhæbmi m, gán-

náhus ss s löntagare bálkulaš ž'ž žž löpa viegadit

löpning viekkan, viekkam-

lördag lávvurdat kk g

lös luovos, luvvus- attr luovos;

(slapp) lævvi v attr læves lösa (släppa lös) čoav'dit vd; (lösgöra, ta loss) luv'vet; (lösa el snöra upp) nuollat 1 lösas čåv'dut, čåv'dujuvvut lösen lånástus ss s lösgöra luv'vet

lösning čåv'dujubmi m, čoav'din,

[-čoav'dim-lössnö-]

{+čoav'dim- lössnö+} (nysnö) vacca z löv las'ta st

lövskog (i dal mellan fjällen) vuobmi m

madrass vuolášguod'dá dd måge čoav'ji vj

mager ruoinas, ruoi'dnas- attr ruoi'dna, guoiras, guoi'ras-aitr guoi'ra, gåikis, gåi'kás-attr gåi'ke, láš'ši šš attr láššes

magra ruoi'dnat in, guoi'rat ir, (magra kraftigt) gåi'kat ik, láš'šot SS maj mái(mánno n), miessimán-no n

majoritet ænádat kk g, ænetlåk-ko g

make boad'nji dnj makt (makt och myndighet) vál'di Id, vál'do Id; (våld) vækkavál'di Id; (kraft) vuoi'-bmi im, fábmo m mala målet, mil1 let mallig mihulaS ž'ž žž malm mål1 b ma lm man (på djur) hár'ji rj man (karl) ålmái, ål'bmá-; (gift man) diev'do vd; (äkta man) boad'nji dnj; guoi'bmi im; (i opers uttryck) ålmuš, ål'bmu-

mandelpotatis mán' delbuðet, -bu-ðeh-

manskap joav'ko vk, vækka g mark ædnan, ædnam-markant fuomáSat'ti attr fuo-

mášat'ti marknad már'kan

11 — 724137mars-men

162

mars márs(mánno n), njuk'-

čamánno n mask måtto ð maskin mašii'na in masurknöl bák'ki kk, bik'kavis-sir

masurträ vissir, báð'va ðv mat bieb'mo bm, bårramuš šš š, båros, bårrus-; (mat-) bårran-mata bieb'mat bm, (låta ata) bårahit; (mata hund el katt) čuogadit material (ämne) ávnas, áv'dnas-matjord muol'do Id matlagning

bieb'morákkadæbmi m

matren nies'tiboazo, -båc'cu-matrum bårranladnja nj matsal bårransálla 1 matstrupe čådda, čåd'dag-matt viesas, viessas- attr viesas, viessan; (utmattad) vuoime-hæbmi m attr -his med (på kälke) mielgas, miel'gas-med postp, adv, miel'de; (befintlighet) postp, adv, fáros; (riktning) postp, adv, fárrui; (tillsammans med; ofta vid komitativ) adv, åk'tan medan (dan gaska) gå meddela dieðihit, (göra känd) almohit, (berätta, omtala) mui'-talit

meddelande dieðáhus ss s, almo-

hus ss s medel- gas'ka-medel gas'kaoabmi m medelmåttig gaskamud'dusaš ž'ž žž, gas'kagær'dán attr -gær'-dán

medelstor gas'kagær'dán attr

-gær'dán medföra mieldisbuk'tit vt, (förorsaka) dagahit; (ngt obehagligt) noas'tit st; (verka) dud'djut medge miettat ð, mieðihit,

(instämma) guorrasit medgivande miettamuš šš š, mieðihæbmi m, mieðáhus ss s, (instämmande) guorrasæbmi m

medgång miettegieðagævat, -gæ-vad-

medgörlig mieðis, miettås- attr

mieðisis medicin dálkas, dál'kas-medlem lat'to tt, miellat'to tt medlut miettálat kk g medveten (avsiktlig) evtulaš ž'ž žž medvetslös galmas medvind miettibieg'ga gg, bårja-

dat kk g mellan (in mellan; in bland) postp, gas'kii; (befintlighet) postp, gaskas; (riktning genom mellanrummet (av) och förbi) postp, prep, adv, gas'kal mellan- gas'ka-

mellanled gas'kalaðas, -laððas-mellanrum gas'ka sk, (utrymmet mellan föremål, lager etc) loabmi m mellerst gaskamus ss s, gaskamuš ž'ž žž melodi nuot'ta tt men muttu; (när man övergår från ett samtalsämne till ett annat, börjar tala om en annan person än tidigare etc) naba163

mena-misstaga

mena oaivildit, meinát, (anse) adnit n

mening miella 1, (åsikt) oai'vil mening (sats) dajaldat kk g menlig vahátlaš ž'ž žž menligt vahátlažžat menstruation pl, mánnosažžat mera æmbu, (/ neg satser om tid) šat; (om mängd av ngt; vanl i objektskasus) ack, lasi merit (förtjänst) ån1 so ns mest attr adj, ænemus; adv, ænemus, ænemusat, (för det mesta; nom sg adverbiellt) ænas~ænaš meta oag'got gg, oaggustit meter metter

metod vuogádat kk g, (sätt)

vuokki g mid- gas'ka-

middag (tiden mitt på dagen)

gas'kabæi'vi iv midnatt gas'kaiddja j, gas'kiddja

j, låsáš, låsáž-midnattssol gas'kijabæiváš, -bæi-váž-

midsommar miccamàr-, pl, mic-

camárat midsommarnatt miccamáriddja j mig (el mig själv) ieččan mil bænagullan, bænagullam-, mii'la il

mild (öm) láðis, láððás- attr láðis, njuoras, njuorras- attr njuorra; (om t ex ord el tal) linis, lidnás- attr lidna; (om väder) bivval attr biwalis, liehmo attr liehmos mildhet láðisvuotta ð, vái'bmolá-

ðisvuotta ð mildras (fig el om smärta)

loaž'žat žž, (dämpas, avta i styrka) vái'dot id mildväder liehmo miljö birasguov'lo vi millimeter millimetter milt láððásit, njuorrasit, lidnásit min (min egen) ieččan mindre uccit, uccibu-, unnit,

[-unnibu-minnas-]

{+unnibu- minnas+} mui'tit it minne (även konkr) mui'to it minoritet væhádat kk g, unnit-låkko g

minska (avta) uc'cánit~un'ná-nit\ (lätta) intr, gæp'pot pp; träns, gæppedit; (minska genom förbrukning) smávvot v minst uccimus ss s, unnimus ss s minst (åtminstone) uccimusat minut minut1 ta tt miss- (i sammansättning) værre-, æppe-

missa (inte träffa) mæd'dit dd; (gå förbi ngn utan att veta om det) mållat 1 missförstånd boastoibmårdus ss s

missgärning værredakko g

misshandla illastit

mission miššuv'na vn, vuolgahus

ss s, (missions-) miššun-missionssällskap miššunsær'vi rv,

vuolgahussær'vi rv missmod dårvohisvuotta ð, æp-

pedår'vo rv missmodig dårvohæbmi m attr -his

misstag (fel) fæi'la il, (felsteg)

mæd'dáhus ss s misstaga (misstaga sig på) mæd1-dit ddmisstanke-motlut

164

misstanke gád'do dd misstänka gád'dit dd missunna (missunna ngn (lok)

ngt (iack)), gáðaštit missöde vál'bi lb, bár'ti rt;

{olycka) likkuhisvuotta ð mista (utan möjlighet att få igen) mas'si t ss; (med möjlighet att få igen) láp'pit pp; (tappa) gačðahit; (ofrivilligt mista) bies'tit~ bæsahit~ nistihit mitt (centrum, mittpunkt el -parti) guovdáš, guovdáž-; (mitten el den djupaste delen av sjö, älv, fjord etc) fáv'li vl mjuk (konsistensen av ngt) dimis, dibmás-attr dibma; (om känslan vid beröring el om ord el tal) linis, [lidnás- attr lidna mjukna dibmat m mjukt dibmásit, lidnásit mjöl (vanl pl) jáf'fo ff mjölk miel'ki lk mjölka båčðit ž

mjölkkärl (i skopform) náp'pi pp mjölkning båččin, båčöim-mod roak'katvuotta ð, jálludat

kk g; (gott mod) måk'ta vt modell mål'le 11 moder æd'ni dn

modern åððaái'gásaš ž'ž žž, (nymodig) åððalágáš, -lágáž-attr -Iágáš modersmål ædnigiella 1 modig roak'kat, roak'kad- attr

råk'kes, jállo 1 attr jálos modigare jálot, jálobu-, roak'-

kadæb'bo bb modigare adv, jálobut, roak'-kadæbbut

modigt jálot, roak'ka, roak'ka-dit

modlös dårvohæbmi m attr -his modlöshet dårvohisvuotta ð mogen (om bär) låddas, lád'das-attr lád'da; (i mogen ålder; om människor) rávis, rávvás- attr rávis mogna lád'dat dd mojna loaž'žat žž moln bal'va lv

molnfri (klar; om himlen) šærrat,

šærrad- attr šer'res mor æd'ni dn morbror æno, ed'nu-mord gåd'do dd, gåd'din, gåd'-

dim-, sår'bmenáš'ši šš morfar ád'djá ddj morgon iðit, iöid-, (morgon-)

iðedis-; mormor ák'ko kk morse: i morse, iðedis mossa dar'fi rf

moster (yngre än modern) muoŧŧá t, (äldre än modern) goas'ki sk

mot (mot = inte för; i riktning mot) postp, prep, vuos'tái~ vuos'tá; (gentemot) postp, guov'do; (till, i riktning mot) postp, guv'lui; (rakt emot) postp, njæi'ga; (tillmötes) postp, åvdal

motgång vuos'temannan, -man-nam-, vuos'tegæwan, -gæv-vam-, vuos'tegieðagævat, -gæ-vad-; (mindre allvarlig

motgång) vástos, vás'tus-mota cag'gat gg

motlut vuos'tálat kk g, vus'tulat kk g, vuosto, vus'tu-165

motivera-många

motivera vuoðostit motivering vuoðostus ss s motor muttur

motorbåt mutturfanas, -fadnas-motsols vuos'tebæi'vái motström vuos'teráv'dnji vnj,

vuos'tevir'di rd motstånd vuos'tehákko g, vuos1-

tálas'tin, vuos'tålas'tim-motsvara dávistit, vás'tidit motsätta (motsätta sig) vástustit,

vuos'tálas'tit st mottagare vál'di

mottaglig (för intryck) hær'ki rk

attr hærkis~hærkes motvilja vuos'temiella 1 motvilligt vuos'temielalažžat motvind vuos'tebieg'ga gg motvärn vuos'tålas'tin, vuos'-

[-tálas'tim-mulen-]

{+tálas'tim- mulen+} måskos, mås'kus- attr måsko-, (helt mulen, om himlen) åbbas, åb'bas- attr åb'ba mull muol'do Id multna mies'kat sk mumla mulljardit mun njál'bmi lm munter arvut, arvuh- attr arvu-his

muntlig njálmálaš ž'ž žž muntligt njálmálažžat mur muv'ra vr murkna mies'kat sk mus njierrá r museum museum musik musii'ka ik musikinstrument čuojan, ðuoja-

nas ss s muskel dæk'ki kk muskulatur oaž'ži žž

mycket ållo 1 attr ållo, ædnat, ædnag- attr ædnat; (tämligen mycket; bara i sg och med nom = ack; även attr adj) mæl'gat; (en hel del) måg'ga, gen, måg ga, ack, måg'ga; (fore komp) ållo—sagga (i stor mängd el utsträckning) adv, ålos; (väldigt) hui—sagga mygga čuoi'ka ik myndighet eiseválʼdi Id; (administrativ myndighet, styrelse etc) háldahus ss s; (makt) vál'di Id, vál'do Id myndigheter eiseváldit mynning njál'bmi lm myr jæg'gi gg, (stor myr) áppi b, (utan tuvor men bevuxen med starrgräs) suodnjo nj må ællit 1

mål (dit man t ex är på väg måk'ki kk; (slutmål, slutpunkt) ráddji j; (mål för strävan, arbete) jåk'sanmærri r; (<avsikt, föresats) ul'bmil; (måltavla; mål i spel) moalla 1 måla målet

målare málejæd'dji, målår målarfärg moalla 1 målmedvetet ul'bmilažžat måltavla moalla 1 måltid mális, mállás-månad mánno n

måndag mánnudat kk g, vuos(s)-

ár'ga rg måne mánno n

många (attr före el efter subst) måg'ga, gen, måg ga, ack, måg1 ga; gal1 le — gal1 li, gen, gallé — galli, ack, gal1 le; (många personer) pl, ædnagat—månne-möte

166

mággat— ål1 lögat— måg gas— ålot—gallis; (många personer) attr, ållo; (i stort antal) ålos månne (frågeordet) juogu (övers

vanl ej) månsken mánuhæppi b mård nætti ð

märka (smal landremsa mellan

sjöar el älvar) muot'ki tk måste ber'ret, (vara tvungen att) fer'tet

mått mit1 to tt, (mängd) mærri r måttlig muddulaš ž'ž žž mäktig fámulaš ž'ž žž, vuoi-

málaš ž'ž žž, vægalaš ž'ž žž mängd (kvantitet) mærri r, ålludat kk g; (talrikhet; överflöd) ållovuotta ð; (stor mängd, myckenhet) ædnatvuotta ð; (riklig mängd, överflöd) val'lji llj; (tillräcklig mängd) doar'vi rv, nárri r

människa ålmuš, ål'bmu-människosläkte ålmuššåkka g mänsklig ålmušlaš ž'ž žž märg aða, aððam-; (i träd)

váimos, vái'bmus-märgben aða, aððam-märka (sätta märke på) mær'kot rk, (märka en gång el ett föremål) mer'ket; (upptäcka) fuomásit— fuobmášit, (lägga märke till) ái'cat ic; (erfara, känna) dåv'dat vd; (få reda på, se av spår el dyl) vuot'tit tt; (ge akt på) mærkašit märkbar (påfallande) fuomášat'ti

attr fuomášat'ti märke mær'ka rk märklig imašlaš ž'ž žž, imaš, ibmaš- attr imaš, mærkalaš

ž'ž žž; (säregen) attr, rievdal-mas, (underlig) åvdulaš ž'ž žž märkning mær'kon, mær'kom-märkvärdig mærkalaš ž'ž žž mässa mæs'so ss mässing messet, messeg-mästare mæstir, mæs'tár-, čæp'pi PP

mäta mittidit mätning mittidæbmi m mätt gallás

mätta (konkr) gal'lehit möda vái'vi iv

mödosam vái'vi iv attr váives, vái'vái attr vái'vás, váiválaš

ž'ž žž

mögel guoppa, guop'pag-möjlig vejulaš ž'ž žž möjlighet vejulašvuotta ð, (tillfälle) dilálašvuotta ð, dilli 1, lii'ba ib, (lämpligt tillfälle) vuogasvuotta ð möjligt vejulaš mörda sår'bmet, gåd'dit dd mördare sår'bmejæd'dji, gåd'di,

ålmušgåd'di mörk sæv'dnjat, sæv'dnjad-

attr sev'dnjes mörker (när det är mörkt) sæv'dnjat, sæv'dnjad-; (fig el rel) sæv'dnjadas ss s; (konkr el fig, stor okunnighet) sæv'-dnjatvuotta ð mörkna sevnjudit mörkt sæv'dnjat mössa gappir möta gáv'dnat vn mötas gávnadit, dæivadit, (återse

varandra) oai'dnalit möte (sammanträffande) gávna-dæbmi m; (sammanträde)167

čoak'kin,čoak'kim-; (sammankomst) čoaggán, čoaggám-, čoag'ganæbmi m; (rel möte) čoaggálmas ss s mötes (till mötes) postp, adv, åvdal

nacke nis'ki sk nagel gaz'za zz naken álás namn namma m namne gái'bmi im namnge namahit nappa (om fisk) doappot b nation náššuv'na vn, (rike) rii'ka ik, vál'digåd'di dd; (folkslag) ålmuščær'da rd nationell náššuvnalaš ž'ž žž,

čærdalaš ž'ž žž natt iddja j

nattvard bassimális, -mállás-, pl,

bassi ækkedismállásat nattvardsgång rip'pa-, pl, rippat natur luon'do nd naturkraft luondofábmo m naturkunskap luon'dodietto ð naturlag luondolákka g naturlig lundulaš ž'ž žž naturligt (självklart) diet'telas, (på ett naturligt sätt) lundulaž-žat; det är naturligt att, dat læ lundulaš atte naturligtvis dieðosge, dieðos naturrikedom luondorig'gudat kk g

naturvetenskap luon'dodieða,

[--diettag-navel-]

{+-diettag- navel+} náppi b

mötes-noga

ned adv, vulus, vuolás nedanför postp, vuol'de; (om rörelse under) postp, vuole; adv, vuollin; (mindre avgränsat) postp, prep, adv, vuolil nederst vuolimus ss s nedför vulus

nedförsbacke mieðo, mit'tu-, miettálat kk g, mittulat kk g nedifrån adv, vuollin, postp,

prep, adv, vuolil nedre vuolle- ~vuolli-, (i sammansättning med -bælli och -gæčči) vuolá-; (som är längre ned) vuolit, vuolibu-nedtill adv, vuolil nedvärdera fuonášit nedvärdering fuonášubmi m nedåt vulus, vuolás nej (uttryckes med negerings-verbet böjt i personform; se inte)

neka giel'dit Id, (avböja) bietta-

dit, biet'talit nere adv, vuollin ni dii, gen, din, (ni två) doai,

[-dud'nu-nicka-]

{+dud'nu- nicka+} niv'kot vk nio åvci, gen, ack, åvci, ill,

åk'cái nionde åvcát, åvcád-nitisk ág'gir attr áq'giris nittio åk'tilågi, åvcilågi nivå dássi s

njuta (konkr, fig el rel) návdašit nog (tillräckligt) doar'vái~ gal'le ^ gallé; (mer än nog) liigás; (framhävande part) gal, juo, fal, han; (i antaganden och frågor) alma noga adv, dár'kilit167

čoak'kin,čoak'kim-; (sammankomst) čoaggán, čoaggám-, čoag'ganæbmi m; (rel möte) čoaggálmas ss s mötes (till mötes) postp, adv, åvdal

nacke nis'ki sk nagel gaz'za zz naken álás namn namma m namne gái'bmi im namnge namahit nappa (om fisk) doappot b nation náššuv'na vn, (rike) rii'ka ik, vál'digåd'di dd; (folkslag) ålmuščær'da rd nationell náššuvnalaš ž'ž žž,

čærdalaš ž'ž žž natt iddja j

nattvard bassimális, -mállás-, pl,

bassi ækkedismállásat nattvardsgång rip'pa-, pl, rippat natur luon'do nd naturkraft luondofábmo m naturkunskap luon'dodietto ð naturlag luondolákka g naturlig lundulaš ž'ž žž naturligt (självklart) diet'telas, (på ett naturligt sätt) lundulaž-žat; det är naturligt att, dat læ lundulaš atte naturligtvis dieðosge, dieðos naturrikedom luondorig'gudat kk g

naturvetenskap luon'dodieða,

[--diettag-navel-]

{+-diettag- navel+} náppi b

mötes-noga

ned adv, vulus, vuolás nedanför postp, vuol'de; (om rörelse under) postp, vuole; adv, vuollin; (mindre avgränsat) postp, prep, adv, vuolil nederst vuolimus ss s nedför vulus

nedförsbacke mieðo, mit'tu-, miettálat kk g, mittulat kk g nedifrån adv, vuollin, postp,

prep, adv, vuolil nedre vuolle- ~vuolli-, (i sammansättning med -bælli och -gæčči) vuolá-; (som är längre ned) vuolit, vuolibu-nedtill adv, vuolil nedvärdera fuonášit nedvärdering fuonášubmi m nedåt vulus, vuolás nej (uttryckes med negerings-verbet böjt i personform; se inte)

neka giel'dit Id, (avböja) bietta-

dit, biet'talit nere adv, vuollin ni dii, gen, din, (ni två) doai,

[-dud'nu-nicka-]

{+dud'nu- nicka+} niv'kot vk nio åvci, gen, ack, åvci, ill,

åk'cái nionde åvcát, åvcád-nitisk ág'gir attr áq'giris nittio åk'tilågi, åvcilågi nivå dássi s

njuta (konkr, fig el rel) návdašit nog (tillräckligt) doar'vái~ gal'le ^ gallé; (mer än nog) liigás; (framhävande part) gal, juo, fal, han; (i antaganden och frågor) alma noga adv, dár'kilitnoggrann-nyårsdagen

168

noggrann dár'kil attr dár'kilis, (grundlig) vuðulaš ž'ž žž, (ordentlig) ðår'gat, čår'gad-attr čår'ges noggrannhet dár'kilvuotta ð noggrant dár'kilit nomadskola sámiskuv'la vl, jåt'-

tiskuv'la vl nomadskolinspektör sámiskuv'-

ladárkástæd'dji Norden Davvi, Davviriikat nordisk davvilaš ž'ž žž, davvirii'-

kasaš ž'ž žž nordlig davvi-

nordsida davábælli 1, (skuggsida)

ijabælli 1, itkubælli 1 nordända davágæčči ž Norge Nor1 ga rg norm (regel) njuolgadus ss s,

(förebild) åv'dagåvva v normal (vanlig) dábálaš ž'ž žž, (gängse) virulaš ž'ž žž, (ordinär, genomsnittlig) čaðamit'-tusaš ž'ž žž normalisera (om transkribering till gällande skrivsätt) hei'vehit normalisering (av en text till gällande skrivsätt) hei'vehus ss s

norr da wi v norrifrån davvin

norrman nor'galaš ž'ž žž, dár-rulaš ž'ž žž, dáža, (person som inte är av samisk börd) låd1 di dd, lád'delaš ž'ž žž norrsken guovsahas ss s norrut davás norsk nor'galaš ž'ž žž norska dárro r, dárogiella 1,

norgagiella 1 nos njunni n

nosa snuog'gat gg, snug'gat gg,

(nosa på) sus'tit st, sus'tilit not nuot'ti tt

november november(mánno n),

ridnimánno n nu dál, dálle, (svagt betonat som

partikel) dal nummer nummar, num'mar-nutida dáláš, dáláž- attr dáláš ny åðas, åððas- attr åðða, (färsk, ännu inte brukad) varas, varras- attr varas nybyggare åððaás'si nybörjare ál'gi, æs'kaál'gi nybörjarundervisning ál'gooappa-

hus ss s nyckel čoavda, ðoav'dag-nyhet sákka g, (nyheter) pl,

åððasat, sågat nykter sæl'vi lv attr sælvis nyligen gies'kat, es'ke, (nyss)

æs'ka^æska nymodig åððalágáš, -lágáž- attr -lágáš nysa gas1 tit st nysnö vacca z nyss æs'ka~ æska nysta giessat s nystan nåððo ð

nytt: på nytt, åððasis, nubbádis, åppit

nytta áv'ki vk, áppo b, (gagn)

gáv'dni vn nytta (gagna) ák'tit vt, (vara till

nytta) ávkohit nyttig ávkálaš ž'ž žž, (brukbar)

anulaš ž'ž žž nyår åððajakki g nyårsafton ruot'ta tt, åðða-

beiruot'ta tt nyårsdagen åððabæi 'vi iv169

ná-nöje

nå (partikel; svagt betonad) na nå (nå fram till, över, upp till) ållit 1; (nå, hinna fram) ål'let; (nå (fram) till, komma till; även fig) joav'dat vd; (nå fram till) jåk'sat vs; (räcka, vara nog nära för att) ålahit nåd ár'bmo rbm nådig árbmulaš ž'ž žž, ár'bmogas ss s

nådigt árbmulažžat, ár'bmogasat någon (en viss) mutton, muttom-attr mutton, muttin, muttim-attr muttin; (en och annan) soamis, soabmás- attr soames; (av två) goab'báge bb; (någon som helst) guttege ð, åk'tage vt någondera goab'báge bb någonsin (med neg) goas'sege någonstans gågguge, (/ riktning någonstans) gåsage, (befintlighet) gås'tige något juoga, gen, juoga, ack, juoi'dá, ess, juonin; (någonting) mikkige el mik'kige, gen, månge, ack, mai'dige, ill, masage, lok, mas'tige, nom pl, mak'kige några moad'de, gen, moadde, ack, moad'de; (somliga) pl, muttomat, pl, soabmásat nåjd noai'di id

nål nállo 1; (skärnål, trekantig synål för lädersömnad) ái'bmi im; (ej synål) ság'gi gg nålhus nállogoatti ð näbb njunni n nämligen oainat, namalassii nämna namahit, (omtala) máina-šit

nämnd ráððigåd'di dd, (kom-

mitté) láv'digåd'di dd, (utskott) doai'bmagåd'di dd nännas rás'ket näppeligen il'lá närl goas? när gå, goas

nära postp, prep, adv, lakka närbelägen attr, lagas näring æláhus ss s närma (föra närmare) lagadit närmare lagat, lagabu-; (till ett ställe närmare) postp, prep, adv, lagabui; (på el från ett ställe närmare) postp, prep, adv, lagabus närmast lagamus ss s näs njár'ga rg; (näset mellan två älvar som flyter samman) skái'di id näsa njunni n

nässtynget njunnilåd'di dd, (larv

av nässtynget) sávla, sáv'lag-nästa (medmänniska) guoi'bmi

im (med poss suff) nästa (kommande) boat'te~

boat'ti; (följande) nub'bi bb nästan goasii, masá, mæsta nät fier'bmi rbm nätmagen (hos idisslare) čalmas,

[-čal'bmas-näve-]

{+čal'bmas- näve+} čår'bma rbm näver bæs'si ss nöd hætti ð

nödvändig dárbašlaš ž'ž žž nödvändighet dárbašvuotta ð, (behov) dár'bo rb, (tvång) fer'ten, fer'tem-, bág'go gg nöjd duttavaš ž'ž žž nöje háv'skudat kk g; (glädje) illolnöta-ofruktbar

170

nöta gålahit

nötas (iom t ex kläder) gållat 1

o

o- (betecknande motsats) æppe~; -mæt'ton, -mæt'tom-; -hæbmi m attr -his; -kæt'tái attr -kæt-tes

oaktsam várahæbmi m attr -his oansenlig hámehæbmi m attr -his

oanvänd anekæt'tái attr -kættes oavbruten åk1 tilas ž'ž žž oavbrutet åk'tilažžat, (ständigt) åvtu

obarmhärtig árbmohæbmi m attr -his, árbmitmæt'ton, -mæt'tom-; (hård) garralundut, -lundug- attr -lundut, (hänsynslös) goavvi v attr goavis obegriplig ár'vitmæt'ton, -mæt'-tom-

obehaglig unuhas ss s attr unuhas ~unuhis, (otrevlig, tråkig) láitas, lái'tas- attr láitas obehärskad hil'bat, hil'bad-attr hil'bes

obekant (okänd) dåv'damæt'ton, -mæt'tom-, (främmande) amas, abmas- attr amas; (okunnig om) diettemæt'ton-, -mæt'tom-obekväm unuhas ss s attr unuhas

~ unuhis obekymrad oaddjebas ss s obemärkt fuomáškæt'tái attr -kættes

obeständig bisohæbmi m attr -his, bissumæt'ton, -mæt'tom-;

(vacklande, ombytlig) stáðis-mæt'ton, -mæt'tom-obildad (olärd) oap'pamæt'ton, -mæt'tom-, (rå) roavis, roav-vás-attr roavva objekt áv'dna vn obligatorisk bággulaš ž'ž žž obotfärdig gáttamæt'ton, -mæt'-tom-

obrukbar adnemæt'ton, -mæt'-tom-

observation áica, ái'cag-oböjlig såjohæbmi m attr -his och ja

också maidái ^ maidá ^ maid,

nai; (förstärkande) ge odjur bår'ri; (rovdjur) båraspire odla gil'vit lv, (obj: mark el

växter) šad'dadit odryg håppi b attr håbis oduglig dåk'kemæt'ton, -mæt'-tom-; (obrukbar) gænuhæbmi m attr -his; (svag; obegåvad) návcahæbmi m attr -his; (usel) heitut, heituh- attr heitut

oenig (oförsonlig) soappamæt1-

ton, -mæt'tom-oenighet soappamæt'tonvuotta ð offentlig almos, al'bmus- attr

almos, almulaš ž'ž žž offentlighet almosvuotta ð offentligt al'bmusit offer oaffar officiell virgálaš ž'ž žž offra

oaffaruššat š ofreda ráfehut'tit tt, (om varg)

illastit ofrid ráfehisvuotta ð ofruktbar (om mark, land) šaddo-hæbmi m attr -hisnöta-ofruktbar

nötas (iom t ex kläder) gållat 1

o

o- (betecknande motsats) æppe~; -mæt'ton, -mæt'tom-; -hæbmi m attr -his; -kæt'tái attr -kæt-tes

oaktsam várahæbmi m attr -his oansenlig hámehæbmi m attr -his

oanvänd anekæt'tái attr -kættes oavbruten åk1 tilas ž'ž žž oavbrutet åk'tilažžat, (ständigt) åvtu

obarmhärtig árbmohæbmi m attr -his, árbmitmæt'ton, -mæt'tom-; (hård) garralundut, -lundug- attr -lundut, (hänsynslös) goavvi v attr goavis obegriplig ár'vitmæt'ton, -mæt'-tom-

obehaglig unuhas ss s attr unuhas ~unuhis, (otrevlig, tråkig) láitas, lái'tas- attr láitas obehärskad hil'bat, hil'bad-attr hil'bes

obekant (okänd) dåv'damæt'ton, -mæt'tom-, (främmande) amas, abmas- attr amas; (okunnig om) diettemæt'ton-, -mæt'tom-obekväm unuhas ss s attr unuhas

~ unuhis obekymrad oaddjebas ss s obemärkt fuomáškæt'tái attr -kættes

obeständig bisohæbmi m attr -his, bissumæt'ton, -mæt'tom-;

(vacklande, ombytlig) stáðis-mæt'ton, -mæt'tom-obildad (olärd) oap'pamæt'ton, -mæt'tom-, (rå) roavis, roav-vás-attr roavva objekt áv'dna vn obligatorisk bággulaš ž'ž žž obotfärdig gáttamæt'ton, -mæt'-tom-

obrukbar adnemæt'ton, -mæt'-tom-

observation áica, ái'cag-oböjlig såjohæbmi m attr -his och ja

också maidái ^ maidá ^ maid,

nai; (förstärkande) ge odjur bår'ri; (rovdjur) båraspire odla gil'vit lv, (obj: mark el

växter) šad'dadit odryg håppi b attr håbis oduglig dåk'kemæt'ton, -mæt'-tom-; (obrukbar) gænuhæbmi m attr -his; (svag; obegåvad) návcahæbmi m attr -his; (usel) heitut, heituh- attr heitut

oenig (oförsonlig) soappamæt1-

ton, -mæt'tom-oenighet soappamæt'tonvuotta ð offentlig almos, al'bmus- attr

almos, almulaš ž'ž žž offentlighet almosvuotta ð offentligt al'bmusit offer oaffar officiell virgálaš ž'ž žž offra oaffaruššat š ofreda ráfehut'tit tt, (om varg)

illastit ofrid ráfehisvuotta ð ofruktbar (om mark, land) šaddo-hæbmi m attr -his171

ofta dáv'já, (många gånger)

márj'gii oftare adv, dávjit, dávjibut oftast adv, dávjimus, dávjimusat,

dávjimus'tá ofullständig dievasmæt'ton, -mæt'tom-; (som saknar ngt i ett el annat avseende) -váilat, -váilag- attr -váilat ofärdig (vanför) lámis, lábmás-

attr lámes oförfärad duos'til attr duos'tilis, (modig) roak'kat, roak'kad-attr råk'kes, jállo 1 attr jálos oförfärat roak'ka oförgänglig nåkkamæt'ton,

[--mæt'tom-oförnuftig-]

{+-mæt'tom- ofőrnuftig+} jierbmehæbmi m attr

-his, (dum) jal'la 11 attr jallas oförsiktig várahæbmi m attr -his

oförsonlig soappamæt'ton,

[--mæt'tom-oförståelig-]

{+-mæt'tom- oförståelig+} ibmirmæt'ton, -mæt'-tom-, (gåtfull, obegriplig) ár-vitmæt'ton, -mæt'tom-oförståndig dái'demæt'ton,

[--mæt'tom-oförtjänt-]

{+-mæt'tom- oförtjänt+} ánsáškæt'tái attr -kæt-tes

ogräs árvuhisrássi s ogudaktig ibmilmæt'ton, -mæt'-tom-; (religiöst sorglös) suro-hæbmi m attr -his ohygglig issuras ss s oj (uttryck för beklagande, glädje

etc) vuoi oklanderlig lái'temæt'ton, -mæt'-tom-

oklar (otydlig) æppesæl'vi lv

attr æppesælvis~ æppesælves, (diffus) gæmos, gebmus- attr gæmos; (invecklad) måivas, måi'vas- attr måi'vás (av måi'vái)

oktober oktober(mánno n),

gålgutmánno n okunnig oap'pamæt'ton, -mæt'-tom-, dái'demæt'ton, -mæt'-tom-

okänd dåv'damæt'ton, -mæt'-tom-, diettemæt'ton, -mæt'-tom-; (främmande) amas, ab-mas- attr amas olidlig gier'damæt'ton, -mæt'-

[-tom-olja-]

{+tom- olja+} ål'jo lj

olovlig låbihæbmi m attr -his olycka likkuhisvuotta ð; (lindrigare olyckshändelse, missöde) bár'ti rt; (olycksfall) fir'run, fir'rum-

olycklig likkuhæbmi m attr -his, (otursam) vuodnahæbmi m attr -his olycksfall fir'run, fir'rum-olydig æppegululaš ž'ž žž olärd oap'pamæt'ton, -mæt'tom-om (ifall) konj, jås~jus, gå; (i uttryck för önskan; önske-partikel) vare; (omkring) postp, birra; (angående) postp, birra (även enbart lok av substantivet i uttryck som »tala om, veta om»); (runt (hela); hela — igenom (om tid)) prep, birra; (runt, omkring) adv, birra; som om, degu; om en vecka, vakko gæžes; även om, vaiku; om än, vaiku ombud áiras, ái'ras-ombyte-opålitlighet

172

ombyte målsa, mål'sag-; pl,

lii'gibik'tasat ombytlig stáðismæt'ton, -mæt'-tom-

omdaning nubbåstuvvan, nub-

[-båstuvvam-omedgörlig-]

{+båstuvvam- omedgörlig+} gáž'žár attr gáž'žáris omfattande viidis, vii'dás- attr viidis

omgivning pl, birrasat, pl, lakku-sat

omintetgöra gåmohit omkomma hæggahuvvat v, sår'-bmahuvvat v, sår'bmašuvvat v, sår'bmanit omkostnad (utgift) gållo 1, pl, gålot, gàlahus ss s; (även bekostnad) goas'tádus ss s omkrets biras, birras-omkring (ungefär) báikii, birra-sii, sullii; (om, runt om) postp, birra; (runt hela, omkring i) prep, birra omkull adv, vællot omringa birastat'tit tt område guov'lo vi; (region) birradat kk g; (landområde) duovda, duov'dag-omröstning jienastus ss s omslag biras, birras-, (omslag på föremål) doav'dnji vnj, (varmt omslag) hávda, háv'dag-; (hölje) skuv'do vd

omsorg måraš, mårraš-, fuolla 1, omsorgsfull fuolalaš ž'ž žž omständighet áš'šidilli 1, (förhållande) dilálašvuotta ð omtala máinašit omtalad bæggán attr bæggán omväg måk'ki kk omvända jår'galit

omvändelse jår'galæbmi m, jår'-

galus ss s omåttlig baddjelmærálaš ž'ž žž, maðuhæbmi m attr -his, mærehæbmi m attr -his omänsklig ålmušmæt'ton, -mæt'-tom-

o märk lig t fuomáškæt'tái omöjlig væddjemæt'ton, -mæt'-tom-

onaturlig luondohæbmi m attr

-his, æppelundulaš ž'ž žž ond (illasinnad) bahá attr bahás; (smärtande) bávčas, bák'ðas-attr bávčas ondsint (ondskefull) bahálundut, -lundug- attr -lundut; (hatisk) vaš'šái attr vaš'šás ondska bahávuotta ð, bahudat kkg

ondskefull bahálundut, -lundug-

attr -lundut onsdag gas'kavak'ko kk ont (illa) bahás; ha ont i (med

kroppsdel i nom), bávčastit onyttig ávkehæbmi m attr -his;

(onödig) joav1 delas ss s onödig joav'delas ss s, (värdelös,

fåfäng) duššálaš ž'ž žž oordentlig rájohæbmi m attr -his

oordning rájohisvuotta ð; (oreda, förvirring) sækki g, (förvirring) måi'vi iv; (röra) rui'vi iv; (virrvarr, trassel) sårri r opassande hei'vemæt'ton, -mæt'-tom-, soappamæt'ton, -mæt'-tom-

opålitlig bettulaš ž'ž žž, åskál-

dasmæt'ton, -mæt'tom-opålitlighet bettulašvuotta ð173

ord sádni n

ordentlig (bra, rejäl) attr al'bma (-); (skötsam) čår'gat, čår'-gad- attr ðår'ges; (om sätt att vara) sii'vo(-) ordentligt (rejält) al'bmaláddje, al'bmalákkái; (skötsamt) čår'-ga; (snällt) siivot ordförande ságadoal'li, (i förening, förbund) åv'daålmái, [--ål'bmá-ordna-] {+-ål'bmá- ordna+} (göra i ordning) år'dnet, ráddjat j; (anordna) lágidit; (bringa i ordning, göra förberedelser för) ràkkadit ordning årdnet, årdneg-, (god

ordning) ráddjo j ordspråk sádnivájas, -váddjas-oreda se oordning oren (orenlig, smutsig; osedlig) nuos'ki sk attr nuoskis; (ofta fig elrel) buttesmæt'ton, -mæt'-tom-

orenhet nuos'kivuotta ð; buttes-

mæt'tonvuotta ð orenlig nuos'ki sk attr nuoskis orenlighet nuos'kivuotta ð organ orgána

organisation orgánisašuv'na vn orgel pl, ur'gut

oriktig vuoi'gatmæt'ton, -mæt'-

tom-; (fel) attr, boasto(-) oriktigt adv, boas'to t, værrot orka nagadit, nagudit; (förmå,

kunna) væddjit j orm gærbmaš, gær'bmaš-oroa ráfehut'tit tt orolig ráfehæbmi m attr -his; (otrygg) låt'katmæt'ton, -mæt'-tom-; (rastlös) vilpas, vil'pas-attr vilpas

ord-otrivsam

orolighet ráfehisvuotta ð orsak siwa v, suddja j ort bái'ki ik, ortografi čállinvuokki g orädd balohæbmi m attr -his, (våghalsig) duos'til attr duos1-tilis, (modig) jállo 1 attr jálos~ jálus

oräknelig låkkamæt'ton, -mæt'-tom-

orätt (fel) værri r, (orättvisa) værrivuotta ð, verrudat kk g, (oriktighet) boastovuotta ð orättfärdig vánhurskismæt'ton,

[--mæt'tom-orättfärdighet-]

{+-mæt'tom- orättfärdighet+} vánhurskismæt'-

tonvuotta ð orättvis vuoi'gatmæt'ton, -mæt'-tom-

orättvisa værrivuotta ð, verrudat kk g

orörd (om snö utan spår av ngt slag) åbbas, åb'bas- attr åb'ba, (hel, som man inte bearbetat el tagit ngt från) attr, åb'ba

oskicklig čuor'bi rb attr čuorbis

^ čuorbes oskyldig áššehæbmi m attr -his, sivahæbmi m attr -his, vigi-hæbmi m attr -his ost vuos'tá st

ostadig bisohæbmi m attr -his, bissumæt'ton, -mæt'tom-; (om väder) attr, jår'ri ostform dæi'vo iv osynlig oai'dnemæt'ton, -mæt'-tom-, gæidos, gei'dus- attr gæidos

otrevlig láitas, lái'tas- attr láitas otrivsam akkit, akkid- attrotro-passa

akkidis, (om plats) ruojos, ruddjus- attr ruojos otro æppeås'ko sk otroende æppeåskulaš ž'ž žž otrogen æppeåskulaš ž'ž žž otrolig ják'kemæt'ton, -mæt'-tom-

otrygg låt'katmæt'ton, -mæt'-tom-; (osäker, skygg) sædnat-mæt'ton, -mæt'tom-otuktig himulaš ž'ž žž otur vástos, vás'tus-otursam vuodnahæbmi m attr -his

otvivelaktig æppitkæt'tái attr

-kættes otvivelaktigt æppitkæt'tái otydlig æppesæl'vi lv attr -sæl-

vis~sælves otålig gier'damæt'ton, -mæt'-tom-

otäck fas'ti st attr fastis~fastes oundviklig væl'tamæt'ton, -mæt'-

tom-, attr, væltakættes outsäglig cæl'kemæt'ton, -mæt-1 tom-

outtröttlig váibatkæt'tái attr -kættes

ovanför postp, prep, bajil; (befintlighet; högre upp än) postp, prep, adv, baddjelis; (riktning) prep, baddjelii; (ovan; i text) adv, åv'dalis ovanifrån adv, baddjin ovanpå postp, adv, al'de; postp,

prep, bajil ovetande (om ngt) diettemæt'ton, -mæt'tom-; adv, dieđekæt'tái

ovillkorlig ævtohæbmi m attr

-his

oväder (även ofta i bet väder) dál'ki lk ovän vašálaš ž'ž žž ovänlig us'titmæt'ton, -mæt'-tom-

ovänskap vašálašvuotta ð; (oenighet) soappamæt'ton-vuotta ð oväntad vuor'demæt'ton, -mæt'-tom-

ovärdig dåk'kemæt'ton, -mæt'-tom-

oväsen stui'bmi im, Šlábma m,

(liv) ællin, ællim-oxe vuok'sá vs

oändlig nåkkamæt'ton, -mæt'-tom-, loap'pamæt'ton, -mæt'-tom-, (ändlös) gæžehæbmi m attr -his; (evig) agálaš ž'ž žž

P

packe gur'pi rp

paket pák'ka kk, bák'ket, bák'-

[-keh-pall-]

{+keh- pall+} reg'ku q k

panna bán'nu nn, (kärl) lit'ti tt;

(på människa) gál'lo 11 papper bábir, báppár-papperspåse bábirbus'se ss par bárra r

para: para sig (om handjur),

rakkat g, sas'kat sk parti bælladat kk g passa (lämpa sig) hei'vet, soappat b; (kunna gå på) šiet'tat tt, soappat b; (duga; passa sig, gå an) dåk'ket; (se till el efter) gæč'čat čč; (vakta) fák'tet; (passa ihop) soappaditotro-passa

174

akkidis, (om plats) ruojos, ruddjus- attr ruojos otro æppeås'ko sk otroende æppeåskulaš ž'ž žž otrogen æppeåskulaš ž'ž žž otrolig ják'kemæt'ton, -mæt'-tom-

otrygg låt'katmæt'ton, -mæt'-tom-; (osäker, skygg) sædnat-mæt'ton, -mæt'tom-otuktig himulaš ž'ž žž otur vástos, vás'tus-otursam vuodnahæbmi m attr -his

otvivelaktig æppitkæt'tái attr

-kættes otvivelaktigt æppitkæt'tái otydlig æppesæl'vi lv attr -sæl-

vis~sælves otålig gier'damæt'ton, -mæt'-tom-

otäck fas'ti st attr fastis~fastes oundviklig væl'tamæt'ton, -mæt'-

tom-, attr, væltakættes outsäglig cæl'kemæt'ton, -mæt-1 tom-

outtröttlig váibatkæt'tái attr -kættes

ovanför postp, prep, bajil; (befintlighet; högre upp än) postp, prep, adv, baddjelis; (riktning) prep, baddjelii; (ovan; i text) adv, åv'dalis ovanifrån adv, baddjin ovanpå postp, adv, al'de; postp,

prep, bajil ovetande (om ngt) diettemæt'ton, -mæt'tom-; adv, dieđekæt'tái

ovillkorlig ævtohæbmi m attr

-his

oväder (även ofta i bet väder) dál'ki lk ovän vašálaš ž'ž žž ovänlig us'titmæt'ton, -mæt'-tom-

ovänskap vašálašvuotta ð; (oenighet) soappamæt'ton-vuotta ð oväntad vuor'demæt'ton, -mæt'-tom-

ovärdig dåk'kemæt'ton, -mæt'-tom-

oväsen stui'bmi im, Šlábma m,

(liv) ællin, ællim-oxe vuok'sá vs

oändlig nåkkamæt'ton, -mæt'-tom-, loap'pamæt'ton, -mæt'-tom-, (ändlös) gæžehæbmi m attr -his; (evig) agálaš ž'ž žž

P

packe gur'pi rp

paket pák'ka kk, bák'ket, bák'-

[-keh-pall-]

{+keh- pall+} reg'ku q k

panna bán'nu nn, (kärl) lit'ti tt;

(på människa) gál'lo 11 papper bábir, báppár-papperspåse bábirbus'se ss par bárra r

para: para sig (om handjur),

rakkat g, sas'kat sk parti bælladat kk g passa (lämpa sig) hei'vet, soappat b; (kunna gå på) šiet'tat tt, soappat b; (duga; passa sig, gå an) dåk'ket; (se till el efter) gæč'čat čč; (vakta) fák'tet; (passa ihop) soappadit175

passande (lämplig) heivulaš ž'ž žž, soap'pevaš ž'ž žž, dåkkálaš ž'ž žž; (ändamålsenlig) vuogas, vuok'kas- attr vuogas; (lagom) muddát, muddág- attr mud-dágis passera vássit s

passivitet (likgiltighet) beruš-

mæt'tonvuotta ð patient buoc'ci paus boat'ka tk peka čujohit pekfinger čuv'di vd pengar rutta ð penna pæn'na nn pensel pen'sel pension æláhat kk g pensionat guos'siviesso s peppar bip'pur

person persuv'na vn, (människa)

ålmuš, ål'bmu-personlig persuvnalaš ž'ž žž pil njuolla 1 pilot jåðihæd'dji pina bii'dno in, gik'si vs, (plåga,

kval) givsádus ss s pina givsidit, biinidit pingst helludat-, pl, helludagat pinne cag'gi gg, ság'gi gg pinsam givsálaš ž'ž žž pip civkas, civ'kas-pipa subst, bii'po ip pipa (kvittra) civ'kit vk piska subst, spičča ž piska spid'det

plan plåna, (avsikt) ái'gomuš šš š, áiga, ái'gag-, ul'bmil

planta šadda, šad'dag-

plaska trans, stučcat ž; (om

våldsamt regn) šoallat 1 plast plás'ta st

plats bái'ki ik, saddji j platt duolbas, duol'bas- attr duol'ba

plenum stuoračoak'kin-, -ðoak'-kim-

plikt gædnegasvuotta ð plocka boai'bmot im, (bär) čoag'git gg; (inte om bär) doappot b ploga båkkat g

plundra riewot v, riv*vet, (plundra ngn; röva ngt från ngn) rievi-dit; (härja) stajidit; (skövla) spæddjat j plundrare stajár, spæddjár plundring stajádus ss s, riewon,

[-riewom-pluralis-]

{+riewom- pluralis+} mággaidlåkko g plåga (pina) givsádus ss s, gik'si vs; (besvär) váivádus ss s, vái'vi iv; (trångmål) átestus ss s

plåga (pina) biinidit, givsidit; (besvära) váividit; (ansätta) átestit; (irritera) vuor'jat rj plågsam givsálaš ž'ž žž, váiválaš ž'žžž plåt spel'le 11

plötsligt fák'ka, fák'kestaga poet (diktare) dik'tačál'li pojke bár'dni rdn, gán'da nd,

lun'ta nt polis polii'sa is politik politik'ka kk port pår'ta rt portmonnä bur'sa rs position sajádat kk g post boas'ta st potatis buðet, buðeh-prakt čigrja g

praktisk (användbar) gævahat'tiprat-påskynda

attr gævahat'ti, (ändamålsenlig) vuogas, vuok'kas- attr vuogas

prat hubma m, hålla 1, (tomt el oviktigt prat) sål'ža lž~šål'ža lž

prata hubmat m, hållat 1, (samtala) háleštit, (om ngt oviktigt) sål'žat lž~šål'žat lž precis (just) aidu, jus'te predika sár'dnidit predikan sár'dni rdn predikant sár'dnidæd'dji, sár'-

dniålmái, -ål'bmá-prenumerera diq'gut, doallat 1

(på en tidning: ack) prenumerant doal'li prenumeration dig'gun, dig'gum-

present skæg'ka gk, addáldat kk g

presentation åv'dádus ss s presentera åv'dádit pressa (klämma) čár'vot rv; (itrycka, tynga) dæd'dit dd; (trycka ned, klämma ihop) dæk'čot vč prick ðuoggis, čuog'gá-, čuoggas-

tat kk g, (fläck) diel'ko lk pris had'di dd

pris (belöning) bálkašubmi m; (beröm) mái'dno in, mái'dnon, [-mái'dnom-prisa-] {+mái'dnom- prisa+} (berömma) mái'dnot in,

rámidit, ráb'mut problem gažaldat kk g produkt buvta, buk'tag-profet profetta program program'ma mm promenera vázzašit protestera vuos1 tålas'tit st prova gæč'ðalit, gæč'čalad'dat dd

proviant nies'ti st

pryda čirjahit, her'vet, hærvahit

prydlig čår'gat, čår'gad- attr

čår'ges prydligt čår'ga prydnad čigga i), hær'va rv präst báp'pa pp

pröva gæč'calit; (undersöka) is'-

kat sk, iskadit prövning gæč'čalæbmi m; (undersökning) iskadubmi m psalm sál'bma lm punkt čuoggis, čuog'gá-, čuog-

gastat kk g pusta (andas tungt) sakkat g;

(pusta ut) båsihit pyra (glöda) cakkat g på (riktning) postp, adv, ala; (befintlighet) postp, adv, al'de; (rakt mot) adv, njæi'ga påbörja álgahit

påfallande fuomášat'ti attr fuo-

mášat'ti påhittig hut'kái attr hut'kás påle čuol'da Id

pålitlig vákki g attr vågis,

(trogen) åskåldas ss s påminna muitohit påminnelse muitohus ss s pånyttfödelse åðđasisriegádæb-mi m

påpeka cuoi'got ig, cui'get, cuigudit, (även peka på) čujo-hit; (göra uppmärksam på) fuomášat'tit tt påpekande čujohus ss s påse bus1 se ss påsk bæs'sáš-, pl, bæs'sážat påskdagen bæs'sášbæi'vi iv påskynda hoappohit177

påstridig-rena

påstridig hárdis, hár'dás- attr

hårdis påstå čuožžohit, nág'get påtaglig fuomášat'ti attr fuomá-šat'ti

påverka váikohit, viggahit påverkan váikohus ss s, viggahus ss s

påvisa čájehit, čujohit päls bæs'ka sk, muod'dá dd pärla bæral, bærral-, hel'bmu lm pärm bær'bma rbm

r

rad (i bok) gur'gadas ss s, ruv'gadas ss s; (av ngt som hör ihop) gar'gadas ss s radio rádio

radiosändning rádiosád'dejubmi m

rajd rái'do id

rak njuol'gat, njuol'gad- attr njul'ges; (rakvuxen om träd) rivtut, rivtug- attr rivtugis raka rákket, (raka sig) rákkedit rakt njuol'ga

ram (på tavla) rábma m; (labb

på björn) ráb'má bm rana (hemvävt filttäcke av ull) rádno n

rand (streck) cázastat kk g;

(kant) rav'da vd rannsaka (grundligt undersöka)

suoggardit rar (trevlig) såmá attr såmás ras nálli 1; ålmuščær'da rd rasa (rasa ned) fierrat r rassla roappat b, skoappat b

rasta luoi'talit, (vila) vuoiqastit rata hil'got lg ravin går1 sa rs

reda (reda ut) čil'get, (reda upp el ut — konkr och fig) gál'gat lg

reda sæl'vi lv redaktör doaimahæd'dji redan juo redas ut čiel'gat lg redskap biergas, bier1 gas-, (hjälpmedel) næv'vo vv, ræi'do id, (medel) gas'kaoabmi m; (verktyg) bar'goræi'do id regel njuolgadus ss s regent ráð'ðejæd'dji regera ráð'ðet

regering ráð'ðehus ss s, (det att regera) ráð'ðenvuotta ð, ráð1-ðejubmi m region birradat kk g regn ar'vi rv; (kraftigt regn i kyligt väder) ráššo š; (duggregn) säv'da vd regna ar'vit rv regnbåge ar'vidáv'gi vg regnig ar'vái attr ar'vás regnskur ar'vioak'ti vt regnväder ar'vidál'ki lk rektor skuv'lajåðihæd'dji relation gas'kavuotta ð rem gar'ca rc

ren (djuret) boazo, båc'cu-; (ungreri) smávas, småwas-; jfr även hanren, honren ren buttis, but'tás- attr buttis, (bara konkr) ráinas, rái'dnas-attr ráinas; (klar) čielgas, ðiel'gas- attr čiel'ga rena buttistit, (göra klar; rensa) čiel'gadit, (konkr) rái'dnet

12-724137177

påstridig-rena

påstridig hárdis, hár'dás- attr

hårdis påstå čuožžohit, nág'get påtaglig fuomášat'ti attr fuomá-šat'ti

påverka váikohit, viggahit påverkan váikohus ss s, viggahus ss s

påvisa čájehit, čujohit päls bæs'ka sk, muod'dá dd pärla bæral, bærral-, hel'bmu lm pärm bær'bma rbm

r

rad (i bok) gur'gadas ss s, ruv'gadas ss s; (av ngt som hör ihop) gar'gadas ss s radio rádio

radiosändning rádiosád'dejubmi m

rajd rái'do id

rak njuol'gat, njuol'gad- attr njul'ges; (rakvuxen om träd) rivtut, rivtug- attr rivtugis raka rákket, (raka sig) rákkedit rakt njuol'ga

ram (på tavla) rábma m; (labb

på björn) ráb'má bm rana (hemvävt filttäcke av ull) rádno n

rand (streck) cázastat kk g;

(kant) rav'da vd rannsaka (grundligt undersöka)

suoggardit rar (trevlig) såmá attr såmás ras nálli 1; ålmuščær'da rd rasa (rasa ned) fierrat r rassla roappat b, skoappat b

rasta luoi'talit, (vila) vuoiqastit rata hil'got lg ravin går1 sa rs

reda (reda ut) čil'get, (reda upp el ut — konkr och fig) gál'gat lg

reda sæl'vi lv redaktör doaimahæd'dji redan juo redas ut čiel'gat lg redskap biergas, bier1 gas-, (hjälpmedel) næv'vo vv, ræi'do id, (medel) gas'kaoabmi m; (verktyg) bar'goræi'do id regel njuolgadus ss s regent ráð'ðejæd'dji regera ráð'ðet

regering ráð'ðehus ss s, (det att regera) ráð'ðenvuotta ð, ráð1-ðejubmi m region birradat kk g regn ar'vi rv; (kraftigt regn i kyligt väder) rášo š; (duggregn) säv'da vd regna ar'vit rv regnbåge ar'vidáv'gi vg regnig ar'vái attr ar'vás regnskur ar'vioak'ti vt regnväder ar'vidál'ki lk rektor skuv'lajåðihæd'dji relation gas'kavuotta ð rem gar'ca rc

ren (djuret) boazo, båc'cu-; (ungreri) smávas, småwas-; jfr även hanren, honren ren buttis, but'tás- attr buttis, (bara konkr) ráinas, rái'dnas-attr ráinas; (klar) čielgas, ðiel'gas- attr čiel'ga rena buttistit, (göra klar; rensa) čiel'gadit, (konkr) rái'dnet

renbete boazoguotton, -guottom-

boazoælát, -æläd-rengärde gár'di rd rengöra buttistit, rái'dnet renhet buttisvuotta ð renhjord ællo 1, boazoællo 1 renhorn båc'cučoar'vi rv renkalv miessi s

renkalvskinn miesinák'ki kk,

miessadat kk g renko ál'do Id, váža, váččam-; (irenko i tvåårsåldern) vuonjal, vuodnjal-; (renko som saknar kalv) rådno n; (renko som aldrig får kalv) stáinat, stáinah-renlav jægil, jækkál-renlig čår'gat, čår'gad- attr

čår'ges renligt ðår'ga

renmärkning boazomær'kon, -mær'kom-, boazomer'ken, [--mer'kem-rennäring-] {+-mer'kem- rennäring+} boazoæláhus ss s renoxe (otämjd renoxe) spáilit, spáilih-

rensa (fisk) čoallot 1; (göra ren) Čår'get

rensjukdom boazodáv'da vd renskiljning rátka, rát'kam-renskinn båc'cunák'ki kk renskötare boazogæč'či, boazováz'zi

renskötsel boazodoallo 1 renskötselnäring boazodoallo-

æláhus ss s renslakt boazonjuovvan, -njuov-

vam-, boazonjuovvamuš šš § rent but'tásit rent jur sarvis, sar'vá-renvaktare guoðuhæd'dji, boazo-gæč'či

renägare boazoisit, -isid-rep bád'di dd, rái'pi ip reparera divvot v, divudit representant åvdastæd'dji representation åvdastus ss s representativ åvdastæd'dji representera åvdastit resa subst, mát'ki tk, ræi'so is resa mátkuštit

resa (resa upp) cæg'got gg, (resa upp en sak el en gång) ceg'get; (resa sig från liggande ställning) lik'kat kk (med bajás); (resa sig, stiga upp) čuož'želit; (resa sig, höja sig) baddjánit; (höja sig om t ex fjäll) cæg'gát resande mátkálaš ž'ž žž, mátkuš-

tæd'dji resenär se ovan reserv (reserv-) lii'gi-resolution (beslut) mærrádus ss

s, loap'pamærrádus ss s respekt (hänsyn) doat'talus ss s respektera doat'talit rest bázahas ss s resultat boaðos, båttus-reta hár'dit rd; nár'ret; (göra arg)

sut'tadit reumatism ludduhat kk g, (som följd av att man frusit mycket) čoas'kinvikki g rida rii'det

rik riggis, rig'gá(s)- attr riggis rike rii'ka ik, vál'digåd'di dd rikedom rig'gudat kk g riklig val'ljogas ss s rikligt valljit, val'ljogasat riksförening rii'kasær'vi rv riktig (rätt, korrekt) vuoi'gat, vuoi'gad- attr vuoi'gadis~179

vui'ges; (den riktiga, den rätta) attr, rievtes; (verklig) af//-, al'bma(-) riktighet riek'tavuotta ð, vuoi'-

gatvuotta ð riktigt adv, adj, riek'ta,

njuol'ga, adv, vuoi'ga, rievtoi;

riktigt sätt) vuoi'gadit; g radad v, rievtes riktlinje njuolgadus ss s riktning guov'lo vi rimfrost (på marken) bicci z,

(på träd och andra föremål) ridni n, (fastfrusen på träd) šučci ž

rimlig gåvtulaš ž'ž žž, muddulaš ž'ž žž, (lagom) muddát, mud-dág- attr muddágis ring (inte fingerring) rieggis, rieg'gá-; (fingerring) suorbmas, suor'bmas-; (abstr) gæv'li vl ringa (intr, om klocka) čuoddjat j; (iträns, med klocka, i telefon) čuojahit, rig'get, soai'tit it ringakta baddjelgæč'čat čð, duš'-šin adnit n; (anse för svag, dålig) hejušit; (nedvärdera) fuo-nášit

ringaktning baddjelgeð'čujubmi m

ringfinger årbeš, årbeš- el årbež-rinna gål'gat lg

ripa (dalripa) rievsat, rievsah-;

(fjällripa) girun ris ris'si ss

risa (täcka golvet i kåta med

golvris) duorgastit, dur'get rispa cäccot Z

rispa cácco z; (skrubbsår) ár'ba rb

rista cáccot z

riva gai'kot ik; (riva el fläka av)

njaz'zot zz ro ráfi, (lugn och ro) máššo § ro verb, sukkat g roa (roa sig) suottastallat 1 röck vuol'po lp roddare suk'ki roder stivran rodna ruvsudit

rolig háv'ski attr háv'skis, suot-

tas, suot'tas- attr suottas roligt háv'skit, suot'tasit rop čuorvas, ðuor'vas-; (högt rop) ðærgas, čær'gas-; (ropande) ðuor'von, čuor'vom-ropa čuor'vot rv, (ropa en gång)

čur'vet; (skrika) gil'ljotllj ros ruv'so vs rost ruos'ta st rosta ruos'tot st

rot ruottas, ruot'tas-, (vanl rotstocken av Angelica) urtas, ur'tas-; (tjockända av ngt) mådda, mád'dag-; (rottråd att fläta med) væd'di dd rota (rota i el rota fram) bur'git rg, (gräva) råg'gat gg; (rota sig) ruottastuvvat v rottåga væd'di dd rov sálaš, sállaš-rovdjur båraspire rubbad (förvirrad till förståndet)

sækkánan rubbas (flytta på sig; om föremål) sir'dásit; (om förståndet) sæk-kánit

rucka likkahallat 1, likkastat'tit tt

rulla (om sten el annat föremål som ändrar läge) intr, fierrat r; (rulla om ett litet föremål)rulle-rådlös

180

jållardit; träns, fierahit; {rulla, gå runt, rotera) jårrat r; träns, jårahit; (rulla el linda ihop rep, kastlina) njámmat m rulle rul'la 11

rum ladnja nj; (utrymme) saddji j

rund jårbas, jår'bas- attr jår'ba,

jår'bat, jår'bad- attr jår'bes rundlig (riklig) val'ljogas ss s rundning (böjning) såddjo j runt postp, adv, birra ruska (skaka) träns, šluv'git vg rutten guocca, guoc'cag- attr guocca, (murken) mieskas, mies'kas- attr mies'ka ruttna guoccagit; (murkna) mies1-

kat sk ruva (om fågel) lállit 1 rycka (rycka upp, lös, rycka i ngt) gai'kot ik; (rycka, slita) rav'got vg; (rycka till, rycka en gång) träns, råt1 tet, (rycka plötsligt el en gång) gaikihit; (rycka till, spritta till) soai'git ig, hælkehit rygg (om det inre av människors rygg! om djurs rygg i sin helhet) čiel'gi Ig; (om det yttre av människors rygg) sæl'gi lg ryggrad čiel'gi lg ryggsäck láv'ka vk ryka bårgistit, (om eld) suovas-tit, (om spis, lampa etc) suowadit; (ryka ut el ned; om sand el snö) šávvat v ryktbar bæggán attr bæggán,

bæggálmas ss s rykte (i gott el dåligt avseende) bæg'gin, bæg'gim-; (nyhet, hörsägen) sákka g

rymd ái'bmo im, ávos, áwus-rymdskepp ávosskii'pa ip rymlig sad'djái attr sad'djás; (vid) gal'lji llj attr galljes; (som rymmer mycket) gæs'sil attr gæs'silis rymma (om kärl) gæssit s; (springa sin väg) gár'gidit, (fly) báttarit rymmas čákkat g, šiet'tat tt,

(få plats) soappat b rymning gár'gádus ss s rynka cæk'ki kk, mác'ci cc,

(ansiktsrynka) når1 vi rv rynka (vecka) mác'cot cc rysa soai'git ig rysk ruoššá-

ryska (språket) ruoššagiella 1 ryslig soaigos, såi'gus- attr

soaigos ryss ruoš'ša šš

Ryssland Ruoš'ša šš, Ruoššarii'-ka ik

ryta bár'got rg, čær'got rg ryttare rii'dejæd'dji rå njuoskas, njuos'kas- attr njuos'ka; (obildad) roavis, roawás- attr roavva råd (råd som man ger; råd som överlägger el beslutar) ráđđi đ; (förmaning) ráva, rávvag-, næva, næwag-; (rådsförsamling) ráđđičoak'kin, [--čoak'kim-råda-] {+-čoak'kim- råda+} næv'vot w; (härska över)

ráđ'đet; (instruera) oai'vadit rådgivare ráđđiad'di rådig ráđálaš ž'ž žž rådlös ráđehæbmi m attr -his, gæinuhæbmi m attr -his,181

rådlöshet-rättvis

(modlös) dårvohæbmi m attr -his

rådlöshet ráđehisvuotta đ, gæi-nuhisvuotta đ, (modlöshet) dårvohisvuotta đ rådslag ár'valad'dan, ár'valad'-dam-, ráđđádallan, ráđđá-dallam-; (rådsförsamling) ráđ-đičoak'kin, -čoak'kim-rådslå ár'valad'dat dd, ráđđá-

dallat 1 råk sud'di dd

råka (råka 4- inf; råka bli, vara) soai'tit it; (råka göra ngt) dæi'vat iv, mæd'dit dd råma mukkot g råtta sáppán, (mus) njierrá r räcka (vara nog lång, räcka till) ållit 1; (räcka till, sträcka sig fram till) ållit 1; (nå, komma åt att) ålahit; (räcka fram) gei'get, (räcka t ex vid matbordet) lagadit räckhåll ålámud'do dd räckvidd ålámud'do dd rädd (räddhågad) ár'gi rg attr árges; vara rädd, ballat 1, balos læt; bli rädd, bal1 låt, ballui sad1 dat dd rädda gáddjot j, bæs'tit st räddare bæs'ti räddas gád'djut, bes'tut räddhåga ár'givuotta đ, ár'-

gudat kk g räddhågad ár'gi rg attr árges, baleš attr balešis; (försagd) duostahæbmi m attr -his; (ängslig) árgesmielalaš ž'ž žž räddning gád'djujubmi m, bes'-

tujubmi m rädsla ballo 1

räkenskap låkko g, låkkodoallo 1 räkna (antalet) låkkat g, (ett matematiskt problem, även beräkna) rekkenas'tit st räkning rekket, rekkeg-rämna gai'kánit, luod'danit; (på flera ställen) bieđ'ganit; (få en spricka) rákkat g rämna (spricka) luod'danæbmi

m, (/ berg) gurra r rännsnara njåcco z ränta ræn'to nt

rät njuol'gat, njuol'gad- attr njul'ges

räta (räta ut) njuol'got lg; (räta ut sig) njuol'gat lg; (räta upp) cæg'got gg rätt adj, vuoi'gat, vuoi'gad- attr vuoi'gadis— vui'ges; attr adj, rievtes—rivtes; (riktigt) adv, riek'ta, vuoi'ga, njuol'ga, riev-toi

rätt (laglig rätt; rättighet) vuoi'-gatvuotta đ; (rätten; rättsordningen) riek'ti vt; (domstol) riek'ti vt rätta divvot v, divudit, (rätta till)

njul'get rätteligen rievtoi rättelse divudus ss s rättesnöre njuolgadus ss s rättfärdig vánhurskis, vánhur'-

skás- attr vánhurskis rättfärdighet vánhurskisvuotta đ rättfärdigt vánhur'skásit rättighet vuoi'gatvuotta đ rättrådig vuoi'gatlaš ž'ž žž rättskrivning (skrivsätt) čállin-

vuokki g rättslig (juridisk) lágalaš ž'ž žž rättvis vuoi'gatlaš ž'ž žž, vuoi1-räv-salig

gat, vuoi'gad- attr vuoi'gadis ~vui'ges räv (rödräv) rieban; (fjällräv) njálla 1

röd ruok'sat, ruok'sad- attr ruk'ses; (klart röd) roaððat, roaððad- attr råð'ðes röding ráv'do vd rök suowa v

röka (röka tobak) boal'dit Id, (röka pipa) jukkat g (biipo), (röka en stund) bårgohit, (ta sig en rök) bår'galit; (röka t ex fisk, kött) suovastit rökhål (i kåta) ræppen rökig suov'vái attr suov'vás rökkåta suovasgoatti ð rökskärm (skynke el dyl som man lägger över rökhålet i kåtan på vindsidan) bærjas, bær'jas-rökt (i sammansättning) suovas-; rökt kött, suovasbier'go rg; rökt fisk, suovasguolli 1 rönn skáppi b rör bác'ci

röra (oreda) rui'vi iv, måi'vi iv röra (beröra) guos'kat sk, guos-kahit, duottadit; (angå) guos'-kat sk; (göra intryck) guoska-hit; (röra ihop, blanda ihop) såt'ket; (röra om, vispa) fierrot r; (röra sig) lik'kat kk, likkadit, (sätta sig i rörelse) lik'kasit; (röra sig, ändra läge) jåttit ð; (röra, rucka på en gång) likkadit rörande (angående) guos'ki rörelse (fysisk rörelse) likkadæb-mi m; (gång, fart, verksamhet) jåtto ð; (liv och rörelse) likka-dus ss s; (uppståndelse, oro)

likkadæbmi m; (religiös el ideell rörelse) likkadus ss s; (religiös känslorörelse) likka-hus ss s

rörlig (om djur som strövar långt omkring) man'ni attr man'nis röst jiedna n rösta jienastit röstning jienastus ss s röva rievvot v, riv'vet, (beröva

ngn (lok) ngt (ack)) rievidit rövare riewár röveri riewon, riewom-

s

sabbat sábbát, sábbáh-saft sák'ta vt

saga máinas, mái'dnas-; (sägen,

fabel) cuvcas, cuk'cas-sak áš'ši š§; (föremål) biergas,

[-bier'gas-sakkunnig-]

{+bier'gas- sakkunnig+} dåv'di, áš'šidåv'di sakna (längta efter) åccalit; (vara utan; märka frånvaron av) váilahit saknad åccalæbmi m saknas vái'lot il, læt vái'li sakrament sákrámen'ta nt sakta (sakta farten) hil'ljot llj;

(sakta av) loai'tot it, låž'žet sakta hilljit, hittásit, (ganska sakta) hilljážit, (lugnt, inte för fort) loaitot, (långsamt och försiktigt) suolgai, (trögt) njoa-zit~ njàzet saktmod låddjivuotta ð saktmodig låddji j attr låjis~

låjes, loav'di vd attr loavdes salig áv'dogas ss sräv-salig

182

gat, vuoi'gad- attr vuoi'gadis ~vui'ges räv (rödräv) rieban; (fjällräv) njálla 1

röd ruok'sat, ruok'sad- attr ruk'ses; (klart röd) roaððat, roaððad- attr råð'ðes röding ráv'do vd rök suowa v

röka (röka tobak) boal'dit Id, (röka pipa) jukkat g (biipo), (röka en stund) bårgohit, (ta sig en rök) bår'galit; (röka t ex fisk, kött) suovastit rökhål (i kåta) ræppen rökig suov'vái attr suov'vás rökkåta suovasgoatti ð rökskärm (skynke el dyl som man lägger över rökhålet i kåtan på vindsidan) bærjas, bær'jas-rökt (i sammansättning) suovas-; rökt kött, suovasbier'go rg; rökt fisk, suovasguolli 1 rönn skáppi b rör bác'ci

röra (oreda) rui'vi iv, måi'vi iv röra (beröra) guos'kat sk, guos-kahit, duottadit; (angå) guos'-kat sk; (göra intryck) guoska-hit; (röra ihop, blanda ihop) såt'ket; (röra om, vispa) fierrot r; (röra sig) lik'kat kk, likkadit, (sätta sig i rörelse) lik'kasit; (röra sig, ändra läge) jåttit ð; (röra, rucka på en gång) likkadit rörande (angående) guos'ki rörelse (fysisk rörelse) likkadæb-mi m; (gång, fart, verksamhet) jåtto ð; (liv och rörelse) likka-dus ss s; (uppståndelse, oro)

likkadæbmi m; (religiös el ideell rörelse) likkadus ss s; (religiös känslorörelse) likka-hus ss s

rörlig (om djur som strövar långt omkring) man'ni attr man'nis röst jiedna n rösta jienastit röstning jienastus ss s

röva rievvot v, riv'vet, (beröva

ngn (lok) ngt (ack)) rievidit rövare riewár röveri riewon, riewom-

s

sabbat sábbát, sábbáh-saft sák'ta vt

saga máinas, mái'dnas-; (sägen,

fabel) cuvcas, cuk'cas-sak áš'ši š§; (föremål) biergas,

[-bier'gas-sakkunnig-]

{+bier'gas- sakkunnig+} dåv'di, áš'šidåv'di sakna (längta efter) åccalit; (vara utan; märka frånvaron av) váilahit saknad åccalæbmi m saknas vái'lot il, læt vái'li sakrament sákrámen'ta nt sakta (sakta farten) hil'ljot llj;

(sakta av) loai'tot it, låž'žet sakta hilljit, hittásit, (ganska sakta) hilljážit, (lugnt, inte för fort) loaitot, (långsamt och försiktigt) suolgai, (trögt) njoa-zit~ njàzet saktmod låddjivuotta ð saktmodig låddji j attr låjis~

låjes, loav'di vd attr loavdes salig áv'dogas ss s183

salighet-samtidigt

salighet áv'dogasvuotta ð

saligt áv'dogasat

salt adj, sáltis, sál'tás- attr

sál'te salta sál'tet

saltning sál'ten, sál'tem-salva vuoidas, vuoi'das-samarbete åk'tasašbar'go rg samband (,förbindelse) åk'tavuot-ta ð

same sábmi m, sábmelaš ž'ž žž samebarn sámimánná n sameby čærro r, sámisii'da id samecentrum sámiguovdáš,

[--guovdáž-sameförening-]

{+-guovdáž- sameförening+} sámisær'vi rv sameslöjd sámiduoddji j samhälle servudat kk g, (by) gilli 1, gir'kogilli 1, gir'kobái'ki ik

samhörighet åk'tavuotta ð samisk (samiskspråkig) sámigiel samiska sábmi m, sámigiella 1; tala samiska, sámigiela sár'-dnot, sámastit; på samiska, sámigillii; till samiska, sámás~ sámigillii samkväm čoaggán, čoaggám-samla (samla ihop) čåk'ket; (samla ihop, samla på; även: plocka t ex bär) čoag'git gg; (samla ihop, ta vara på) goar'jidit; (samla på, spara på) duk1 set; (samla sig, församlas) ðoag'ganit, čoak'kanit; samlad (ihop, i samlad flock)

čoakkis samlare čoag'gi, ðåk'kejæd'dji samlas (om personer, djur el föremål som på ngt särskilt sätt hör ihop) čoak'kanit;

(som ovan men utan särskild samhörighet) čoag'ganit; (hopa sig) čåg'gut samling (församlande) čoag'ga-næbmi m; (insamlande) čåk'-ken, čåk'kem-; (kollektion) čoaggáldat kk g; (möte) coag-gán, čoaggám-, čoaggálmas ss s

samliv åvtasællin, -ællim-samma sæmmá attr sæmmá, (attr pron; med betoning: just (den, det) samma) dagga samman (ihop) åk'tii, čoak'kái, (samman med varandra) fárrul sammanblandas mas'tat st, (blandas med varandra) mastadit; (blanda sig med ngt) sækkánit sammanblandning mastadæbmi

m, sækkánus ss s sammanhang åk'tavuotta ð sammankomst čoag'ganæbmi m; (religiös sammankomst) čoag-gálmas ss s sammanlagt åk'tiibuot sammanträde (möte) čoak'kin,

[-ðoak'kim-sammanträffande-]

{+ðoak'kim- sammanträffande+} (möte, återseende) gávnadæbmi m, dæi-vadæbmi m; (tillfällighet) dæi'van, dæi'vam-sammantränga gár'žodit samtal sárdnudæbmi m, sárd-nudallan, sárdnudallam-, sár'-dnon, sár'dnom-,

sákka g, háleštæbmi m samtala sárdnudit, ságastit, sá-

gastallat 1, háleštit, humadit samtidig åvtaái'gásaš ž'ž žž samtidigt åk'tanaga, sæmmássamtycka-silver

184

samtycka (samtycka till; med

ill) mieðihit samtycke mieðáhus ss s samvete oamedåv'do vd sand sáddo, sád'du-sann duotta ð attr duotta sannerligen duoðai sanning duotta ð, duottavuotta ð sanningsenlig duoðalaš ž'ž žž sansad dássit, dássid- attr dás-sidis, loai'to it attr loaitus, (stillsam) loav'di vd attr loavdes sanslös galmas

sant duotta, (riktigt) riek'ta,

vuoi'ga, njuol'ga sarv (rentjur) sarvis, sar'vá-sarvslakt sar'ven, sar'vem-sats (mening) dajaldat kk g säv álos, àllus-, (i lövträd)

mái'hli ihl sax pl, skierat~ skár'ret; (fångstsax) pl, ruovdit schaman (nåjd) noai'di id se oai'dnit in, (titta) gæč'čat čč, (betrakta) gæččadit; (noga se på) vák'šot vš sed dáppi b, vierro r sedan (svagt betonat; sedan) de; (därefter) das'tu; (från och med) postp, rájis~rájes, för länge sedan, ái'gá sedel seðel

sedvanlig virulaš ž'ž žž

seg sit'kat, sit'kad- attr sit'kadis

~ sit'kes segel bårjas, bår'jas-seger vuoi'to it segla bårjastit segra vuoi'tit it segrare vuoi'ti

sejte siei'di id

sekreterare ðál'li

sel savo, savvun-, fiel'bmá lm

sele (dekorerad sele över korrens

rygg) avuhas ss s seltyg pl, lærjgat semester loabmo m sen mar)qit, maqrjid- attr marjr|i-dis

sena suodna n

senare (den senare) magit, marji-bu-

senare adv, marjibut, marjqelis,

maqgel senast marjimus ss s sensommar čak'čagæssi s sent maqrjit sentråd suodna n september september(mánno n),

čak'čamánno n service (betjäning) bál'valus ss s ses åi'dnut, åi'dnujuvvut; (återse varandra) oai'dnalit, (träffas) gåvnadit sex gut'ta, gen, guða, ack, gut'ta sida bælli 1; (på levande varelser och ting) sii'do id; (på levande varelser men även om sidan av ett berg) gil'ga lg; (sida i bok) sii'do id; (kant) guorra r; (sidan av ett fjäll el berg) viel'ti lt, várrigil'ga lg sido- doares-sidovind doaresbieg'ga gg sig (el sig själv) iežas sik ðuov'ža vž sikta sik'tet sikte sik'ta vt silke sil'ki lk sill sallit, sallid-silver sil'ba lb185

simma-skapare

simma vuoddjat j simmare vuod'dji simning vuoddjan, vuoddjam-sin (el sin egen) iežas

singularis singulára, åvtaidlåkko g

sinnad (så och så sinnad; med bestämning före) mielalaš ž'ž žž sinne miella 1 sinnelag miellalákki g sinnesrubbad miellaváilat, -vái-

lag- attr -váilat sinnessjuk: bli sinnessjuk, sækká-

nit; vara sinnessjuk, sægis læt sist magimus ss s, magimuš ž'ž žž; till sist (slutligen), magimus ~ magimus1 tå;tillsist (äntligen), viimat sita (flyttlag; sameby) sii'da id sitta čåk'kát sittande čåk'kot sittplats čåk'kánsaddji j

situation dilálašvuotta ð, dilli 1 sju öieža, gen, ack, čieža, ill,

čiččii, ess, čieččan sjuk skibas, skippas- attr skippa, buoc'ci; vara sjuk, skippat b, buoccat z; bli sjuk, skip'pát, buoc'cát sjukdom dáv'da vd; (ohälsa) skibasvuotta ð, buoccovuotta ð, (inre el lokalt begränsad sjukdom) vád'do dd; (sjukligt tillstånd) vikki g sjukhus buoc'civiesso s sjuklig skippalaš ž'ž žž, (sjuk)

skibas, skippas- attr skippa sjuksköterska buoc'cidik'šo sjunde čič'čet, čič'čed- attr čič'čet sjunga láv'lot vi

sjunka (ned i vatten) vuoddjot j;

(sjunka ned i snö, dy etc) cieg'gat gg; (sjunka genom t ex is, skare) čal'gat lg, dåd'djut; (om vattenstånd; avta, minska om mängd av ngt) coakkot g själ siello 1

själv ie§, dual och pl ieža; mig, dig, sig själv etc, ieččan, iežat, iežas etc (ack el gen, refl); mig, dig, honom, henne själv etc, ieččan, iežat, iežas etc (ack el gen, icke refl); självklar diet'telas ss s självrådig iešráðálaš ž'ž žž självsäker (övermodig) mihulaš ž'žžž sjö jáv'ri vr sjöfågel čáccilåd'di dd sjöstrand jáv'rigád'di dd skada vahát, vahág-; (kroppslig)

vád'do dd, vikki g skada verb, vahágat'tit tt skaffa hákkat g, (skaffa sig)

fid'net skaft naðða ð

skaka träns, ris'tet; (slå el skaka damm, snö etc av ngt el ngn) sav'dnjit vnj; (skaka på huvudet) šluv'git vg, ris'tet; (skaka samman) sil'dnit ln; (darra) doargistit skal garra r, skabos, skappus-skall ciellan, ciellam-skam hæppat, hæppad-, (skamkänsla) hæppo b skamlig hæppatlaš ž'ž žž skamligt hæppatlažžat skamlös hæbuhæbmi m attr -his skapa siv'dnidit skapare siv'dnidæd'djiskapelse-skiva

186

skapelse siv'dnádus ss s skara joav'ko vk, (stor skara människor) vækka g, (följe) fárro r

skare cuorjo, cug'rju-, (isskorpa då skare börjar bildas) skávvi v, (tunn skare på snötäcket) skáva, skávvag-; (tunn skare som skär in i renens ben) gær'dni rdn, čuoppahat kk g; (tunn skare; tjockare än gær1-dni) moarri r skärf öre guoddádat kk g skarp bas'til attr bas'tilis, áv'jui

attr áv'jus skarpt bas'tilit skarva joat'kit tk skata skire

skatt (dyrbarhet etc) dávvir; (till staten) værro r; (gömd skatt) čiekká g skattepliktig værrogædnegas ss s skava gåd'dit dd ske šad'dat dd, (hända) dáppá-

huwat v sked bas'te st sken bái'tin, bái'tim-skepp skii'pa ip

skev attr, bånjo(-), pred,

bådnjot skevt adv, bånjil skick dáppi b, verro r skicka sád'det, vuolgahit skicklig čæp'pi pp attr čæppes skickligare čæppit, čæppibu-skicklighet čæp'pivuotta ð, čep'-

pudat kk g skickligt čæppit, čeppet skida (åka skidor) čuoi'gat ig,

čuoigadit skida sabet, sabeh-

skidbacke čierastanluok'ká kk skidföre sabetsii'vo i v skidlöpare čuoi'gi skidlöpning sabetčuoi'gan, -čuoi'-

[-gam-skidspår-]

{+gam- skidspår+} låt1 to tt skidtävling gil'voðuoi'gan, -ðuoi'-

[-gam-skidåkare-]

{+gam- skidåkare+} ðuoi'gi skidåkning čuoi'gan, čuoi'gam-skifta (dela) juokkit g, juogadit;

(byta) mål'sot ls, lånohit skildra gåwidit

skilja ærohit; (vanl om att skilja renar) rát'kit tk; (urskilja; skilja ut) čuol'dit Id; (skilja på el från varandra) sir'ret

skiljande ærohus ss s skiljas {från varandra) ærránad'-

dat dd, ærránit skiljning (vanl renskiljning) rátka,

[-rát'kam-skiljningsgärde-]

{+rát'kam- skiljningsgärde+} rátkagár'di rd skillnad eruhus ss s; (åtskillnad) vælla 1

skina bái'tit it; (om t ex en lampa) čuov'gát; (glänsa) šæl'got lg; (ligga blank el glänsande) šæl'gát skingras bieð'ganit skinn (på människor och djur; avflått skinn med el utan hår; skinn som material) nák'ki kk; (hud av ren el älg) duol'lji

Uj

skinnfäll roav'go vg skinnjacka nák'kiják'ka kk skinnskrapa jiek'ko skiva duol'bo lb, duolbos, dul'-bus-, (bräde) láv'di vd; (rund187

skjorta-skriftermål

skiva) skær'ro rr; (brödskiva) vajahas ss s skjorta bái'di id skjul skaddjá j

skjuta báččit ž; (åt sidan el från sig) duv'dit vd; (stöta) håi'-gat ig; (skjuta på ett tungt föremål) sáččat ž skjuts sát'to tt, gik'ta vt skjutsa vuoddjit j, (föra ngn

någonstans) doal'vot lv sko gáma, gàbmag-, (lågskor) skuowa v; ta på sig skorna, gámadit sko sig gámadit skoband vuodda, vuod'dag-skog (även skogen i motsats till hemma; jfr uttryck som »fara till skogs, till renskogen») mæc'ci cc; (itall- el granskog) vuov'di vd; (lövskog i fjälldal) vuobmi m; (skogen, skogs-landet i motsats till de skoglösa högfjällen) vuobmi m; (skog av ungbjörk) lånjas, ládnjas-

skoglös (kal) bálljis, bál'ljás-attr bálljes; (trädlös) muora-hæbmi m attr -his skogsbruk vuov'didoallo 1 skogsfågel muorralåd'di dd skogslandet (i motsats till de skoglösa högfjällen) vuobmi m

skogsområde vuov'dálat kk g skogssame vuov'disábmi m,

vuovdit, vuovdih-sko hö pl, suoinit, pl, gámasuoinit skojare skæl'bma lm skola (verbet, uttryckande nödvändighet resp futurum) gag-

gat lg; (öva upp, undervisa) skuv'let skola skuv'la vl skolbarn skuv'lamánná n skolflicka skuv'laniei'da id skolgång skuv'laváz'zin, -váz'-zim-

skolgård skuv'lašil'ljo llj skollov låppi b skolpojke skuv'lagán'da nd skolsal skuv'laladnja nj skoltsame nuor'talaš ž'ž žž,

skoal'ta lt, skoal'talaš ž'ž žž skona sæs'tit st

skorpa (skal) garra r; (hård

beläggning) skár'ta rt skott skuot'ta tt; (i båt) skåttas,

[-skåt'tas-skovel-]

{+skåt'tas- skovel+} goai'vo iv skramla ráttat ð; (om stengods, glas etc) skoallat 1; (om metallföremål) skållat 1 skrapa (vanl utan verktyg; krafsa) ráppot b; (med verktyg) fas'kot sk; (skrapa kött från ben) såppat b; (skrapa av hinnan på köttsidan av en hud) næs'kit sk; (prassla, rassla med ngt) roappat b, skoappat b skratta čai'bmat im, boagostit; (om ripans* läte) bæv'kit vk, skæi'kit ik skred ritto ð

skreva gæð'gigas'ka sk, ladnja nj

skribent cál'li, gir'jičál'li skrift čála, čállag-; (skrivtyper; handstil) čállin, čállim-; (bok) gir'ji rj; (Skriften) Čála, Čállag-

skriftermål rip'pa-, pl, rippatskriftlärd-skylla

skriftlärd čálaoap'pavaŠ ž'ž žž skriftspråk čállingiella 1, gir'ji-giella 1

skrik bárgas, bár'gas-; (skrål) rieddja j; (högt rop) čærgas, čær'gas-

skrika (ropa) čuor'vot rv; (vråla, ryta) bár'got rg; (skrika högt, hojta) gil'ljot llj; (skrika med gäll röst) biš'kot šk; (skråla) rieddjat j; (skrika av smärta; kvida) rieččot ž; skrin skáp'po pp skriva čállit 1 skrivande čál'li attr čál'li skrivelse čállo 1, čálos, čállus-skrivning čállin, čállim-; (i skolan)

čálos, čállus-skrivsätt (stavningssätt) čálHn-

vuokki g skruva bådnjat nj skryt rábmi m skryta ráb'mut skrål rieddja j skråla rieddjat j

skräck bál'ton, bál'tom-, hæg-gaballo 1; (rädsla) ballo 1; (fasa) soaigos, såi'gus-; (ngt man har skräck för) baldos, bal1 dus-, baldunas ss s skrämd bál'tun, suor'ganan skrämma bal'dit Id; (förskräcka) suorgahit, gav'dnjet, gavnjas-tit; (förfära) gáfestut'tit tt; (skrämma svårt; i folktron om gengångare el annat övernaturligt) rái'bmat im skrämma subst, gav'dnja vnj skräp rippa b

skugga suoiva, suoi'van-, suoi-

van; (av ngn el ngt som rör sig hastigt) suoivanas ss s skuggig itkos, it'kus- attr itkos skuggsida itkubælli 1, ijabælli 1 skuld (fel) sivva v, áš'ši šš;

(att betala) væl'gi lg skulderblad bæð'bi ðb skuldra oal'gi lg skull: för — skull, postp, ditte skum (dunkel) sævnjos, sev'-dnjus-

skum (fint skum) såk'ta vt skur (regnskur) oak'ti vt skvalpa stuöčat ž skvätta intr, träns, diš'kot šk, intr, liš'kot šk, riššat š, riš'kit šk

sky bal'va lv

skydd (värn, lä) suoddji j; (beskydd) vár'jalæbmi m, suoddjalæbmi m, suoddjalus ss s

skydda sud'djet, suoddjalit, vár'-jaHt

skyddad (som ger gott skydd) suod'djái attr suod'djás, suo-jis, suoddjás- attr suojis skygg ár'gi rg attr árges, (bångstyrig) hil'bat, hil'bad- attr hil'bes

skygga (fara åt sidan om djur)

rav'gat vg skygghet ár'givuotta ð, ár'gudat kk g

skyldig (skuld till) áššálaš ž'ž žž, sivalaš ž'ž žž, vigálaš ž'ž žž; (skyldig pengar) væl'gogas ss s, velgulaš ž'ž žž; (förpliktigad) gædnegas ss s skyldighet gædnegasvuotta ð skylla (skylla på ngn) sivahallat 1189

skymma-slakna

skymma sevnjudit, veigudit skymning guovso, guk'su-, væi'-gi ig, ækkedisguovso, -guk'su-, ækkedisvæi'gi ig skymta (vanl om ngt som rör sig snabbi) liv'kit vk; (skymta långt borta) sab'mát skynda (skynda sig) gáč'čat čč,

doabmat m skyndsamt hoappos, gáððos skål gárri r skåp skábe

skåra (hack) cæk'ki kk, cækkis, cæk'ká-; (i kanten av ngt) gurra r; (snitt i renens öra)

sárgaldat kk g, sárgastat kk g

skägg skáv'žá vž skägglav lap'po pp skäl (orsak) siwa v skälla (gräla på) bæl'kit lk; (skälla ut) soai'bmat im; (om hund) ciellat 1; (skälla på renarna för att jaga dem samman el hålla dem samlade; om renvaktarhund) viššat š

skälla biel'lo 11; (liten rund skälla) div1 ga vg; (liten öppen skälla) gil'ka lk skällande ciellan, ciellam-, vissan, viššam-skälva doargistit skämma (skämma ut) hæp'pášut'-tit tt

skämmas hæppanit skämt læi'ka ik

skämta læikastit, lei'kušit skänka skærj'kot rjk, (ge) ad'dit dd

skänks: till skänks, láhjás ~

skægkas skära čuop'pat pp; (skära i småstycken; karva) cáppat b; (skära t ex fruset kött i tunna skivor) færrat r; (skära hack el skåror) cæk'kot kk; (skära en skiva el remsa av bröd, ost, skinn, tyg etc) vaddjat j skärm gai'ba ib skärmmössa gai'bagappir skärtorsdag skilleduorastat kk g sköld gal'ba lb skölja dåi'dit id

skön (vacker) fáv'ro vr attr fávros

skönhet čáb'budat kk g, fáv'ro vr

skör rašši š attr rašis sköta dik'šot vš sköte as'ki sk

skötesren gæč'čoboazo, -båc'cu-skötsam (ordentlig) ðår'gat, ðår'-

gad- attr čår'ges skötsel dik'šon, dik'šom-skövla spæddjat j, stajidit skövlare spæddjár sladda skir'vehit

slag šláddja j, sår'ta rt, čær'da rd; ali slags, buotlágán ~ buotlágáš; varje slags, juok-kelágán ~ juokkelágáš; vad för slags, maggár slagsmål doarro r slak loaž'žat, loaž'žad- attr låž'žes, njuozas, njuoccas- attr

njuocca

slakna loaž'žat žž, (plötsligt slakna) loažžihitslakt-slå

190

slakt njuovvan, njuowam-,

njuowamuš šš š slakta njuowat v slaktas njuv'vut, njuv'vujuvvut slakteri njuovadat kk g slammer råtta ð, skålla 1,

šlábma m slamra ráttat ð, skållat 1,

šlábmat m, skoal'kit lk slant rutta ð

slapp loaž'žat, loaž'žad-, attr låž'žes, loadni n attr loanes; (lös) læwi v attr læves, (slak, vek) njuozas, njuoccas- attr njuocca slappna loaž'žat žž slask (slaskväder) siat'ti tt,

šlat'tá tt slaska šlat'tit tt slav šláwa v

slem šlii'vi i v; (på fisk) njuowo v slev gáibeš, gáibež-slicka njoallat 1 slida (knivslida) dåp'pa pp slidkniv buv'ko vk, dåp'panii'bi ib

slinga måk'ki kk slingra (slingra sig; konkr o fig) måkkuhallat 1; (slingra sig, sprattla) gišvardit slipa (på slipsten) šlii'pet slippa (slippa från, lös, över, igenom, fram till el in i) bæssat s slipsten saddjingæð'gi ðg, šlii'pa ip

slit raččan, raččam-, račča ž slita (slita, rycka i; riva) gai'kot ik, (flera ggr rycka, slita i ngt) rav'got vg; (rycka en gång) råt'tet; (dra) gæssit s; (slita

av) båt'ket; (sträva) račcat ž slitas (nötas om t ex kläder) gållat 1; (ryckas) råt'tašuvvat v; (dras) ges'sut, ges'sujuvvut; (slitas sönder) gai'kánit; (slitas av) boat'kanit slockna čás'kat sk, jád'dat dd slott šloat'ta tt

slug gåwil attr gåwilis, viekkis,

viek'kás- attr viekkis slughet gávvilvuotta ð sluka njieládit, njielåstit slunga håi'gat ig slut loap'pa pp

sluta (ta slut; upphöra) nåkkat g, loap'pat pp; (sluta med; kom el lok) hæi'tit it, gær'gat rg; (sluta att; med lok av verbalsubst) hæi'tit it slutligen magážassii, marjimus'tá,

(till slut) viimat slutsats loap'paibmárdus ss s,

loap'pajurda, -jur'dag-sluttning luok'ká kk slutändelse loap'pagežuhas ss s slå cáb'mit bm, ðas'kit sk; (slå med knytnäven) čår'bmat rbm; (slå med flata handen; klappa) spæž'žot žž; (slå, daska till flera ggr med handen) doaš'kot šk; (slå med någonting) huš'kot šk; (slå t ex med käpp) šloawat v; (slänga, daska mot någonting) šluv'git vg; (slå med ngt böjligt) vaððot ð; (slå sönder, knäcka) čies'kat sk; (hamra) dær'pat rp; (slå, om vågor) gærrat r, šloavvat v; (slå hö) lád'djet; (slå upp t ex en bok) læk'kot kk; (slå ned) njæi'dit id191

slåss doarrot r; (brottas) fág'gá-dit

slåtter lád'djen, lád'djem-, láddjo j

släcka čás'kadit, jád'dadit släde (med medar) rækka g;

(ackja) geres, gerres-släkt såkka g

släkting fuol'ki lk, sågalaš ž'ž žž, sågulaš ž'ž žž, (i pl, släktingar), sågat släktskap fuol'kivuotta ð slänga (kasta ett föremål) bál'-kestit; (kasta flera föremål, kasta flera ggr) bál'kot lk, suop'pot pp; (kasta med ett föremål; kasta flera föremål någonstans) šliv'got vg; (daska el slänga ngt mot någonting) šluv'git vg; (slänga hit och dit) intr, šlippardit slängas bál'kestuwut släpa (dra) gæssit s släpas ges'sut

släppa (släppa lös, fri) bæs'tit st; (ofrivilligt släppa, förlora) bies1-tit st, bæsahit, nistihit; (tappa) gačðahit; (släppa lös, ut, in; låta fara) luoi'tit it; (släppa lös) čoav'dit vd, čoav'dilit; (släppa efter) låž'žet; (släppa hår; om skinn och skinn-föremål) nawálit slät (jämn) dássit, dássid- attr dássidis, sillat, sillad- attr silladis; (plan) jal'gat, jal'gad-tftfrjal'gadis ~ jal'ges; (slät om t exhårfäll) njav'gat, njav'gad-attr njav'ges släta (släta ut) dás'set, njuol'got lg, njul'get

slätt jal'ga lg; (fjällslätt) lákko g slö (lat) lái'ki ik attr láikis~ £ láikes; (utan arbetslust) ællju-hæbmi m attr -his; (om verktyg) bastuhæbmi m attr -his, (med dålig egg) ávjuhæbmi m attr -his slöjd duoddji j, giettaduoddji j slöjda dud'djut slöjdare duojár slöjdsal duoddjiladnja nj slösa (slösa bort) skittardit,

stajidit smak (i mat) smák'ka kk smaka träns, mái'stit ist, smák-ket; intr, mái'stut, smákkiidit smal (itrång, snäv; även fig) gár'ži rž attr gáržes; (med liten öppning, trång) bas'ki sk attr baskes; (tunn, späd) sæg'gi gg attr sægga smed ráv'di smedja báddji j smeka njáv'kat vk, njávkadit smida dær'pat rp smidig (vig) láš'mat, láš'mad-attr láš'mes, (kvick, rapp) snáppis, snáp'pás- attr snåp-pis

smitta dar'vánit, njoammot m smittsam njoam'mo attr njoam'-

mos smula moallo 1

smuts duol'va lv, (smörja) lučča ž

smutsa (smutsa ned) duol'vadit,

duolvidit; (orena) nuos'kodit smutsig duolvas, duol'vas- attr duol'va, (oren) nuos'ki sk attr nuoskissmycka-snö

smycka hærvahit, čirjahit, her'-vet

smycke čigga q smyga njákkat g små (om egenskap i en grupp) smávis, smáwás- attr smávva småfisk småwaguolli 1; (fiskyngel) pl, væjehat småfågel cizáš, cizaž-småle måjuhallat 1 småningom (så småningom) da-

ðistaga, magistaga smädelse bil'kádus ss s smäll (knall) bávkas, báv'kas-, (en enda knall) bávkanas ss s; (stark smäll) bæškas, bæš'kas-, (en enda smäll) bæškanas ss s; (duns) båqkas, båq'kas-smälla (knalla) báv'kit vk, (smälla högt) bæš'kit šk; (dunsa) båq'kit q k; (klappra, knäppa) spoak'kit kk smälta intr, sud'dat dd; träns, sud'dadit; (vanl kornsnö till matlagning m m) träns, sæk'tit vt

smärta bávðas, bák'čas-, gippo b, (värk) vær'ka rk, vár'ka rk, særgahat kk g smärta verb, bávðastit smärtande bávčas, bák'čas- attr

bávčas, gip'pui attr gip'pus smör vuoddja j smörja vuoi'dat id smörja (smuts) lučča ž; (smor-ning; salva) vuoidas, vuoi'das-snabb jåttil attr jåttilis, falli 1 attr falis; (kvick) háp'pil attr háp'pilis; (om t ex bil) spái'til attr spái'tilis

snabbt jåttilit, (skyndsamt) hoap-pos

snara verb, giellat 1 snara giella 1

snarare adv, baica, åv'dal

snarast fargamusat

snarka skurrat r

snart farga ~ far'ga

snattra (}>skratta», om ripans

läte) skæi'kit, ik snett (på sned) vidnjot; (skevt) bånjil, bådnjot; (lutande) hál'-lot

snitt vajos, vaddjus-; (i renens öra; varje snitt är en del av någons renmärke) sádni n sno träns, bådnjat nj; träns, intr, jår1 galit; (sno upp och ned) jår'got rg snubbla guossat s snus nuv'sko vsk snusa (inosa på) snuog'gat gg, snug'gat gg, sus'tit st, sus'tilit snustorr jagas, jaggas- attr jagqa snuva nuor'vo rv snål hánis, hádnás- attr hánis snårskog råtto ð, suokkadas ss s snäll šiega attr šiega, buorre, gen-ack sg buori attr buorre; sii'vo(-) snällt adv, šiega

snärja (snärja fast el in i) sårrat r

snäv (trång) gár'ži rž attr

gáržes, bas'ki sk attr baskes snö muotta, muot'tag-; (nysnö) vacca z; (djup snö) åbbas, åb'bas-; (sammanpackad och hård snö) cævvi v; (kornsnö) sæqáš, sægrjáš-; (lös snö) luotko, lut'ku-; (våt snö)193

snöa-sovplats

suovvi v; (blöt och lös snö om våreri) sievla, siev'lag- (snösörja på is) soav'li vi snöa muot'tit tt; (falla nysnö) vaccadit; (slaska, falla snö-blandat regn) šlat'tit tt snödriva skål'vi lv; (hård snödriva) čær'ga rg, častas, öas'-tas-; (snöfläck i fjällen om sommaren) jassa s snöflinga muottačal'bmi lm snöfläck muottadiel'ko lk; (snöfläck i fjällen på sommaren) jassa s

snöklump čoal'to lt, čakki g snöra (snöra fast ngt nedpackat) gárrat r; (surra, binda löst utan knut) gar'cot rc snöre båd'di dd snöskoter mutturgiel'ká lk snöskred muottaritto ð snösörja (på is) soav'li vi snövit čæs'kat, ðæs'kad- attr čes'kes, muottaviel'gat, -viel'-gad- attr -vil'ges snöväder muottadál'ki lk, muot'-ti

snöyra bår'ga rg, (med uppvirvlad snö) guol'do Id snöyta muottagiera, -gierrag-social sosiálalaš ž'ž žž sock suok'ko kk socken giel'da Id, suokkan socker såkkar, såk'kar-sockerbit såkkarbit'tá tt söl bæiváš, bæiváž-, bæi'vi iv soldat soaldát, soaldáh-solrök muoðða ð solsida bæivibælli 1 solsken bæivádat kk g som (den, det som) mii, ma-;

((deri) som, bara om personer) gii, gæ-; ((den, det) som, vanl om personer) gutte ð; ((den, det) som (av flera)) guttemuš, guðemuž'ža- žž; ((den, det) som; av två) goab'bá bb; (sådan som) maggár attr maggár; (sådan el så som) måvt; (såsom) degu somliga pl, muttomat, pl, soab-

másat sommar gæssi s

sommarboplats gæssiåruhat kk g sommarlov gæssilåppi b sommarviste gæssiåruhat kk g somna oað'ðát, nåk'kat kk son bár'dni rdn sonhustru mannji nj sopa (sopa golv) luv''det, suop-palas'tit st; (sopa, stryka ihop) njámmat n sopborste luv1 då vd, suoppal soppa málli 1; (tjock soppa;

välling) juk'ca vc sorg måraš, mårraš-sorglig mårašlaš ž'ž žž; (bedrövlig) sur'gat, sur'gad- attr sur'gadis~sur'ges; sur'gatlaš ž'žžž

sorglös (ogudaktig) surohæbmi

m attr -his sorgsen mårašlaš ž'ž žž, (sörjande) måraštæd'dji sort sår'ta rt, šláddja j, čær'da rd

sot gåžo, gåč'ču-; (på kokkärl) gieppa b; (grovt sot i spis) ruot'ti tt sova oaððit ð, nåk'kat kk sovplats nåk'kanbái'ki ik, oað-ðinsaddji j

13-724137sovtält-springa

sovtält (spännes upp inne i kåtan som skydd mot mygg) rággas, rág'gas-; (brukas utomhus och fästes mellan några trädgrenar; ofta av råggas) miegar, miekkar-spad (kött- el fiskspad) liebma m spade goai'vo iv spana vár'dát spann æbbir, æb'bár-spansk espánjalaš ž'ž žž spara (spara t ex pengar; spara, skona) sæs'tit st; (lägga åt sidan, i förvar) duk1 set; (spara ihop; spara på) duoč'čat čč sparka ðiek'ðat vč sparsam sæs'tevaš ž'ž žž; (ekonomisk, försiktig med pengar) čår'gat, -čår'gad- attr čår'ges sparsamhet sæs'tevašvuotta ð sparsamt sæs'tevažžat; (ekonomiskt) čår'ga; (glest) hár'vit; (sparsamt med) vádnásit, un1-nán

spatsera vázzašit specialitet sierravuotta ð speciell erenoamáš; (särskild,

egen) sierra speciellt erenoamážit; (som adv

till adj) erenoamáš spegel spæddjal speja vár'dát

spela spel'let, (på ett instrument) čuojahit

spets gæčði ž, (på skida, sko,

penna etc) njunni n spetsa (göra spets på) čåkkat g spetsig čågas, čåkkas- attr čåkka, čågo(-); (nålformad) sággas, [-ság'gas-spett-] {+ság'gas- spett+} gáq'ga gg

194

spik náv'li vl

spika (spika fast) náv'let

spillning bai'ka ik

spinna (garn, sentråd) bådnit n;

(om katt) hurrat r spira (spira upp) båcciidit; (få

lic) æl'lát spis bii'se is spiskrok råggan spjut sái'ti it spjäll spel'le 11

splittra (sprida ut, skingra) hád'-djet

spotta (spotta el spotta på) čål'gat lg; (spotta ut, utspy) čållot 1

spraka (om t ex eld) ruoččat ž, ruoš'kit šk; (fräsa om t ex vätska som kommer i beröring med eld) šnjirrat r sprattla báncardit, (för att komma lös) gin'cot nc, gincardit, gišvardit spricka (rämna) bieð'ganit, luod'-danit; (få en spricka) rákkat g; (börja spricka ut; om blommor) luot'kanit; (spricka ut; om blom- och bladknoppar) luod'danit spricka luod'danæbmi m, rákko

g; (skreva) ladnja nj sprida (utbreda, utsprida) vii1-didit; (få att sprida sig, utbreda sig) láv'dadit; (sprida ut) bið'get; (skingra) hád'djet; (sprida ut, så) gil'vit lv spridas (strös ut) širrat r spridd bieðgos, bið'gus- attr bieðgos, (riktning) bið'gusii, (jbefintlighet) bið'gusis springa (om människor och195

spritta-stadigt

fåglar) viekkat g; (om fyr-fotadjur) ruot'tat tt; (springa fort) gaz'zot zz spritta (sprattla) báncardit; (rycka

haja till) hælkehit, soai'git ig spruta intr, cir'got rg; träns, cirgohit; (spruta ut el omkring) intr, riššat š; (om elden som sprutar gnistor) träns, ruossot s; (spruta ut, utspy) čållot 1 språk giella 1 språkforskare gielladut'ki språkvård gielladik'šon, -dik'-šom-

språng njui'kon, njui'kom-spräcka (flera föremål el ett föremål flera ggr) luod'dot dd; (ett föremål) lud'det sprätta (sprätta klädesplagg, sprätta upp en söm) rattat ð; spy (kräkas) vuok'sit vs, vuov-sadit; (utspy, spruta ut) čållot 1 spå einustit spådom einustus ss s spån (ihyvelspån) vuolahas ss s; (spån, flisa) smák'ko kk; (iträsticka; brukades förr att lysa med) bæra, bærrag-spår (spår efter människor, djur el fordon) luod'da dd; (spår som bildas när man kör t ex på snö) ratti t; (skidspår) låt1 to tt; (spår i snön efter djur som dragit fram) jålas, jållas-

spåra (följa ett spår) guorrat r; (se el finna spår efter) vuot'tit tt

späd njuoras, njuorras- attr njuorra

spädbarn gietkamánná n, njuo-

ratmánná n spädkalv njuorat, njuorah-spänd (stram, fast) čav'gat, čav'gad- attr čav'gadis ~ čav'-ges^cav'ga; (om båge, fjäder etc) ill, gæl'dagii ~ gæl'dagas-sii; lok, gæl'dagis ^ gæl'daga-sas

spänna (sträcka) čav'gat vg; (spänna ut, spänna upp) cag1-gat gg; (spänna, sträcka ut) sad1 dit dd spännande geldulaŠ ž'ž žž spänne sål'jo lj spänning gældamiella 1 spö (stång av trä el metall; metspö) stág'go gg; (piska) spiðča ž

spöka gåb'midit, gåbmuhallat

1, gummehallat 1 spöke gåb'mi bm spörsmål gažaldat kk g stabil (fast, varaktig) bis'suvaš ž'ž žž; (stark, hållbar) nanos, nannus- attr nana stackare rieppo b, hæddjo j,

ráv'ki vk, váiván stackars (som andra led i sammansättning; »stackars...») -råk'ki; váiván attr váiván stad gáv'put, gáv'pug-stadieväxlingsteckendæààsimær1-ka rk

stadig (stark) nanos, nannus-attr nana; (varaktig) bis'suvaš ž'ž žž, bis'sol attr bis'solis stadigt (fast, starkt) nannusit; (hårt, orubbligt) čav'ga, čav'-gadit; (varaktigt) bis'suvažžat; (ständigt) åvtustaka-stiga

196

staka (imed båt) čuoi'bmot im stake (att staka en båt med)

čuoi'bmi im staket ái'di id

stam mád'da dd; (tjockända av t ex ett träd) mådda, mád'dag-; (iursprung, härkomst) mád'do dd stam- màddar-stamfader máddaråd'djá ddj stammoder máddarák'ko kk standard (levnadsnivå) ællindás-si s

stanna intr, bisánit — bissánit, (stanna upp, göra ett kort uppehåll) intr, årostit, čuožža-hit; (stanna, stoppa) träns, bis'sehit; (plötsligt stanna, stanna en liten stund) intr, bisihit; (stanna kvar) báccit z stapla bår'dit rd, (t ex ved)

ládnat n stark (hållbar, fast) nanos, nannus- attr nana; (kraftig, om människor) giev'ra vr attr gievras; (om t ex handfasthet, vind etc) čav'gat, čav'gad- attr čav'gadis — čav1-ges — čav'ga starkhet (fasthet) nanosvuotta ð, nannudat kk g; (styrka) giev'-p ravuotta ð, giv'rudat kk g starkt (fast, säkert) nannusit; (hårt, stadigt) čav'ga, čav'-gadit; (hårt) garrasit starr (starrgräs) stár'ro rr, luk'ta

vt; (i ögat) smái'ti it start vuolga, vuol'gam-stat ståt1 ta tt, vál'digåd'di dd staten (kronan) ruv'dna vn station stáššuv'na vn

stationär báikálaš ž'ž žž statlig státtalaš ž'ž žž stav soab'bi bb stava stávet stavelse stávval stearinljus gintal, gin'tal-steg láv'ki vk stege rái'daras ss s steka (steka i stekpanna) bái'stit ist; (utan stekpanna; grilla) bassit s; (gassa, om solen) goar'dit rd stekas bas'sujuvvut, bas'sut stekpanna bái'ste is sten gæð'gi ðg stenhäll hæl'lo 11, rák'to vt stenig gæð'gái attr gæð'gás; (full med stenskravel) juov'vái attr juov'vás stenlav gadna n stenskravel juovva v stick čug'gestat kk g; (sting, håll)

vuoisahat kk g sticka (sticka flera ggr) čuog'got gg, (sticka en gång) čug'get; (stoppa el sticka in) cåg'gat gg, cákkit g; (sticka fram el ut) cákkit g; (komma el sticka fram) ittit ð; (sticka med garn) gåððit ð sticka subst, ság'gi gg stig bálgis, bál'gá-stiga (höja sig; om människa: resa sig; om solen: stiga, gå upp) baddjánit; (stiga upp från liggande ställning el efter att ha sovit) lik'kat kk; (stiga upp om flera personer) likkadit; (höja sig över ngt som ligger under) låk'tanit, låk'tat vt; (bli högre; stiga om197

stigning-strypas

pris) allánit; (om vattenstånd) dul'vat lv; (stiga i antal) lassánit; (stiga över flera föremål) láv'kot vk, (ta ett steg) láv'ket stigning (motlut) vuosto, vus'tu-, vuos'tálat kk g, [vus'tulat kk g stil mál'le 11; (i bok) præn'ta nt stilla adv, jas'ka; (på ett stillsamt sätt) låt'kadit stilla (om väder) goal'ki lk attr goalkes; (lugn) jas'kat, jas'kad-attr jas'kes; (stillsam) låt1 kat, låt'kad- attr låt'kes stillastående år'ro stillhet jas'katvuotta ð stillsam sii'vo(-), loav'di vd attr

loavdes, låt'kat, låt'kad-attr låt'kes stillsamt adv, siivot; (stilla) jas'ka; (på ett stillsamt sätt) låt'kadit stiltje goal'ki lk

stinkande guocca, guoc'cag- attr guocca

stjäla suoládit, (förskönande el

ironiskt) goar'jidit stjälk oal'ga lg

stjälpa intr, gåbmánit, träns,

gåmihit; gåmohit stjärna nås'ti st

stjärt (fågelstjärt) baðoš, battuš-;

(fiskstjärt) bæccet, bæcceh-stoff (ämne, material till ngt)

ávnas, áv'dnas-stock (som användes till ved) čås'ka sk; (timmerstock) dim-bar, dim1 bar-; (timmerstock, bjälke i vägg el tak) hir'sa rs; (stock som bildar gräns

mellan avdelningar i kåta) bærbmet, bærbmeh-stol stuollo 1, (ngt att sitta på;

stol, bänk el pall) bæg'ka g k stolpe čuol'da Id, stoal'po lp stolt (även högmodig) čæv'lái attr čæv'lás

stoppa (få till att stanna) åros-tat'tit tt, bis'sehit; {stoppa el sticka in) cåg'gat gg, cákkit g stor stuoris, stuor'rå- attr stuora storlek sturrudat kk g storm stoar'bma rbm straff rággáštus ss s straffa rággáštit straffas rárjgáštuvvat v stram ðav'gat, čav'gad- attr

čav' gadis ^ čav' ges ~ čav' ga strand gád'di dd; (strandbädd)

rid'do dd strax farga~far'ga streck sárgis, sár'gá-, cácco z strecka sár'got rg, cáccot z strid soatti ð; (kamp) doarro r strida soattat ð, (kämpa) doar-rot r

stridslysten soattalas ss s, dårru-

las ss s strumpa suok'ko kk strupe (svalg; halsen invändigt) čådda, ðåd'dag-; (luftstrupe) giegir, giekkir-stryk ris1 si ss

stryka (sopa el stryka ihop) njámmat m; (stryka med handen) njáv'kat vk; (stryka över, stryka bort) sik'kot kk strypa buvihit, (genom hängning)

harcastit, har'cot rc strypas buvvánit, (bli hängande och strypas) har'casitstrå-styråra

strå oal'ga lg

stråk gål'gangæi'dno in; {flytt-

stråk) jåttulat kk g stråla suonjardit stråle suonjar, suodnjar-sträcka (vägsträcka) gas'ka sk sträcka (spänna) čav'gat vg; (sträcka el spänna ut) sad1 dit dd; (tänja ut) fanahit; (sträcka ut; räcka fram) gei'get; (sträcka sig flera ggr) fagrjot g; (sträcka ut; hålla utsträckt) gæigohit; (sträcka sig, nå fram till) ållit 1

sträckas (spännas) čav'ganit;

(tänjas ut) fadnat n sträckning fadnalæbmi m sträng (på båge och sträng-

instrument) suodnab sträng (bestämd) čav'gat, čav'-gad- attr ðav'gadis ~ čavfges ~ čav'ga; (om t ex kyla) garas, garras- attr garra; (om väder el årstid; hård om person) goawi v attr goavis ~ goaves strängt (bestämt) čav'ga, čav'-

gadit; (hårt) garrasit sträva (arbeta hårt med ngt) raččat ž, rassat s; (sträva; sträva efter att) vig'gat gg; (sträva efter att) biv'dit vd strävan vig'gamuš šš g; (slit)

raččan, raöcam-, račða ž strävsam (arbetsam) bargulaš ž'ž žž; (uthållig) gil'les attr gil'lesis; (flitig) viššal attr

viššalis

ström (även fig) ráv'dnji vnj, (stark ström) vir'di rd, (sträcka av älv där det rinner fort

men inte forsar) njawi v; (elektricitet) elfábmo m strömma gål'gat lg strösocker fiinasåkkar, -såk'kar-ströva (vandra omkring) gål'gat lg

strövande gål'gi attr gål'gi strövning gål'go lg, gålgadæbmi m

strövren mæc'ciboazo, -båc'cu-stubbe guoddo, gud1 du-, (som

står på rot) jalrjis, jal'gqá-student studen'ta nt studera oappahallat 1, studeret stuga ståppo b stund båd'do dd, båd'da dd stycka smáwet; (grovstycka en slaktkropp) rit'tet; (stycka en slaktkropp i de vanliga delarna) ruv'jet

stycke bit1 tá tt, bin'ná nn, (stort stycke) gáp'pálat kk g; (vägsträcka) gas'ka sk stygn cuoggastat kk g styra stiv'ret, jåðihit styre (ledning) stiv'ren, stiv'rem-;

(på fordon) stivran styrelse stiv'ra vr, stiv'rengåd'di dd; (ledning) stiv'rejubmi m; (motsvarande ämbetsverk el dyl) doaimahat kk g; (myndighet inom administrationen) háldahus ss s styrka (stärka) giev'rodit, nanno-

dit; (fig el rel) nan'net styrka vuoi'bmi im, (kraft) fábmo m, (fysisk styrka) giev'ravuotta ð, giv'rudat kk g; (fasthet) nanosvuotta ð, nannudat kk g styråra mælli 1199

styv-större

styv (stel av t ex köld om kroppsdel) stirdos, stir'dus-; (förlamad; känslolös om kroppsdel) gálnas, gál'dnas- attr gál'dna

styvna (om kroppsdel) stir'dot rd,

gál'dnat ln stå čuož'žot žž; (om klocka) årrot r

stående (i stående ställning)

čuož'žot stål stálli 1

stång (vågrät stång att hänga föremål på) hål1 ga lg; (av trä el metall) stág'go gg; (bågstång i kåta) bæl'lji llj; (var och en av de övriga stängerna i en kåta) cag'gi gg stånga guol'ljot llj, skuol'ljot llj ståtlig gæm'pa mp attr gæmpas,

hámálaŠ ž'ž žž städa čår'get, ráddjat j ställa (sätta, ställa) biddjat j;

(ställa upp, resa upp) cæg'got gg ställe bái'ki ik, saddji j; i stället för, postp, saddjái~ sajis; i stället, adv, saddjái ~ sajis ställföreträdare (vikarie) saddjå-saš ž'ž žž, (suppleant) várre-ålmái, -ål'bmá-ställning (med golv omkr 1,5 m över marken för förvaring av matvaror m ni) luovvi v; (med tak för upphängning av matvaror m m) luok'ti vt; (tre mot varandra resta trädstammar på vars korthuggna kvistar föremål\hänges) suorjir; (tillstånd, situation) dilli 1, dilálašvuotta ð; (tjänst) vir'gi rg

stämma suobman, (röst) jiedna n

stämpel stæm'pal ständig (oavbruten) åk'tilaš ž'ž žž; (upprepad) dáv'ji vj attr dávjes

ständigt álelassii, åk'tilažžat; (alltid) álu; (jämt och ständigt) jám'ma, åvtu stänga dap'pat pp, gid'det; (stänga till) gåk'čat vč; (stänga av) er'ret stängd gidda; (tillstängd, sluten) åbbas, åb'bas- attr åb'ba, måskos, mås'kus- attr måsko-stängsel ái'di id

stänka intr, liš'kot šk, riššat š, riš'kit šk, širrat r; trans, riškohit

stärka giev'rodit, nannodit,

(styrka, befästa) nan'net stärkande giev'rodæbmi m, nan-

nodubmi m stöd (konkr el fig) duvda, duv1-dag-; (stötta) cag'gi gg; (bistånd, understöd) doarja, doar1-jag-; (trygghet) dår'vo rv stödja (stötta under ngt) duv'dit vd; (stötta för att få ngt att stå upprätt) cag'gat gg; (bistå, understödja) doar'jalit; (konkr och fig) doar'jot rj; (stödja t ex ett förslag) guoddihit stöld suolabar'go rg,

suolavuot-

ta ð stör stáv'rá vr

störa (förvirra, distrahera) sek'-ket, sægohit; (besvära, plåga) vuor'jat rj; (uppehålla) árrit r större stuorit, stuoribu-, stuoråt, stuoråbu-störst-svensk

200

störst stuorimus ss s, stuorámus ss s

stöta (ngt mot ngt; stöta sig) når'dat rd; (skjuta, knuffa) håi'gat ig; (stöta el törnå emot) suoččat ž; (stöta emot; fig, drabba) vástustit; (förarga) æd'dodit stötta cag'gi gg

stötta cag'gat gg; doar'jot rj;

(stötta under) duv'dit vd substantiv substantiva iv, nam-

masádni n suck šuokkanas ss s, (rel) šuok-

káhus ss s sucka šuok'kit kk suckande šuokkas, šuok'kas-suga nj ammat m sund ðoal'bmi lm; (mellan fastlandet och en ö el mellan två öar) nuorri r sund (hälsosam) dærvaslaš (dær-

vašlaš) ž'ž žž sunnanvind luládat kk g suppleant várreålmái, -ål'bmá-sur suvris, suv'rás- attr suvra; (härsken) goastis, goas'tás-attr goas'te surmjölk bibmi m, suvramiel'ki lk

surna suv'rot vr

surra (snöra fast) gárrat r; (binda löst utan att göra knut) gårrat r, gar'cot rc; (om surrande ljud) hurrat r sus jucca z, šoavva v, šuvva v,

skuwa v susa Csusa, brusa kraftigt) juccat z; (om vind) šoavvat v; (om vind, ljudet från fågelvingar etc) šuvvat v, skuwat v;

(susa iväg, fara fort o lätt) šuv'git vg; (susa förbi; med mæddá) Šuvihit svag (även dålig) hæddjo j attr hæjos — hæjus; (kraftlös) vuoi-mehæbmi m attr -his; (vek, oduglig) návcahæbmi m attr -his; (skör) rašši š attr rašis, (om is som inte bär) njuoras, njuorras- attr njuorra; (om kaffe) dimis, dibmás- attr dibma

svaghet hæddjovuotta ð, heddju-dat kk g, (kraftlöshet) vuoi-mehisvuotta ð svagt hæjot, hejut svaja hæi'lot il, (böja sig fram

och tillbaka) såjadit sval (om väder) gálos, gállus-attr gálos, (skuggig) itkos, it'kus- attr itkos svala spál'fo lf, (hussvala) beskuš, beskuž-

svalg čådda, čåd'dag-, (översta

delen av svalget) njiello 1 svalka gálos, gállus-svalna čoas'kot sk svamla hoav'ridit svammel hoav'ri vr svan njuk'ča vð

svans (kort svans på ren, får etc) bieža, bieččam-; (på hund, varg etc) sæi'bi ib svar vás'tádus ss s svara vás'tidit

svart čáp'pat, čáp'pad- attr

čáp'pes svavel riš'ša šš

svek bæt'to tt, bættos, bet'tus-svekfull bettulaš ž'ž žž svensk ruoŧŧelaš ž'ž žž; (även201

svenska-synhåll

norrman) dárrulaš ž'ž žž, dáža; (person som inte är av samisk börd) låd1 di dd, lád'delaš ž'ž žž svenska (språket) ruoŧagiella 1, ruoŧŧa ŧ, (även norska) dárro r, dárogiella 1; tala svenska (el norska), dårostit svepa (svepa in) giessat s Sverige Ruoŧŧa ŧ svett bivastat kk g svettas bivastuvvat v, (med

svett som obj) gålgahit svika bæt'tit tt svimma jámálgit svin spii'dni in

svordom garro r, garrosádni n svullna båttanit svullnad båttanæbmi m svåger mákka g, (som är gift med systern till ens hustru) spile

svår váddis, vád'dás- attr váddis, (även allvarlig om t ex sjukdom) låssat, låssad- attr låssa ~ lås'ses

svårighet váddisvuotta ð; (problem) gažaldat kk g; (bryderi) bár'ti rt; (besvär) vái'vi iv svårmod låssamiella 1 svälja njiellat 1, (en gång)

njielastit sväljning njielastat kk g svälla bái'sat is, (svullna) båttanit svält næl'gi lg

svälta (hungra) nael1 got lg; (svält-

föda) næl'godit sväng gávva v, moal'ki lk,

måk'ki kk svänga (svänga, vifta med ngt) lik'šat vš; (svaja) hæi'lot il,

(svänga fram och tillbaka) såjadit svära garrodit svärd miek'ki kk svärfar vuop'pa pp svärja vuor'dnot rdn svärm (av fåglar) moatti ð svärmor vuoni, vuodnám-svärson viwa v sy goarrot r

syd- lulli-, mådda-, (i sammansättning med -bælli och -gæčči) lulá-

sydligare lulit, lulibu-, (längre söderut) adv, lullelii, (litet längre söderut) adv, lullelaž'žii sydligast lulimus ss s sydsame lullisábmi m sydsida lulábælli 1; till sydsidan, lulábællái; på el från sydsidan, lulábæl'de sydända lulágæčði ž symaskin goarronmášii'na in symbol gåvastat kk g symbolisera gåvastit symbolisk gåvastæd'dji syn (även uppfattning, mening) oai'dno in, (övernaturlig) it1-tuhallan, it'tuhallam-; (vision) oaináhus ss s synas åi'dnut, (synas spår efter

djur el människor) vut'tut synd sud'do dd synda sud'dodit

syndaförlåtelse suddoid án'dagas-

sii ad'dujubmi syndare suddulaš ž'ž žž, sud'do-

gas ss s syndig suddulaš ž'ž žž synhåll ill, åi'dnusii, lok, åi'dnu-sissynlig-sämst

202

synlig åinulaš ž'ž žž, oainos,

åi'dnus- attr oainos synnerhet: i synnerhet, ereno-amážit

synnerligen sagga, (adv vid adj)

erenoamáš synål nállo 1

sysselsättning doai'bma im syssla fid'no dn, doai'bma im sysslolös joav'delas ss s syster oab'bá bb systrar (inbördes) oabbáš-, pl,

oabbážat sytråd lái'gi lg, rul'laláiʼgi ig så gil'vit lv

så (på det viset) nu ~ nuvt, (så här) nå, (så där) nie, (sedan, därefter; svagt betonat) de

sådan (som den (där), det (där)) daggár attr daggár, daggáraš ž'ž žž, danlágán attr -lágán, danlágáš, -lágáž- attr -lágáš; (som denna, detta, sådan här) dággár attr dággár, dággáraš ž'ž žž, dánlágán attr -lágán, dánlágáš, -lágáž- attr -lágáš; (som den där; närmare den tilltalade än den talande) dieggár attr dieggár, dieggáraš ž'ž žž såg sahá

såga sahet, sahát

sång lávla, láv'lag-, (sjungande)

láv'lon, láv'lom-sångare láv'lo

sår hávvi v, (litet sår; även fig) sár'ji rj

såra sár'jádit, háwádit, hávvá-dut'tit tt, (misshandla) illastit

sack sæk'ka kk, (ryggsäck)

láv'kavk säckväv hår1 sta rst säd siebman sädesärla beš'tur säga daddjat j, làkkat g; (vanl i högtidlig stil och i vissa uttryck) cæl'kit lk; (tala) sár'dnot rdn; sägs det, berättas det (för att återge vad ngn sagt el vad man hört berättas; partikel) gul sägas dad'djut, dad'djujuwut;

(ryktas) bæg'git gg säker vissis, vis'sás- attr vissis, sikkar, sik'kar- attr sik'karis; (fast, stark) nanos, nannus-attr nana säkert vis'sa, sik1 karit, (med

visshet) vis'sásii, vis'sásit säl njuor'jo rj sälg šál'lja Hj sälja vuov'dit vd säljare vuov'di sällan hár've

sällskap (kamrat, följeslagare) guoi'bmi im; (följe) fárro r; (skara) joav'ko vk; (förening) sær'vi rv; i sällskap med (riktning) postp, ållái, (befintlighet) ålis sällsynt hárvis, hár'vá(s)- attr hárvis ~ hår've, attr adj, hár've sämre hæjot, hæjobu-; (värre) bahát, bahábu-, vær'rát, vær'-rábu-; adv, hæjobut, bahábut; (värre) vær'rábut ~ ver'rebut sämst hæjomus ss s, bahámus ss s; (värst) vær'rámus ss s; adv, hæjomusat, bahámusat, (värst) vær'rámusat203

sända-tal

sända sád'det, vuolgahit sändebud áiras, ái'ras-, sádda-

ålmai, -ål'bmá-sändning sådda, sád'dag-, vuol-

gahus ss s, vuolgahæbmi m säng sæq'ga gg

sängkläder pl, gáynit, pl, oaððа-dagat

sänka vuoddjodit, vuojohit; {göra lägre) vuolidit; (sänka sig) vuollánit säregen iešsårtat, -sårtag- attr

-sårtat, attr, rievdalmas; särskild attr, sierra, sierralaš ž'ž

žž, erenoamáš särskilt erenoamážit, áinas, {adv

vid adj) erenoamáš sätt lákki g, (sätt, metod; sätt att uppträda) vuokki g, (motsvarande ill av lákki: lákkái) láddje

sätta biddjat j; (sätta sig; om människor) čåk'kedit; (även om djur) čåkkánit sättas bid'djut, bid'djujuwut sävlig njoacci z attr njoazes söder lulli 1, mád'di dd; i söder el söderifrån, lul'de, lullin, mád'din; mot söder, söderut, lulás, luk'sa, máddás söderifrån adv, lul'de, lullin,

mád'din söderut luk'sa, lulás, máddás söka åccat z

sökande åc'ci; åccan, åccam-sökare åc'ci sölja ris'ko sk, säl'jo lj söm sáv'dnji vnj sömmerska goar'ro sömn nagir, nakkàr-, (om sömn vid särskilt tillfälle el sömn

i motsats till vaket tillstånd) pl, nakkárat sömnad goarron, goarrom-söndag bassi s, sådnabæi'vi iv sönder cuovkas; slitas sönder, gai'kánit; gå sönder (i stycken), cuov'kanit; slå sönder, cuv'ket sörja (sörja, sörja över) måraštit;

(sörja för; med åvdas) måraštit sörjande måraštæd'dji; (en sörjande) måraštæd'dji söt njálgis — njálgat, njál'gá-attr njálga

sött fig, njál'gát; smaka sött,

njálgiidit sötvatten sái'va iv söva oað'ðáhit, nåk'kahit

t

ta vál'dit Id; (ta, gripa om t ex vind) fáttet, gai'kot ik; (ta ned t ex tält, tältkåta) gaiku-dit; ta emot, motta, vuos1-táivál'dit Id; ta emot (ngt som är i rörelse), duos'tot st; ta på sig skorna, gámadit; ta av sig (ett klädesplagg) nuollat 1 tack gii'to it, giitos, gii'tus-tacka gii1 tit it tacksam gii'tevaš ž'ž žž tag: ta tag i, gripa, fáttet; få

tag på, fid'net tagg (på övre delen av ett horn)

sár'gi rg, sár'go rg tak dák'ki kk, gát'to tt takås hár'ji rj

sända-tal

sända sád'det, vuolgahit sändebud áiras, ái'ras-, sádda-

ålmai, -ål'bmá-sändning sådda, sád'dag-, vuol-

gahus ss s, vuolgahæbmi m säng sæq'ga gg

sängkläder pl, gáynit, pl, oaððа-dagat

sänka vuoddjodit, vuojohit; {göra lägre) vuolidit; (sänka sig) vuollánit säregen iešsårtat, -sårtag- attr

-sårtat, attr, rievdalmas; särskild attr, sierra, sierralaš ž'ž

žž, erenoamáš särskilt erenoamážit, áinas, {adv

vid adj) erenoamáš sätt lákki g, (sätt, metod; sätt att uppträda) vuokki g, (motsvarande ill av lákki: lákkái) láddje

sätta biddjat j; (sätta sig; om människor) čåk'kedit; (även om djur) čåkkánit sättas bid'djut, bid'djujuwut sävlig njoacci z attr njoazes söder lulli 1, mád'di dd; i söder el söderifrån, lul'de, lullin, mád'din; mot söder, söderut, lulás, luk'sa, máddás söderifrån adv, lul'de, lullin,

mád'din söderut luk'sa, lulás, máddás söka åccat z

sökande åc'ci; åccan, åccam-sökare åc'ci sölja ris'ko sk, säl'jo lj söm sáv'dnji vnj sömmerska goar'ro sömn nagir, nakkàr-, (om sömn vid särskilt tillfälle el sömn

i motsats till vaket tillstånd) pl, nakkárat sömnad goarron, goarrom-söndag bassi s, sådnabæi'vi iv sönder cuovkas; slitas sönder, gai'kánit; gå sönder (i stycken), cuov'kanit; slå sönder, cuv'ket sörja (sörja, sörja över) måraštit;

(sörja för; med åvdas) måraštit sörjande måraštæd'dji; (en sörjande) måraštæd'dji söt njálgis — njálgat, njál'gá-attr njálga

sött fig, njál'gát; smaka sött,

njálgiidit sötvatten sái'va iv söva oað'ðáhit, nåk'kahit

t

ta vál'dit Id; (ta, gripa om t ex vind) fáttet, gai'kot ik; (ta ned t ex tält, tältkåta) gaiku-dit; ta emot, motta, vuos1-táivál'dit Id; ta emot (ngt som är i rörelse), duos'tot st; ta på sig skorna, gámadit; ta av sig (ett klädesplagg) nuollat 1 tack gii'to it, giitos, gii'tus-tacka gii1 tit it tacksam gii'tevaš ž'ž žž tag: ta tag i, gripa, fáttet; få

tag på, fid'net tagg (på övre delen av ett horn)

sár'gi rg, sár'go rg tak dák'ki kk, gát'to tt takås hár'ji rj

el med ngn) sákka g; (tal, föredrag) sárdnos, sár'dnus-; (antal) låkko g tala sár'dnot rdn, (tala, prata) hubmat m, (tala; säga) hållat 1, (samtala) háleštit, sárdnudit talesätt sádnivájas, -váddjas-,

dajahus ss s talg dál'ga lg tall bæcci z tallrik tállær'ka rk talspråk sár'dnongiella 1 tam dámis, dábmás- attr dámis,

låddji j attr låjis ~ låjes tamhet låddjivuotta ð tand bádni n tandvärk bádnivær'ka rk tanke jurda, jur'dag-tankspridd muituhæbmi m attr -his

tappa (tappa ned, förlora greppet om) gaččahit; (tappa bort; om ngt som kan återfås) láp'pit pp; (förlora, om ngt som inte kan återfås) mas'sit ss; (förlora ur händerna, mista) nistihit, bies'tit st; (tappa ut vätska) njoarrat r tarm čoalli 1

tas vál'dut, vál'dujuvvut tavla táwal ~ dáwal te tæddja j tecken mær'ka rk teckna sár'got rg, tev'dnet teckning sár'gon, sár'gom-tefat vuluš, vulуž-teknik teknii'ka ik teknisk tekniikalaš ž'ž žž telefon telefuv'na vn, đuojahat kk g

telefonera đuojahit, rig'get

television televišuv'na vn tempel tem'pel tenn dadni n tenntråd dadniár'po rp termometer termometter terräng ænadat kk g, ædnan, ædnam-; (låglänt terräng) vuolládat kk g; (jämn terräng) jal'ga lg testamente testámen'ta nt t ex (till exempel) åv'damærka

ditte (å. m. d.) text tæk'sta vst

tid (tid, tidpunkt) ái'gi ig; (mellantid, tidrymd) gas'ka sk; (tillräcklig tid, ledighet till ngt) as'to st, joav'do vd; (ungefärlig tidpunkt) mud'do dd; (tillfälle) dilli 1; nuförtiden, dán ái'gái; vilken tidl man áigi? komma i tid, ái'gái boattit tidig attr, árra

tidigare åv'dalaš ž'ž žž; adv, åv'dal; (tidigare än) postp, prep, åv'dal; (litet tidigare) adv, åv'dalaš; (tidigare på dagen, året etc) komp adj, adv, árat, árabu-; adv, árabut; (som var tidigare) åvdeš, åvdež- attr åvdeš; (i motsats till nu) adv, åv'dalis tidigast adj, adv, áramus ss s; adv, áramusat; (tidigast, först) åvdimus ss s; (inte förrän) åvdimus'tá tidigt årrat tidning ávii'sa is

tidsfördriv áigigållo 1, áigiájanas ss s

tidskrift ái'gičála, -čállag-205

tidsspillan-tillåta

tidsspillan áddji j

tidsödande ád'djái attr ád'djás

tiga jávuhaga årrot r, (mindre

hövligt) jas'ka årrot r tigga gær'jidit; (bönfalla) ánohit, (be enträget om ngt) ádnot n tiggare gær'jidæd'dji tiggeri gær'jidæbmi m tik cii'ko ik

till (motsvaras vanl av kasus illativ); postp, lusa; (fram till, in till) postp, gurrii; ((ända) fram till) postp, ráddjái tillbaka ruok'tut; fram och tillbaka, duokku dei'ke; tillbaka samma väg, ruovtuluodda; vända tillbaka, mác'cat cc tillbedja gåbmirdit, råkkadallat 1 tillbedjan råkkadallan, råkka-

[-dallam-tillbehör-]

{+dallam- tillbehör+} pl, dár'bašat tillbringa (tiden) gålahit; (fördriva tiden) gålladit tillflykt dår'vo rv tillfoga lasihit tillfreds duttavaš ž'ž žž tillfredsställa duttadit tillfälle dilli 1, dilálašvuotta 5, (lägligt tillfälle) vuogasvuotta đ

tillfällig soai'tevaš ž'ž žž, deivu-

laš ž'ž žž tillfällighet dæi'van, dæi'vam-,

dæi'vadubmi m tillförsikt måk'ta vt tillgång oaž'žonmærri r tillhöra (med ill el annat uttryck

för riktning) gullat 1 tillhörighet (egendom) åbmudat kk g; (samhörighet) åsulaš-vuotta đ

tillintetgöra duš'šin dakkat g,

duš'šadit tillit (förtroende) luot'támuš

šš š; (förtröstan) dår'vo rv tillkännage almohit, gulahit,

(meddela) dieöihit tillkännagivande almohus ss s, gulahus ss s, (meddelande) dieđáhus ss s tillräckligt doar'vái, gallé, gallås tillräkna lågahallat 1 tillrättavisa rág'got gg, cuigudit tills das'sá gå, das'sážii gå tillsammans adv, åvtas; (tillsammans med) adv, åk'tan (ofta före kom); (i sällskap med, tillsammans med; riktning) postp, ållái,

fárrui; (befintlighet) postp, ålis, fáros; (tillsammans, samlade; med åvta) åli; (tillsammans med) postp, fáru; (tillsammans med varandra) sær'válagai tillsats lassi s

tillsluten åbbas, åb'bas- attr åb'ba, måskos, mås'kus- attr måsko-

tillstånd dilli 1, dilálašvuotta ð tillsyn gæð'čo čč

tilltaga attanuššat š, (öka) lassá-nit; (växa, bli större) stuor-rot r

tillvarata (ta vara på, ta hand orri) råddjat j; (lägga i förvar) vuor'kot rk

tillverka rákkadit, (göra) dakkat g

tillverkare dak'ki tillverkning rákkadæbmi m tillåta dik'tit vt, luoi'tit it, ad'dit dd, (tillåta att ngn görtillåtelse-topp

206

ngt; tolerera) suovvat v; (lova) låppidit; (samtycka till) mieöihit tillåtelse låppi b tillåten (lovlig) låbálaš ž'ž žž tillägg lassi s, lasáhus ss s tillägga lasihit

tillägna: tillägna sig, oamastit timlig áigálaš ž'ž žž timme dii'bmo im timmer dimbar, dim'bar-, (i

timrad vägg) hir'sa rs tina intr, sud'dat dd; träns, sud'dadit; (tina upp; träns om t ex soleri) lig1 get; (tina upp (intr) och släppa is och snö som sitter fast) saggat g ting (sak) áš'ši šš, (föremål) dig1 ga gg; (rätt, rättegångssammanträde) dig'gi gg tinning gállobælli 1 tio lågi, gen, ack, lågi, ill,

låkkái, ess, låkkin tionde lågát, lågád-tiondel lågádas ss s tisdag disdat kk g, maggebár'ga rg

titel ár'vonamma m, vir'ginam-

ma m titta gæč'čat čč

tjock (om flata föremål) as'sái attr as'sás; (om runda föremål) gassat, gassag- attr gassa; (om vätskor och trögflytande ämneri) suokkat, suokkad- attr suk'kes

tjocklek assudat kk g, (grovlek)

gassudat kk g tjockt as'sát; (med djup snö) gasit; (tätt) suokkadit

tjockända (av träd, renhorn etc)

mådda, mád'dag-tjudra væd'dit dd tjudrad ill, væd'dagassii, lok,

væd'dagasas tjugo guok'telågi tjuta hål'vot lv

tjuv suola, suollag-, (fräck tjuv) skæl'bma lm, snielot, snieloh-, (ihänsynslös tjuv, skövlare) spæddjár tjuvaktig suoládakkis, -dak'kás-attr -dakkis; tjuvaktig människa, suolaålmuš, -ål'bmu-tjuvgods suolagál'vo lv tjädertupp čuk'čá vč tjäle gir'se rs

tjäna intr, träns, bál'valit; (tjäna

pengar) dienidit, dinet tjänare bál'valæd'dji, bál'vá lv tjänst (till ngns hjälp; betjäning) bål1 vallis ss s; (befattning) vir'gi rg

tjänsteman vir'giålmái, -ål'bmá-,

virgálaš ž'ž žž tjära bik'ka kk tjära verb, bik'kadit tjärn lád'do dd tjärved bikkas, bik'kas-tobak duppát, duppáh-tofs diep'pi pp tolk dul'ka lk

tolka dul'kut; (efter ett fordon)

dål'gat lg tolkning dul'kun, dul'kum-; (efter

ett fordon) dål'gan, dål'gam-tom guoros, gurrus- attr guoros

~ guorus; bli tom, guorranit ton čuoja, čuoddjag-topp (fjälltopp) čåk'ka kk; (träd-207

topp) giera, gierrag-; (översta del av ngt) oai'vi i v torde (kan nog, är möjlig, vanl översatt med »kanske») dái'dit id

torka gåikådat kk g, gåi'ko ik torka intr, gåi'kat ik; träns, gåi'kadit; (torka, vissna om träd) ás'tat st; (torka av) sik'kot kk; torkat kött, gåi1-kebier'go rg, goas'tebier'go rg torr gåikis, gåi'kás- attr gåi'ke; (mycket torr) jagas, jaggas-attr jagija; (om lövträd som inte ruttnat) gálvas, gál'vas-attr gál'va; (om träd) ás'tan torrfura soar'vi rv torrkött gåi'kebier'go rg, goas1-

tebier'go rg torsdag duorastat kk g torsk dår'ski

torv dar'fi rf, (grästorv) lav'dnji vnj

torvkåta dar'figoatti ð, lav'-

dnjigoatti ð traditionell virulaš ž'ž žž trafik jåttulat kk g trakt guov'lo vi traktor tráktor

trampa duol'bmot lm, duol'bmat lm

tran mæravuoidas, -vuoi'das-

trana guor'ga rg

transport fievridæbmi m, gæse-

hæbmi m transportera fievridit, gæsehit transportmedel fiev'ro vr, jåtto ð

trappa ráp'pa pp, (utanför hus)

boarda, boar'dag-trasa rak'sa vs, sappaldat kk g trassel (oreda) sårri r

trassla (trassla till, bringa i

oordning) sårrat r trav doal'vi lv, (småtrav) njål'gi lg

trava doalvástit, njålgástit, njål'-gidit

trave ládna n, læddji j tre gål'bma, gen, gålma, ack, gål'bma; tre personer, gålmas, gål'bmas-; tre gånger, gål1-bmii

tredje goalmát, goalmád-tredjedel goalmádas ss s, goal-

mátoassi s tredubbel gålmagær'dásaš ž'ž žž, gålmagær'dán attr -gær'-dán

trettondedagen (trettondedags-) loap'páš-, (trettondedagen) loap'pášbæi'vi iv; (tiden kring trettondedagen) pl, loap'pážat trevlig suottas, suot'tas- attr suottas, suottaslaš ž'ž žž; (även rar om person) såmá attr såmás; (rolig) háv'ski attr háv'skis; (behaglig) lieggos, lig'gus- attr lieggos; (tilltalande) smáðákkis, smáðák-kás- attr smáðákkis trevligt suot'tasit, såmá, háv'skit, lig'gusit

trivas (börja trivas; inte längre vantrivas på en plats) sædnat n trivsam lieggos, lig'gus- attr

lieggos tro ják'ko kk, rel, ås'ko sk

tro ják'kit kk, (vanl rel) ås1 ko t

sk, (mena, antaga) doai'vot iv, (antaga) gád'dit dd troende åskulaš ž'ž žžtrofast-trädlös

trofast åskáldas ss s; adv,

åskáldasat trofasthet åskáldasvuotta ð trogen åskáldas ss s troll ruol'la 11, (stalo, människoätande el eljest skräckinjagande varelse i samiska sagor) stállo 1

trolla (öva trolldom; om nåjd) noai'dot id, nåi'dušit; (på övernaturligt sätt göra osynlig) gæi'dit id, gæi'dot id

trolldom noai'divuotta ð, nåi'-

dudatkk g trollkunnig noai'di id attr noai-des

trolös (opålitlig) åskáldasmæt'-

ton, -mæt'tom-tron truv'dno vn tryck dædda, dæd'dag-; (i bok)

præn'ta nt trycka (tynga; trycka på ngt med ngt) dæd'dit dd; (trycka ned, fast) dæd'dilit; (pressa samman el ihop) dæk'čot vč; (trycka böcker) pren'tet, præn-tidit

tryckeri pren'tedat kk g, pren1-

tenviesso s tryckmärke (språkv; även stadie-växlingsmärke) dæddamær'ka rk

trygg (förtröstansfull) dårvulaš ž'ž žž; (stillsam, lugn) låt'kat, låt'kad- attr låt'kes; (obekymrad) oaddjebas ss s; (säker) vissis, vis'sås- attr vissis; (utan fruktan, modig) roak'kat, roak'kad- attr råk'-kes

trygghet dår'vo rv, dårvulaš-

vuotta ð; låt'katvuotta ð; oaddjo j, oaddjebasvuotta ð tryggt dårvulažžat, oaddjebasat,

roak'ka, roak'kadit tryta (bli brist på) vádnot n tråckla (fast el ihop) njaððit ð tråd ár'po rp, (ylletråd) lái'gi ig; (metalltråd) strág'ga gg, stræg'ga gg tråg gárri r

tråkig akkit, akkid- attr akkidis, láitas, lái'tas- attr láitas; (otrivsam) vái'gat, vái'gad-attr vái'gadis~ vái'ges tråkigt akkidit

trång (smal, snäv) gár'ži rž attr gáržes; (med smal öppning) bas'ki sk attr baskes; (sammanträngd) råžos, råččus-attr råžos; (med litet utrymme, svängrum) bakkat, bakkad-attr bakkadis trångmål gár'živuotta ð, (betryck) átestus ss s; (knipa, förlägenhet) vuor'rádus ss s, bakkadas ss s; (bryderi) bár'-ti rt; (svårighet, besvär) vái'vi iv, váivádus ss s trångt gáržit, baskit, bak'ka,

bakkadit trä muorra r träd muorra r

träda (träda fram; högtidlig stil)

(åv'dan)loaidastit trädgränsen år1 da rd trädgård šad'dogár'di rd, šadda-

gár'di rd trädlav (lav som växer på stenar och trädstammar) gadna n; (skägglav) lap'po pp trädlös muorahæbmi m attr -his209

trädtopp-två

trädtopp muorragiera, -gierrag-träffa (möta en person; träffa ett mål, byte etc) dæi'vat iv; (stöta mot; fig, drabba) čuoccit z, vástustit; (träffa på) dæi1-vidit, gáv'dnat vn träffas gåvnadit, dæivadit, (ses)

oai'dnalit träffsäker dæi'vil attr dæi'vilis träkol čaðða ð träl šlávva v tränad hár'jánan tränga (tränga (sig) på, sig in) bak'ket, (tränga på, tränga sig fram) gar'ret, garistit; (ansätta, bringa i trångmål) átestit trängsel átestus ss s träslöjd muorraduoddji j träta nág'get, dig'gut, dig'gidit,

giž'žodit, (gräla) rii'dalit träta nág'go gg, dig'gi gg,

giž'žo žž, (gräl) rii'do id trätgirig hárdis, hár'dás- attr

hárdis, rii'dui attr rii'dus tröskel šiel'bmá lm, lassá s tröst jeð'ðehus ss s trösta jeð'ðet

trösterik jeð'ðehat'ti attr jeð'-ðehat'ti

trött váibas, vái'bas- (attr vái'-

ban av vái'bat) trötta (trötta ut) vái'badit, váiba-hit

trötthet váibasvuotta ð, pl,

vái'basat tröttsam (tröttande) vái' badæd' -dji, (mödosam) váiválaš ž'ž žž

tugga (tugga på) suos'kat sk tukta (aga) bagadit tumme bæl'gi lg

tung låssat, låssad- attr låssa ~ lås'ses

tunga njuovða, njuok'čam-tungt låssadit

tunn (om flata föremål) asehaš ž'ž žž attr asehis; (om tråd) fiinis, fii'dnás- attr fiina; (om vätskor, hår etc) njár'bat, njár'bad- attr njár'bes; (om tyg* papper etc) silli 1 attr silis

tunna fárpal, får'pal-tupp vuon'cávåris, -varrås-tur (omgång) vuorro r; (lycka, framgång) lik1 ko kk; (utflykt, kortare resa) ræi'so is; i sin tur, gis

turist turis'ta st

tusen duhåt, duhåh-

tuva båv'dna vn, (stor tuva)

bal'sa ls tuvig båv'dnái attr båv'dnäs tvilling juomit, juomih-, (tvillingar inbördes) jume§-, pl, jume-žat

tvinga bág'get, nág'get tvingande bággulaš ž'ž žž tvinna bådnit n

tvist dig'gi gg, (träta) nág'go gg, giž'žo žž, (gräl) rii'do id, (oenighet) soappamæt'ton-vuotta ð tvista dig'gut, dig'gidit, (träta)

nág'get, (gräla) rii'dalit tvivel æppädus ss s tvivelaktig æppidat'ti attr æppi-

dat'ti tvivla æppidit

tvungen: vara tvungen, fer'tet två guok'te, gen guovte, ack guok'te; (två personer) guöv-

tis, guok'tás-; två tillsammans, guovtá; två gånger, guk'tii tvådubbel guovtegær'dásaš ž'ž žž,

guovtegær'dán attr -gær'dán tvådubbelt guovtegær'dásažžat tvål sái'bo ib

tvång bág'go gg, bág'gejubmi m, fer'ten, fer'tem-, fer'temuš šš š, nág'go gg tvär (butter) gáž'žár attr gáž'žáris tvär(-) (på el från sidan, på tvären, sido-) doaris, doarrás-attr doares; (på tvären) doar1-rás ~ doar'rásii tvärs: kors och tvärs, ruos'sot doar'rás; tvärs över (på tvären), doar'rás; tvärs över (rakt över t ex väg, älv om färd el rörelse), postp, prep, ötøfø, ras'tá ~ rastá tvätta bassat s; (tvätta som hastigast; tvätta kläder) bassa-lit; (tvätta sig) basadit ty dasgå

tycka (mena) ár'valit; (tycka att) adnit n; (tycka om ngn el ngt; ill) lii'kut; (tycka om, älska) æc'cit cc tyda čil'gehit

tydlig čielgas, čiel'gas- attr

čiel'ga, sæl'vi lv attr sælvis tydligt ðiel'ga, čiel'gasit, sælvit tydligen (av allt att döma) gus'tu; (som tecken på att man blir uppmärksam på ngt) mis

tydning čil'gehus ss s tygla (behärska) bàgguhit tynga dæd'dit dd tyngd (vikt) dæd'do dd; (som trycker ned ett föremål, tryck)

dædda, dæd'dag-; fig, låssudat kk g

tyngre låsit, låsibu-

tysk tui'skalaš ž'ž žž

tyska tuiskagiella 1

tyst jas'kat, jas'kad- attr jas'kes,

jávuhæbmi m attr -his tyst adv, jávuhaga, jas'ka, jas1-kadit

tysta (tysta ned) šig'got gg,

duððot ð tystnad jas'katvuotta ð tå juol'gisuor'bma rbm tåg tåga

tåla gier'dat rd, gil'lát tålamod gier'davašvuotta ð tålig gier'dil attr gier'dilis tålmodig gier'davaš ž'ž žž, máš'-šil attr máš'šilis, (tålig) gier'dil attr gier'dilis tång pl, bastat

tår (droppe) goaikanas ss s;

(i ögat) ganjal, gadnjal-täcka (täcka över) gåk'čat vč, dav'kat vk; (täppa till, stänga en öppning) dap'pat pp; (täcka, driva över spår; om vind, snö) njæð'gat ðg; (klä över för att skydda ngt) sud'djet täcke gåvčas, gåk'čas-, (ranä) rádno n

täckt (utan öppning) åbbas,

åb'bas- attr åb'ba tälja vuollat 1, færrat r, (ett spån)

vuolastit tältduk loavda, loav'dag-tältkåta loavdagoatti ð tämja dábmat m tämligen gradadv, åbba, viekka, mihá, oalle; (tämligen mycket,211

tända-underlätta

länge; oböjl) pred, attr el gradadv, mæl'gat tända cak'kehit, buol'láhit, bul'-lehit; (intr om t ex motor) cak'kanit tändas cak'kanit

tändsticka dålladik'ko kk, riš'-

šaság'gi gg, pl, dålat tändved cak'kehat kk g tänja (tänja ut) fanahit tänjas (tänjas ut) fadnat n tänka jurdašit, (fundera) smiet'-tattt

tärd (mager) gåikis, gåi'kás- attr gåi'ke

tät divtis, dik'tás- attr divtis, (vattentät) attr, jæk'ki; (om skog, gräs, hår) suokkat, suokkad- attr suk'kes; (om kam el dyl) dáv'ji vj attr dávjes

tät (förtrupp) njunoš, njunnuš-tätt (intill varandra) suokkadit; ((alltför) tätt inpå varandra) baddjálagai; (tätt förbi) postp, adv, bålda tävla gilvuhallat 1, (tävla om att) gil'valit

tävling gil'vo lv, gilvuhallan,

gilvuhallam-, gil'valæbmi m töa sud'dat dd, (bli töväder) njázodit

töm láv'ži vž, (hästtömmar med gr imma och betsel) sui'te, pl, suitet tömma gur'ret

tömmas guorranit

törne bas'tilisládnja nj törst gåi'ko ik

törsta gåi'kat ik, læt gåikos;

(även fig, törsta efter) gåi'-kaluvvat v tösnö sievla, siev'lag-toväder njácco z

u

udde njár'ga rg uggla skuol'fi lf ugn oabman, åmman «//ul'loll

undantag: med undantag av,

prep, ærret under subst, imas, ibmaš-, oav'do vd, (undergärning) oav'do-dakko g under (undre, nedre) vuolle- ^ vuolli-, (i sammansättning med -bælli och -gæčči) vuolá-under (riktning under) postp, adv, vuollái; (befintlighet under el riktning från platsen under) postp, adv, vuol'de; (om rörelse under ngt) postp, vuole, postp, prep, vuolil underifrån postp, adv, vuol'de;

adv, vuolil; adv, vuollin underkuva soar'dit rd underkäke oalol, ållul-underlag vuððudat kk g, (grund)

vuoððo ð underlig imašlaš ž'ž žž attr imašlaš, imaš, ibmaš- attr imaš, (egendomlig) åvdulaš ž'ž žž, (främmande) amas, abmas- attr amas, (besynnerlig) ár'tet, ár'teg- attr ár'tegis underligt imašlažžat, åvdulažžat,

abmasit, ár'tegit underlätta gæp'podit211

tända-underlätta

länge; oböjl) pred, attr el gradadv, mæl'gat tända cak'kehit, buol'láhit, bul'-lehit; (intr om t ex motor) cak'kanit tändas cak'kanit

tändsticka dålladik'ko kk, riš'-

šaság'gi gg, pl, dålat tändved cak'kehat kk g tänja (tänja ut) fanahit tänjas (tänjas ut) fadnat n tänka jurdašit, (fundera) smiet'-tattt

tärd (mager) gåikis, gåi'kás- attr gåi'ke

tät divtis, dik'tás- attr divtis, (vattentät) attr, jæk'ki; (om skog, gräs, hår) suokkat, suokkad- attr suk'kes; (om kam el dyl) dáv'ji vj attr dávjes

tät (förtrupp) njunoš, njunnuš-tätt (intill varandra) suokkadit; ((alltför) tätt inpå varandra) baddjálagai; (tätt förbi) postp, adv, bålda tävla gilvuhallat 1, (tävla om att) gil'valit

tävling gil'vo lv, gilvuhallan,

gilvuhallam-, gil'valæbmi m töa sud'dat dd, (bli töväder) njázodit

töm láv'ži vž, (hästtömmar med gr imma och betsel) sui'te, pl, suitet tömma gur'ret

tömmas guorranit

törne bas'tilisládnja nj törst gåi'ko ik

törsta gåi'kat ik, læt gåikos;

(även fig, törsta efter) gåi'-kaluvvat v tösnö sievla, siev'lag-töväder njácco z

u

udde njár'ga rg uggla skuol'fi lf ugn oabman, åmman «//ul'loll

undantag: med undantag av,

prep, ærret under subst, imas, ibmaš-, oav'do vd, (undergärning) oav'do-dakko g under (undre, nedre) vuolle- ^ vuolli-, (i sammansättning med -bælli och -gæčči) vuolá-under (riktning under) postp, adv, vuollái; (befintlighet under el riktning från platsen under) postp, adv, vuol'de; (om rörelse under ngt) postp, vuole, postp, prep, vuolil underifrån postp, adv, vuol'de;

adv, vuolil; adv, vuollin underkuva soar'dit rd underkäke oalol, ållul-underlag vuððudat kk g, (grund)

vuoððo ð underlig imašlaš ž'ž žž attr imašlaš, imaš, ibmaš- attr imaš, (egendomlig) åvdulaš ž'ž žž, (främmande) amas, abmas- attr amas, (besynnerlig) ár'tet, ár'teg- attr ár'tegis underligt imašlažžat, åvdulažžat,

abmasit, ár'tegit underlätta gæp'poditunderrätta-uppf örsback e

underrätta dieðihit underrättelse dieðáhus ss s undersida vuolábælli 1, (på skida,

med, fot etc) vuoððo ð underst vuolimus ss s understryka (stryka under) vuol-láisárgastit, (framhålla) åv'-dandoallat 1, åv'dandæd'dilit understöd doarja, doar'jag-,

(hjälp) væk'ki kk understödja doar'jalit, doar'jot

rj, (hjälpa) vækkehit understödjande doar'jalus ss s undersöka dut'kat tk, is'kat sk, iskadit, (utforska) diðuštit;

(granska, noggrant betrakta) guorahallat 1, (grundligt undersöka, rannsaka) suoggardit undersökning dut'kan, dut'kam-, dut'kamuš šš š, iskadæbmi m, iskadubmi m, diđuštæbmi m, guorahallan, guorahallam-underverk imaš, ibmaš-, imaš-

dakko g, oav'do vd undervisa oappahit undervisning oappahæbmi m,

oappahus ss s undgå væl'tat lt undra imaštallat 1 undre vuolit, vuolibu-ung nuorra r attr nuorra ungdom nuorravuotta ð; (de unga) nuorragær'di rd, pl, nuorat unge čiv'ga vg

ungefär sullii, birrasii, báikii, (uppskattningsvis) árvo miel'-de, (som den el den; med gen före) sullasaš ž'ž žž ungren smávas, smávvas-universitet universitet*ta tt

212

unna ud'nut, suovvat v upp bajás; (över marken el annat underlag) ill, låk'tasii; (högt upp) alás; högre upp, alibui ~ alibuida, bajibui ~ bajibuida uppdela juokkit g, juogadit uppdelning juokko g uppdämma bád'dadit uppe baddjin, (högt uppe) allin, (upphöjd över marken el annat underlag) lok, låk'tasis uppehålla (vidmakthålla) bajás-doallat 1; (fördröja, sinka) ájihit, (störa) het1 tet, hæđoštit, (hindra) árrit r, gid'det uppehållsväder fier'to rt uppenbar almos, al'bmus- attr almos; (lätt att se, förutse) oainos, åi'dnus- attr oainos, åinulaš ž'ž žž; (tydlig) čielgas, điel'gas- attr điel'ga uppenbara almostat'tit tt uppenbaras almostuvvat v uppenbarelse almostus ss s uppenbart al'bmusit, al'bmusii uppfattning (åsikt) oai'vil uppfinna hut'kat tk uppfinning hut'ki tk uppfinningsrik hutkálaš ž'ž žž uppfostra bajásgæssit s uppfostran bajásges'sujubmi m,

(fostran) bagadæbmi m uppfånga duos'tot st uppför bajás

uppföra {bygga) ceg'get, rákka-dit; (uppföra sig) mænnodit, 1 at'tet, iežas gævahit uppförande gævahus ss s, gæva-

hanlákki g uppförsbacke vuosto, vuš'tu-, : vuos'tálat kk g, vus'tulat kk g213

uppgift doai'bma im upphetta bákkadit upphov ruottas, root'tas-, (upprinnelse) ál'go lg, (<anledning, orsak) sivva v, suddja j, (grund) vuođđo đ uppväva fámuhut'tit tt, gåmihit upphöja alidit, bajidit upphöjning aládas ss s upphöra (sluta) loap'pat pp, (sluta, ta slut, gå över) nåkkat g, (upphöra med; lok av subst) hæi'tit it, (gå över om väder, smärta etc) vássit s uppifrån adv, baddjin, bajil, (högt uppifrån) allin, (högre uppifrån) baddjelis uppkomma (uppstå) čuož'želit,

(bli, ske) šad'dat dd upplopp stui'bmi im upplysa bajásčuv'get, čuv'get upplysning bajásđuv'gehus ss s,

čuv'gehus ss s uppmana gåč'čot čč uppmaning gåð'Čon, gåč'čom-uppmuntra arvusmat'tit tt, áv'žot vž

uppmuntran arvusmat'tin, arvus-

[-mat'tim-uppmärksam-]

{+mat'tim- uppmärksam+} ái'cil attr ái'cilis, fuomášæd'dji, (noggrann) dár'-kil attr dár'kilis uppmärksamhet fuomášubmi m, (omsorg) fuolaadnin, -adnim-, avvir, (beaktande) vuttiivál'-dujubmi m, (intresse) beruš-tubmi m uppmärksamma {märka) ái'cat ic, fuomášit, (iakttaga) vuttiivál'-ditld

uppnå jåk'sat vs, (få) vuoi'tit it

uppgift-uppträda

upprepa gær'dot rd upprepad (återkommande, idelig)

dáv'ji vj attr dávjes uppriktig vuoi'gat, vuoi'gad- attr vui'ges, (sanningsenlig) duođa-lašž'žžž uppriktigt (rakt på sak) vui1-gestaga, (på ett uppriktigt sätt) vuoi'gadit upprinnelse (ursprung) mád'do

dd, (början) ál'go lg upprusta (förse med vapen,

beväpna) vær'jodit uppräkna lågahallat 1 upprätt cæg'got, čuož'žot upprätta čuožžáldat'tit tt; (instifta, inrätta) ásahit upprätthålla bisohit, (stödja)

doar'jot rj, doar'jalit upprätthållande doar'jalus ss s uppskatta árvuštallat 1; (beräkna)

rekkenas'tit st uppskattning árvosadnin, -adnim-uppskattningsvis árvo miel'de uppskjuta magidit uppstå (uppkomma) čuož'želit, baddjánit, (bli, ske) šad'dat dd; (om t ex tvist, slagsmål) buol'lát; (konkr, även rel) bajásðuož'želit uppståndelse (rel) bajásčuož'-želæbmi m; (rörelse och oro) likkadæbmi m uppsåt áiga, ái'gag-upptagen dilihæbmi m attr -his upptill adv, baddjin uppträda (visa sig) ittit ð; (uppföra sig) mænnodit, gæva-hit iežas; (medverka på scen) åv'dánuššat §; (framträda inför) åv'danloaidastitupptuktelse-utgöra

upptuktelse bagadæbmi m upptäcka ái'cat ic, fuob'mát,

fuomášit, fuobmášit upptäckt fuomášubmi m, fuob-mášubmi m; (iakttagelse) ái-castat kk g upptända fig, cak'kehit, (itända)

buol'láhit, bul'lehit upptändas fig, cakkiidit uppväcka bibi, čuožžáldat'tit tt,

bajásčuožžáldat'tit tt uppvärma lieggadit uppvärmas lieg'ganit uppvärmd lieggas, lieg'gas- attr lieg'ga

uppvärmning lieggadus ss s uppåt bajás

ur- (i betydelsen »mycket»)

[-mád'do-urgammal-]

{+mád'do- urgammal+} mád'doboaris, -boar-

rás- attr boares urholka gåppat b urin guž'ža žž, gåž'ža žž urkund ál'gočála, -ðállag-urskilja ærohit

ursprung mád'do dd, (början) ál'go lg

ursäkt (förevändning) ág'ga gg, (skäl) sivva v; (försvar) bæloš-tus ss s; ursäktal án'dagassii! usel heitut, heituh-attr heitut, fuodni n attr fuonis, (dålig) hæddjo j attr hæjus, (eländig) næv'ri vr attr nævris ~ nævres ut adv, ålgus, (längre ut) ål'gulii, ålgobui, (litet längre ut) ål'-gulaž'žii,ålgobuida,(//te//Ä«grč ut än) ål'gulaž'žii; (ut ifrån, ut ur) postp, sis'te; (ut ur

huset) viesos, ståbos; (ut på

djupet) fáv'lái;

utan (almá) ... -haga attr -ha, (almá) ... -kæt'tái attr -kættes utanför postp, ålgubæl'de, prep, ålgubæl; (längs utsidan av; om färd el rörelse) postp, ålgubæle utantill adv, bajil, ålgol utbilda mát'táhit utbildning mát'táhus ss s, mát'-

táhubmi m utbjuda fálohit

utbreda viididit; (breda ut)

læb'bot bb utbredd læb'bot utbrista bák'kudit ute ål'gon

utefter postp, miel'de; (gen sg av rái'gi med förkortad vokal) -ráige

utelämna (lämna) guoððit ð utflytta fár'ret, ålgusfár'ret utflyttning ålgusfár'ren, -fár'rem-utforska diðuštit, (granska, undersöka) guorahallat 1 utforskning diðuštubmi m, diðuš-tus ss s

utfråga gažadit, jæradit, (fråga ivrigt el noga om ngt) jærahit, gažahit; (intervjua) jeruhallat 1

utföra doaimahit, (göra) dakkat g

utförsbacke mieðo, mit'tu-, mit-

tulat kk g, miettálat kk g utförsåkning čierastallan, čieras-

[-tallam-utgift-]

{+tallam- utgift+} gållo 1, ruttagållo 1 utgjuta gålgahit utgjutande gålgahus ss s utgrunda suoggardit utgöra (belöpa sig till; om penningsumma) gár'tat rt215

uthus-utsträckt

uthus ål'govis'ti st, (skjul) skad-dja j

uthållig (tålig) gier'dil attr gier1-dilis, (seg) sit'kat, sit'kad- attr sit'kadis~sit'kes, (ihärdig) sáv'ri vr attr sávres, (tålmodig) máš'šil attr máš'šilis uthärda gil'lát, gier'dat rd utifrån ål1 gon utjämna dás'set

utkomst (bärgning) bir'gemuš šš š, (levebröd) ællámuš šš š; (näring) æláhus ss s utland ål'gorii'ka ik utlopp (från en sjö) oaivoš, åi'vuš-

utlöpare (av ett berg) njunis, njunnàs-; (förgrening av älv, dalgång) suorri r, suor'gi rg utmana hás'tit st utmatta vuoimehut'tit tt, (trötta

ut) vái'badit utmattad vuoimehæbmi m attr -his, (trött) vái'ban, (övertrött) sil'lun

utmed (tätt utmed) postp, ráje ~ -ráje

utmärglad guoiras, guoi'ras- attr guoi'ra

utmärkt (förträfflig; i nom som första sammansättningsled) vál'ljo llj, vál'ljogas ss s utnyttja ávkástallat 1, áv'kin-

gævahit, áv'kin adnit n utnyttjande ávkástallan, ávkás-tallam-, áv'kingævahæbmi m, áv'kinad'nujubmi m utnämna namahit utnämning namahus ss s utom (med undantag av) prep, ærret ~ æret

utomhusarbete ål'gobar'go rg utomstående vieris, vierrás- attr

vieris utplåna dus'Šadit utrannsaka suoggardit, (noga

undersöka) guorahallat 1 utreda čiel'gadit, (undersöka)

dut'kat tk utredning čiel'gadæbmi m; (kommitté) čiel'gadanláv'digåd'di dd

utrustning gál'vo lv, (förnödenheter) pl, dár'bašat utrymme loabmi m, saddji j uträtta (bestyrd) doaimahit, (genomföra, gå ärenden el dyl) gærgahit, (avsluta) loappahit utseende hábmi m utsida ålgubælli 1 utsikt (vanl bara i nom) oainos,

[-åi'dnus-u-]

{+åi'dnus- u+} t sira girjohit

utsirning (på föremål) gir'ji rj utskott doai'bmagåd'di dd,

(kommitté) láv'digåd'di dd utskällning bæl'ko lk utslag ruob'bi bb utslagsgivande (avgörande) mær-

ridæd'dji utsliten (av hårt arbete) lámis,

lábmás- attr lámes utspridd (långt från varandra) bieðgoi, bið'gulagai, bið'gusis utsträckning vii'dudat kk g; i vilken utsträckning, man maðe? i tämligen stor utsträckning, mihá mud'dui utsträckt (i utsträckt ställning) gæi'got; (vidsträckt) viidis, vii'dás- attr viidis; (utbredd)utstå-val

216

læb'bot; (uttänjd) ill, fadna-gassii, lok, fadnagasas utstå gil'låt

utställning čájáhus ss s utsökt (utmärkt) vál'ljogas ss s utsöndra (vätska) vuoččot ž uttal jiednadæbmi m uttala (t ex ett ord) jiednadit utter čævris, čæv'rá-uttryck dajaldat kk g, dajahus ss s, (talesätt) sádnivájas, [-váddjas-utvald-] {+váddjas- utvald+} vál'ljejuvvun utveckla åv'dánat'tit tt, (främja) åvdidit

utvecklande åv'dánat'tin, åv'-

dánat'tim-, åvdidæbmi m utvecklas åv'dánit utveckling åv'dánæbmi m utvidga (göra större) viididit utvidgas (om område el yta)

vii'dot id utväg gæi'dno in, (råd) ráđđi đ utvändig ålgoldas ss s utvändigt ålgoldasat, ålgol utåt ålgus, ålgus guv'lui, (ut på djupare vatten) fáv'lái

v

vacker céi bbat ~ čábbis,čáb'bá(s)-attr čábba, fáv'ro vr attr fávros vackert čáb'bát vackrast čáb'bámus ss s vad (vad, vilken, vad för en) mii, ma-, (den, det som, vad; i objektskasus brukas maid, vad, både i sg och pl) mii, ma-; (vem, vilken, vad för en)

gii, gæ-, (vem, vilken, vad för en; vem, i nom när det är fråga om ngn i en begränsad grupp personer) gutte đ; (vad, vilken, vad för en; av två) goab'bá bb; (vem, vilken, vad för en, av en bestämd grupp av personer, föremål el djur) guttemuš, guđemuž'ža-žž

vad (vadställe) gála, gállam-;

(när man slår vad) vætto đ vagga (vagga ett barn i vagga el liknande) vuot'tot tt, (vagga ett barn på armen el knäet) biebmadit, bieb'mat bm; (gunga) träns, sugahit vagga (vagga av samisk typ)

gietka, giet'kam-vagn váv'dna vn, (kärra) pl, jår'rit

vaja (honren) váža, váččam-vak sud'di dd

vaka gåccit z, (vaka över el hos ngn sjuk) gåzihit; (vaka över, skydda) gát'tet vaken gåc'ci, (vaksam) gåc'cevaš ž'žžž

vakna gåc'cát, måriidit, (plötsligt

vakna) mårihit vaksam gåc'cevaš ž'ž žž, (försiktig) várrogas ss s vakt fák'ta vt, gæč'či; (vaktskift)

vuorro r vakta (hålla vakt) fák'tet; (vaka över, skydda) gát'tet; (passa, se till) gæč'čat čđ; (vakta en betande hjord) guođuhit val vál'ga lg, (väljande) vál'ljen,

[-vál'ljem-val-]

{+vál'ljem- val+} (djuret) fális, fál'lá-utstå-val

216

læb'bot; (uttänjd) ill, fadna-gassii, lok, fadnagasas utstå gil'låt

utställning čájáhus ss s utsökt (utmärkt) vál'ljogas ss s utsöndra (vätska) vuoččot ž uttal jiednadæbmi m uttala (t ex ett ord) jiednadit utter čævris, čæv'rá-uttryck dajaldat kk g, dajahus ss s, (talesätt) sádnivájas, [-váddjas-utvald-] {+váddjas- utvald+} vál'ljejuvvun utveckla åv'dánat'tit tt, (främja) åvdidit

utvecklande åv'dánat'tin, åv'-

dánat'tim-, åvdidæbmi m utvecklas åv'dánit utveckling åv'dánæbmi m utvidga (göra större) viididit utvidgas (om område el yta)

vii'dot id utväg gæi'dno in, (råd) ráđđi đ utvändig ålgoldas ss s utvändigt ålgoldasat, ålgol utåt ålgus, ålgus guv'lui, (ut på djupare vatten) fáv'lái

v

vacker céi bbat ~ čábbis,čáb'bá(s)-attr čábba, fáv'ro vr attr fávros vackert čáb'bát vackrast čáb'bámus ss s vad (vad, vilken, vad för en) mii, ma-, (den, det som, vad; i objektskasus brukas maid, vad, både i sg och pl) mii, ma-; (vem, vilken, vad för en)

gii, gæ-, (vem, vilken, vad för en; vem, i nom när det är fråga om ngn i en begränsad grupp personer) gutte đ; (vad, vilken, vad för en; av två) goab'bá bb; (vem, vilken, vad för en, av en bestämd grupp av personer, föremål el djur) guttemuš, guđemuž'ža-žž

vad (vadställe) gála, gállam-;

(när man slår vad) vætto ð vagga (vagga ett barn i vagga el liknande) vuot'tot tt, (vagga ett barn på armen el knäet) biebmadit, bieb'mat bm; (gunga) träns, sugahit vagga (vagga av samisk typ)

gietka, giet'kam-vagn váv'dna vn, (kärra) pl, jår'rit

vaja (honren) váža, váččam-vak sud'di dd

vaka gåccit z, (vaka över el hos ngn sjuk) gåzihit; (vaka över, skydda) gát'tet vaken gåc'ci, (vaksam) gåc'cevaš ž'žžž

vakna gåc'cát, måriidit, (plötsligt

vakna) mårihit vaksam gåc'cevaš ž'ž žž, (försiktig) várrogas ss s vakt fák'ta vt, gæč'či; (vaktskift)

vuorro r vakta (hålla vakt) fák'tet; (vaka över, skydda) gát'tet; (passa, se till) gæč'čat čð; (vakta en betande hjord) guoðuhit val vál'ga lg, (väljande) vál'ljen,

[-vál'ljem-val-]

{+vál'ljem- val+} (djuret) fális, fál'lá-217

vall (naturlig äng) gied'di dd valla (vakta en betande hjord)

guoðuhit valp vielpis, viel'pá-van (van vid; med ill) hár'jánan vana hár'jánæbmi m; (bruk) vierro r, dáppi b; ha för vana att, lávet vandra váddjulit, (vandra omkring) gål'gat lg, vándardit vandring váddjulus ss s, gål'gan,

gål'gam-, gålgadæbmi m vanför lámis, lábmás- attr lámes vanhelga æppebasohit vanlig dábálaš ž'ž žž, (traditionell) virulaš ž'ž žž vansköta goaridit vante fác'ca cc

vantrivas amastit, (ha tråkigt)

láitastuvvat v vantro (otro) æppeås'ko sk,

(villfarelse) æppeják'ko kk vanära æppegud'nejat'tit tt, (äre-

kränkä) hæp'pášut'tit tt vanära æppegud'ni vapen vær'jo rj, (skjutvapen) bážán; (krigsredskap) soatti-biergas, -bier'gas-var sieddja j

var (varje) attr, juokke; var och en, iešguttege ð; var och en (om person), juokkehaš ž'ž žž; var och en (av två), goab'bat; var och en (av fler än två), guttet — ie§ guttet vari gås? (vilken väg el på vilket ställe) gåggu, (vilken väg ungefär) gåigu vara (gods; pl, förnödenheter) gál'vo lv; (handelsvara) várra r

vall-varken

vara (hjälpverb och i bet befinna sig, finnas) læt — lækkit; (vara, vistas) årrot r (motsvarar verbet læt utom i dess användning som hjälpverb); (förbli, hålla sig) bissot s; (fortgå) bis1 tit st

varaktig bis'tevaš ž'ž žž, (beständig) bis'suvaš ž'ž žž, (tidsödande, långvarig) ak'kái attr ak'kás varandra guoi'bmi im (böjt i vederbörligt kasus och med poss suff i dual el pl föregånget av goab'bat (när det är fråga om två personer) el guttet (om flera personer)); (med varandra) gas'kan el gaskas (med poss suff i dual el pl); (ett flertal reciproka verb bildas med avlednings-ändelsen -dit; t ex gåvnadit träffa varandra, träffas av gáv'dnat vn, träffa); nära varandra, båldalagai, lakka-lagai; mot varandra, vuos'-tálagai; med varandras hjälp, væk'kálagai varannan juokke nub'bi bb varas sieddjot j vardag år'ga rg varelse hæggalaš ž'ž žž varför månne — man'ne — man'-nes, manin, man ditte; (av vilken anledning) man sivas varg gum'pe mp, náv'di vd,

stál'pi lp vari mas varifrån gås varje juokke

varken — eller ii — ii gevarm-verksam

218

varm lieggas, lieg'gas- attr lieg'-ga, (mycket varm, het) bákkas, bák'kas- attr bák'ka; (om väder, luft, vind) bivval attr biwalis; (som ger gott skydd; om kläder) suod'djái attr suod'djás, suojis, suoddjás-attr suojis; hålla sig el vara

varm (dvs inte frysa), bivvat v; bli varm(are), lieg'ganit varmed maina

varna várohit, vár'ret, (allvarligt varna) vágohit; (varna; förmana) cuigudit varning vårohus ss s, vár'rehus ss s, (förmaning) cuigudus ss s varsam várrogas ss s varsamhet várra r, várrogas-

vuotta ð vartill masa

vass bas'til attr bas'tilis, áv'jui

attr áv'jus vass la mis'so ss vasst bas'tilit vatten čácci z

vattendroppe ðáccigoaikanas ss s vattenfall går'ži rž, gaččahat kk g vattenreglering čáccibád'dadæb-mi m

vattenrik čác'cái attr čác'cás vattentät attr, jæk'ki, (tät) divtis,

dik'tás- attr divtis vattenyta čáccigiera, -gierrag-veck mác'ci cc, (vikning) máccas-tat kk g; (vackert fallande veck på kläder) lådnji nj vecka vak'ko kk vecka mác'cot cc, (lägga ett

veck) máccastit ved pl, muorat, boal'dinmuorat; (vedträ) muorra r

vederstyggelse nuos'kivuotta ð,

fas'tivuotta ð vedervärdig (mycket ful) råbmi m attr råmes; (avskyvärd) fas'ti st attr fastis ~ fastes vedträ muorra r, hál'go lg vek (fig, vek; skör) rašši š attr rašis; (fig, medgörlig; klen, svag om föremål el material) dimis, dibmás- attr dibma; (späd, vek; öm) njuoras, njuor-ras- attr njuorra; (om människor och arbetsdjur) smái'ti it attr smáites vem (vem, vilken, vad för en) gii, gæ-, (av två personer) goab'bá bb, (av en bestämd grupp) guttemuš, guðemuž'ža žž, (i nom när det är fråga om någon i en begränsad grupp personer) gutte ð verk (ämbetsverk) doaimahat kk g; (gärning) dakko g, (arbete) bar'go rg, (alster) duoddji j, dakkan, dakkam-verka (handla, vara i verksamhet) doai'bmat im; (ha verkan, medföra) dud'djut; (ha (en bestämd) verkan) váikohit; (förefalla) årrot r verklig attr, al'bma(-), duoðalaš ž'žžž

verkligen aitu; (förstärkande partikel) gal; (sannerligen) duoðai, (på allvar) duoðas verklighet duoðalašvuotta ð,

(faktum) duottaáš'ši šš verkningsfullváikohæd' dji, (effektiv) bæk'til attr bæk'tilis, (slagkraftig) fámulaš ž'ž žž verksam váikohæd'dji, {företag-219

verksamhet-vild

sam) doaimalaš ž'ž žž, doai'-bmil attr doai'bmilis verksamhet doai'bma im, (rörelse) likkadæbmi m verktyg bar'goræi'do id, duod-

djinæv'vo vv vers vær'sa rs veta diettit ð vete nisu-, pl, nisot vetenskap dieða, diettag-vetenskaplig dieðalaš ž'ž žž vetenskapsman dieðaålmái, -ål'-bmá-, (forskare) diðuštæd'dji, dut'ki

veterinär sibitdoavtir, -doak'tár-ve ter lig (i ill och lok) diet'te-

vassii, diet'tevasas vetskap dietto ð

vett (omdöme, förstånd) dái'do

id, (förnuft) jær'ga rg vi mii, gen, min; (om två)

moai, mun'nu-via postp, båk'te, postp, miel'de vice attr, saddjásaš vid postp, lut1 te; (befintlighet vid sidan av) postp, guoras; (i riktning intill, vid sidan av) postp, gurrii; (nära förbi; om färd el rörelse) postp, adv, guora

vid (vidsträckt) viidis, vii'dás-attr viidis, (rymlig) gal'lji llj attr galljes vidare vii'dásæbbut; och så vidare (osv), ja nu vii'dásæbbut (j.n.v.) vidd vii'dudat kk g

vide sieð'ga ðg

videsnår sieð'garåtto ð, råtto ð vidga vii'dodit, viididit vidmakthålla bajásdoallat 1

vidmakthållande bajásdoalahus ss s

vidröra guos'kat sk vidsträckt viidis, vii'dás- attr viidis

vifta (vinka) sævvit v; (gestikulera) fái'pot ip; (med svansen; om hund) lik'šat vš ~ lik1 šot vš; (slänga med ett föremål) šliv'-got vg

vig (smidig) láš'mat, láš'mad- att

láš'mes viga vihahit vigning vihahæbmi m vigsel (även vigning) vihahæbmi m, vihahus ss s, pl, vihat; (vigsel-) viha-; (giftermål) nái-tos, nái'tus-vik luok'ta vt

vika mác'cot cc; (vika av, vika undan) gái'dat id, (vika av; om väg) ærránit vikarie saddjásaš ž'ž žž vikt dæd'do dd; (ngt viktigt)

dætalašvuotta ð viktig dætalaš ž'ž žž, mávsulaš ž'ž žž, vik1 tet, vik'teg- attr vik'tegis, (betydelsefull) væd'-djil attr væd'djilis viktig (högmodig) čæv'lái attr čæv'lás

vila vuoiqastit, (om söndagen el rel) vuoirjadit; (ligga och vila om djur) livvadit vila vuoigastæbmi m; (rel) vuoirjadus ss s; (i liggande ställning om djur) livva v

vild (bångstyrig; om djur; hetsig;

om människor) hil'bat, hil'-bad- attr hil'bes; (ostyrig) vildas, vil'das- attr vil'da;vildan-virrvarr

(ej tam) luoðos, luððus- attr luoðos; (förvildad; fanatisk) attr, vil'la(-) vildan (i vildan, fritt, utan skötsel om ren) ill, væidalassii, lok, væidalasas vildmark mæc'ci cc vildren gåd'di dd vilja (även vilja ha) sittat ð, dát'tot tt, (önska) háliidit; (idas) gii1 let; (gärna vilja gå el fara någonstans el göra ngt) vig'gat gg vilja subst, dát'to tt; (håg, lust)

háliidus ss s vilken (vem, vilken, vad för en) gii, gæ-, (av två personer) goab'bá bb, (av en bestämd grupp) guttemuš, guðemuž'ža-žž, (vad, vilken, vad för en) mii, ma-vilkendera goab'bá bb villfarelse čáddjádus ss s; (vanföreställning) æppeják'ko kk villig dáttulaš ž'ž žž; (-villig; som andra sammansättningsled) -dáttut, -dàttug-, attr -dáttut, -mielalaš ž'ž žž; (beredvillig) gær'gat, gær'gad-attr gær'gadis— ger'ges; (foglig) mieðis, miettás- attr mieðisis villigt mielalažžat villkor æk'to vt

villo- (i sammansättning) værre-villolära værreoap'pa pp villoväg værregæi'dno in vilodag vuoirjadanbæi'vi iv, vuoi-

qastanbæi'vi iv vilse láp'pun; gå vilse, láp'put vin viina, vii'dni in

vina njur'got rg

vind bieg'ga gg; (bris) hiei'bma im; (hård vind) riððo ð; (kall vind efter fuktigt väder) ruvaš, ruvvaš-; (bitande vind om vintern) vaššo š, vaššulat kk g; (medvind) mietti ð, mietti-bieg'ga gg; (motvind) vuos'ti st, vuos'tibieg'ga gg; (nordlig vind) davádat kk g; (sydlig vind) luládat kk g; (vindstöt) spál'li 11 vind (övre våning) låk'ta vt vindblotta bieg'gagaikuhat kk g vinddrag (svagt vinddrag) jiella 1, (kallt vinddrag) ruvaš, ruvvaš-vindfälle guoddo, gud'du-vindsida bieggabælli 1 vindstilla goal'ki lk vindstöt spál'li 11 vinge soaddji j vingfjäder soaddjidål'gi lg vingård vii'dnigár'di rd vinka sævvit v vinkel čiekka g vinna vuoi'tit it vinnare vuoi'ti vinning vuoi'to it vinst vuoi'to it vinter dál'vi lv

vinterbete dál'viguotton, -guot-tom-

vinterbetesland dál'viláidun, -lái'-dum-

vinterboplats dál'viåruhat kk g vintersko gåiket, pl, gåikehat vinterväg raŧŧi ŧ; (översnöad vinterväg som bara svagt kan urskiljas) doalli 1 virrvarr måi'vi iv221

vis-vårdslös

vis (sätt) lákki g, vuokki g,

gen, làddje vis viisis, vii'sá(s)- attr viisis visa (sång) lávla, láv'lag-visa ðájehit; (visa på, påpeka) cujohit; (visa sig, komma fram) ittit ð visdom viisisvuotta ð vishet viisisvuotta ð, (förstånd)

jier'bmi rbm vision (syn) oainÁhus ss s viska (flera ggr el viskande berätta ngt) savkohit, (en gång) säv'kalit viskande sav'kusii viskning savkas, sav'kas-vispa fierrot r, vis'pet viss (säker) vissis, vis'sás- attr vissis; (en viss, någon) soamis, soabmás- attr soames visselpipa njurganas ss s vissen (om gräs och örter) gålnas,

gål'dnas- attr gål'dna visshet vissisvuotta ð vissla njur'got rg vissling njurgástat kk g vissnad ástas, ás'tas- attr ás'ta-, (om gräs och örter) gålnas, gål'dnas- attr gål'dna; (om lövträd som inte ruttnat) gálvas, gál'vas- attr gál'va vissna ás'tat st, gål'dnat ln visst (säkert) vis'sa vistas årrot r, årudit viste åruhat kk g visthus ái'ti it

vit viel'gat, viel'gad- attr vil'ges, (snövit) čæs'kat, čæs'kad- attr čes'kes, (nästan vit; om ren el hund) jievjas, jiev'jas- attr

jiev'ja; helt vit ren, gab'ba bb; nästan helvit ren, jiev'ja vj vitt (vitt omkring; vitt och brett) vii'dát

vittja is'kat sk, oap'pat pp vittna duoðaštit

vittne vittan, (rel vanl) duoðaš-

tæd'dji vittnesbörd duoðaštus ss s vokal vokála votera (rösta) jienastit vrede moarri r, sut'to tt vredgas moaráhuvvat v vrida bådnjat nj; (vrida runt)

jårahit vriden pred, bådnjot vrist juol'gilaðas, -laððas-vrå čiekka g, loav'ko vk vuxen ållis, ål'lás- attr allis ~ ålles, ållisšaddut, -šaddug- attr -šaddut; (en vuxen) ållisål-muš, -ål'bmu-våg bárro r, (stor våg) skáwal våg (att väga med) viekkat,

viekkag-, væk'ta vt våga duos'tat st, åskildit; (ha

mod att göra ngt) ar'vat rv våghalsig duos'til attr duos'tilis våld vækkavál'di Id våldsam garas, garras- attr

garra våldsamt garrasit våning (lägenhet) ásadat kk g vår giðða ð

vård dik'šo vš, dik'šon, dik'šom-;

(hägn) ill, hál'dui, lok,, háldos vårda (skötd) dik'šot vš, (bevara) gát'tet

vårdslös fuolahæbmi m attr -his, fuollamæt'ton, -mæt'tom-,vårvinter-vända

222

(<oförsiktig) várahæbmi m attr -his

vårvinter giððadál'vi lv våt njuoskas, njuos'kas- attr njuos'ka, (fuktig) lávtas, lák'-tas- attr lák'ta; (uppblött om t ex skinn och skinnföremål) luvas, luvvas- attr luvva väcka (även fig) båk'tit vt, (ej

fig) ráv'kat vk väckelse måriidus ss s väckt mårrånan; bli väckt, rel, måriidit

väder dál'ki lk, il'bmi lm; (klart väder), fier'to rt, (fullständigt molnfritt) jælahas ss s, šærádat kk g; varmt väder, bivval; milt väder, liehmo; vackert väder, buorádat kk g; kyligt väder, gállo 1 väderstreck almihál'ti lt, (riktning) guov'lo vi vädra hak'sit vs

väg (fig och konkr) gæi'dno in, (landsväg) máðii ~ máðiddja, ack máðija; (vägsträcka) gas1-ka sk; (i vissa uttryck: vara på väg, ge sig i väg etc) mát'ki tk; (flyttningsväg el -stråk) jåttulat kk g, geinudat kk g väga intr, dæd'dit dd; (väga

vikten av ngt) vik'ket vägg sæi'dni in

vägleda (visa vägen) oappistit; (handleda) bagadit, (instruera) oai'vadit vägledare oappistæd'dji vägledning oappistæbmi m, (handledning) bagadus ss s, (instruktion) oai'vadus ss s vägra (att göra ngt) biettadit,

biet'talit; (förbjuda) giel'dit Id vägran biet'talus ss s vägsträcka gas'ka sk vägvisare oappis, oap'pás-, oap-

pistæd'dji väl (bra) bures

väl (i antaganden och frågor) alma; (partikel) hal, han, gal; (nog, säkert) vis1 sa välbärgad jábálaš ž'ž žž väldig (oerhört stor) hir'bmat, hir'bmad- attr hir'bmat; attr ái'bmadas väldigt (mycket; som bestämning till adj el adv) hui; (som adv till ett verb) hir'bmadit; (i utrop och som adv till adj) hir'bmat välja vál'ljet

välkommen buresboattin, -boat-

[-tim-välling-]

{+tim- välling+} juk'ca vc

välmående buresbir'gejæd'dji,

(förmögen) jábálaš ž'ž žž välsigna buressiv'dnidit välsignelse buressiv'dnádus ss s välsmakande nj álgis ~ nj ålgat,

njal1 gå- attr njålga välstånd buorridilli 1, (överflöd)

val'lji Hj välta intr, gåbmánit; träns,

gåmihit vältra fierahallat 1 välvillig buorremielalaš ž'ž žž vän us'tit, us'tib-vända (vända, snö) träns, jår1-galit; (vända om; med refl pr ön vända sig) j år'galit; (vända sig om; en gång el plötsligt) jår'gihit; (plötsligt vända om) jårgehit; (vända223

väninna-vävsked

tillbaka) mác'cat cc, jår'galit ruok'tut; (sno ut och in, upp och ned) jår'got rg väninna us'tit, us'tib-vänja (vänja vid ngt, ill) hár'jehit; (vänja sig vid ngt, ill), hár'jehit (med refl prori); (vänja sig vid (att)), hár'jánit vänlig us'titlaš ž'ž žž vänlighet us'titlašvuotta ð vänligt us'titlažžat vänskap us'titvuotta ð vänster oböjl, gurot vänta vuor'dit rd väpna (beväpna) vær'jodit värd guossuhæd'dji, (gästvän)

verde värde ár'vo rv

värdefull árvulaš ž'ž žž, (viktig)

mávsulaš ž'ž žž värdelös árvuhæbmi m attr -his, (av litet värde) hál'bi lb attr hálbes, (onyttig, meningslös) duššálaš ž'ž žž värdera (uppskatta värdet av) árvuštallat 1; (värdesätta) árvos adnit n

värdig dåkkálaš ž'ž žž, gelbulaš ž'žžž

värdinna guossuhæd'dji värk vær'ka rk, vár'ka rk, (kraftig värk) særgahat kk g, ludduhat kk g värka vær'kat rk, vár'kat rk, (värka kraftigt) sær'gat rg, luod'dot dd värld máil'bmi lm, (fig, värld,

tillvaro) il'bmi lm världskrig máilmisoatti ð världslig máilmálaš ž'ž žž, (timlig) áigálaš ž'ž žž

värma (värma (upp) lig1 get, lieggadit, (vid eld) bái'tit it, (upphetta) bákkadit; (ge värme; om kläder) bik'tit vt; (värma sig) bik'talit värme lieggas, lieg'gas-; (hetta) bák'ka kk; (uppvärmning t ex i ett hus) lieggadus ss s värn (skydd) suoddji j, suoddja-lus ss s

värnlös værjuhæbmi m attr

værjuhis värre vær'rát, vær'rábu-, (sämre) bahát, bahábu-;a^, vær'rábut, bahábut; dess värre, daðe bahábut värst vær'rámus ss s, (sämst) bahámus ss s; adv, vær'-rámusat, bahámusat väsen (levande väseri) hæggalaš ž'ž žž; (natur, kynne) luon'do nd

väska láv'ka vk väsnas šlábmat m vässa saddjit j, (bryna) hei'dnet väster oar'ji rj; (i sammansättning med -bælli och -gæðči) oarja-; mot väster, oarjás; / väster el västerifrån, oar'jin västerifrån oar'jin västerut oarjás västsida oarjabælli 1 väta (göra (genoni)våt) njuos'-kadit, (fukta) lak'tadit, (blöta upp) luvvadit väv gåða, gåððag-, gåðos,

[-gåððus-väva-]

{+gåððus- väva+} gåððit 5

vävsked (att väva skoband och bälten med) njui'kon, njui'-kom-växa-åra

växa šad'dat dd; (tillta, bli större) stuorrot r; (växa upp) bajáššad'dat dd växla (variera) mål'sašuvvat v, (förändras) nubbástuwat v; (växla pengar) cuv'ket växlande mål'sašuv'vi, (obeständig) bissumæt'ton, -mæt'tom-växt konkr och abstr, šad'do dd,

(planta) šadda, Šad'dag-vörda árvos adnit n, (ära)

gud'nejat'tit tt vördnad árvos ad'nujubmi m

y

yla hål'vot Iv ylle ul'lo 11 ylletyg ul'Iodirj'ga rjg yngel (fiskyngel) væjet, væjeh-yngling nuorahaš ž'ž žž yngre nuorat, nuorabu-yngst nuoramus ss s ynklig ár'ki rk attr árkes yra (yrväder) bår'ga rg, guol'do Id

yra (tala i yrsel) bieððat ð, dáddjot j, (svamla) hoav'ridit; (yra om snö, vatten, sand) bår'gat rg, guol'dot Id yrke fid'no dn yrkesskola fid'noskuv'la vi yrväder bår1 ga rg, guol'do Id yta (översta skiktet av ngt)

giera, gierrag-ytter- attr, ålgoldas; (över-, som är utanpå) bajildus-; 0' sammansättning med -bælli och -gæðči) ålgu-ytterkläderpl, bajildus bik'tasat

224

ytterligare vel, velá yttersida ålgubælli 1 ytterst ålgomus ss s yttra jiednadit, (säga) daddjat j, (plötsligt yttra) lát'testit, lát'-tet, (ta till orda) bák'kudit yttre ålgot, ålgobu-, (det yttre av ngt) ålgoldas ss s, (ytter-) attr, ålgoldas ytvidd viidos, vii'dus-yxa ák'šo

yxskaft ák'šonaðða ð å

å (uttryck för beklagande, glädje

etc) vuoi åder suodna n åhörare gul'dalæd'dji åka vuoddjit j, (åka i väg) vuod'-dját; (åka skidor) čuoi'gat ig; (åka skidor nedför backe) čierastit, čierastallat 1; (åka bil) biila fáros vuoddjit j ålder akki g

ålderdom boaresvuotta ð åldras boaråsmit, boaråsmuv-vat v

ånga subst, hev'ru vr, liev'la vi,

(dunst) liev'di vd ånga intr, hæv'rot vr; (när man gör ngt rent med ånga el kurerar en sjukdom) träns, háv'dot vd; (dunsta) bårgistit ånger gáttamuš šš š ångerfull gáttavaš ž'ž žž ångra gáttat ð årjakki g åra ái'ro ir växa-åra

växa šad'dat dd; (tillta, bli större) stuorrot r; (växa upp) bajáššad'dat dd växla (variera) mål'sašuvvat v, (förändras) nubbástuwat v; (växla pengar) cuv'ket växlande mål'sašuv'vi, (obeständig) bissumæt'ton, -mæt'tom-växt konkr och abstr, šad'do dd,

(planta) šadda, Šad'dag-vörda árvos adnit n, (ära)

gud'nejat'tit tt vördnad árvos ad'nujubmi m

y

yla hål'vot Iv ylle ul'lo 11 ylletyg ul'Iodirj'ga rjg yngel (fiskyngel) væjet, væjeh-yngling nuorahaš ž'ž žž yngre nuorat, nuorabu-yngst nuoramus ss s ynklig ár'ki rk attr árkes yra (yrväder) bår'ga rg, guol'do Id

yra (tala i yrsel) bieððat ð, dáddjot j, (svamla) hoav'ridit; (yra om snö, vatten, sand) bår'gat rg, guol'dot Id yrke fid'no dn yrkesskola fid'noskuv'la vi yrväder bår1 ga rg, guol'do Id yta (översta skiktet av ngt)

giera, gierrag-ytter- attr, ålgoldas; (över-, som är utanpå) bajildus-; 0' sammansättning med -bælli och -gæðči) ålgu-ytterkläderpl, bajildus bik'tasat

224

ytterligare vel, velá yttersida ålgubælli 1 ytterst ålgomus ss s yttra jiednadit, (säga) daddjat j, (plötsligt yttra) lát'testit, lát'-tet, (ta till orda) bák'kudit yttre ålgot, ålgobu-, (det yttre av ngt) ålgoldas ss s, (ytter-) attr, ålgoldas ytvidd viidos, vii'dus-yxa ák'šo

yxskaft ák'šonaðða ð å

å (uttryck för beklagande, glädje

etc) vuoi åder suodna n åhörare gul'dalæd'dji åka vuoddjit j, (åka i väg) vuod'-dját; (åka skidor) čuoi'gat ig; (åka skidor nedför backe) čierastit, čierastallat 1; (åka bil) biila fáros vuoddjit j ålder akki g

ålderdom boaresvuotta ð åldras boaråsmit, boaråsmuv-vat v

ånga subst, hev'ru vr, liev'la vi,

(dunst) liev'di vd ånga intr, hæv'rot vr; (när man gör ngt rent med ånga el kurerar en sjukdom) träns, háv'dot vd; (dunsta) bårgistit ånger gáttamuš šš š ångerfull gáttavaš ž'ž žž ångra gáttat ð årjakki g åra ái'ro irväxa-åra

växa šad'dat dd; (tillta, bli större) stuorrot r; (växa upp) bajáššad'dat dd växla (variera) mål'sašuvvat v, (förändras) nubbástuwat v; (växla pengar) cuv'ket växlande mål'sašuv'vi, (obeständig) bissumæt'ton, -mæt'tom-växt konkr och abstr, šad'do dd,

(planta) šadda, Šad'dag-vörda árvos adnit n, (ära)

gud'nejat'tit tt vördnad árvos ad'nujubmi m

y

yla hål'vot Iv ylle ul'lo 11 ylletyg ul'Iodirj'ga rjg yngel (fiskyngel) væjet, væjeh-yngling nuorahaš ž'ž žž yngre nuorat, nuorabu-yngst nuoramus ss s ynklig ár'ki rk attr árkes yra (yrväder) bår'ga rg, guol'do Id

yra (tala i yrsel) bieððat ð, dáddjot j, (svamla) hoav'ridit; (yra om snö, vatten, sand) bår'gat rg, guol'dot Id yrke fid'no dn yrkesskola fid'noskuv'la vi yrväder bår1 ga rg, guol'do Id yta (översta skiktet av ngt)

giera, gierrag-ytter- attr, ålgoldas; (över-, som är utanpå) bajildus-; 0' sammansättning med -bælli och -gæðči) ålgu-ytterkläderpl, bajildus bik'tasat

224

ytterligare vel, velá yttersida ålgubælli 1 ytterst ålgomus ss s yttra jiednadit, (säga) daddjat j, (plötsligt yttra) lát'testit, lát'-tet, (ta till orda) bák'kudit yttre ålgot, ålgobu-, (det yttre av ngt) ålgoldas ss s, (ytter-) attr, ålgoldas ytvidd viidos, vii'dus-yxa ák'šo

yxskaft ák'šonaðða ð å

å (uttryck för beklagande, glädje

etc) vuoi åder suodna n åhörare gul'dalæd'dji åka vuoddjit j, (åka i väg) vuod'-dját; (åka skidor) čuoi'gat ig; (åka skidor nedför backe) čierastit, čierastallat 1; (åka bil) biila fáros vuoddjit j ålder akki g

ålderdom boaresvuotta ð åldras boaråsmit, boaråsmuv-vat v

ånga subst, hev'ru vr, liev'la vi,

(dunst) liev'di vd ånga intr, hæv'rot vr; (när man gör ngt rent med ånga el kurerar en sjukdom) träns, háv'dot vd; (dunsta) bårgistit ånger gáttamuš šš š ångerfull gáttavaš ž'ž žž ångra gáttat ð årjakki g åra ái'ro ir225

årlig-ändtarm

-årig (imed gen före) -jakkásaš ž'žžž årlig jakkásaš ž'ž žž årligen jakkásažžat årsgammal jakkásaš ž'ž žž årtal vuoðalåkko g årtull åggo rj, fanaságqo q ås (höjdrygg) čårro r, (brant ås) buol'ža lž; (landrygg) čiel'gi lg, (smal och hög ås, förhöjning) gielas, giellas-; (takås; bergås) hár'ji rj åsikt oai'vil, oaivildubmi m;

(syn) oai'dno in åska baján åskby bajánoak'ti vt åskmoln bajánbal'va lv åsksmäll bajánčærgas, -čær'gas-åskväder bajándál'ki lk åskådare gæč'či

åstadkomma ái'gáibuk'tit vt,

buvtihit, (medföra) dagahit åsyn oai'dno in

åt (åt, för, till uttryckes på samiska vanl med kasus ill)', (åt el för mig, dig, sig (själv) etc) alcesan, alcesat, alcesis etc

återse: återse varandra, oai'dnalit återseende oai'dnalæbmi m återvända mác'cat cc åtgång manno n, (utgift) gållo 1 åtgärd lágádus ss s åtminstone áinas, juobe, (minst)

uccimusat, unnimusat åtrå váinohit åtskilja sir'ret, ærohit åtskiljande ærohus ss S åtskilliga pl, moanat åtskillnad vælla 1

åtta gávci, gen, ack gávci, ill, gák'cái, ess, gák'cin

ä

äga æigáduššat š, (ha (ngt), uttryckes i samiska vanl med hjälpverbet læt varvid ägaren står i lok och det ägda i nom) ägare æigát, æigåd-, isit, isid-ägg månni n

ägodel åbmudat kk g, oabmi m, (ägodelar, tillhörigheter) dávvir äktenskap náitosdilli 1, náitoslit'-to tt, (ill och lok av nåitos) nái'tusii, nái'tusis äldre boarrásæb'bo bb äldst boarrásæmos, boarráseb-

[-mus-älg-]

{+mus- älg+} sarva, æl'ga lg älgjakt sarvabiv'do vd älska æc'cit cc, rákkistit älskad rákkis, rák'kás- attr

rákkis, æccálaš ž'ž žž älv ædno n, jåkka g ämbete ámmát, ámmáh-ämbetsverk doaimahat kk g ämna ái'got ig

ämne ávnas, áv'dnas-, (tyg till

klädesplagg) dig1 ga qg än (i jämförelse) gå; (som helst) vaiku

ända ~ ände gæčði ž, (slut) loap'-pa pp, ända fram till elända från, gidda - ráddjái, gidda -råjis

ändelse gežuhas ss s

ändlös loap'pamæt'ton, -mæt'-

tom-, gežehæbmi m attr -his ändtarm battačoalli 1

-årig (imed gen före) -jakkásaš ž'žžž årlig jakkásaš ž'ž žž årligen jakkásaž̌žat årsgammal jakkásaš ž'ž žž årtal vuoðalåkko g årtull águo rj, fanaságqo q ås (höjdrygg) čårro r, (brant ås) buol'ža lž; (landrygg) čiel'gi lg, (smal och hög ås, förhöjning) gielas, giellas-; (takås; bergås) hár'ji rj åsikt oai'vil, oaivildubmi m;

(syn) oai'dno in åska baján åskby bajánoak'ti vt åskmoln bajánbal'va lv åsksmäll bajánčærgas, -čær'gas-åskväder bajándál'ki lk åskådare gæč'či

åstadkomma ái'gáibuk'tit vt,

buvtihit, (medföra) dagahit åsyn oai'dno in

åt (åt, för, till uttryckes på samiska vanl med kasus ill)', (åt el för mig, dig, sig (själv) etc) alcesan, alcesat, alcesis etc

återse: återse varandra, oai'dnalit återseende oai'dnalæbmi m återvända mác'cat cc åtgång manno n, (utgift) gållo 1 åtgärd lágádus ss s åtminstone áinas, juobe, (minst)

uccimusat, unnimusat åtrå váinohit åtskilja sir'ret, ærohit åtskiljande ærohus ss S åtskilliga pl, moanat åtskillnad vælla 1

åtta gávci, gen, ack gávci, ill, gák'cái, ess, gák'cin

ä

äga æigáduššat š, (ha (ngt), uttryckes i samiska vanl med hjälpverbet læt varvid ägaren står i lok och det ägda i nom) ägare æigát, æigåd-, isit, isid-ägg månni n

ägodel åbmudat kk g, oabmi m, (ägodelar, tillhörigheter) dávvir äktenskap náitosdilli 1, náitoslit'-to tt, (ill och lok av nåitos) nái'tusii, nái'tusis äldre boarrásæb'bo bb äldst boarrásæmos, boarráseb-

[-mus-älg-]

{+mus- älg+} sarva, æl'ga lg älgjakt sarvabiv'do vd älska æc'cit cc, rákkistit älskad rákkis, rák'kás- attr

rákkis, æccálaš ž'ž žž älv ædno n, jåkka g ämbete ámmát, ámmáh-ämbetsverk doaimahat kk g ämna ái'got ig

ämne ávnas, áv'dnas-, (tyg till

klädesplagg) dig1 ga qg än (i jämförelse) gå; (som helst) vaiku

ända ~ ände gæčði ž, (slut) loap'-pa pp, ända fram till elända från, gidda - ráddjái, gidda -råjis

ändelse gežuhas ss s

ändlös loap'pamæt'ton, -mæt'-

tom-, gežehæbmi m attr -his ändtarm battačoalli 1

15-724137ändå-önska

226

ändå dadde(ge), almake, liiká, gåit(ge)

äng (naturlig äng) gied'di dd,

(slåtteräng) nii'to it ängel eq'gel

ängslan ár'givuotta ð, ár'gudat kk g

ängslig ár'gi rg attr árges,

árgesmielalaš ž'ž žž ängsligt árgit änka læs'ka sk

ändra mut'tit tt, nubbástut'tit tt, æráhut'tit tt, (förändra, ändra om) riev'dadit ändring riev'dadus ss s, (förändring) nubbástus ss s, ærá-hus ss s änkling læs'ka sk ännu (fortfarande; ytterligare (en gång); ändå, förstärkande före komp) ain; (fortfarande, ytterligare, dessutom) vel ~ velá äntligen viimat

ära gud'ni, goar'go rg, (aktning)

ár'vo rv ära verb, gud'nejat'tit tt ärende áš'ši šš, måk'ki kk, ærán ärftlig árbálaš ž'ž žž ärlig rehelaš ~ rehalaš ž'ž žž, (pålitlig) vákki g attr vágis, (sanningsenlig, uppriktig) duo-ðalaš ž'ž žž ärm soaddji j ärva ár'bet

äta bårrat r, (när man äter en måltid) båradit; (äta med sked) gaz'zat zz; (äta upp, sluka) njieládit; (äta litet) bårastit; (äta som hastigast) bårralit ätbar bårahat'ti attr bårahat'ti

även maidái ^ maidå ~ maid, nai

ö

ö suolo, sul'lu-

öde áv'din, áv'dim- attr áv'din,

(ödslig) attr, ái'bmadas öde (skickelse) vuor'bi rb ödelägga duš'šadit, soar'dit rd ödemark mæc'ci cc ödmjuka vuolidit, (ödmjuka sig)

vuollánit ödmjukhet vuollegašvuotta ð ödmjukt vuollegažžat ödslig (om obebodda trakter) attr, ái'bmadas, (öde) áv'din, áv'-dim- attr áv'din, (otrivsam) ruojos, ruddjus- attr ruojos öga čal'bmi lm

ögla (lycka) fár'fo rf, (att fästa skobandet i) gáv'la vi, (särskilt på tältduk) mæl'lo 11, (lycka, löpknut) snur'to rt ögonblick čal'bmirav'kalæbmi m öka intr, lassánit, (öka på, lägga

till) lasihit ökande lassánæd'dji öken mæc'ci cc

ökning lassánæbmi m, (tillägg) lassi s

öm (kärleksfull) gieris, gierrás-attr gieris ~ gieres, (mild, innerlig) njuoras, njuorras- attr njuorra, (medlidsam) láðis, láððás- attr láðis; (ond) bávčas, bák'čas- attr bávðas ömsesidig gas'kasaš ž'ž žž ömt gierrásit, njuorrasit önska (önska, vilja hd) sittat ð,

ändå dadde(ge), almake, liiká, gåit(ge)

äng (naturlig äng) gied'di dd,

(slåtteräng) nii'to it ängel eq'gel

ängslan ár'givuotta ð, ár'gudat kk g

ängslig ár'gi rg attr árges,

árgesmielalaš ž'ž žž ängsligt árgit änka læs'ka sk

ändra mut'tit tt, nubbástut'tit tt, æráhut'tit tt, (förändra, ändra om) riev'dadit ändring riev'dadus ss s, (förändring) nubbástus ss s, ærá-hus ss s änkling læs'ka sk ännu (fortfarande; ytterligare (en gång); ändå, förstärkande före komp) ain; (fortfarande, ytterligare, dessutom) vel ~ velá äntligen viimat

ära gud'ni, goar'go rg, (aktning)

ár'vo rv ära verb, gud'nejat'tit tt ärende áš'ši šš, måk'ki kk, ærán ärftlig árbálaš ž'ž žž ärlig rehelaš ~ rehalaš ž'ž žž, (pålitlig) vákki g attr vágis, (sanningsenlig, uppriktig) duo-ðalaš ž'ž žž ärm soaddji j ärva ár'bet

äta bårrat r, (när man äter en måltid) båradit; (äta med sked) gaz'zat zz; (äta upp, sluka) njieládit; (äta litet) bårastit; (äta som hastigast) bårralit ätbar bårahat'ti attr bårahat'ti

även maidái ^ maidå ~ maid, nai

ö

ö suolo, sul'lu-

öde áv'din, áv'dim- attr áv'din,

(ödslig) attr, ái'bmadas öde (skickelse) vuor'bi rb ödelägga duš'šadit, soar'dit rd ödemark mæc'ci cc ödmjuka vuolidit, (ödmjuka sig)

vuollánit ödmjukhet vuollegašvuotta ð ödmjukt vuollegažžat ödslig (om obebodda trakter) attr, ái'bmadas, (öde) áv'din, áv'-dim- attr áv'din, (otrivsam) ruojos, ruddjus- attr ruojos öga čal'bmi lm

ögla (lycka) fár'fo rf, (att fästa skobandet i) gáv'la vi, (särskilt på tältduk) mæl'lo 11, (lycka, löpknut) snur'to rt ögonblick čal'bmirav'kalæbmi m öka intr, lassánit, (öka på, lägga

till) lasihit ökande lassánæd'dji öken mæc'ci cc

ökning lassánæbmi m, (tillägg) lassi s

öm (kärleksfull) gieris, gierrás-attr gieris ~ gieres, (mild, innerlig) njuoras, njuorras- attr njuorra, (medlidsam) láðis, láððás- attr láðis; (ond) bávčas, bák'čas- attr bávðas ömsesidig gas'kasaš ž'ž žž ömt gierrásit, njuorrasit önska (önska, vilja hd) sittat ð,

dát'tot tt; (önska att; (tffl)önska ngn (ill) ngt) sáwat v; (önska sig; längta efter att) háliidit; (begära) gái'bidit

önskan (önskemål) sávaldat kk g, dát'tomuš šš š, (tillönskan) sávaldat kk g, (vilja) dát'to tt, (håg, lust) hállo 1, miella 1, (längtan) háliidus ss s, (begäran) gái'bádus ss s önskvärd sávahat'ti attr sáva-hat'ti

öppen rabas, rappas- attr rabas, (bar, skoglös) bálljis, bál'ljás-attr bálljes; (alldeles öppen, oskymd, fri om plats) ávos, áwus- attr ávos; (isfri) suddis, sud'dás- attr suddis; (med vid utsikt) várdos, vár'dus- attr vårdos; (uppenbar) almos, al'bmus- attr almos öppna rappat b, (om dörr, grind, bok etc) læk'kot kk; (öppna sig, gå upp) rappasit, (öppna sig om dörr etc) læk'kasit öppnas rap'put, rap'pujuwut öppning njál'bmi lm, (hål) rái'gi

ig, (anatomisk) oarri r öra bæl'lji llj, (öra på kokkärl)

vuos'si öre ev're vr

örn goas'kin, goas'kim-ört rássi s ösa goai'vot iv öskar áv'skár

öst nuor'ta-, (i sammansättning med -bælli och -gæčči) nuorta-öster nuor'ti rt; i öster, nuor'tan;

mot öster, nuortas österifrån nuor'tan

österut (befintlighet) nuor'tan;

(riktning) nuortas östlig nuor'ta-östsida nuortabælli 1 östända nuortagæðči ž öva (öva sig att; med el utan refl pron) hár'jehallat 1; (öva, träna flera (i ngt) el om flera personer) hár'jehallat 1, (öva sig i ngt: ill) oappahallat 1 över- baddje-, (i sammansättning med -bælli och -gæčči) bajá-; (som är ovanpå el utanpå) bajildus-över (i riktning över, postp, prep; mer än) postp, prep, adv, baddjel; (/ riktning över) postp, baddjelii; (tvärs över) adv, postp, prep, rastá ~ ras'tá; (mer än nog) adv, liigás; bli över, báccit z; gå över, baddjel mannat n överallt juokke sajis, adv, miettá,

miettá buot överdel bajos, baddjus-överdrag gåvčas, gåk'ðas-överdriven baddjelmærálaš ž'ž žž överens (enig) åvtamielalaš ž'ž žž; komma överens, enas, soappat b, soabadit; komma överens om att, šiet'tat tt överenskomma soabadit, soappat

b, šiettadit, šiet'tat tt överenskommelse soabadus ss s, soappamuš ŠŠ š, šiettadus ss s, šit'tujubmi m; (avtal) Ht'to tt; (kompromiss) soabat, soabad-överfalla fal'lehit överflöd val'lji llj, val'ljogasvuot-ta ð

överge luoppat böverhet-övrigt

överhet pl, oai'vámužžat, (myndighet) eiseváľdi Id överhetsperson oai'vámuš ž'ž žž överhuvud (överhuvudtaget, med neg) åbbanassii, suige, ållenge, ei'sege

överhuvud (härskare) oai'vámuš ž'žžž överklaga vái'dalit överklagande váida, vái'dag-,

vái'dalus ss s överlägga (dryfta) ár'valad'dat

dd, (rådslå) ráððádallat 1 överläggning ár'valad'dan, ár'-valad'dam-, ráððádallan, ráð-ðádallam-övermodig mihulaš ž'ž žž övernatta ija årrot r, iddjadit,

ijastallat 1 övernaturlig baddjellundulaš ž'ž žž

överst bajimus ss s, (högst uppe)

bajimusas översvämning dul'vi lv översätta j år1 galit översättning j år'gaius ss s övertala sårdnohit övertro (skrock) dii'da id överträda baddjelduol'bmat lm,

(lag, bud) rik'kot kk övertygelse ják'ko kk, (åsikt)

miella 1, oai'vil övervinna vuoi'tit it överväga ár'valit övervägande ár'valus ss s dymrtg-hár'jehallan,hár'jehallam-, hár'jánæbmi m, hár'jehus ss s övningsstycke hár'jehallanbit'tá tt

övre bajit, bajibu-, baddje-övriga (de övriga) pl, iežá, ærá

övrigt: för övrigt, muðoi

Efterskrift

Ungefär tre fjärdedelar av de omkring 35 000 samer som finns i världen talar centralsamiska, vars utbredningsområde omfattar norra delarna av Finland, Sverige och Norge. Denna ordbok redovisar i första hand ordförrådet i nordsamiskan som utgör centralsamiskans nordligare språkform. För att få enhetliga ändelser har man valt att låta skriftspråket följa ändelseskicket i de västra delarna av Finnmarken.

Samiskan är ett finsk-ugriskt språk och tillhör alltså en helt annan språkfamilj än t ex svenska och norska. Språket kännetecknas av stor formrikedom. Ordens betydelse förändras med hjälp av bl a ändelser och suffix och genom en konsonantväxling inne i orden (stadieväxling). Med verb- och substantivavledningar (avledningsändelser som fogas till ordstam) kan ett ords grundbetydelse varieras på ett stort antal sätt. Verb, pronomen och possessiva suffix böjes inte bara i singularis och pluralis utan har även dualisböjning (tvåtalsböjning).

Finskan är ett med samiskan besläktat språk, men genom en mer än tvåtusenårig utveckling har olikheterna blivit stora. Den förändring, som samiskan genomgått, har medfört betydande dialektolikheter. Det finns tre huvudområden som beroende på sin utbredning kallas det *sydsamiska*, *centralsamiska* och *östsamiska.* Skillnaderna i ordförråd och grammatik är så stora mellan områdena, att det är nödvändigt att tala tre olika samiska språk.

Stavningsregler

1. Skrivsättet i denna bok följer den ortografi som är gemensam för det samiska skriftspråket i Sverige och Norge. Några skrivtecken kräver en uttalsbeskrivning. De är: *á, a, c, č, z, ž, đ, ŋ š, ŧ, æ*.

á betecknar ett relativt långt och öppet a-ljud (av samma art som i sv. *hatt* men uttalat med längre kvantitet), *á* skall skiljas från

a som är ett kort a-ljud med slutet eller mörkt uttal (av samma art som i sv. *hat* men med kort uttalslängd). Ex: *mánná*, barn, *manná*, han el hon går. (Det är bara uttalet av a-ljudet i första stavelsen som skiljer de två orden från varandra. Vi säger att variationen *á* ~ *a* är *betydelsebärande*.)

c betecknar tse-ljud i början av ord och inne i ord när ljudet föregås av ett h-ljud (preaspiration) eller annat tonlöst ljud (ljud som inte uttalas med hjälp av stämbanden). Ex: *ciellat* (tsiellat), skälla (om hund), *åccat* (åhtsat), söka.

č återger samiskans tje-ljud i början av ord och inne i ord när ljudet föregås av h-ljud eller annat tonlöst ljud. Ex: *čácci* (tjāhtsi), vatten, *áčči* (āhtji), fars.

z betecknar tse-ljud inne i ord när det inte föregås av h-ljud eller annat tonlöst ljud. Ex: *åzan* (åtsan), jag söker.

ž betecknar tje-ljud inne i ord när det inte föregås av h-ljud eller annat tonlöst ljud. Ex: *iežá* (ietjā), en annan, annat.

đ »genomstunget d» återger ett tonande ljud som frambringas när luften pressas mellan tungspetsen och tänderna i övre tandraden under det att stämbanden ljuder. Ljudet motsvarar engelskans *th* i *this.* Ex: *goađis*, i kåtan.

ŧ »genomstunget t» motsvarar det tonlösa ljud som frambringas på samma sätt som *đ* ovan med den skillnaden att stämbanden inte ljuder. Ljudet motsvarar engelskans *th* i *thing*. Ex: *Ruoŧŧa*, Sverige,

ŋ äng-ljud. Ex: *maŋŋil*, efter

š sje-ljud. Ex: *dušše*, bara

æ ä-ljud (som i vissa trakter uttalas som en tydlig dubbelvokal -eä-). Ex: *bælli*, sida.

Anm: Anledningen till att skrivtecknen *c, č, z, ž, š* brukas i stället för t ex *ts, tj, sj* är, att de sedan länge är vedertagna i Norge och Finland.

2. De övriga tecknen är kända, men några av dem har ett uttal som skiljer sig från uttalet i svenska och norska.

u betecknar i de flesta fall ett kort o-ljud. Svenskt *-u-* som i *du* saknas helt i samiska. Uttalet av samiskt *u* är långt i huvudsak bara när det har uppstått ur ett *-uo-*. (Se angående ljudövergångar i grammatiken.) Ex: *gullat*, höra (men *bullet*, de brinner, med långt *-u-* av *buollit*, brinna).

o betecknar ett o-ljud som uttalas med en markerad läpprundning och längre kvantitet. Uttalet motsvarar *-o-* i sv. *bo*. I diftongerna *-uo-* och *-oa-* kan skrivtecknets uttal beskrivas som ett *å*.

k, p, t uttalas i svenska och norska på det viset att luftströmmen plötsligt och kraftigt släppes fram och man hör ett tydligt h-ljud efter konsonanten (postaspiration). Det uttalet av *k, p, t* är främmande för samiskan (utom i några få lånord). I samiskan förekommer däremot ibland ett h-ljud (eller tonlös ljudövergång) *före* konsonanterna (preaspiration), vilket är okänt i svenska och norska.

Skrivtecknen *k, p, t* betecknar i samiskan ljuden /k/p/t/ när de har preaspiration. Ex: *lakka* (lahka), nära, *áppi* (āhpi), hav, *muotta* (muohta), snö.

g, b, d är i svenska och norska vanligen tonande, medan de i samiska bara i viss ställning i ordet har stämton (se nedan). Uttalet av tecknen *g, b, d* står mycket nära uttalet av *k, p, t* med den skillnaden att de alltid saknar preaspiration (*g, b, d* står alltså efter tonande ljud och föregås aldrig av tonlös ljudövergång). I början av ord (utom i några få nordiska lånord) brukas *g, b, d*. Ex: *daggár*, sådan, *duoddar*, fjäll, *oabbá*, systerns.

Lägg märke till följande ordpar i vilka den tonlösa ljudövergången före *-k-* är betydelsebärande: *lái'gi*, tråd – *lái'ki*, lat; *čuoi'gá*, han åker skidor – *čuoi'ka*, mygga; *hær'gi*, renoxe – *hær'ki*, öm, känslig.

3. Anledningen till att vi redovisar de svåruppfattade ljudförhållandena är, att de är betydelsebärande. De ljud som berörs av valet mellan två alternativ är /k/p/t/ts/tj/. Vi ställer upp ljuden vid sidan av två serier av skrivtecken. A. har preaspiration,tonlöst ljud (t ex k, s, t) eller tonlös ljudövergång före konsonanten medan B. saknar detta.

ljud

A

B

/k/

k

g

/p/

p

b

/t/

t

d

/ts/

c

z

/tj/

č

ž

Samma uttalsregler gäller om tecknen dubbelskrives. I samiskan finns det tre olika längder eller grader (se ang termen nedan) i vilka de nämnda konsonanterna kan stå. Den tredje graden utmärkes med ett tryckmärke (stadieväxlingstecken) ': *væk'ki*, hjälp. När g, b, d, z, ž, står i grad tre (-g'g-, -b'b-, -d'd-, -z'z-, -ž'ž-) är de mer eller mindre tonande. Ex: *låd'di* (-d'd- relativt tonande som i sv. la*dd*a), fågel; *låddi* (med *-dd-* uttalat ungefär som *-tt-* i sv. å*tt*a), fågelns.

Stadieväxling

1. I de allra flesta samiska substantiv, adjektiv och verb sker under böjningen en förändring av konsonanten eller konsonantkombinationen (som i grammatiken kallas »stamkonsonanten») mellan udda och jämn stavelse (förutsatt att de är de två sista i ordet). Denna förändring kallas stadieväxling och består ofta i en enkel- eller dubbelteckning av konsonanten. Ex: *guolli*, fisk, *guoli*, fiskens (*-ll-* kallas starkstadium och *-l-* svagstadium). I andra fall består stadieväxlingen i en komplicerad förändring av intensiteten eller trycket på stamkonsonanten och vokalernas uttalslängd, som för ett ovant öra är svår att uppfatta. Det längre eller tryckstarkare alternativet utmärkes med tryckmärke (stadieväxlingstecken) '. Ex: *gål'li*, guld, *gålli*, guldets. Här är *-l'l-* starkstadium och *-ll-* svagstadium. Grammatiken ger en grundligare beskrivning av växlingen. Här kan bara en vägledning ges för användningen av ordboken.

2. Av exemplen ovan ser vi att bokstaven *-l-* uppträder i tre längder eller *grader* (I, II, III).

I

II

III

-l-

-ll-

-l'l-

guoli

guolli

gålli

gål'li

Många stamkonsonanter växlar bara mellan två grader. Ex: -k'k- ~ -kk-: *væk'ki*, hjälp, *vækki*, hjälpens. Ofta förändras emellertid konsonanterna även till sin art. Ex: -k't- ~ -vt-: *luok'ta*, vik, *luovta*, vikens. Vi kallar de två typerna av stadieväxling för längdväxling och artväxling. Det finns omkring sextio olika konsonantkombinationer.

3. Ordboken ger för varje ord upplysning om stadieväxlingen. Vid jämnstaviga stammar (se nedan) ges svagstadium till det starkstadium som återfinnes i uppslagsordet. Ex: má*nn*á *n*, barn (*-nn-* ~ *-n-*). Vid de fyrstaviga ord vars nom sg är förkortad till tre stavelser utskrives stark- och svagstadium efter ordet. Ex: sábmelaš *ž'ž žž*, same, bårramuš *šš š*, mat.

Vid jämnstaviga verb redovisas växlingen på samma sätt som vid jämnstaviga subst. Ex: ma*nn*at *n*, gå, fara.

Uddastaviga och sammandragna substantivstammars böjningsstam är helt utskriven (se nedan), varvid eventuell stadieväxling framgår. Ex *doarja, doar'jag-*, stöd; *suolo, sul'lu-*, ö.

Verb tillhörande uddastaviga och sammandragna stammar saknar stadieväxling.

Ordstammar

1. För att man skall kunna böja ett samiskt substantiv, adjektiv eller verb, måste man kunna placera det i rätt böjningsgrupp. Ordboken ger alla upplysningar man behöver för detta. Subst och adj böjes efter samma paradigm. Adjektivens attributiva form (attr) är oböjlig. (Se grammatiken beträffande de övriga ordklasserna.)

För att kunna föra subst och adj till rätt böjningsgrupp måste man känna till a) antalet stavelser i gen sg, b) vokalen i jämn stavelse när ordet står i nom sg, c) eventuell slutkonsonant i nom sg. Det är alltså nödvändigt att lära sig nom och gen av subst och adj för att kunna placera dem i rätt böjningsmönster.

2. A. *Jämnstaviga stammar.* Antalet stavelser är två, fyra el sex i gen sg. Orden slutar på *-a, -á, -i, -o*. Några få ord har *-e* och *-u*. Ex: *muorra r*, träd, trä, *mánná n*, barn, *guolli l*, fisk, *ællo l*, hjord. De fyrstaviga ord som har förkortad nom med tre stavelser redovisas med stark- och svagstadium utskrivna efter ordet. Ex: *nuoramus ss s*, yngst.

B. *Uddastaviga stammar.* Gen sg har udda antal stavelser (vanl tre). En undergrupp utgöres av ord som i nom sg *slutar på konsonant* och en annan som i nom sg har *vokalerna -a, -i* eller *-o*. Flera alternativ för stadieväxling och vokal- eller konsonantövergångar är möjliga. Hela böjningsstammen redovisas därför av alla uddastaviga stammar, utom i de fall nom sg är identisk med böjningsstammen. Ex: *mánáš, mánáž-*, ett litet barn (till böjningsstammen *mánáž-* skall vederbörlig ändelse fogas), *gáv'put, gáv'pug-*, stad, *boaris, boarrás-*, gammal, *bæna, bædnag-*, hund, *bivtas, bik'tas-*, klädesplagg, *árran*, eldstad.

C. *Sammandragna stammar.* Nom sg slutar på *-o* eller *-is*. För att stamtypen lätt skall kännas igen redovisas hela böjningsstammen. Nom sg liknar i flera fall ord som tillhör B., men av stammen ser man, att de inte är uddastaviga. Ex: *boazo, båc'cu-*, ren (till *båc'cu-* skall vederbörlig ändelse fogas; i gen och ack saknas ändelse: *båc'cu*), *cuoŋo, cug'ŋu-*, skare, *bálgis, bál'gá-*, stig. De vanliga orden *ålmái, ål'bmá-*, man och *ålmuš, ål'bmu-*, människa har en något avvikande böjning.

3. Verben indelas även i tre huvudgrupper. De kännemärken med vars hjälp man placerar dem i rätt böjningsgrupp är följande: a) antalet stavelser i infinitiv, b) vokalen i jämn stavelse, när ordet står i inf.

A. *Jämnstaviga stammar.* Vokalen är i jämn stavelse *-a-, -i-, -o-*. Verb som hör till denna grupp har stadieväxling, som redovisas genom att svagstadium utskrives efter inf. Ex: gu*ll*at *l*, höra (starkstadium *-ll-* och svagstadium *-l-*).

B. *Uddastaviga stammar.* Orden saknar stadieväxling. De enda enstaviga verben är hjälpverbet (se *læt*) och negeringsverbet (se *in*).

C. *Sammandragna stammar.* Vokalen är i jämn stavelse (andra stavelsen) -á-, -e-, -u-. Stamkonsonanten står i de allra flesta fall i grad III (i några få lånord även i grad I och II). Verben i denna grupp saknar stadieväxling.

Förkortningar

abstr abstrakt

ack ackusativ

adj adjektiv

adv adverb

attr attributiv form

bibl bibliskt (bruk)

bl a bland annat

dual dualis

dvs det vill säga

eg egentligen

el eller

el dyl eller dylikt

ess essiv

etc etcetera

fig figurlig betydelse

gen genitiv

ggr gånger

ill illativ

imp imperativ

impf imperfektum

inf infinitiv

interr pron interrogativt (-a) pronomen

intr intransitivt (verb)

jfr jämför

kom komitativ

komp komparativ

konkr konkret (betydelse)

konstr konstrueras (med)

lok lokativ

neg negering, negation

ngn någon

ngns någons

ngt något, någonting

nom nominativ

obj objekt

oböjl oböjligt

opers opersonligt (bruk)

osv och så vidare

part partikel

perf partc perfekt particip

pl pluralis

poss suff possessivsuffix

postp postposition

pr person(form)

pred predikativ form

prep preposition

pres presens

pres partc presens particip

refl pron reflexivt pronomen

rel religiöst (bruk)

sg singularis

subj subjekt

subst substantiv

t ex till exempel

trans transitivt (verb)

vanl vanligen

verbgen verbgenitiv